

Felix Salten

Bembis. Bembio vaikai

Apysakos

Iš vokiečių k. vertė Antanas Ronkus ir Anastazija Kašinskaitė

Skaitmeninta iš knygos:

F Salten, Bembis. Bembio vaikai. Vilnius: Alma littera, 2009.

ISBN 978-5-430-05890-6

Kūrinys suskaitmenintas vykdant ES struktūrinių fondų remiamą projektą „Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro (5–8 kl.) mokinių esminių kompetencijų ugdymas“, 2012
<http://mkp.emokykla.lt/ebiblioteka/>

UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

Turiny

BEMBIS	1
BEMBIO VAIKAI.....	151

BEMBIS

1 SKYRIUS

Jis gimsta

JIS GIMĖ GIRIOS TANKMĖJE, mažut mažutėleje atokioje miško trobelėje, kuri atrodė iš visų pusių atvira, bet iš tikrųjų buvo visiškai saugi.

O viduje – ankšta, vos užteko vietos jam ir jo motinai.

Jis dabar čia stovėjo, svyrinėdamas ant netvirtų, laibų kojųčių, žvelgė į priekį apsiblaususiomis akimis, kurios nieko nematė. Jo galva buvo nukarusi; jis visas drebėjo ir buvo dar visai apsnūdęs.

– Koks gražus kūdikis! – sušuko šarka, tupėdama netoliese ant šakos. – Koks gražus kūdikis! – dar kartą sutarškėjo ji.

Jai niekas neatsakė, o ji karščiuodamasi vis tauškėjo:

– Kaip keista, kad jis iškart gali stovėti ir vaikščioti! Kaip įdomu! Aš kaip gyva to dar nesu mačiusi. Tiesa, aš dar jauna, vos metai kaip iš lizdo, tai jūs tikriausiai esate girdėję. Bet man tai nuostabu. Koks kūdikis... vos tik gimė ir jau stovi. Man atrodo, kad

tai kilnu. Manau, jūs, stirnos, apskritai esate labai taurios. O ar galit tučtuojau ir bėgioti?..

- Žinoma, - tyliai atsakė motina. - Bet jūs man atleiskite, kad neturiu kada su jumis kalbėtis. Aš dabar labai užimta... Be to, jaučiuosi truputį pavargusi.

- Dėl manęs nesitrukdykite, - tarė šarka, - juk ir aš nelabai turiu laiko. Bet tokį dalyką ne kiekvieną dieną gali pamatyti, atsiprašau. O mūsų vaikai auga labai sunkiai ir baisiai vargina. Jaunikliai, išsiritę iš kiaušinio, dar negali pajudėti, bejėgiai kiūto lizde ir jiems reikalinga priežiūra, tokia priežiūra, kad net neįsivaizduojate, kaip juos reikia lesinti, kaip sergėti! Tik pagalvokite, koks vargas nešioti vaikams maistą ir sykiu žiūrėti, kad jiems kas neatsitiktų! Argi ne tiesą kalbu? Ir kiek turi laukti, kol jie ima judėti, kiek trunka, kol apželia plunksnomis.

- Atleiskite, - tarė motina, - apie tai aš nieko nesu girdėjusi.

Šarka nuskrido. „Kvailas padaras, - pagalvojo ji, - kilni, bet kvaila!“

Motina vargu tai pastebėjo. Ji atsidėjusi prausė naujagimį. Prausė jį liežuvium, švarino, kartu šildydama ir glamonėdama.

Mažylis trupučiuką svirduliavo. Švelniai per visą kūną glostomas ir niuksimas, jis kiekvienąsyk vos

pastebimai kniubtelėdavo, paskui vėl nejudėdavo. Jo rudas dar šiek tiek pasišiaušęs kailiukas buvo išmargintas puikiomis baltomis dėmėmis, o snukutis – mieguistas, apsnūęs.

Visas miškas skambėjo įvairiais balsais, sklidinas jų lyg kokios džiaugsmingos nuotaikos.

Mažylis ničnieko nesuvokė iš tų giesmių ir šūksnių. Jis netgi jų nesiklausė. Nesuuodė nė vieno kvapnio, kuriais alsavo miškas. Jis girdėjo tik tylų prausiamo, šildomo ir bučiuojamo kailiuko šiugždesį ir suuodė tik artimą motinos kūną. Glaudėsi prie tos kvapios artumos, graibstėsi alkanu snukeliu aplink ir pagaliau surado gyvybės šaltinį.

Motina be paliovos glamonėjo žindantį mažylį.

– Bembi, – kuždėjo ji.

Paskui rami ir laiminga vėl jį bučiavo.

– Bembi, – pakartojo ji, – mano mažasis Bembi.

2 SKYRIUS

Miškas ir pieva

ANKSTYVĄ VASARĄ MEDŽIAI stovėjo po žydrų dangumi išskėtę šakas, tylūs, traukdami į save iš saulės sklindančią jėgą. Žolynų ir krūmų tankmėje lyg baltos, raudonos ar geltonos žvaigždės skleidėsi gėlės. Visur kvepėjo gaivia lapija, žiedais, drėgna žole ir žaliuojančiais medžiais. Rytui brėkstant ir saulei nusileidus visas miškas skambėjo tūkstančiais balsų.

Tokios buvo Bembio kūdikystės dienos.

Jisėjo paskui motiną siauru takeliu, vingiuojančiu per krūmus. Kaip smagu buvo čia žingsniuoti. Jis visur matė daugybę tokių takų; jie skersai išilgai kryžiuosi per mišką. Motina žinojo juos visus.

Bembis vis klausinėjo. Jis mėgo kamantinėti motiną. Jam buvo malonu nuolat klausinėti ir paskui klausytis, ką atsako mama. Kartais jis nieko nesuprasdavo, bet jam buvo malonu vien tai, kad galėdavo klausti kada tik panorėjęs. Kartais nieko

neklausdavo, bet ir tai buvo malonu, nes tada galėjo savaip vaizduotis viską, ko nesupratęs.

Dabar jis paklausė:

- Mama, kieno šitas takas?

Motina atsakė:

- Mūsų.

Bembis kamantinėjo toliau:

- Tavo ir mano?

- Taip.

- Mūsų abiejų?

- Taip.

- Tik mūsų abiejų?

- Ne, - tarė motina. - Mūsų, stirnų...

- Kas yra stirnos? - paklausė Bembis ir nusijuokė.

Motina nužvelgė jį ir taip pat nusijuokė.

- Tu esi stirna ir aš esu stirna. Mes esame stirnos. Supranti?

Bembis iš juoko net pašoko.

- Taip, suprantu. Aš esu maža stirna, o tu - didelė stirna. Ar ne taip?

Motina linktelėjo galvą.

- Na, matai.

Bembis vėl surimtėjo.

- Ar, be tavęs ir manęs, yra dar daugiau stirnų?

- Žinoma, - tarė motina. - Daugybė.

- Kur jos? - sušuko Bembis.
- Čia, aplink.
- Bet... aš jų nematau.
- Pamatysi.
- Kada? - Bembis iš to smalsumo net stabtelėjo.
- Greitai.

Motina ramiai ėjo toliau. Bembis sekė paskui. Jis tylėjo, didžiai susimąstęs galvojo, ką galėtų reikšti greitai.

Jis nusprendė, kad greitai tikrai nereiškia tuojau. Bet negalėjo suprasti, kada tas greitai baigiasi ir kada prasideda ilgai. Staiga jis paklausė:

- Kas padarė šitą taką?
- Mes, - atsakė motina.

Bembis nusistebėjo:

- Mes? Tu ir aš?

Motina atsakė:

- Na, mes... mes, stirnos.

Bembis paklausė:

- Kokios?
- Mes visos, - nutraukė jį motina.

Jie ėjo toliau. Bembis buvo gerai nusiteikęs ir jam knietėjo stryktelėti į šoną, tačiau jis klusniai sekė paskui motiną. Greta jų ant žemės sušlamėjo žolė.

Kažkas smarkiai nuliuoksėjo į šalį. Šeškas vijosi pelę...

- Kas čia buvo? - paklausė išgąsdintas Bembis.

- Nieko, - nuramino motina.

- Bet... - drebėjo Bembis, - bet aš mačiau.

- Menkniekis, - tarė motina. - Šeškas papjovė pelę.

Bet Bembis buvo baisiai išsigandęs. Lig šiol nepažįstamas didžiulis siaubas suspaudė jam širdį. Ilgai truko, kol jis vėl prašneko. Tada paklausė:

- Kodėl jis papjovė pelę?

- Todėl... - nutylėjo motina, - ...eime greičiau, - pasakė ji, tarsi jai būtų dingtelėjusi kita mintis, lyg ji būtų pamiršusi klausimą. Bembis straksėjo paskui.

Praslinko gerokai laiko. Jie vėl ramiai žingsniavo. Bembis paklausė:

- Ar mes irgi kada nors papjausime pelę?

- Ne, - atsakė motina.

- Niekada? - neatlyžo Bembis.

- Niekada, - išgirdo atsakymą.

- Kodėl ne? - palengvėjusia širdimi vėl klausė Bembis.

- Todėl, kad mes nieko nepjauname, - paprastai atsakė motina.

Bembis pralinksėjo.

Jauname uosyje, augančiame šalia kelio, pasigirdo spigus klyksmas. Motina, nekreipdama į tai dėmesio, ėjo toliau. Tačiau Bembis susidomėjęs sustojo. Aukštai šakose vaidijosi du kėkštai, apiplėšę kažkokį lizdą.

- Tučtuojau man pranykit, nenaudėli! - rėkė vienas.

- Nesijaudinkit, kvaily, - atkirto antrasis, - aš jūsų visai nebijau.

Pirmasis rėkė lyg paklaikęs:

- Vagie, susiieškokit sveikas pats sau lizdų! Aš jums suskaldysiu makaulę. - Jis beveik kraustėsi iš proto. - Kokia niekšybė! - burnojo jis, - kokia niekšybė.

Antrasis pastebėjo Bembį, nusileido dviem šakom žemiau ir sutarškėjo jam:

- Ko čia žiopsai, snargly! Nešdinkis!

Bembis išsigandęs šoko iš vietos, pasivijo motiną ir vėl žingsniavo įkandin jos nuolankus ir įsibauginęs, tikėdamasis, kad motina nepastebėjo, jog jis buvo atsilikęs.

Po valandžiukės jis paklausė:

- Mama... ką reiškia niekšybė?

Motina atsakė:

- Nežinau.

Bembis valandėlę mąstė. Paskui vėl kamantinėjo:

- Mama, kodėl jie pykosi vienas su kitu?

Motina tarė:

- Jie vaidijosi dėl maisto.

Bembis smalsavo:

- Ar mes kada nors irgi vaidysimės dėl maisto?

- Ne, - patikino motina.

Bembis vėl paklausė:

- Kodėl ne?

- Čia mums jo visiems užtenka.

Bembis norėjo dar kažko pasiteirauti:

- Mama?

- Ką?

- Ar mes kada nors irgi vienas su kitu pyksimės?

- Ne, vaikeli, - tarė motina, - tarp mūsų to nebūna.

Jie traukė toliau. Staiga priešais kažkas akinamai nušvito. Baigėsi žalia krūmų ir krūmokšnių tankmė. Dar keli žingsniai, ir jiems prieš akis atsivėrė šviesi miško aikštė. Bembis jau norėjo šokti į priekį, tačiau motina sustojo.

- Kas čia? - nekantriai ir labai sužavėtas sušuko jis.

- Pieva, - atsakė motina.

- Kas yra pieva? - neatstojo Bembis.

Motina jį pertarė:

- Pats viską pamatysi.

Ji surimtėjo ir sukluso. Stovėjo nekrutėdama, iškėlusį galvą, įdėmiai klausėsi, giliai įkvėpdama, uostinėjo orą ir atrodė itin griežta.

- Gerai, - pagaliau prabilo ji, - galime išeiti iš miško.

Bembis buvo bešokas, bet ji pastojo jam kelią.

- Luktelėsi, kol tave pašauksiu.

Bembis tuojau pakluso ir susilaikė.

- Geras vaikas, - pagyrė motina. - O dabar gerai įsidėmėk, ką tau sakysiu.

Bembis įdėmiai klausėsi, ką susijaudinusi aiškino motina.

- Ne taip jau lengva išeiti į pievą, - dėstė ji, - tai sunku ir pavojinga. Ir neklausk kodėl. Tu šitai vėliau patirsi. Kol kas daryk, ką tau sakau. Ar sutinki?

- Taip, - pažadėjo Bembis.

- Gerai. Pirmiausia aš išeisiu viena. Pastovėk čia ir palauk. Ir vis žvilgčiodamas mane. Nė valandėlę nenugrėžk nuo manęs akių. Jei pastebėsi, kad atbėgu, apsisuk ir dumk, kiek kojos neša. Aš tave pasivysiu.

Ji nutilo tarsi būtų ką mąščiusi, paskui ėmė primygtinai mokyti:

- Kad ir kas būtų, bėk, bėk, kiek tik gali... Bėk... jei kas ir atsitiktų... jei ir pastebėtum, kad aš... kad

aš sukniubau... Nežiūrėk manęs, supranti?.. Kad ir ką išvystum ar išgirstum, spruk pirmyn, tuojau pat spruk ir taip greitai, kiek tik gali!.. Ar pažadi man?

- Taip, - tarė Bembis dar tyliau.

Motina rimtai kalbėjo toliau:

- Ar nepamirši šito?

- Ne, - baikščiai atsakė Bembis.

„Tai galiu jau eiti“, - pagalvojo motina. Dabar ji atrodė šiek tiek ramesnė.

Motina išėjo aikštėn. Bembis nenuleido nuo jos akių ir matė, kaip jiėjo priekin pamažu, plačiais žingsniais. Jis stovėjo laukdamas, pilnas baimės ir smalsumo. Matė, kaip motina klausėsi, matė ją krūpčiojančią ir pats krūpčiojo, pasirengęs šokti į tankmę. Štai motina vėl aprimo, o po minutės net pralinksmėjo, patenkinta pažvelgė jo pusėn ir šūktelėjo:

- Eikš!

Bembis iššoko į pievą. Jį apėmė neapsakomas džiaugsmas. Tankmėje viršum savęs jis buvo matęs tik žalias medžių viršūnes. Dabar, kiek tik akys užmatė, regėjo aukštą dangaus mėlynę ir jautėsi laimingas.

Miške jis buvo matęs tik vieną kitą platų saulės spindulį. Dabar staiga atsidūrė karštoje, akinamoje

saulės viešpatijoje. Bembis jautėsi apsvaigęs. Jis nerangiai pašoko aukštyn tris, keturis, penkis kartus. Kitaip jis ir negalėjo elgtis. Jį kažkas skatino šokinėti į viršų. Motina stovėjo šalimais ir džiaugėsi. Paskui ji šyptelėjo Bembiui, šoko į šalį ir taip ėmė sukti ratą, kad net aukšta žolė šniokštė! Bembis persigando ir nė krust. Jis norėjo apsigręžti ir dumti. Tik staiga atšuoliavo motina. Sustojo per porą žingsnių nuo jo, nusišypsojo jam ir sušuko:

– Pagauk mane! – ir nukūrė.

Ką visa tai reiškė? Kas čia staiga pasidarė motinai? Štai ji vėl pašėlusiai greitai pribėgo, tarsi skriste atskrido, niuktelėjo nosimi jam į pašonę ir skubiai tarė:

– Pagauk mane! – ir nudūmė.

Bembis puolė paskui ją. Vos du žingsnius žengė. Paskui jo žingsniai virto lengvais šuoliais. Bembį lyg kažkas traukte traukė, jis tarėsi skrendąs. Jį lyg kas savaimė nešė. Motina retkarčiais trumpam stabtelėdavo, atgaudavo kvapą ir kryptodavo į tą pusę, kur praskrisdavo Bembis.

Jis sustojo, žengė prie motinos ir laimingas pažvelgė į ją. Paskui juodu, gerai nusiteikę, vaikštinėjo kartu.

– Žiūrėk, mama, – sušuko Bembis, – gėlė skrenda.

- Tai ne gėlė, - tarė motina, - tai drugelis.

Dabar Bembis pastebėjo, kad viršum pievos ore skraido begalės tokių drugelių. Atrodė, lyg tai būtų keliaujančios gėlės, linksmos gėlės, kurios nenorėjo augti ant kotelių ir pakilo į orą, užsigeidusios truputį pašokti. Kai jis vėl pažvelgė į žemę, jį nudžiugino visa ta tūkstanteriopa guvi gyvybė, krutanti jam po kojomis. Daugybė gyvų būtybių šokinėjo ir žybsėjo į visas puses.

- Kas čia, mama? - paklausė jis.

- Čia mažulėliai, - atsakė motina.

- Pažvelk, - sušuko Bembis, - štai šoka žolės stiebelis. Oi... kaip aukštai jis šoka!

- Tai ne žolė, - paaiškino motina, - tai gerasis žiogelis.

- Dėl ko jis taip šokinėja? - paklausė Bembis.

- Kad mes čia einame, - atsakė motina, - ...jis bijo.

- Ei! - kreipėsi Bembis į žiogą, tupintį ant balta-galvės žiedo. - Ei! - mandagiai užkalbino Bembis, - nebijokite, mes tikrai jums nieko nedarysime.

- Aš nebijau, - tarškančiu balsu atsakė žiogas. - Tik pirmą akimirką išsigandau, nes kaip tik šnekėjau su savo pačia.

- Prašom man atleisti, - kukliai tarė Bembis. - Mes jums sutrukdėme.

- Niekis, - sutarškėjo žiogas. - Kada jūs čia, tai niekis. Bet juk niekad nežinai, kas toks eina, ir turi pasisaugoti.

- Mat šiandien aš pirmąsyk gyvenime esu pievoje, - porino Bembis. - Motina man...

Žiogas panarino galvą, nutaisė rimtą išraišką ir suniurzgė:

- Man tai neįdomu. Man nėra kada su jumis tauškėti, dabar turiu susisieškoti savo pačią. Op! - Ir pradingo.

- Op! - apstulbęs tarė Bembis.

Paskui nubėgo pas motiną.

- Tu... aš su juo kalbėjau.

- Su kuo? - paklausė motina.

- Na, su žiogu, - pasakė Bembis, - aš su juo kalbėjau. Jis buvo toks draugiškas. Ir jis man labai patinka. Jis toks nuostabiai žalias, o jo pasturgaliukas toks vaiskus kaip ploniausias lapas, bet ne, tokių lapų nėra.

- Tai sparnai.

- Taip? - Bembis šnekėjo toliau: - O jis atrode toks rimtas, susimąstęs. Vis dėlto buvo draugiškas. O kaip jis moka šokinėti! Tai turi būti labai sunku. Jis tik ištarė: „Op!“ - ir iššoko taip aukštai, kad tu jo nė neužmatytum.

Jie patraukė toliau.

Drugys tingiai karojo prie stiebelio ir pamažėle krutino sparnus.

- Tupėkite, tupėkite, neskriskite! - sušuko jam Bembis.

- Kam man tupėti? Juk aš esu drugys, - atsakė tas nustebeęs.

- Ak, patupėkite nors trupučiuką, - maldavo Bembis. - Jau seniai trokštu pamatyti jus iš arti. Būkite toks geras.

- Gerai, - tarė drugys baltukas, - tik neilgai.

Bembis sustojo priešais jį.

- Koks jūs gražus, - sušuko sužavėtas, - koks gražus! Tarsi gėlė!

- Ką? - Drugys supleveno sparnais. - Tarsi gėlė? Mes manome, kad esame gražesni už gėles.

Bembis suglumo.

- Žinoma, - mikčiojo jis, - daug gražesni. Atleiskite, aš tai norėjau pasakyti...

- Man vis tiek, ką jūs norėjote pasakyti, - atkirto drugys. Jis įmantriai išrietė laibą savo liemenį ir puikuodamasis ėmė žaisti plonais čiuptuvais.

Bembis stebėjo jį sužavėtas.

- Koks jūs dailus, - tarė jis, - koks švelnus ir dailus! Ir kokia grožybė tie balti sparnai!

Drugys plačiai išskleidė sparnus, paskui pastiepė juos aukštyn ir jie atsidūrė vienas greta kito, tapo panašūs į pakeltą burę.

- A, - sušuko Bembis, - dabar suprantu, kad jūs gražesni už gėles! Be to, galite skraidyti, o gėlės negali. Taip esti dėl to, kad jos tvirtai priaugusios prie žemės.

Drugys pakilo.

Jis pakilo taip lengvai, kad negalėjai nė pastebėti. Drugys kabojo vaiskiam ore, o jo balti sparneliai plazdeno švelniai ir nepaprastai grakščiai.

- Tik dėl jūsų aš taip ilgai tupėjau, - tarė jis, šmėkščiodamas priešais Bembį aukštyn ir žemyn. - Bet dabar jau skrendu sau.

Šitiek visko nutiko pievoje.

3 SKYRIUS

Namie

GILIAI TANKIAME MIŠKE buvo atkampi vietelė, kur glaudėsi Bembio motina. Tai buvo labai ankšta kamaraitė, tokia ankšta, kad vos išsiteko motina ir Bembis, ir tokia žema, kad atsistojusios motinos galva pasislėpdavo šakose.

Dabar motina gulėjo, prigludusi prie žemės.

Bembis žiūrėjo į ją.

- Tu miegi?

Ne, motina nemiegojo. Vos tik Bembis atsistojo, ji tučtuojau pabudo.

- Ką dabar veiksime? - paklausė Bembis.

- Nieko, - atsakė motina, - liksime čia, kur esame.

Atsigulk patogiai ir miegok.

Bet Bembis visai nenorėjo miegoti.

- Kelkis, - maldavo jis, - eime į pievą.

Motina pakėlė galvą.

- Į pievą? Dabar... į pievą?

Ji buvo tokia nustebusi ir išsigandusi, kad Bemiui pasidarė baugu.

- Tai į pievą dabar negalima?..
- Ne, - ryžtingai atsakė motina. - Ne, dabar negalima.
- Kodėl? Kodėl dabar negalima?
- Sužinosi vėliau, kai didesnis užaugsi... Vėliau. Dabar tu dar mažas, - švelniai aiškino motina, - o su vaikais nekalbama apie tokius dalykus. Dabar... į pievą... aš nedrįstu apie tai net pagalvoti. Patį vidurdienį...
- Bet, - prieštaravo Bembis, - kaiėjome į pievą, irgi buvo diena.
- Tai buvo visai kas kita, - paaiškino motina, - tada buvo ankstyvas rytas.
- Tai tik ankstyvą rytą galima?
- Bembis labai smalsavo, ir motina kantriai aiškino.
- Tiktai ankstyvą rytą arba vėlų vakarą... arba naktį...
- Ir niekada dieną? Niekuomet?
- Mes turime taip gyventi, - kalbėjo toliau motina, - mes visos. Net jei mėgtume dieną... o dieną mes mėgstame, ypač kūdikystėje... Tačiau turime taip gyventi, nesirodydamos dieną. Tik nuo vakaro iki ryto galime vaikštinėti. Supranti šitai?
- Taip.

- Todėl, vaikeli, dabar turime likti čia. Čia saugu. Dabar vėl gulkis ir miegok.

Tačiau Bembis dar nenorėjo gulti.

- Kodėl čia saugu? - paklausė jis.

- Todėl, kad čia visi krūmai mus sergsti, krūmokšnių šakelės šnara, sausi stagarai treška ir mus perspėja, nuvytę pernykščiai lapai ant žemės guli ir čėža... Ir kėkštas, ir šarka taip pat stovi sargyboje, taip mes jau iš tolo sužinome, jei kas artinasi...

- Kas tie pernykščiai lapai? - teiravosi Bembis.

- Eikš, prigulk šalia, - tarė motina, - aš tau papasakosiu.

Bembis klusniai išsitiesė, prisiglaudė prie motinos, ir ji papasakojo, kad medžiai ne visados žali, kad saulė ir maloni šiluma pranyksta. Tada oras atšąla, lapai nuo sniego pagelsta, paruduoja ir pamažu nukrinta; medžiai ir krūmai nuogas šakas tiesia į dangų ir atrodo baisiais vargani. Tik suvytę lapai guli ant žemės ir, palietus juos koja, sušlama: kažkas ateina! Ak, kokie geri tie pernykščiai sudžiūvę lapai! Jie uoliai ir budriai eina savo tarnybą. Dar dabar, vidurvasarį, daugelis jų tūno pasislėpę po jaunu žolynu ir jau iš tolo įspėja apie kiekvieną pavojų.

Bembis prisigūžē prie motinos. Jis užmiršo ir pievą. Taip jauku buvo gulėti čia ir klausytis motinos pasakojimo.

Ir jis užmigo.

4 SKYRIUS

Pažintys

VIENĄ DIENĄ BEMBIS su motina vėl buvo saulėje pievoje. Priešais motiną susipynusiuose stagaruose sujudėjo dvi ilgos ausys. Jos buvo pilkšvai rudos su gražiais juodais dryžiais. Bembis baikščiai stabtelėjo, bet motina nuramino:

- Eikš, tai mūsų bičiulis kiškis... Nebijok, eikš ir pasižiūrėk.

Bembis tuoj prisiartino. Jis pastebėjo, kad kiškio snukutis buvo labai švelnus, bruožai be galo geraširdiški, o didelės apskritos akys kukliai žvelgė į pasaulį. Kiškis iš tikrųjų atrodė lyg bičiulis.

- Labas vakaras, jaunikaiti, - nepaprastai mandagiai pasisveikino kiškis.

Bembis tik linktelėjo „labas vakaras“. Pasisveikinimo jis nesuprato, todėl tik nusilenkė. Nusilenkė labai draugiškai, labai mandagiai, tik truputį santūriai. Kitaip ir negalėjo. Gal jam tai buvo įgimta.

- Koks puikus jaunas princas, - tarė kiškis motinai. Jis atidžiai apžiūrėjo Bembį. Jo nosis ir burna,

papuošta gražiais ūsais, nuolat krutėjo taip, lyg trūkčiotų nosimi ir lūpomis, vos tramdydamas čiaudulį. Bembis negalėjo tvirti iš juoko. Tuoju nusijuokė ir kiškis.

- Sveikinu jus, - tarė jis motinai, - nuoširdžiai sveikinu susilaukus šitokio sūnaus. Taip, taip, taip... kada nors užaugs puikus princas... taip, taip, taip, tas tuoj matyti.

Jis pakilo ant užpakalinių kojų ir didžiausiam Bembio nustebimui taip ir liko tupėti. Stačiomis ausimis ir išdidžiai krutančia nosimi visur apšniukštinėjęs, vėl iškilmingai nusileido ant visų keturių.

- Taip, leiskite atsisveikinti, gerbiamieji, - prabilo jis, - šiandien vakare dar šį tą turiu nuveikti... Nuolankiai atsiprašau.

Jis apsisuko ir nustraksėjo priglaudęs ausis, kurias jam siekė iki pečių.

- Iki pasimatymo, - šūktelėjo jam iš paskos Bembis.

Motina nusijuokė.

- Geras kiškis... Toks paprastas ir toks kuklus. Jam irgi nelengva gyventi pasaulyje. - Jos žodžiuose buvo justi simpatija.

Bembis vaikštinėjo, palikęs motiną pietauti. Jis tikėjosi vėl sutiksiąs pirmuosius savo pažįstamus

ir mielai būtų užmezgęs naujas pažintis. Bembis, pats nesuvokdamas, kas jam darosi, vis kažko laukė. Staiga toluoj išgirdo švelnų šlamesį, pajuto lengvą, tankų žemės dunksėjimą.

Motina pažvelgė į tą pusę.

- Aaa, - tarė ji, - tai mano pusseserė, matyt, ir ji dabar turi vaiką... ne, ji turi du, - kalbėjo toliau motina, kupina džiaugsmo. Paskui rimtai pridūrė:

- Ne... Ena turi du vaikus... Žinoma, du...

Bembis stovėjo ir spoksojo. Ten, kitoje pusėje, jis dabar matė stovint kažkokią būtybę, visai panašią į motiną. Anksčiau jos visai nebuvo pastebėjęs. Jis matė, kaip tenai kažkokie du vaikai skriejo ratu, tačiau per žolę buvo matyti tik rusvos jų nugaros su siaurais dryžiais.

- Eikš, - tarė motina, - eime, bent kartą pabūsi draugijoje.

Bembis norėjo bėgti, bet, pamatęs, kad motina eina pamažu, po kiekvieno žingsnio dairydamosi į šalis, susilaikė. Tačiau jis buvo nepaprastai susijaudinęs ir nekantravo.

Motina šnekėjo toliau:

- Tikėjaisi, kad vis tiek kada nors susitiksi su Ena. „Kurgi ji lindi?“ - maniau. O vis dėlto žinojau,

kad ji taip pat turi vaiką. Na, tai nesunku buvo nuspėti. Bet kad būtų du vaikai...

Juos anie jau seniai buvo pastebėję ir dabar artinasi prie jų. Bembis privalėjo pasisveikinti su teta, tačiau jo akys kryo į vaikus.

Teta buvo labai maloni.

- Taip, - prabilo į jį. - Tai Gobas, o štai - Falinė. Galėsite visada kartu žaisti.

Vaikai stovėjo apstulbę, tylūs ir spoksojo vienas į kitą. Gobas stovėjo prie Falinės, o Bembis - priešais juos. Nė vienas net nekrustelėjo. Jie stovėjo ir spoksojo.

- Tegu sau, - pasakė motina, - jie patys susibičiuliaus.

- Koks gražus vaikutis, - tarė teta Ena, - tikrai nuostabiai gražus. Toks tvirtas ir taip šauniai atrodo.

„Gražus, gražus“, - patenkinta pagalvojo motina.

- Taigi neblogas.

Vaikai vis dar stovėjo ir apžiūrinėjo vienas kitą. Nė vienas nepratarė nė žodžio. Staiga Falinė stryktelėjo ir nudūmė. Jai pasidarė nuobodu.

Bembis tuoj puolė paskui ją. Juo pasekė ir Gobas. Jie laigė pusračiais, staigiai atsigręždami, vartydamiesi kūlvartais, vaikydamiesi skersai ir išilgai. Buvo

labai smagu. Kai, truputį pailsę, staiga stabtelėjo, jau buvo tikri draugai. Jie pradėjo plepėtis.

Bembis papasakojo, kad jis kalbėjęs su geruoju žiogu ir baltuku drugiu.

- Ar esi ir su auksvabaliu kalbėjęs? - paklausė Falinė.

Ne, Bembis su juo nebuvo šnekėjęs. Jis visai jo nepažinojo, nežinojo, kas jis toks.

- Aš dažnai su juo pasikalbu, - tarė Falinė šiek tiek didžiudamasi.

- O kėkštas mane išplūdo, - pasakė Bembis.

- Iš tikrųjų? - stebėjosi Gobas. - Kėkštas šitaip su tavimi pasielgė? - Gobą greit viskas stebindavo, ir jis buvo nepaprastai kuklus.

- O man, - tarė jis, - ežys į nosį įdūrė... - Bet jis tai prisiminė tik tarp kitko.

- Kas yra ežys? - paklausė Bembis laimingas. Jam buvo smagu šitaip su draugais stovėti ir klausytis įdomių dalykų.

- Ežys yra baisus padaras, - sušuko Falinė. - Jo visas kūnas dygliuotas, ir jis labai piktas!

- Tu manai, kad jis piktas? - paklausė Gobas. - Jis niekam nieko bloga nedaro.

- Cha, - atšovė Falinė, - argi jis tau neįdūrė?

- Ak, jis įdūrė tik todėl, kad aš su juo norėjau pasikalbėti, - prieštaravo Gobas, - ir tik trupučiuką. Nelabai ir skaudėjo.

Bembis kreipėsi į Gobą:

- O kodėl jis nenorėjo, kad tu su juo kalbėtumeisi?

- Jis su niekuo nenori šnekėtis, - įsikišo Falinė. -

Vos tik prie jo prisiartini, jis susiriečia į kamuolį, ir jau iš visų pusių tik dygliai. Mūsų mama sako, kad jis vienintelis toks - nenori su niekuo bendrauti.

- Galbūt jis bijo, - tarė Gobas.

Bet Falinė tai geriau suprato.

- Mama sako, kad su tokiais visai neverta susidėti.

Jie vėl ėmė žaisti ir siausti po žalią čėžančią šilkinę pievą. Po valandėlės jie liovėsi siautę ir vėl sustojo paplepėti. Jie žvilgčiojo į savo motinas. Tos taip pat buvo viena antrai meilios, po truputį graibštinėjo žolę ir ramiai šnekučiavosi.

Teta Ena pakėlė galvą ir šūktelėjo savo vaikams:

- Gobai! Faline! Netrukus eisim...

Ir Bembiui motina priminė:

- Eikš... jau laikas.

- Dar truputį, - prašė Falinė, - dar trupučiuką.

Bembis maldavo:

- Pabūkime dar! Prašau! Taip gražu!

Ir Gobas kukliai pakartojo:

- Taip gražu... dar valandėlę.

Ena pažvelgė į motiną:

- Na, ar aš nesakiau? Dabar jie nebenori skirtis. Staiga kažkas atsitiko.

Nuo miško pusės pasigirdo žemę drebinąs bildesys. Subraškėjo šakos, sušlamėjo šakelės, ir, nespėjus net susivokti, iš tankmės išniro du stirninai. Jie atūžė kaip viesulas, apsuko pievoje platų lanką ir nėrė atgal į mišką, kur buvo girdėti jų šuoliavimas. Paskui dar kartą išgriuvo iš tankmės ir staiga sustojo per dvidešimt žingsnių vienas nuo kito.

Bembis žiūrėjo į juos ir nekrutėjo. Jie atrodė visai tokie, kaip motina ir teta Ena. Tik ant jų galvų blykčiojo ragai. Bembis suglumęs dėbčiojo tai į vieną, tai į antrą. Vienas buvo mažesnis, ir jo ragai mažesni. Antrasis buvo gražus kaip valdovas. Jis laikė aukštai iškėlęs galvą, o viršum jos styrojo ragų vainikas.

Štai abu sujudo ir pamažu nužingsniavo į mišką. Į valdovą panašusis praėjo visai arti vaikų, motinos ir tetos Enos. Gražus kaip dievaitis, jis žengė pro šalį, į nieką net nepažvelgdamas.

Kol jis dingo miško tankmėje, vaikai nedrįso net kvėpuoti. Paskui ėmė dairytis antrojo, nes kaip tik tą akimirką užpakaly jo užsivėrė žalios miško durys.

Falinė pirmoji pertraukė tylą.

- Kas čia buvo? - sušuko ji. Jos menkas, bet drąsus balsas drebėjo.

Vos girdimai pakartojo ir Gobas:

- Kas čia buvo?

Bembis tylėjo.

Teta Ena iškilmingai pasakė:

- Tai buvo tėčiai.

Daugiau nieko nebuvo pasakyta, ir jie išsiskirstė. Teta Ena su savo vaikais patraukė į artimiausius krūmus. Tai buvo jos kelias. Bembis su motina turėjo pereiti pievą iki ąžuolo, kad pasiektų įprastą savo kelią. Jis ilgai tylėjo. Pagaliau paklausė:

- Kodėl jie nepasiliko su mumis?

- Jie nebus su mumis, - atsakė motina, - tik retkarčiais...

Bembis kalbėjo toliau:

- Kodėl jie su mumis nekalbėjo?

Motina tarė:

- Jie su mumis nekalba... tik retkarčiais... Reikia laukti, kol jie ateis, ir laukti, kol su mumis kalbės... kaip kad jie mėgsta.

Įsiaudrinęs Bembis nenurimo:

- Ar mano tėvas kalbės su mumis?

- Žinoma, vaikeli, - pažadėjo jam motina, - kai užaugsi didelis, jis su tavimi kalbės, ir tu galėsi retkarčiais su juo pabūti.

Bembis tylėdamas ėjo šalia motinos, vis galvodamas apie tėvo pasirodymą.

„Koks jis gražus! - galvojo jis. - Koks gražus!“

5 SKYRIUS

Nauji įspūdžiai

LAIKAS BĖGA, ir Bembis įgyja patyrimo, mato šimtus naujų dalykų. Kiekviena diena atneša ką nors nauja. Dabar jis jau geba suklusti. Gali išgirsti ne tik tai, kas vyksta arti, kas tiesiog į ausis poškina. Tai visai ne menas. Dabar jis jau gali teisingai, protaudamas įsiklausyti į visa, kas net visai tyliai krebžda, į kiekvieną vėjo atpučiamą švelniausią čėžėjimą. Pavyzdžiui, jis žino, kad ten per krūmus bėga fazanas. Jis gerai atskiria švelnius, smulkius žingsnelius, kurie nuolat stabteli. Taip pat iš klausos jis pažįsta laukines peles, kai jos šmižinėja trumpai perbėgdamos. Girdi kurmius, kai šie gerai nusiteikę, šnarėdami vaikosi po šėivamedžio krūmu. Jis pažįsta įžūlų, skardų sakalo riksmą ir girdi piktą, persimainiusį jo balsą, kai artinasi įširdęs vanagas arba erelis pažiūrėti, ar sakalas neužgrobė jų medžioklės plotų. Jis pažįsta laukinių karvelių sparnų plasnojimą, puikų tolimą ančių sparnų švilpimą ir dar daug kita.

Jis jau ima ir suuosti. Netrukus jis suuos taip greitai, kaip ir jo motina. Jis moka įkvėpti oro ir jį tučtuojau suvokti protu. „O, tai dobilas ir šakinė, galvoja jis vėjui pučiant nuo pievos, – ten dabar yra bičiulis kiškis; aš tai gerai žinau.“ Paskui vėl iš kvapo suuodžia lapus, žemę, svogūnėlius, kvepiantį kra-pilaitį; žino, jog, nukabinęs nosį ir visa nuodugniai tirdamas, kažkur pro šalį skuodžia šeškas; žino, jog čia lapės eita, arba pastebi: čia kažkur arti yra giminaičiai – teta Ena su vaikais.

Dabar jis visiškai gerai susivokia naktį ir nebe-turi tokio didelio noro lakstyti šviesią dieną. Visai patenkintas jis dabar kiaurą dieną guli šalia moti-nos mažoje, apytamsėje lapinėje. Bembis girdi, kaip nuo karščio kunkuliuoja, verda oras, ir snaudžia. Kartkartėmis pabunda, klausosi ir uostinėja, kas kur dedasi. Viskas gerai. Tik zyliukės truputį viena su kita plepasi, švygždos, kurios niekad nenutyla, šnekučiuojasi, ir laukiniai balandžiai nesiliauja reišk-ę meilės džiaugsmo kupinų jausmų. Argi jam tai rūpi? Jis vėl užsnūsta.

Dabar jam labai patinka naktis. Viskas gyva, vis-kas kruta. Vos keli balsai skardena šitoje tyloje, bet ir jie skamba kitaip negu dienos balsai, ir jie daro

didesnį išpūdį. Porą kartų griaudėjo griaustinis. Dieną ir nakties metą.

Laikas slenka, ir Bembis patiria, kokia gardi žolė, kokie švelnūs pumpurai ir koks saldus dobilas. Jam glaudžiantis prie motinos pasistiprinti, ši dažnai jį atstumia.

- Juk tu nebemažas, - sako ji, o kartais tiesiog nuvaro: - Eik sau, duok man ramybę.

Pasitaiko, jog motina vidurdienį atsikelia, išeina, visai nepaisydama, ar Bembis seka ją, ar ne. Kartais, jiems vaikštinėjant įprastais takais, motina tarsi visai nepastebi klusniai paskui ją bėgančio Bem-bio. Vieną dieną motina dingo. Bembis nesuprato, kaip čia taip atsitiko, jis nesugebėjo to suprasti. Bet motina pasišalino, ir Bembis pirmąkart liko vienas.

Jis stebisi, nerimauja, būgštauja ir pradeda be galo ilgėtis. Jis stovi liūdnas ir šaukia. Niekas neatsako, niekas neateina.

Jis klausosi, uodžia. Nieko.

Jis vėl šaukia. Tykiai, nuoširdžiai, maldaujamai šaukia:

- Mama... mama...

Veltui.

Dabar jis nusivilia ir, nebetverdamas savo kailyje, leidžiasi į kelią.

Jis keliauja pažįstamu taku, sustoja ir šaukia, pas-
kui nedrąsiais žingsniais bailiai vienas vėl traukia
toliau. Jis labai nuliūdeš.

Bembis eina vis toliau ir užaina takus, kuriais dar
nebuvo vaikštinėjęs, eina per nežinomas apylinkes.
Jis nebežino, kur esąs.

Čia pasigirsta dviejų vaikų balsai, kurie, kaip ir
jis, šaukia:

- Mama... mama!..

Jis stovi ir klausosi.

Tikriausiai tai Gobas ir Falinė. Tai turėtų būti
jie. Skubiai bėga balsų link ir tuoj pro lapus pamato
mirkant du rudus Gobo ir Falinės kailiukus. Juodu
stovi nusiminę vienas šalia antro po sedulos krūmu
ir šaukia:

- Mama... mama!..

Jie apsidžiaugia, išgirdę šlamant krūmus. Bet,
pažinę Bembį, nusivilia... Vis dėlto truputį ir apsi-
džiaugia. Ir Bembiui linksma: jis nebevienišas.

- Mano motina dingo, - tarė Bembis.

- Ir mūsų dingo, - graudžiu balsu atsako Gobas.

Su širdgėla jie pasižiūri vienas į kitą.

- Kur jos galėtų būti? - klausia Bembis. Jis kone
springsta ašaromis.

- Nežinau, - aimanuoja Gobas. Jam smarkiai tvaksi širdis, ir jis jaučiasi nuskriaustas.

Staiga Falinė prabyla:

- Aš manau... jos pas tėčius.

Gobas ir Bembis žvelgia į ją suglumę. Jie tuoj pajunta pagarbą.

- Tu manai... pas tėčius? - drebėdamas klausia Bembis.

Jis eina. Jis neberimsta vietoje. Falinė ir Gobas galiuką jį palydi. Jie visi trys sušunka:

- Mama... mama... - Bet dabar Gobas ir Falinė sustoja. Jie nedrįsta toliau eiti. Falinė sako:

- Kuriam galui? Motina žino, kur mes. Tad likime čia, kad ji mus rastų, kai grįš.

Bembis eina vienas. Jis keliauja per tankumyną ir atsiduria miško aikštelėje. Aikštelės viduryje Bembis sustoja. Jis staiga tarsi įauga į žemę ir nebegali nė pajudėti iš vietos.

Ten, aikštės pakraštyje, aukštame lazdyno krūme, stūkso kažkokia būtybė. Bembis dar niekad tokios būtybės nėra regėjęs. Tučtuojau atplaukia kvapas, kokio jis niekad anksčiau nebuvo suuodęs. Tai svetimasis kvapas, sunkus, aitrus ir pasiutusiai jaudinąs.

Bembis akis išpūtęs žiūri į būtybę. Ji nepaprastai stati, neįprastai laiba, o išblyškęs jos veidas aplink

nosį ir akis visai plikas... Pasibaisėtinais plikas. Šiurpas dvelkia nuo šito veido. Kūną stingdantis šiurpas. Tame veide slypi baisi, paralyžiuojanti jėga. Nors į tą veidą žiūrėti neapsakomai baisu, Bembis stovi ir nenuleisdamas akių spokso į jį.

Būtybė ilgai nekruva. Paskui prie veido ji pakelia vieną koją. Bembis nebuvo jos nė pastebėjęs. Štai dabar ši bjauri koja išsitiesia, ir Bembis to vieno jos mostelėjimo nušluojamas kaip pūkas vėjo. Jis kaipmat vėl atsiduria tankmėje, ten, iš kur atėjo. Ir dumia.

Staiga ir motina atsiranda. Ji šokinėja šalia jo per krūmus ir brūzgynus. Abu kuria kiek tik įkabina. Motina veda, nes ji žino kelią, o Bembis seka. Taip dumia, kol atsiduria prie savo lapinės.

- Ar tu... matei? - tyliai paklausė motina.

Bembis negali atsakyti: jis neatgauna kvapo. Jis tiktai linkteli.

- Tai... buvo... Jis! - sako motina.

Juos abu krečia drebulys.

6 SKYRIUS

Kunigaikštis

BEMBIS DABAR labai dažnai likdavo vienas. Tačiau dėl šito jau taip nebijodavo kaip pirmą kartą. Motinai dingus, galėdavo ją šaukti kiek norėjo – ji neateidavo. Paskui nelauktai vėl pasirodydavo, kaip paprastai būdavo su juo.

Vieną dieną jis vėl liko vienas. Ištisas valandas slampinėjo po tankumynus. Pagaliau ėmė šaukti.

Ne dėl to, kad jam būtų buvę baugu. Jis nenorėjo būti vienas. Tada ėmė šaukti motiną.

Staiga priešais išdygo vienas iš tėčių ir griežtai pažvelgė į jį. Bembis negirdėjo, kad jis artinasi, ir išsigando.

Senis pažiūrėti atrodė galingesnis už kitus: aukštesnis ir išdidesnis. Jo kailis liepsnojo tamsiai ruda spalva, snukis jau tviskėjo sidabru, o viršum krutantių ausų kyšojo aukštas, juodais perlais nusagstytas ragų vainikas.

– Ko rékauji? – griežtai paklausė senis. Bembis pagarbiai sudrebėjo ir nediršo nieko atsakyti.

- Tavo motina dabar neturi laiko užsiimti su tavimi, - kalbėjo senis.

Bembis šito įsakmaus balso buvo tiesiog pritrenktas, tačiau sykiu tas balsas jį stebino.

- Ar negali pabūti vienas? Gėdinkis!

Bembis norėjo pasakyti, kad jis galės pabūti ir vienas, kad jam jau dažnai tekę būti vienam, bet nieko neištarė. Jis klausė ir baisiai gėdinosi. Senis apsigrėžė ir dingo.

Motinai grįžus, jis nieko nepasakojo apie susitikimą. Jis nebesišaukdavo jos, kai ji dingdavo. Slampinėdamas vienas, vis mąstydamas apie senį. Jis karštai troško jį susitikti. Tuomet jam pasakytų: „Žiūrėkite, aš nebešaukiu.“ - Ir senis jį pagirtų.

Bet Gobui ir Falinei, kai jie vėl susitiko pievoje, apie tai prasitarė. Jie klausėsi susidomėję ir negalėjo jam papasakoti tokio savo nuotykiu, kuris prilygtų šiam.

- Ar tu nebijojai? - susijaudinęs paklausė Gobas. Bembis prisipažino bijojęs. Tik nelabai.

- Aš būčiau neapsakomai bijojęs, - pareiškė Gobas.

Bembis atsakė taip: ne, didelės baimės nejautęs, nes senis buvęs puikus. Gobas pagalvojo: „Man tai mažai būtų padėję. Iš baimės nebūčiau galėjęs į jį net pažvelgti. Kai aš ko bijau, man tuoj raibsta

akys, ir aš nieko nebematau, o širdis taip smarkiai plaka, kad nebegaliu ir kvėpuoti.“ Falinė, Bembiui pasakojant, buvo labai susimąščiusi ir nieko nesakė.

O kitą sykį, kai tik jie pamatė vieni kitus, Gobas ir Falinė skubiai atšiuoliavo prie jo. Jie, kaip ir Bembis, vėl buvo vieniši.

- Mes tavęs jau kuris laikas ieškome, - sušuko Gobas.

- Taip, - rimtai pasakė Falinė, - nes dabar gerai žinome, kas toks buvo tas, kurį tu esi matęs.

Bembis iš smalsumo net pašoko.

- Kas?!

Falinė iškilmingai pasakė:

- Tai buvo senasis kunigaikštis.

- Iš kur jūs žinote? - neatstojo Bembis.

- Iš savo motinos! - atsakė Falinė.

Bembis atrodė nustebęs.

- Tai jūs jai papasakojote?

Abu linktelėjo.

- Juk tai buvo paslaptis! - pasipiktinęs suriko Bembis.

Gobas tučtuojau atsiprašė:

- Ne aš. Tai padarė Falinė.

Bet Falinė linksmai sušuko:

- Tai kas, kad paslaptis! Aš norėjau žinoti, kas jis toks. Dabar žinome, o tai daug įdomiau!

Bembis degė smalsumu visa išgirsti ir aprimo. Falinė jam viską išklojo.

- Jis yra kilmingiausias visame miške. Jis - kunigaikštis. Nėra kito, kuris jam prilygtų. Niekas nežino, kiek jam metų. Niekas negali pasakyti, kur jis gyvena. Niekas negali nusakyti jo giminystės... Jis - didysis kunigaikštis.

7 SKYRIUS

Giminės

TAŲ NAKTĮ BEMBIS patyrė naują nuotyki. Motina buvo pavargusi ir alkana. Jie nevaikštinėjo kaip kitais kartais po apylinkes. Motina pasisotino pievoje, kur ir Bembis jau buvo įpratęs vakarieniauti. Paskui, smaguriaudami krūmų lapais, draugiškai ir ramiai ėjo vis gilyn į mišką. Staiga pradėjo smarkiai šlamėti krūmai. Nespėjus Bembiiui net suvokti, kas atsitiko, motina ėmė garsiai šaukti, kaip ji kartais šaukdavo, būdama labai išsigandusi arba apimta siaubo.

- A! - šūktelėjo ji, pašoko, stabtelėjo ir vėl šūktelėjo: - A, bee!

Bembis išvydo kažkokius keistus padarus, kurie, smarkiai šlamėdami, traukė pro šalį. Jie praėjo visai arti. Visi jie buvo panašūs į Bembį ir jo motiną, panašūs į tetą Eną ir į daugelį jo giminaičių, tik jie buvo milžiniški, tokio galingo sudėjimo, jog į juos žvelgei tarsi nugalėtas.

Tai buvo briedžiai.

Būrys praužė. Nieko nebebuvo nei matyti, nei girdėti.

- Mama, - sukuždėjo Bembis, - kas čia buvo?

- Ak, nieko baisaus, - kalbėjo motina, - tai buvo mūsų didieji giminaičiai... Taip... jie dideli ir taurūs... tauresni už mus...

- O jie mums nepavojingi? - paklausė Bembis.

- Šiaip jau ne, - paaiškino motina. - Man, o ir niekam iš mano pažįstamų jie niekad nėra bloga padarę.

„Dėl ko jie turėtų mums ką nors daryti, - galvojo Bembis, - jeigu yra mūsų giminaičiai?“ Nors jis stengėsi būti ramus, tačiau vis dar drebėjo.

- Ne, jie tikrai mums nieko bloga nedaro, - atsakė motina, - bet nežinau, kodėl vis išsigastu, vos tik juos pamačiusi. Tiesiog negaliu susivaldyti. Kiekvieną sykį taip būna.

Nors Bembį šitoks pokalbis nuramino, jis vis dėlto liko susimąstęs. Tiesiai viršum jo, alksnio šakose, norėdamas, kad visi juo domėtusi, sukliko apuokėlis. Tačiau Bembis buvo toks išsiblaškęs, kad pamiršo apsimesti, jog išsigando. Vis dėlto apuokėlis purp-
telėjo arčiau ir pasiteiravo:

- Gal aš jus išgąsdinau?

- Žinoma, - atsakė Bembis. - Jūs visad mane išgąsdinate.

Apuokėlis tyliai nusijuokė. Jis buvo patenkintas.

- Tikiuosi, nepalaikysite to už bloga, - tarė jis. - Toks jau mano būdas.

Jis išsipūtė ir atrodė kaip kamuolys; paslėpė snąpą minkštose kaip pūkas plunksnose ir nutaisė itin malonią, rimtą išraišką. Jis buvo patenkintas.

Bembis jam atvėrė širdį:

- Žinote ką, - gudriai prakalbo jis, - prieš tai aš daug labiau išsigandau.

- Ko? - nepatenkintas paklausė apuokėlis.

Bembis papasakojo jam apie susitikimą su milžiniais giminaičiais.

- Liaukitės apie tuos savo giminaičius, - sušuko apuokėlis. - Aš irgi turiu giminių. Bet man tereikia dienos metu kur nors pasirodyti, tuoj visi mane apninka. Ne, iš giminių nieko gera nėra. Jeigu jie didesni už mus, tai niekam neverti, o jei mažesni, tai jie neapkenčia mūsų, nes tada mes didžiuojamės. Ne, aš apie juos visus nieko nenoriu žinoti.

- Bet... aš savo giminių visai nepažįstu... - nedrąsiai ir su ilgesiu tarė Bembis. - Niekad apie juos nebuvau girdėjęs ir tik šiandien pirmą kartą išvydau.

- Nesukit dėl jų sau galvos, - patarė jam apuokėlis. - Tikėkite manim, - jis reikšmingai užvertė akis, - tikėkite manim, tai geriausia. Giminės niekad nebūna tokie geri, kaip draugai. Pažiūrėkite, mudu visai ne giminės, bet esame geri draugai, o tai labai malonu.

Bembis dar kažką norėjo sakyti, tačiau apuokėlis kalbėjo toliau:

- Aš apie šiuos dalykus gerai nutuokiu. Jūs esate dar labai jaunas. Tikėkite manim, aš tai geriau žinau. Pagaliau man nedera kištis į jūsų šeimos reikalus. - Jis taip mišlingai vartė akis ir atrodė toks orus, kad Bembis kukliai tylėjo.

8 SKYRIUS

„Jis“

SAULĖ BUVO PATEKĖJUSI. Bembis iš po didžiojo ažuolo išėjo į pievą. Ji žėrėjo rasomis, kvepėjo žole, gėlėmis, drėgna žeme ir knibždėjo gyvų padarų. Tenai tupėjo bičiulis kiškis ir atrodė labai rimtai susimąstęs. Pamažu vaikščiojo išdidus fazanas, jis skainiojo žoles ir atsargiai dairėsi į visas puses. Jo tamsiai mėlyni kaklo papuošalai tviskėjo saulėje. O čia pat, visai priešais Bembį, stovėjo vienas iš princų. Bembis dar niekad nebuvo jo matęs, apskritai nė vieno tėčių nebuvo iš taip arti regėjęs. Visai prie lazdyno krūmo, šiek tiek pridengtas šakelių, jis stovėjo priešais. Bembis nė nekrustelėjo. Jis tikėjosi, jog princas visai išeis aikštėn, ir svarstė, ar išdrįstų jį užkalbinti. Norėjo pasiklausti motinos ir ėmė jos dairytis. Tačiau motina jau buvo tolokai nuėjusi ir stovėjo kitoje pusėje šalia tetos Enos. Kaip tik ten į pievą iš miško tankmės buvo atbėgę ir Gobas su Faline. Ir šit iš po lazdyno krūmo į pievą įžengė princas. „Dabar“, – pagalvojo Bembis.

Staiga trenkē perkūnas.

Bembis krūptelējo ir nesuprato, kas čia īvyko. Jis matē, kaip princas priēšais jī šoko didelī šuolī aukštyn ir lyg viesulas pro šalī nudūmē ī miškā.

Bembis lyg paklaikēš dairēsi aplink, perkūno trenksmas dar gaudē ausyse. Jis matē, kaip kitoje pusēje motina, teta Ena, Gobas ir Falinē nubēgo miško link, matē, kaip, siaubo apimtas, nukūrē bičiulis kiškis, matē fazanā, kuris bēgo ištiesēš kaķlā, pastebējo, kad staiga nutilo visas miškas, tada susigriebē ir šoko ī tankumynā.

Po vos poros šuoliū priēšais save pamatē gulintī prinčā. Jis nejudējo. Siaubo apimtas Bembis sustojo nesuvokdamas, kas čia galētū būti. Princas gulējo kruvinas, nebegyvas, su didele žaizda petyje.

– Nestovēk! – kažkas īsakmiai sušuko šalia jo. Tai buvo motina, dumianti šuoliu. – Bēk! – šaukē ji. – Bēk kiek tik īkerti! – Ji nesustojo, dūmē pirmyn, o jos īsakymas plēšte plēšē Bembī bēgti kartu. Ir jis pasileido iš visū jēgū.

– Kas čia yra, mama? – paklausē jis. – Kas čia dējosi, mama?

Motina dusdama atsakē:

– Tai... buvo... Jis!

Bembī nukrētē šiurpas, ir jie vis bēgo.

Uždusę pagaliau sustojo.

- Ką jūs sakote? Atsiprašau, ką jūs sakote? - viršum jų sušuko švelnus balsas. Bembis žvilgtelėjo: voveraitė su triukšmu leidosi šakelėmis žemyn.

- Aš visą kelią su jumis liuksėjau, - šaukė ji. - Ak, tai siaubinga!

- Ar jūs irgi ten buvote? - paklausė motina.

- Žinoma, buvau, - atsakė voveraitė. - Štai ir dabar visa drebu.

Ji tupėjo tiesiai, atsirėmusi į savo puošnią, papurusią uodegą, rodė siaurą baltą krūtinę, o abi priešakines letenėles iškilmingai laikė priglaudusi prie kūno.

- Aš iš susijaudinimo visai sutrikusi.

- O aš iš išgąščio visai nuilsau, - tarė motina. - Nesuprantama, niekas iš mūsų ničnieko nepastebėjo.

- Nesuprantama? - užsiplieskė voveraitė. - Jūs klystate. Aš jų seniai pastebėjau.

- Aš taip pat! - sušuko kitas balsas. Tai buvo šarka. Ji atskrido ir atsitūpė ant šakelės.

- Aš irgi! - sutarškė dar aukščiau. Ten, uosyje, tupėjo kėkštas.

Medžių viršūnėse niūriai sukranksėjo pora varnų.

- Mes irgi Jį matėme.

Visi jie sutūpė aplink išraiškingomis pozomis. Jie buvo smarkiai susijaudinę ir, atrodo, pilni pykčio ir baimės.

„Ką? – galvojo Bembis, – ką jie matė?“

– Didžiausią bėdą turėjau aš, – pasakojo voveraitė ir abi savo priešakines letenėles prispaudė prie širdies. – Aš be galo prisikamavau, norėdama įspėti vargšą prinčą.

– Ir aš, – sutarškė kėkštas, – kiek syk rėkiau! Bet jis nepanoro manęs išgirsti.

– Manęs jis taip pat negirdėjo, – suriko šarka. – Bent dešimtį sykių rėkiau. Aš norėjau priskristi visai arti jo, jeigu lig šiol manęs negirdi, tai lėksiu, maniau, į lazdyno krūmą, po kuriuo jis stovi. Ten turės mane išgirsti. Bet kaip tik tą akimirką tai ir įvyko...

– Mano balsas tikriausiai garsesnis už jūsų ir aš kiek galėdama bandžiau jį perspėti, – piktai karkšėjo varna. – Bet didžiūnai į tokius, kaip mes, mažai kreipia dėmesio.

– Tikrai per mažai, – pritarė voveraitė.

– Darai sveikas, ką gali, – tarė šarka, – mes, žinoma, nekalti, jei tuomet ir įvyksta nelaimė.

– Toks dailus princas, – aimanavo voveraitė, – ir pačiame žydėjime.

- Ak! - tarškėjo kėkštas, - jei nebūtų buvęs toks išdidus ir būtų paisęs mūsų...

- Jis nebuvo išdidus, - prieštaravo voveraitė, o šarka pridūrė:

- Ne išdidesnis už kitus savo giminės princus.

- Taigi kvailas! - šaipėsi kėkštas.

- Jūs patys esate kvaili! - suriko iš aukštai varna. - Nekalbėkite kvailysčių. Visas miškas žino, kokie jūs kvaili!

- Ar aš? - paklausė kėkštas, pastiręs iš nustebimo. - Apie mane niekas negali pasakyti, kad aš kvailas. Aš tik užuomarša, bet kvailas tikrai nesu.

- Manykite, kaip norite, - tarė varna rimtai. - Na, užmirškite, ką esu sakiusi, bet pagalvokite, jog princas ne dėl to žuvo, kad buvo išdidus arba kvailas, bet dėl to, kad negalėjo nuo Jo pabėgti.

- Fe, - sutarškė kėkštas. - Aš nepakenčiu tokių kalbų. - Jis nuskrido.

Varna kalbėjo toliau:

- Ir iš mano giminės Jis yra nemaža klastingai pagavęs. Jis žudo, ką tik nori. Niekas negali mums pagelbėti.

- Bet atsargumas nekenkia, - įsiterpė šarka.

- Žinoma, nekenkia, - liūdnai pasakė varna. - Iki pasimatymo.

Ji nuskrido, ir tuojau ją nulydėjo jos giminaičiai. Bembis apsidairė. Motinos jau nebebuvo.

„Apie ką jie čia kalbėjo? – suko galvą Bembis. – Aš ne viską suprantu, ką jie sako. Kas yra tas Jis, apie kurį jie šneka?.. Juk anas, kurį tąsyk mačiau krūmuose, taip pat buvo Jis... Bet Jis manęs nenužudė...“

Bembis galvojo apie prinčą, kurį buvo matęs priešais save gulintį kruvinu, sudraskytu pečiu. Tas nūnai buvo nebegyvas. Bembis ėjo toliau. Miškas vėl skambėjo tūkstančiais balsų, saulė plačiais spinduliais skverbėsi pro medžių viršūnes, visur buvo šviesu, lapai garavo. Aukštai ore klykavo sakalai, o visai arti garsiai nusijuokė genys, lyg niekur nieko nebūtų atsitikę. Bembis buvo nelinksmas. Jis jautėsi, lyg jam grasintų kažkokia niauri jėga, jis neišsivaizdavo, kaip kiti gali būti linksmi ir nerūpestingi, kai gyvenimas toks sunkus ir pavojingas.

Greta jo, krūmuose, kažkas tyliai sukrebždėjo. Bembis baisiai persigando. Priešais jį stovėjo senis. Bembį nukrėtė šiurpulys. Jis norėjo bėgti, bet susivaldė ir pasiliko. Senis nužvelgė jį savo didelėmis, giliomis akimis.

- Ar tu ten buvai?

- Taip, - tyliai pasakė Bembis. Jo širdis smarkiai plakė.

- Kur tavo motina? - paklausė senis.

Bembis atsakinėjo vis tyliau:

- Aš nežinau.

Senis vis žiūrėjo į jį.

- Ir tu jos nesišauki?

Bembis pažvelgė į pagarbos vertą žilą galvą, pažiūrėjo į puikų senio ragų vainiką ir staiga padrąsėjo.

- Aš galiu ir vienas pabūti, - pasakė jis.

Senis valandėlę stebėjo jį, paskui švelniai tarė:

- Ar tu ne tas pats mažylis, kuris neseniai verkė mamos?

Bembis truputį susigėdo, tačiau neprarado drąsos.

- Taip, tas pats, - prisipažino jis.

Senis tylėdamas žiūrėjo į jį, ir Bembiui pasirodė, tarsi tos gilios akys dabar žvelgia švelniau.

- Anąsyk tu mane apibarei, senasis kunigaikšti, - sušuko jis sujaudintas, - kad negaliu pabūti vienas.

Nuo tada jau galiu.

Senis tiriamai pažiūrėjo į Bembį ir nusišypsojo, tik truputį, vos pastebimai, bet Bembis vis dėlto pastebėjo.

- Senasis kunigaikšti, - su pasitikėjimu paklausė jis, - kas ten atsitiko? Aš vis dar nesuprantu... Kas toks Jis, apie kurį visi kalba!..

Jis susilaikė išsigandęs niūraus žvilgsnio, įsakančio jam nutilti. Vėl praslinko valandėlė. Senis žvelgė pro Bembį į tolą, paskui tyliai tarė:

- Pačiam reikia įsiklausyti, suuosti ir matyti. Pačiam reikia mokytis. - Jis dar aukščiau kilstelėjo vainikuotą galvą.

- Lik sveikas, - pasakė jis. Ir daugiau nieko. Jis pradingo.

Bembis buvo sumišęs ir nusiminęs. Tačiau atsisveikinimo žodžiai tebeskambėjo jam ausyse ir guodė jį. „Lik sveikas!“ - pasakė senis. Taigi jis nebuvo piktas.

Bembis dabar jautėsi išdidus, tarsi kokios iškilmingos rimties kupinas. Taip, gyvenimas sunkus ir pilnas pavojų. Jis gali pateikti, ką tik nori, tačiau Bembis mokysis visa iškęsti.

Bembis pamažu nuėjo gilyn į mišką.

9 SKYRIUS

Ruduo

PIEVOS PAKRAŠTYJE nuo didžiojo ąžuolo krito lapai. Krito nuo visų medžių.

Viena ąžuolo šaka buvo aukščiau už kitas, išsikerojusi toli į pievą. Pačiame jos gale vienas šalia antro kabojo du lapai.

- Nebe taip, kaip anksčiau, - tarė vienas lapas antram.

- Taigi, - atsakė antrasis. - Šiąnakt vėl daug mūsų nukrito... Mes jau beveik vieninteliai ant mūsų šakos.

- Nežinai, ką užklups mirtis, - tarė pirmasis. - Kai buvo šilta, ir saulė kaitino, užeidavo kartais audra arba liūtis ir daugelį nudraskydavo, nors jie buvo dar jauni. Nežinai, ką užklups.

- Dabar retai šviečia saulė, - dūsavo antrasis lapas, - o jei ir šviečia, nebeteikia jėgos. Reikėtų įgyti naujų jėgų.

- Ar tiesa, - kalbėjo pirmasis, - ar iš tikrųjų tiesa, kad mūsų vieton, kai mūsų nebeliks, atsiras kiti ir paskui vėl kiti, ir vėl kiti?..

- Tikra tiesa, - sušnabždėjo antrasis, - to negalima suprasti... tai viršija mūsų proto galias...

- Ir dėl to taip liūdna, - pridūrė pirmasis.

Juodu kurį laiką tylėjo. Paskui pirmasis tarė:

- Kodėl mes turime išnykti?..

Antrasis paklausė:

- Kas atsitiks mums, kai nukrisime?..

- Leisimės žemyn.

- Kas ten yra apačioje?

Pirmasis atsakė:

- Nežinau. Vienas sako vienaip, kitas - kitaip...

Bet niekas tikrai nežino.

Antrasis paklausė:

- Ar jauti ką nors, ar žinai dar ką, kai atsiduri žemėje?

Pirmasis atsakė:

- Kas gali tai pasakyti? Nėra nė vieno, kuris būtų kada iš ten sugrįžęs ir apie tai papasakojęs.

Vėl juodu nutilo. Tada pirmasis lapas švelniai tarė antrajam:

- Per daug nesisielok, tu drebi.

- Tegu, - atsakė antrasis, - aš dar menkai drebu.

Vis dėlto nebesijaučiau taip tvirtai, kaip anksčiau.

- Nekalbėkime daugiau apie tokius dalykus, - tarė pirmasis lapas.

Antrasis atsakė:

- Gerai... liaukimės apie tai... Bet... apie ką šnekėti?.. - Jis nutilo ir po valandėlės kalbėjo toliau: - Kuris iš mudviejų pirma nuskrisime?..

- Dar yra laiko, - ramino pirmasis. - Verčiau prisiminkime, kaip buvo gražu, kaip nuostabiai gražu! Kai pasirodydavo saulė ir imdavo taip svilinti, kad pajusdavau sveikatos perteklių. Ar dar atsimeni? O rasą rytmečio valandomis... ir švelnias, žavingas naktis...

- Dabar naktys baisios, - aimanavo antrasis, - ir galo tam nematyti.

- Mums nevalia skūstis, - švelniai tarė pirmasis, - mes išgyvenome ilgiau negu daugelis kitų.

- Aš turbūt labai pasikeitęs? - droviai ir skubotai pasiteiravo antrasis lapas.

- Jokios žymės, - atsakė pirmasis, - tu galbūt dėl to taip manai, kad aš pasidariau geltonas ir bjaurus. Ne, man kažkas yra...

- Ak, liaukis, - prieštaravo antrasis.

- Ne, tikrai, - su užsidegimu pakartojo pirmasis, - tikėk manimi. Tu esi toks pat gražus, kaip pirmomis dienomis. Galbūt vienur kitur mažytis, vos pastebimas geltonas ruoželis, bet jie tave tik gražina. Tikėk manimi.

- Ačiū tau, - susijaudinęs sušnabždėjo antrasis lapas. - Aš tavimi netikiu... nelabai tikiu... Bet ačiū tau, kad esi toks geras... Tu visados buvai man geras... Tik dabar supratau, koks tu buvai geras.

- Nutilk, - tarė pirmasis ir pats nutilo, nes iš sielvarto nebepajėgė daugiau kalbėti.

Dabar abu tylėjo. Slinko valandos.

Drėgnas žiaurus vėjas šiureno medžių viršūnes.

- Ak... nūnai... - tarė antrasis lapas, - ...aš...

Jo balsas nutrūko. Jis buvo švelniai nuplėštas ir nuplasnojo žemėn.

Atėjo žiema.

10 SKYRIUS

Žiema

VIENĄ DIENĄ viršum pievos skrido jauna šarka. Kažkokie balti vėsūs pūkai krito jai į akis, jie vis krito ir krito... Priešais ją tarsį driekėsi plonutis šydas, ir mažos, minkštos, akinamai baltos snaigės šoko aplink ją. Šarka plasnodama stabtelėjo, kryptelėjo aukštyn ir šovė į viršų. Veltui. Minkštos, vėsios snaigės buvo ir čia, krito jai į akis. Dar sykį šovė į viršų, pakilo dar aukščiau.

- Nesivarginkite, mano miela, - suriko varna, kuri aukščiau jos skrido ton pačion pusėn, - nesivarginkite. Jūs negalite pakilti taip aukštai, kad ištrūktumėte iš šių snaigių. Tai sniegas.

- Sniegas? - nustebo šarka ir ėmė grumtis su pūga.

- Na, taip, - tarė varna, - dabar žiema. Ir štai - sniegas.

- Atsiprašau, - pasakė šarka, - aš tik gegužę išskridau iš lizdo. Žiemos nežinau.

- Daugeliui taip būna, - patikino varna. - Bet jūs susipažinsite su ja.

„Na, jei tai sniegas, - pagalvojo šarka, - tai aš trumpam nutūpsiu.“ - Ji nusileido ant alksnio šakos ir pasipurtė.

Varna nerangiai nuplasnojo toliau.

Bembis iš pradžių džiaugėsi sniegu. Krintant baltoms žvaigždutėms, oras buvo tykus ir švelnus, o pasaulis atrodė visai naujas. Pasidarė šviesiau, net linksmiau, galvojo Bembis, ir jei valandėlę pasirodydavo saulė, tai viskas švytėdavo, baltas apklotas žėrėdavo ir spinduliuodavo taip, kad tiesiog akino.

Tačiau Bembis netrukus liovėsi džiaugęsis sniegu. Mat kaskart vis sunkiau būdavo rasti maisto. Turėjo kapstyti sniegą, tekdavo gerai pavargti, kol atkrapštydavo pluoštelį suvytusios žolės. Sniegas raižė kojas, ir reikėjo saugotis, kad nesusižeistum. Gobas jau buvo susižeidęs. Beje, Gobas toks jau buvo - apskritai nelabai kantrus ir kėlė savo motinai nemažą rūpesčių.

Jie dabar beveik visados laikėsi krūvoje ir šiaip daugiau bendravo negu anksčiau. Ena dažnai atėdavo su savo vaikais. Neseniai prie jų būrelio prisidėjo ir Marena, kone suaugusi stirnaitė. Tačiau pokalbiuose daugiausia dalyvaudavo senoji Netla. Ji

buvo visai vieniša ir apie viską turėjo savo nuomonę. „Ne, – sakydavo ji, – su vaikais aš nebesiterliuju. Man to jau gana.“

Tada Falinė jos klausdavo:

– Kodėl? Gal jūs juokaujate?

Netla apsimesdavo įsižeidusi ir atkirsdavo:

– Nė kiek nejuokauju, man jau to gana.

Visi puikiai pasišnekėdavo. Įsitaiso šalia vienas kito ir plepasi. Vaikai dar niekad nebuvo girdėję taip daug kalbant.

Prie jų ateidavo net vienas kitas princas. Ragus jie dabar buvo numetę, ir Bembis dažnai stebėdavo dvi pilkas apskritas parages, kurios aiškiai pūpsojo princui ant viršugalvio; jos buvo lygios, žibančios, su daugybe šviesių taškų. Visa tai atrodė labai tauru.

Dabar, kai visi taip dažnai ir gana ilgai būdavo kartu, pasakodami vieni kitiems įvairius atsitikimus, Bembis apie Jį nugirsdavo daugiau negu anksčiau. Jie kalbėdavo, kad Jis yra baisus pažiūrėti. Niekas negalįs pažvelgti į Jo išblyškusį veidą. Taip pat jie kalbėdavo apie kvapą, sklindantį nuo Jo. Jie šnekėdavo, kad Jis vaikščiojąs dviem kojomis, ir kalbėdavo apie nepaprastą Jo rankų jėgą. Kai kurie gerai nežinojo, kas yra rankos. O visa išaiškinus, Netla pasakė:

- Nieko čia nuostabaus. Voveraitė irgi taip daro, kaip jūs čia papasakojote, visiškai taip pat, ir maža pelytė išmano šitą meną. - Ji su panieka nususuko į šalį.

Tačiau viskas susipainiojo, kai sušneko apie tai, kad Jis turįs trečią ranką - ne tik dvi rankas, bet dar ir trečią.

- Tai seni plepalai, - trumpai tarė Netla, - aš netikiu.

- Kaip? - įsiterpė princas Ronas, - tai kuo gi Jis man koją sutriuškino. Ar negalėtumėte man paaiškinti?

Netla nerūpestingai atkirto:

- Tai jūsų dalykas, mano mielas, man jis nieko nesutriuškino.

Teta Ena pasakė:

- Aš savo gyvenime esu daug mačiusi ir manau, jog kažkas yra, jei tvirtinama, kad Jis turįs trečią ranką.

Kalbėdami apie trečiąją ranką, jie surimtėjo, ir pamažu juos apėmė baimė. Kad ir kas ten būtų, trečioji ranka ar kas nors kita, vis dėlto buvo kažkas baisaus, ir jie negalėjo to permąstyti.

Nepailsdami jie iškalbėjo visa, kas tik buvo apie tai pasakojama: atsitikimus - tikriausiai pramany-

tus – visas pasakas ir padavimus, kilusius iš senelių ir prosenelių, ir, su baime išklause tų pasakojimų, stengėsi nuspręsti, kaip šitą tamsiąją jėgą galėtų palenkti arba kaip nuo jos pasprukti.

– Kaip čia yra, – susimąstęs prabilo jaunasis Karus, – kad Jis, stovėdamas toli, vis dėlto gali parblokšti?

– Ar tavo gudrioji varna tau šito nepaaiškino? – pašiepė Netla.

– Ne, – nusijuokė Karus, – ji sakosi daug kartų šitai mačiusi, bet išaiškinti to niekas negalįs.

– Na, jei Jis tik užsimano, tai nutrenkia nuo medžių ir varnas, – tarė Ronas.

– O fazaną ir ore, – pridūrė teta Ena.

Bembio motina pasakė:

– Jis sviedžia savo ranką. Man tą pasakojo senelė.

– Taip? – paklausė Netla. – O kas, tavo manymu, taip baisiai trenkia?

– Kai jis sviedžia ranką, – paaiškino Bembio motina, – žybteli ugnis ir trenkia kaip perkūnas. Jo vidus pilnas ugnies.

– Atsiprašau, – prabilo Ronas, – kad Jis pilnas ugnies, tai tiesa. Bet dėl rankos – tai apsirinkate. Ranka negalėtų padaryti tokių žaizdų. Jūs galite pati tai suprasti.

Jaunasis princas Karus giliai atsiduso.

- Ar Jis niekad nesiliaus mūsų persekiojęs?

Čia prabilo Marena, jau beveik suaugusi stirnaitė.

- Vieną dieną Jis ateis pas mus ir bus toks švelnus, kaip ir mes. Jis žais su mumis, visas miškas bus laimingas, ir tarp mūsų bus taika.

Netla kvatodamasi sušuko:

- Tegu Jis sau būna, kur yra, tegu tik duoda mums ramybę!

Teta Ena su priekaištu pasakė:

- Vis dėlto taip negalima sakyti.

- Kodėl ne? - karštai atkirto Netla. - Šito aš negaliu suprasti. Susitaikyti! Kol mes taip galvosime, Jis mus išžudys - mus visus, mūsų seseris, motinas, brolius! Kol esame pasaulyje, nesulauksime iš Jo taikos: Jis žudys mus, kur tik pasirodysime... tad ar galima su Juo taikytis? Kokia kvailystė!

Marena apžvelgė visus savo didelėmis ramiai blizgančiomis akimis.

- Susitaikymas nėra kvailystė, - tarė ji, - susitaikyti kada nors tikrai reikės.

Netla nusigrėžė.

- Aš paieškosiu ko nors užkrimsti, - pasakė ji ir nubėgo.

11 SKYRIUS

Didysis išgąstis

ŽIEMA TĘSĖSI. Kartais oras pasidarydavo švelnesnis, bet paskui vėl imdavo snigti, sniego sluoksnis vis storėjo, jau nebuvo galima jo ir prakasti.

Miške buvo tylu, bet kasdien atsitikdavo koks nors baisus dalykas. Kartą varnos užpuolė bičiulio kiškio jaunesnįjį sūnų, kuris gulėjo sirgdamas, ir žiauriai jį nužudė. Buvo girdėti, kaip jis ilgai ir gailiai raudėjo merdėdamas. Bičiulis kiškis kaip tik buvo svetur ir, sužinojęs šią liūdną žinią, negalėjo tverti iš skausmo.

Kitąsyk pasirodė voveraitė su didžiule žaizda kakle, kurią jai buvo prakandusi kiaunė. Kažkoku stebuklingu būdu voveraitė paspruko iš jos nagų. Kiekvienas ją matė. Ji lakstė kaip pamišusi. Retkarčiais stabtelėdavo, pritūpdavo, beviltiškai kilnojo priekines letenėles, iš sielvarto ir išgąščio graibstėsi už galvos, o raudonas kraujas sroveno per baltą krūtinę. Kokią valandą ji taip bėginėjo, paskui staiga krito,

bejėgiškai knaptelėjo į šakas ir išsekusi nugriuvo į sniegą. Beregint į puotą atskrido pora šarkų.

Štai vėl kitą sykį lapė sudraskė gražų, tvirtą fazaną, kurį visi gerbė ir mylėjo. Jo žūtis sukėlė visų aplinkinių užuojautą, ir visiems buvo gaila liūdinčios našlės. Lapė išvilko fazaną iš sniego, kur jis buvo įsirausęs ir manė esąs gerai pasislėpęs.

Niekas daugiau nebesijautė saugus, nes visa tai dėjosi dieną. Didysis negandas, kuriam ir galo nebuvo matyti, kėlė visų pyktį ir įniršį. Jis niekais pavertė visų patyrimą, atbukino sąžinę, sunaikino visus gerus papročius ir sugriovė pasitikėjimą. Neliko daugiau pasigailėjimo, ramybės, santūrumo.

- Nėra ko ir galvoti, jog bus kada nors geriau, - aimanavo Bembio motina.

Aimanavo ir teta Ena:

- Nėra ko ir galvoti, jog buvo kada nors geriau.

- Ak, vis dėlto, - prabilo Marena žvelgdama į tolį, - aš vis pagalvoju, kaip gražu buvo seniau!

Ji pažvelgė aukštyn.

- Varnos ėmė rėkti...

- Jos vėl rėkia! - skubiai pridūrė Falinė, bet jau ir kiti išgirdo jas rėkiant.

- Štai jos skrenda! - perspėjo Karus.

Visi pažvelgė aukštyn. Viršum medžių viršūnių būriais traukė varnos. Jos skrido nuo miško pakraščio, nuo ten, iš kur visados artindavosi pavojus, ir ten aukštai suirzusios šnekėjosi viena su kita.

- Ką daryti? - baimingai sušnabždėjo Bembio motina.

- Tuoj pasišalinti! - susijaudinusi tarė teta Ena. Ji su vaikais nukiūtino.

Prabėgo kiek laiko. Jie stovėjo ramiai, klausėsi ir uodė.

Staiga visos stirnos krūptelėjo, tarsi jas būtų perkūnas trenkęs. Dabar jos stovėjo ir šniaukštė orą.

Tai buvo Jis.

Siūbtelėjo žmogaus kvapo banga ir plačiai, kaip dar niekad, užpildė orą. Kvapas dvelkė jiems į nosį, svaigino jų pojūčius ir stingdė širdis.

Šitas paslaptingas, pritrenkęs kvapas persmelkė mišką taip, jog visi suprato, kad šįkart Jis ne vienas, o ateina su visais saviškiais.

Tą pačią akimirką jie išgirdo Jo balsą. Jis dvidešimčia, trisdešimčia balsų kartu šaukė: „O o! A a!“ Tai griaudė baisiau už audrą ir perkūniją. Jis taip daužė į medžių kamienus, kad net dundėjo. Tas dundesys buvo bausis ir pritrenkiantis. Aplink sklido

sklaistomų krūmokšnių šlamesys ir traškėjimas, lūžtančių šakelių braškėjimas.

Jis ėjo!

Jis ėjo čia, į miško tankmę.

Tenai, užpakaly, dabar buvo girdėti trumpas, zvimbias švilpesys, plačiai besiskleidžias tratėjimas. Ten iš po Jų kojų pakilo fazanas. Visi girdėjo, kaip aukštai ore pamažu tilo fazano sparnų šlamesys. Skardus perkūno trenksmas. Tyla. Paskui duslus smūgis į žemę.

- Jis nukrito, - drebedama pasakė Bembio motina.

- Pirmas... - pridūrė Ronas.

Marena, jauna stirnaitė, kalbėjo:

- Šią valandą kas nors iš mūsų žus. Galbūt tarp jų ir aš būsiu.

Niekas jos nesiklausė. Atėjo baisioji siaubo valanda.

Bembis mėgino galvoti. Bet pašėlęs triukšmas, Jo vis labiau keliamas, nutraukdavo kiekvieną mintį. Bembis nieko daugiau negirdėjo, kaip tik šitą kurtinantį triukšmą, ir šitam staugime, riksmo ir braškesyje tejuto plakant savo širdį. Jis jautė tik smalsumą ir nenuvokė, kad dreba visu kūnu. Retkarčiais motina kalbėjo jam į ausį:

- Laikykis tik prie manęs! - Ji rėkte rėkė, bet dėl triukšmo Bembiui atrodė, tarsi ji kuždėtų. Tas „laikykis tik prie manęs“ jam daug padėjo.

Bembis apsidairė. Sumišai klydinėdami, knibždėjo visokiausi miško gyventojai. Prabėgo pora žebenkščių. Šeškas gaudė kiekvieną žinią. Lapė stovėjo didelėje besiblaškančių fazanų kirbinėje. Jie dėl jos nekvaršino sau galvos, šmižinėjo jai pro pat nosį, o lapei ne tai rūpėjo. Baisiai skubėdamas, atbėgo fazanas. Jis ištrūko iš didžiausio pavojaus ir buvo lyg pamišęs:

- Nekilkit aukštyn! - rėkė jis saviesiems. - Nekilkit... tik bėkit! Nepasiduokit panikai! Niekam nevalia pakilti! Tik bėgti, bėgti, bėgti! - Jis kartojo vis tą patį, tarsi norėdamas perspėti pats save. Tačiau jis nebesuvokė, ką kalba.

- O o! A a! - rėkė, rodos, visai čia pat.

- Nepasiduokit panikai, - šaukė fazanas.

Staiga jo balsas virto trūkčiojančiu vaitojimu. Garsiai plumpsėdamas, jis išskėtė sparnus ir pakilo į orą. Spigus zvimbimas, trumpas trenksmas. Fazanas ten aukštai sugniužo ir žlėgtelėjo žemėn. Jis nukrito tarp kitų ir daugiau nekrutėjo.

Niekas nebegalėjo susivaldyti. Visi išsilakstė.

- Eikš dabar! - tarė motina.

Bembis apsidairė: Rono ir Karaus jau nebuvo. Netlos taip pat. Tik Marena buvo likusi prie jų. Bembis žingsniavo su savo motina, Marena kukliai sekė paskui juos. Aplinkui šėlo, braškėjo, staugė ir griaudė. Motina buvo rami. Ji trupučiuką drebėjo, bet galvos nepametė.

- Bembi, vaikeli, - tarė ji, - laikykis prie manęs. Mes turime šičia išlįsti ir perbėgti aikštę. Bet čia dar eikime pamažėle.

Stūgavimai virto siautuliu. Dešimt, dvylika kartų trenkė perkūnas, svaidomas Jo rankų.

- Tegū, - pasakė motina. - Nebėk! Tik kai reikės per aikštę, tąsyk dumk kiek tik gali. Ir neužmiršk, Bembi, mano vaike: kai atsidursime atvirame lauke, visai nepaisyk manęs. Jeigu aš ir krisčiau, nepaisyk to... Tik tolyn, tolyn! Ar supranti, Bembi?

Pro pat juos per aikštę kūrė bičiulis kiškis su dviem pusbroliais. „Būpt! Pokšt, pykšt!“ - tratėjo perkūnas. Bembis matė, kaip bičiulis kiškis bėgdamas persivertė kūlvartais, šviesią papilvę išmetė į viršų ir paliko gulįs. Jis truputį timptelėjo kojas, paskui nurimo. Bembis stovėjo lyg suakmenėjęs. Jis išgirdo žingsnius ir pažvelgė atgal. Ten buvo Jis. Jis išnirdavo pro krūmus ir vėl dingdavo. Staiga Jis ėmė

rodytis visur, trankytis, čaižyti krūmus, būgnyti į kamienus ir baisiu balsu staugti.

- Nūn! - tarė motina. - Pirmyn! Ir bėk atokiau manęs!

Ji atsidūrė atvirame lauke vienu šuoliu, kad net sniegas dulkėjo. Bembis dūmė paskui ją. Iš visų pusių griaudė perkūnai. Atrodė, lyg žemė būtų plyšusi perpus. Bembis nieko nematė. Jis dūmė. Jam pasirodė, tarsi būtų sukniubusi motina, bet nežinojo, ar ji iš tikrųjų sukniubo. Akis lyg šydas būtų aptraukęs. Jis negalėjo nieko svarstyti, nieko stebėti, jis bėgo.

Aikštė liko užpakaly. Jis dingo tankmėje. Užpakaly dar sykį nuaidėjo riksmas, dar kartą sudundėjo trenksmas, o viršum jo, šakose, buvo girdėti trumpi spragsėjimai, lyg pirmosios krušos kruopelytės. Beužgęstas fazanas gulėjo perkreiptu kaklu ant sniego ir dar silpnai plakė sparnais. Išgirdęs artėjant Bembį, jis liovėsi mėšlungiškai judėjęs ir sušnabždėjo:

- Baigta...

Bembis nekreipė į jį dėmesio ir bėgo toliau. Surizgę brūzgynai, į kuriuos jis užklydo, privertė sulėtinti bėgimą ir ieškoti tako. Jis nekantriai mėtėsi į šalis.

- Čia, aplink, - sušuko kažkas silpnu balsu.

Bembis nenoromis pakluso tam balsui ir tuoj rado praeinamą vietą. O priešais jį kažkas sunkiai pakilo. Tai buvo bičiulio kiškio žmona. Ji ir buvo šaukusi.

- Ar galėtumėte man truputį padėti? - tarė ji.

Bembis pažiūrėjo į ją ir jį nukrėtė šiurpas. Jos užpakalinės kojos vilkosi sniegu, kuris, raudonai dažomas, tirpo nuo karšto, iš žaizdos srovenančio kraujo. Dar sykį ji tarė:

- Ar galėtumėte man truputį padėti. - Ji kalbėjo taip, lyg būtų sveika - ramiai ir beveik džiugiai. - Aš nežinau, kas čia galėjo man atsitikti, - toliau kalbėjo ji, - žinoma, nieko ypatinga... bet aš nebegaliu paeiti...

Kalbėdama ji pasviro į šoną ir nugaišo. Bembį vėl apėmė siaubas, ir jis pasileido bėgti.

- Bembi!

Jis kaipmat sustojo. Tai buvo kažkas iš saviškių. Dar sykį pašaukė:

- Bembi... Tai tu?

Sniege bejėgiškai kapanojosi Gobas. Jis buvo visai nusikamavęs, nebegalėjo net ant kojų pastovėti, gulėjo lyg apkastas ir vos kilnojo galvą. Bembis, visas peršilęs, prisiartino prie jo.

- Kur tavo motina, Gobai? - sunkiai kvėpuodamas, paklausė jis. - Ir kur Falinė? - Bembis kalbėjo sku-

biai, jaudindamasis ir nekantriai. Jam dar nebuvo praėjusi baimė.

- Motina ir Falinė turėjo sprukti, - nuolankiai atsakė Gobas. Jis kalbėjo tyliai, bet rimtai ir protingai kaip suaugęs. - Jos turėjo mane čia palikti. Man baigta. Bet ir tu privalai bėgti, Bembi.

- Kelk! - sušuko Bembis, - kelk, Gobai! Gana jau - pailsėjai. Nebėra laiko. Kelk! Eikš su manimi!

- Ne, palik mane, - tyliai atsiliepė Gobas, - aš negaliu atsikelti. Negaliu. Aš mielai, Bembi, tu šitai pats supranti, bet neturiu jėgų.

- Kas tau bus? - spyrėsi Bembis.

- To aš nežinau. Turbūt man galas, - pasakė Gobas paprastai.

Bembis iki vakaro blaškėsi po mišką, pilną triukšmo ir dundesio. Kai žemę apgaubė tamsa, viskas nurimo.

Vėliau, naktį, Bembis sutiko Netlą su Faline. Jie visi trys labai apsidžiaugė.

- Ar nematei mano motinos? - paklausė Bembis.

- Ne, - atsakė Falinė, - aš net nežinau, kur mano motina.

- Che, - linksmi tarė Netla, - tai bent istorija. Labai džiaugiasi, kad man nebereikia vargintis

su vaikais, ir štai dabar turiu net du, kuriais reikės rūpintis.

Bembis ir Falinė nusijuokė.

Jie įsikalbėjo apie Gobą. Bembis papasakojo, kaip jį radęs, ir jiems pasidarė taip graudu, kad net apsisverkė.

Staiga jie pamatė ateinančią tetą Eną ir puolė jos pasitikti.

- Teta Ena! - sušuko Bembis. Jis pirmasis ją pamatė. Falinė iš džiaugsmo negalėjo susivaldyti ir pašoko aukštyn.

- Mama! - Bet Ena verkė ir buvo mirtinai pavargusi.

- Dingo Gobas, - aimanavo ji. - Aš jo ieškojau... Buvau ten prie jo sniege, kur jis sukniubo... Visur tuščia... jis dingo... dingo mano vargšas Gobas...

Jie tylėjo. Paskui Bembis nedrąsiai paklausė:

- Teta Ena... ar nematei mano mamos?

- Ne, - tyliai atsakė teta Ena.

Bembis daugiau niekada nematė savo motinos.

12 SKYRIUS

Pavasaris

GLUOSNIAI BUVO SENIAI numetę savo kačiukus. Viskas pradėjo žaliuoti, tik krūmų ir medžių lapai buvo dar mažyčiai.

Bembis stovėjo prie lazdyno ir daužė į medį savo jaunus ragus. Daužydamas juos į lazdyno krūmą, jautė, kad ragai kietesni už lazdyno medį. Ir šis jausmas jį svaigino, teikė jėgos ir išdidumo.

- Ei, jūs turbūt netrukus būsite visai subrendęs... - netoli jo išgirdo linksmą balsą.

Bembis pakėlė galvą ir apsidairė.

Ant šakos tupėjo voveraitė ir meiliai žiūrėjo į jį.

Viršum jų kažkas spiegiamai ir trumpai nusijuokė:

- Chi cha!

Bembis ir voveraitė krūptelėjo. Tačiau tai buvo tik genys, prigludęs prie ąžuolo kamieno. Jis sušuko:

- Atleiskite... mane visuomet ima juokas, kai pasižiūriu į jus...

- Kas gi čia juokinga? - mandagiai paklausė Bembis.

- Na, - tarė genys, - jūs viską pradedate ne taip, pirmiausia jūs turite daužyti storą medį, nes iš plonų lazdynų niekas neišeina.

- Kas gi turi išeiti? - pasiteiravo Bembis.

- Vabzdžiai... - nusijuokė genys. - Vabzdžiai ir vikšrai... Pažiūrėkite, va kaip daroma! - Jis ėmė tuksenti į ažuolo kamieną: tuk tuk tuk tuk.

Voveraitė nušvilpė pas genį aukštyr ir jį išbarė:

- Ką jūs čia tauškiate? Princas neieško vabzdžių ar vikšrų...

- Kodėl ne? - linksmi paklausė genys. - Jie nepaprastai gardūs... - Jis perkando vabalą, nurijo jį ir vėl sau tukseno.

- Jūs nesuprantate, - toliau piktinosi voveraitė, - toks kilnus princas siekia visai kitų, daug aukštesnių tikslų... Jūs taip manydamas apsijuokiate...

- Man vis tiek pat, - atsakė genys. - Man nuspjauti į aukštus tikslus, - linksmi šūktelėjo ir nuplasnojo.

Voveraitė vėl nuūžė žemyn.

- Ar jūs manęs nepažįstate? - paklausė ji linksmi.

- Manau, kad pažįstu, - meiliai atsakė Bembis. - Jūs gyvenate ten aukštai... - Jis parodė į ažuolą.

Voveraitė žvilgtelėjo į jį šypsodamasi.

- Jūs supainiojote mane su mano senele, - pasakė ji, - aš supratau, kad jūs supainiojote mane su mano senele. Mano senelė gyveno ten aukštai, kai jūs dar buvote kūdikis, prince Bembis. Ji man dažnai apie jus pasakodavo. Taip... bet paskui ji buvo nužudyta kiaunės... seniai, žiemą... Ar jūs nepamenate?

- Taip, - linktelėjo Bembis. - Apie tai esu girdėjęs.

- Na... o paskui čia apsigyveno mano tėvas, - pasakojo voveraitė. Ji atsitūpė ant užpakalinių kojų, žiūrėjo nustebusiomis akimis ir abi letenėles mandagiai laikė prie baltos krūtinės.

- Bet... galbūt jūs supainiojote mane su mano tėvu. Ar jūs pažinojote mano tėvą?

- Deja, - atsakė Bembis, - niekad neturėjau to malonumo.

- Aš taip ir maniau, - sušuko voveraitė patenkinta. - Mano tėvas buvo toks niurzglus ir toks baugus. Jis su niekuo nebendravo.

- Kur jis dabar? - pasiteiravo Bembis.

- Ak, - tarė voveraitė, - prieš mėnesį jį pačiupo pelėda. Taip. O dabar aš gyvenu ten aukštai. Esu labai patenkinta, jūs tik pagalvokite, juk aš esu čia gimusi.

Bembis apsigrėžė eiti.

- Palaukite, - skubiai sušuko voveraitė, - apie visa tai aš jums net nenorėjau kalbėti. Aš norėjau visai ką kita pasakyti.

Bembis sustojo.

- Ką gi? - paklausė jis kantriai.

„Taigi... ką?“ - pagalvojo voveraitė, paskui vėl staiga liuoktelėjo, atsitūpė, tiesiai atsilošdama į savo puikiąją uodegą, ir pažiūrėjo į Bembį.

- Tai va! - plepėjo ji. - Aš norėjau pasakyti, kad netrukus jūsų ragai baigs augti ir bus nuostabiai gražūs.

- Jūs taip manote? - džiaugėsi Bembis.

- Nepaprastai gražūs! - sušuko voveraitė ir susižavėjusi spaudė abi priešakines letenėles prie baltos krūtinės. - Tokie aukšti! Tokie šakoti! Ir tokiais ilgais šviesiais smaigaliais! Šitokių retai būna!

- Tikrai? - paklausė Bembis. Jis taip apsidžiaugė, kad tuoj vėl ėmė daužyti lazdyną.

Voveraitė kalbėjo toliau:

- Tikrai sakau: kiti jūsų metų neturi tokių gražių ragų. Sunku net patikėti. Kas jus praeitą vasarą pažinojo... - aš esu jus keletą kartų mačiusi iš tolo - tikrai nepatikės, kad jūs esate tas pats... Tai ir dėl tų plonyčių virbaliukų, kurie tada puošė jūsų galvą...

Bembis staiga sustingo.

- Likite sveika, - skubiai pasakė jis, - man reikia traukti toliau! - Ir jis nubėgo.

Jis nemėgo, kad kas primintų praeitą vasarą. Tai jam buvo sunkus laikas. Mat, dingus motinai, jautėsi visai apleistas. Žiema truko labai ilgai, pavasaris atėjo pavėluotai, ir vėlai pradėjo žaliuoti augalija. Kai pagaliau atšilo, Bembis pradėjo atsigauti. Pirmuosius savo ragus jis taip nušveitė, kad jie blizgėjo, ir tuo Bembis labai puikavosi. Dabar jis pasidarė ramesnis. Miškas dainavo aplink jį. Saulė tapo auksinė ir karštesnė, krūmų lapai, žolė ir drėgme garuojanti žemė ėmė aitriai kvėpėti. Bembis įgavo naujų jėgų, kurios sroveno visu jo kūnu.

Jis priėjo prie žemo šeivamedžio ir, atsiklaupęs ant priekinių kelių, pradėjo smarkiai daužyti žemę, net grumstai lakstė į šalis.

Staiga Bembis nurimo, pakėlė galvą, ėmė klausyti ir dairytis pro lapus. Ten už lapijos sumirgėjo ruda dėmė, neaiškiai sublizgėjo ragų smaigaliai. Bembis suprunkštė. Kas čia toks aplinkui slankioja, Ronas ar Karus, ar šiaip kas nors kitas - pulti! Bembis puolė tenai. „Reikia parodyti, kad aš nebijau! - galvojo lyg apsvaigęs. - Parodyti, kad manęs reikia bijoti!“

Jis pažino senį. Bembis taip netikėtai buvo užkluptas, kad visai sumišo. Jis gėdinosi tiesiog pabėgti,

nors būtų mielai taip padaręs. Kartu jam buvo gėda ir čia pasilikti. Jis nejudėjo.

- Na?.. - paklausė senis ramiai, tyliai. Žemas jo balsas buvo toks ramus ir vis dėlto toks įsakmus, kad kaip visuomet nuėjo Bembiui kiaurai širdį. Jis tylėjo.

Senis pakartojo:

- ...na!

- Aš maniau... - mikčiojo Bembis, - aš... tikėjausi... Ronas... arba... - Jis nutilo ir šiaip taip išdrišo droviai pažvelgti į senį, tačiau nuo to dar labiau sumišo.

Senis stovėjo ramiai ir valdingai. Jo galva dabar buvo visai balta, o tamsios išdidžios akys švietė giliai kaktoje.

- Kodėl nepuoli manęs?.. - paklausė senis.

Bembis pažiūrėjo į jį kupinas nuostabiai pakilios nuotaikos ir apimtas paslaptingos baimės. Jis mielai būtų sušukęs: „Todėl, kad aš jus myliu!“ - bet atsakė taip:

- Aš nežinau...

Senis stebėjo jį.

- Seniai tave bemačiau. Tu užaugai didelis ir tvirtas.

Bembis nieko neatsakė. Jis virpėjo iš džiaugsmo.

Senis tiriamai apžiūrinėjo jį toliau. Paskui netikėtai priėjo prie Bembio, kuris dėl šito labai nusigando.

- Elkis kilniai... - tarė senis.

Jis apsigrėžė ir staigiai dingo.

Bembis dar ilgai stovėjo toje pačioje vietoje.

13 SKYRIUS

Meilė ir kova

ŽÈRAVO KARŠTA VASARA. Bembį apėmė ilgesys. Jis kunkuliavo jo kraujyje, ir Bembis ėmė nerimauti. Jis bastėsi po tolimas apylinkes.

Vieną dieną jis sutiko Falinę. Visai netikėtai sutiko. Ir šit Falinė stovėjo priešais jį. Bembis tylėdamas valandėlę žvelgė į ją, paskui susijaudinęs tarė:

- Falinė... kaip tu pagražėjai...

Falinė atsakė:

- Ar tu mane dar pažįsti?

- Kaip aš tavęs nepažįsiu! - sušuko Bembis. -

Argi mes ne kartu užaugome?

Falinė dūsavo:

- Mes taip seniai matėmės.

Paskui pridūrė:

- Mes pasidarėme vienas antram visai svetimi, - bet jos balsas skambėjo jautriai, meiliai ir viliojamai.

Juodu pasiliko kartu.

- Šiuo keliu, - po kiek laiko prabilo Bembis, - šiuo keliu vaikas būdamas su motina dažnai vaikščiojau...

„Jis eina į pievą“, – pagalvojo Falinė.

– Pievoje pirmą kartą pamačiau tave, – pasakė Bembis šiek tiek iškilmingai, – ar dar atsimeni?

– Taip, – atsakė Falinė, – mane ir Gobą. – Ji atsiduso: – Vargšas Gobas.

Bembis pakartojo:

– Vargšas Gobas.

Dabar juodu kalbėjo apie tai, kas buvo anuomet, ir vis vienas antrą klausinėjo: „Ar dar atsimeni?“ Pasirodo, kad jie labai daug ką prisiminė. Tuo abu buvo sužavėti.

– Pievoje, – priminė Bembis, – mes eidavome gaudynių... ar atsimeni dar?

– Manau, kad buvo šitaip... – pasakė Falinė ir kaip žaibas šoko į šalį.

Bembis iš pradžių sumišęs stovėjo, paskui nušlamštė įkandin jos.

– Palauk! Palauk! – šaukė jis laimingas.

– Nelauksiu, – erzino Falinė, – aš labai skubu. – Ir lengvais šuoliais per krūmus ir žoles apsuko lanką. Pagaliau Bembis ją pasivijo, pastojo kelią, ir juodu stovėjo ramūs vienas šalia kito. Jie juokėsi ir buvo patenkinti. Staiga Falinė pašoko tarsi įgelta į viršų ir vėl nudūmė. Bembis puolė paskui ją. Falinė suko lanką po lanko, sukiojosi aplink ir vėl bėgo.

- Sustok! - švokštė Bembis, - sustok... noriu kai ko paklausti.

Falinė sustojo.

- Ko nori manęs paklausti? - smalsiai pasiteiravo. Bembis tylėjo. Paskui ėmė skubiai kalbėti:

- Sustok... aš noriu... noriu tavęs paklausti... Ar myli mane, Faline?

Falinė pažiūrėjo į jį dar smalsiau negu pirma ir šiek tiek abejodama.

- Aš nežinau.

- Kaipgi, - spyrėsi Bembis, - tu turi žinoti! Aš tai gerai žinau, aš aiškiai jaučiu, kad myliu tave. Pašėlusiai myliu tave, Faline! Tai pasakyk man dabar, ar myli mane...

- Galbūt tu man patinki, - atsakė ji abejingai.

- O ar pasiliksi su manimi? - klausė Bembis susijaudinęs.

- Jei gražiai paprašysi... - linksmai tarė Falinė.

- Maldauju tavęs, Faline! Mylimoji, gražioji, brangioji Faline, - sušuko Bembis nebesivaldydamas, - ar girdi? Maldauju tavęs visa širdimi!

- Tuomet tikrai pasiliksiu su tavimi, - švelniai pasakė Falinė ir nubėgo.

Sužavėtas Bembis vėl pasileido įkandin jos. Šit sužė krūmai kaip nuo audros, ir iššoko Karus.

- Stok! - sušuko jis.

Bembis nesusivokė. Jis buvo per daug užsiėmęs Faline.

- Praleisk, - tarė jis skubiai, - man nėra kada su tavim!

- Drožk sau! - išdidžiai suriko Karus. - Tuoju pranyk! Antraip aš tave taip pavaikysiu, kad kvapo neatgausi. Aš draudžiu tau sekioti paskui Falinę!

Bembis, netaręs nė žodžio, palenkęs žemyn ragus, puolė Karų.

Smūgis buvo neatlaikomas, ir Karus išsitiesė žolėje anksčiau, negu susivokė, kas jam atsitiko.

Žaibo greitumu jis pakilo, bet, vos spėjęs atsistoti ant kojų, vėl gavo tokį smūgį, kad net susvyravo.

- Bembi! - sušuko jis ir norėjo dar sykį surikti, - Bem... - tačiau trečiasis smūgis, nuslydęs nuo petikaulio, beveik užėmė jam kvapą.

Karus šoko į šalį, norėdamas išsisukti, nes Bembis dar kartą puolė visu smarkumu. Staiga jis pasijuto nepaprastai silpnas. Tuo pačiu metu jis pasibaisėjo supratęs, kad vyksta žūtbutinė kova. Jį apėmė šiurpi baimė. Jis leidosi bėgti. Staiga Bembis liovėsi jį puolęs ir sustojo. Jis pasiliko stovėti, nes išgirdo švelnų Falinės šauksmą. Jis įsiklausė - štai vėl šaukia. Tuo pat apsisuko ir nušuoliavo atgal.

Išėjęs į pievą, tuojau pamatė, kad Falinę į tankmę nusivijo Ronas.

- Ronai! - suriko Bembis, net nepajuto, kaip suriko.

Ronas neįstengė taip greitai bėgti ir sustojo.

- Žiūrėk, - pasakė jis iškilmingai, - mano mažasis Bembis! Ar nori ko nors iš manęs?

- Noriu, - tarė Bembis ramiai, bet nuo tramdomos jėgos ir valdomo pykčio visiškai pasikeitusiu balsu, - aš noriu, kad duotum ramybę Falinei ir tuojau iš čia pranyktum.

- Daugiau nieko? - tyčiojosi Ronas. - Koks tu pasidarei įžūlus... to niekada nesitikėjau.

- Ronai, - pasakė Bembis dar tyliau, - to trokštu tavo labui. Jei dabar tučtuojau nepasišalinsi, paskui, kad ir norėsi duoti kojoms valią, jau negalėsi pabėgti.

- O o! - piktai suriko Ronas. - Tai tu šitaip su manimi kalbi? Galbūt manai, kad ir aš tavęs bijau kaip Karus? Aš tau geruoju patariu...

- Ne, Ronai, - pertarė jį Bembis, - tai aš tau patariu. Nešdinkis! - Jo balsas drebėjo. - Tu visuomet buvai man mielas, Ronai. Aš laikiau tave labai protingu ir gerbiau tave, nes esi už mane daug vyresnis. Bet dabar paskutinį kartą tau sakau: nešdinkis... Daugiau aš neturiu kantrybės!..

- Blogai, - su panieka tarė Ronas, - kad taip mažai turi kantrybės. Labai blogai tau, mažyli. Bet nusi-ramink: su tavimi greit susidorosiu. Tau nereikės ilgai laukti.

Bembis daugiau nepratarė nė žodžio. Kaip padūkęs puolė Roną, o šis jį pasitiko panarinta galva. Juodu taip susirėmė, kad net ragai braškėjo. Ronas stovėjo tvirtai ir stebėjosi, kad Bembis nesitraukė, nustebino ir staigus išpuolis, nes jis niekad nelaukė, kad Bembis pirmas pultų. Jis jautė begalinę Bembio jėgą ir suprato, kad turės susikaupti. Kai juodu kaktą į kaktą surėmę stovėjo, jis sumanė panaudoti klas- tą. Staiga atšoko norėdamas, kad Bembis, netekęs pusiausvyros, pervirstų kūlvartais.

Tačiau Bembis pasistiepė ant užpakalinių kojų ir, nespėjus Ronui geriau įsiremti, vėl puolė jį dviguba jėga. Pasigirdo skardus žvangtelėjimas. Ronui nu- skilo rago smaigalys.

Ronas manė, kad jam sutriuškino kaktą. Jam iš akių pasipylė kibirkštys, užė ausyse. Kitą akimir- ką galingas smūgis perplėšė jam petį ir užgniaužė kvapą. Jis gulėjo ant žemės, o Bembis įtūžęs stovėjo ant jo.

- Paleisk, - aikčiojo Ronas.

Įsiutęs Bembis daužė jį. Jo akys blykčiojo. Atrodė, kad jis ir nemano pasigailėti.

- Aš prašau... liaukis pagaliau, - graudžiai malda-vo Ronas, - juk tu žinai, kad aš šlubas... Aš juk tik pajuokavau... Pagailėk manęs... Argi tu nesupranti juoko?..

Bembis paleido jį, netaręs nė žodžio. Ronas sun-čiai atsikėlė. Jis visas kraujavo, kojos pynėsi. Jis tylomis nukiūtino šalin.

Bembis norėjo eiti į tankmę ieškoti Falinės. Bet ji pati pasirodė. Ji buvo pamiškėje ir viską stebėjo.

- Tai bent didingas reginys, - pasakė ji juokdama-si. Bet paskui rimtai ir tyliai pridūrė: - Aš myliu tave. Jie ėjo drauge ir buvo laimingi.

14 SKYRIUS

Susitikimas

VIENĄ DIENĄ JUODU ketino surasti miško gilumoje aikštelę, kurioje Bembis paskutinį kartą buvo sutikęs senį. Bembis su užsidegimu pasakojo Falinei apie senį.

- Galbūt vėl jį sutiksime, aš jo labai išsiilgau.

- Tai būtų puiku, - drąsiai pasakė Falinė, - galėčiau nors kartą su juo paplepėti. - Bet ji kalbėjo netiesą. Mat buvo labai smalsi, bet senio, tiesą sakant, bijojo.

Jau balo aušra, artinosi saulėtekis.

Jie ėjo vienas šalia kito tyliai retais krūmokšniais ir krūmais apaugusia vieta, kur galėjai dairytis į visas puses.

Netoli jų kažkas sušlamėjo. Jie tuojau sustojo ir įbedė akis. Per krūmokšnius pamažu ir galingai į juos žengė briedis. Prieblandoje, kai dar nebuvo galima įžiūrėti spalvų, jis buvo panašus į milžinišką šešėlį.

Falinė persigandusi ėmė bliauti. Bembis tvardėsi. Beje, jis taip pat nusigando ir vos nebliovė. Bet Fali-

nės balsas skambėjo taip bejėgiškai, kad jis pajuto gailestį ir, norėdamas ją paguosti, tvardėsi.

- Kas tau yra? - šnibždėjo jis labai susirūpinęs, ir jo balsas drebėjo. - Kas tau yra? Juk jis mums nieko nedaro!

Falinė tik vėl subliovė.

- Taip smarkiai nesijaudink, mylimoji, - meldė Bembis. - Juokinga kiekvieną kartą nusigąsti šitų didžiūnų. Pagaliau juk jie yra mūsų giminaičiai.

Bet Falinė nieko nenorėjo girdėti apie tokią giminystę. Stovėjo sustingusi ir pastirusiomis akimis žiūrėjo į briedį, nerūpestingai žingsniuojantį toliau, ir vis bliovė.

- Liaukis, - maldavo Bembis, - ką jis apie mus pagalvos?

Falinė buvo tiesiog nenumaldoma.

- Tegu mano, ką nori, - šaukė ji ir vėl subliovė: - A! Bee!.. Nenormalu būti tokiam dideliam.

Ji vis bliovė:

- Bee! - ir kalbėjo: - Leisk mane, aš negaliu! Aš turiu. Bee! Bee! Bee!

Briedis stovėjo mažoje aikštelėje ir atsargiai ieškojo žolėje skanėstų.

Bembį, kuris žvilgčiojo tai į besiblaškančią Falinę, tai vėl į ramų briedį, kažkas sukrėtė. Guosdamas

Falinę, jis įveikė savo paties išgastį. Dabar jis priekaištavo sau dėl silpnumo, kurį jausdavo kiekvieną kartą, kai pamatydavo briedį. Jis kaltino save už tą silpnumą, kuris iš tikrųjų buvo baimės, susijaudinimo, nustebimo ir paklusnumo mišinys.

- Viskas yra nesąmonė, - ištarė jis sunkiai, bet ryžtingai, - einu pas jį ir susipažinsiu.

- Neik! - šaukė Falinė. - Neik! Bee! Gali blogai baigtis, bee!

- Einu, ir viskas, - pasakė Bembis.

Ramiai sau ėdinėjantis ir nė kiek nesirūpinantis aimanuojančia Faline briedis jam atrodė labai išdidus. Bembis jautėsi įžeistas ir pažemintas.

- Einu, - tarė jis, - būk rami! Pamatysi, nieko neatsitiks. Luktelėk čia.

Ir jis iš tikrųjų nuėjo. Tačiau Falinė nelaukė. Ji tam neturėjo nei noro, nei drąsos. Apsigręžė, pasileido bėgti ir ėmė bliauti, nes manė, kad taip daryti geriausia. Buvo girdėti vis toliau ir toliau šaukiant:

- Bee! Bee!

Bembis mielai būtų leidęsis paskui ją. Bet šiuo metu tai buvo neįmanoma. Jis susikaupė ir nuėjo į priekį.

Pro šakas pamatė briedį, stovintį aikštelėje, jo galva buvo nuleista žemyn.

Bembis girdėjo, kaip daužosi širdis.

Briedis tuoj pakėlė galvą ir pasižiūrėjo į jį. Paskui tarsį išsiblaškęs pažvelgė tiesiai prieš save.

Bembiui atrodė be galo išdidi tiek viena, tiek antra jo poza, kaip briedis pasižiūrėjo į jį ir kaip dabar žvelgė į toli, tarsį priešais nieko nebūtų.

Bembis nežinojo, ką jam daryti. Jis išlindo iš krūmų, tvirtai pasiryžęs prakalbinti briedį. „Labas rytas, – norėjo pasakyti, – aš esu Bembis... Ar galiu sužinoti garbingą jūsų vardą?“

Jis visa tai įsivaizdavo labai paprastai, o dabar paaiškėjo, kad nėra taip jau paprasta. Ko verti jo geri norai? Bembis nenorėjo pasirodyti neišauklėtas, o toks buvo, nes išėjo į aikštelę ir nepasakė nė žodžio. Jis nenorėjo pasirodyti įkyrus, o toks būtų, jei imtų kalbėti.

Briedis stovėjo didingai. Bembis buvo sužavėtas ir jautėsi pažemintas. Jis veltui stengėsi susitvardyti ir nuolat kartojo vis tą pačią mintį: „Kodėl aš bijau... Aš esu toks pat, kaip ir jis... toks pat, kaip ir jis!“

Tai nieko nepadėjo. Bembis bijojo ir širdies gilumoje jautė, jog vis dėlto nėra toks kaip jis. Toli gražu ne. Jis jautėsi baisiai apgailėtinai ir turėjo sukaupti visas jėgas, kad nespruktų į šalį.

Briedis pažiūrėjo į jį ir pagalvojo: „Jis žavus... jis iš tikrųjų puikus... toks gražus... toks dailus... visa savo elgsena toks taurus... Bet... man nedera akis išpūtus į jį žiūrėti. Iš tikrųjų nedera. Be to, jam galėtų būti dėl to nesmagu.“

Ir vėl žvelgė pro Bembį į tolį.

„Toks išdidus žvilgsnis, – galvojo Bembis. – Nepakenčiama, kai kas nors taip gerai apie save mano.“

Briedis mąstė: „Mielai pasikalbėčiau su juo... jis toks simpatiškas... Kaip kvaila, kad niekad vieni su kitais nepasikalbam!“ Ir susimąstęs žiūrėjo priešais save.

„Aš jam niekis, – tarė sau Bembis, – šitie giminičiai visuomet elgiasi taip, lyg jie būtų vieni pasaulyje.“

„Bet ką jam pasakyti?.. – svarstė briedis, – ...aš neįpratęs kalbėti... Pasakysiu kokią kvailystę ir tik apsijuoksiu... nes jis, žinoma, yra labai protingas.“

Bembis sukaupe visas jėgas ir pažiūrėjo į briedį. „Koks jis gražus!“ – pagalvojo nusiminęs.

„Na... gal kitąsyk...“ – nutarė briedis ir nepatenkintas, bet išdidus nužingsniavo toliau.

Likęs Bembis jautė tiktai kartėlį.

15 SKYRIUS

Šauksmas

MIŠKAS GARAVO NUO KARŠČIO. Patekėjusi saulė sugėrė nuo dangaus viską iki mažiausio debesėlio ir dabar viena pati viešpatavo plačioje, nuo karščio išblankusioje mėlynėje. Viršum pievų ir medžių viršūnių kaip stiklas tviskėjo permatomos oro vilnys, kaip kad tviska viršum liepsnos. Nejudėjo nei lapas, nei žolės stiebelis. Paukščiai nutilo, tupėjo pasislėpę lapų šešėliuose ir net nekrutėjo. Tankmėje visi takai takeliai buvo tušti, joks žvėris nesirodė. Miškas tūnojo tarsi suparalyžiuotas akinamos šviesos. Alsavo žemė, alsavo medžiai, krūmai ir žvėrys, visi apsvaiginti šitos kaitros.

Bembis miegojo.

Visą naktį praleido su Faline, iki pat aušros bėgiojo su ja ir iš laimės net ėsti pamiršo. Bet paskui taip pailso, kad nebejautė ir alkio. Akys pačios merkėsi. Vis krisdavo tarp krūmų ir tuoj užsnūsdavo. Baisiai aitrus saulės įkaitinto kadagio ir švelnus

jauno raudonžiedžio žalčialunkio kvapas miegant jį svaigino ir teikė naujų jėgų.

Staiga jis pabudo ir nusigando.

Ar tik ne Falinė šaukia?

Bembis dairėsi aplinkui. Jis prisiminė, kaip Falinė, jam gulint, stovėjo visai arti prie gudobelės ir skabė lapus. Jis manė, kad ji pasiliks prie jo. Bet štai ji nuėjo, o dabar, matyt, jai įgriso vienatvė ir šaukia jį norėdama, kad Bembis ją surastų.

Bembis klausydama svarstė, ar ilgai miegojo, kiek kartų jį galėjo šaukti Falinė. Jo galva to neišnešė. Nuo kieto miego ji dar buvo apdujusi.

Štai vėl sušuko. Bembis vienu šuoliu puolė į tą pusę, iš kurėjo balsas. Ir vėl! Bembis išsyk pralinksmėjo. Jis jautėsi nuostabiai atsigavęs, pailsėjęs, sutvirtėjęs ir nepaprastai išalkęs.

Vėl kažkas sušuko, tas šauksmas buvo švelnus, lyg tylutėlis paukščio čiulbesys, kupinas ilgesio ir meilės:

- Ateik... ateik...

Taip, tai jos balsas! Tai Falinė! Bembis taip smarkiai šoko, jog sausos krūmų šakelės, per kurias jis veržėsi, tik spragėjo, o į kairę žali lapai net šniokštė.

Bet jis turėjo stabtelėti ir pulti į šoną. Mat čia jam kelią pastojo senis.

Tačiau Bembio širdis liepsnojo meile. Seniui jis dabar buvo visai abejingas. Gal kada vėliau jį kur nors sutiks. Dabar jis neturi nė valandėlės laiko kalboms su senais stirniniais, nors šie būtų ir labai gerbtini. Nūnai jam galvoje tik Falinė.

Prabėgdamas tik pasisveikino ir jau norėjo sprukti.

- Kur? - rimtai paklausė senis.

Bembis truputį susigėdo, mėgino teisintis, tačiau susigriebė ir pagarbiai tarė:

- Pas ją!

- Neik, - pasakė senis.

Vieną sekundę Bembio akys sužaubavo pykčiu, tik vieną vienintelę sekundę.

„Neiti pas Falinę. Kaip gali piktas senis to reikalauti.“ Bembis ryžosi: „Imsiu ir nubėgsiu“, - ir jis skubiai pažvelgė į senį. Tačiau iš tamsių senio akių dvelkė rimitis, ir tai jį sulaikė. Jis iš nekantrumo visas virpėjo, bet nebėgo.

- Ji šaukiasi manęs... - pasakė jis, norėdamas paaiškinti. Pasakė tai tokiu balsu, kuriame aiškiai galėjai išgirsti prašymą: neužlaikyk manęs!

- Ne, - tarė senis, - ji nešaukia.

Švelniai kaip paukščio čiulbesys dar kartą suskambėjo:

- Ateik...
- Ir vėl! - sužadintas sušuko Bembis. - Ar girdite?!
- Girdžiu, - linktelėjo senis.
- Na, iki pasimatymo, - skubiai tarė Bembis.
- Tačiau senis jį sutramdė:
- Lik!
- Ko jūs norite? - sušuko Bembis nesusivaldydamas. - Leiskite! Aš neturiu laiko! Maldauju jus... Falinė šaukia mane... Jūs turite suprasti...
- Aš tau sakau, - tarė senis, - tai ne ji.
- Bembis visai nusiminė.
- Bet... aš juk pažįstu jos balsą...
- Paklausyk manęs, - tarė senis.
- Vėl sušuko.
- Bembiui svilo padai.
- Vėliau! Aš tuoj grįšiu, - maldavo jis.
- Ne, - liūdnai pasakė senis, - tu nebegrįši. Niekados.
- Aš privalau! Aš privalau!..
- Bembis visai nebesitvardė.
- Na, jei taip, - įsakmiai tarė senis, - tai eime kartu.
- Tik greitai! - sušuko Bembis ir šoko bėgti.
- Ne... pamažėle! - įsakė senis tokiu balsu, kad privertė Bembį paklusti.

- Tu laikykis užpakaly manęs... nesitrauk nè žingsnio.

Senis èmè eiti. Bembis nekantraudamas ir aimanuodamas sekè paskui jį.

- Klausyk, - nesustodamas pasakè senis, - kad ir kiek kas šauktų, nesitrauk nuo manęs. Jei tai Falinè, mes suspèsime priėti prie jos. Bet tai ne Falinè. Tik nesusigundyk. Viskas priklauso nuo to, ar tu manimi pasitiki, ar ne.

Bembis nedrįso prieštarauti ir tyliai pakluso.

Senis pamažu žingsniavo priekyje, o Bembis sekè paskui jį. O, kaip senis moka eiti! Nè garso po jo kojomis. Nesušlama nè lapas. Nè šakelè nesutraška, nors senis lenda per tankius krūmus, per susiraizgiusius senus krūmokšnius. Bembis, nors ir degè nekantrumu, negalèjo atsistebèti. Niekad nemanè, kad galima šitaip eiti.

Vèl šaukè ir vèl.

Senis sustojo, pasiklausè ir linktelèjo galvą.

Bembis stovèjo ilgèdamasis, kankinamas prievartos ir nieko nesuvokè.

Senis kartkartèmis stabtelèdavo, pakeldavo galvą, pasiklausydavo ir vèl nulenkdavo. Bembis nieko negirdèjo. Senis nusisuko nuo tos pusès, iš kur buvo

girdėti šaukiant, ir pakeitė kryptį – jis darė vingį. Bembį tas siutino.

Šaukė ir šaukė.

Pagaliau juodu priėjo arčiau, dar arčiau, visai arti.

Senis kuždėjo:

– Kad ir ką dabar išvystum... nejudėk... girdi? Sek visa, ką aš darysiu, ir elkis taip kaip aš... Atsargiai! Tik nepamesk galvos!..

Dar pora žingsnių... Tik staiga trenkė į nosį anas stiprus jaudinantis kvapas, kurią Bembis puikiai pažinojo. Jis taip daug jo patraukė, kad vos nesuriko.

Bembis sustojo kaip įbestas. Širdis vos neišlėkė pro gerklę.

Senis šaltakraujiškai stovėjo šalia jo. Jis akimis parodė: ten!

O ten stovėjo Jis!

Jis stovėjo visai arti, prisiglaudęs prie ažuolo kamieno, prisidengęs lazdyno krūmu ir tyliai šaukė: „Ateik... ateik...“

Buvo matyti tik Jo nugara, o kai šiek tiek pakreipdavo galvą į šoną, neaiškiai pasirodydavo veidas.

Bembis buvo toks sumišęs, toks sukrestas, jog tik dabar suvokė, kad Jis stovi ten ir kad Jis mėgdžioja Falinės balsą. Jis ūkavo: „Ateik... ateik...“

Šiurpi baimė nusmelkė Bembiui visą kūną. Jam šovė į galvą mintis – bėgti.

– Nejudėk! – sukuždėjo senis greit ir įsakmiai, lyg norėdamas užkirsti kelią baimei. Ir Bembis šiaip taip susitvardė.

Senis pažvelgė į jį. Iš pradžių, kaip Bembiui pasirodė, truputį pašiepiamai, bet paskui vėl rimtai ir su meile.

Bembis dirščiojo ten, kur stovėjo Jis, ir jautė, kad ilgiau tos baisios artumos negalės pakęsti.

Senis lyg atspėdamas tas mintis jam pašnibždėjo:

– Eime... – ir apsigrėžė.

Juodu atsargiai nuslinko. Senis ėjo keistais vingiais, kurių tikslo Bembis nesuprato.

Jis ir dabar sekė, vos tramdydamas nekantrumą: kaip einant čia jį stumte stūmė Falinės ilgesys, taip nūnai vyte vijo noras kuo greičiau pabėgti.

Tačiau senis ir toliau ėjo pamažu, sustodavo, pasiklausydavo, pasirinkdavo naują vingiuotą kelią, vėl sustodavo, eidavo toliau pamažu, visai pamažėle.

Dabar jie turėjo būti gana toli nuo baisiosios vietos.

„Jei jis sustos ir vėl galima bus kalbėti, aš jam padėkosiu.“ Jis matė senį pranykstant tankiame se-

dulos krūmų brūzgyne. Joks lapas nesukrutėjo, jokia šakelė nesutraškėjo.

Bembis sekė ir stengėsi taip pat be garso pralįsti, taip pat mikliai išvengti bet kokio brakštelėjimo. Tačiau jam tai ne visai sekėsi. Tyliai sušlamėdavo lapai, linkdavo šakos ir, garsiai ošdamos, vėl tiesdavosi, į jo krūtinę traškėdamos lūžinėdavo sausos šakelės.

„Jis man išgelbėjo gyvybę, – toliau galvojo Bembis, – ką aš jam pasakysiu?“

Bet senio daugiau nebuvo matyti. Bembis išlindo iš krūmo, pakėlė galvą ir apsidairė. Kiek tik užmatė, nekrutėjo joks stiebelis. Jis buvo vieniui vienas.

Pasijutęs laisvas ir niekieno nevaržomas, dabar jis panorė kuo greičiau bėgti.

Po ilgo klaidžiojimo sutiko Falinę. Jis buvo uždusęs ir nuilsęs, laimingas ir labai susijaudinęs.

– Prašau tavęs, mylimoji, – tarė jis, – aš prašau tavęs... nešauk manęs... kai būsime išsiskyre... Niekad daugiau nešauk manęs!.. Mes vienas antro ieškosime, kol rasime... Tik prašau tavęs, nešauk manęs... nes aš negaliu atsispirti tavo balsui.

16 SKYRIUS

Pražuvėlio sugrįžimas

PO POROS DIENŲ juodu ramiai ėjo per tankų ąžuolyną, augantį anapus pievos.

Kai krūmai prieš juos pašviesėjo, juodu sustojo ir ėmė dairytis. Ten, palei ąžuolą, sujudėjo kažkokia rusva dėmė. Tą pastebėjo abu kartu.

- Kas ten galėtų būti?.. - sušnibždėjo Bembis.

- Turbūt Ronas arba Karus, - tarė Falinė.

Bembis suabejojo:

- Tie dabar nedrįsta artintis prie manęs.

Bembis pažvelgė akyliau.

- Ne, - tarė jis, - tai nei Karus, nei Ronas... tai svetimas...

Falinė, nustebusi ir netverdama smalsumu, su tuo sutiko:

- Tikrai... svetimas, dabar ir aš tai matau... keista!

Juodu stebėjo.

- Kaip neapdairiai jis elgiasi! - suriko Falinė.

- Kvailas, - pasakė Bembis, - iš tikrųjų kvailas! Jis elgiasi kaip mažas vaikas... lyg negrėstų joks pavojus!

- Prieikime, - pasiūlė Falinė. Ji netvėrė iš smalsumo.

- Gerai, - atsakė Bembis, - eime... Aš noriu jį iš arčiau apžiūrėti.

Juodu nuėjo.

Tasai kitoje pusėje smaguriavo gėlių šakelėmis ir juos pastebėjo tik tada, kai jie jau tolokai buvo įėję į pievą. Jis tuojau pasileido jiems priešais. Bėgo smagiais, žaismingais šuoliais ir kėlė keistą vaikišką įspūdį. Bembis ir Falinė sustojo ir laukė jo. Dabar jis buvo per porą žingsnių nuo jų. Jis taip pat sustojo ir ramiai stovėjo.

Po valandėlės jis pasakė:

- Ar jūs manęs nepažįstate?

Bembis panarino galvą ir pasirengė kautis.

- Ar tu pažįsti... mus? - atkirto jis.

Nepažįstamasis nenustygo vietoje.

- Bembi! - sušuko priekaištaudamas ir bičiuliškai.

Falinė prišoko prie jo.

- Gobas! - sušuko ji ir nutilo. Ji stovėjo nepratar-dama nė žodžio ir nekrutėdama. Jai trūko kvapo.

- Faline, - tyliai prabilo Gobas, - Faline... sesute...
Tai tu mane pagaliau pažinai...

Jis žengė prie jos ir pabučiavo. Jam per skruostus riedėjo ašaros.

Falinė taip pat verkė ir negalėjo ištarti nė žodžio.

- Taip... Gobas... - tarė Bembis. Jo balsas drebėjo, jis buvo labai sukrėstas, sujaudintas ir be galo nustebintas. - Taip... Gobas. Tai tu dar gyvas?..

Gobas nusijuokė.

- Juk matai... Aš manau, kiekvienam aišku, kad tebesu gyvas.

- Bet tuomet... sniege?.. - tarė Bembis.

- Tuomet? - Gobas truputį pasipūtė: - Tuomet Jis mane išgelbėjo...

- Ir kur tu taip ilgai buvai dingęs?.. - paklausė Falinė, nesitverdama smalsumu.

Gobas atsakė:

- Pas Jį... visą laiką pas Jį...

Jis nutilo, pažiūrėjo į Falinę, į Bembį ir džiaugėsi, kad juodu nustebo. Paskui pridūrė:

- Taip, mano brangieji... aš daug patyriau... daugiau negu jūs visi kartu čia savo miške. - Tai skambėjo šiek tiek pagyrūniškai, bet jie to dar nepastebėjo: visi tebebuvo labai sukrėsti šitos didelės staigmenos.

- Papasakok! - nesivaldydama sušuko Falinė.

„O, – patenkintas pagalvojo Gobas, – pasakoti galėčiau kiauras dienas ir tai visko neišpasakočiau.“

Bembis spyrėsi:

– Nagi, papasakok!

Gobas atsigrėžė į Falinę ir surimtėjo.

– Ar mama dar gyva? – nedrąsiai ir tyliai paklausė jis.

– Taip! – linksmi sušuko Falinė. – Ji gyva, tik aš jau seniai ją mačiau.

– Aš noriu pas ją! – ryžtingai tarė Gobas. – Einate kartu?

Ir jie nuėjo.

Porą sykių jiems reikėjo pereiti plačias miško aikšteles. Jiems krito į akį, kad Gobas niekad nesustodavo tankumyno pakraštyje, prieš išeidamas į aikštę, niekuomet neuosdavo ir nesidairydavo, o tiesiog be jokio atsargumo išeidavo.

Jam taip elgiantis, Bembis ir Falinė nustebę žvalgėsi vienas į kitą. Bet jie nepratarė nė žodžio ir, šiek tiek atsilikę, sekė paskui Gobą.

Jiems teko daug vaikštinėti ir ieškoti. Gobas tuoj vėl atpažino savo kūdikystės takus. Netrukus jie priėjo mažą lapinę.

– Čia! – sušuko Falinė ir spruko į vidų. Gobas žengė paskui ir sustojo. Tai buvo senoji lapinė, kurioje

juodu gimė, kurioje, būdami maži, gyveno su motina. Gobas ir Falinė pažvelgė iš arti vienas kitam į akis. Jie nepratarė nė žodžio. Falinė tyliai pabučiavo brolių. Paskui jie nuskubėjo toliau.

Dar kokią valandą jie taip vaikštinėjo. Saulė vis ryškiau ir ryškiau švietė pro šakeles, miškas darėsi tylesnis ir tylesnis.

Gobas sustojo ir kreipėsi į abu.

- Nesurasim! - abejodamas prašvokštė jis.

Falinė jį ramino.

- Tuoju, - pasakė ji susigraudinusi. - Tuoju, Gobai. - Jinai pažiūrėjo į jį. Jo akys, kurias ji puikiai pažinojo, vėl nuliūdo.

- Gal mums ją pašaukti? - pasakė ji šypsodamasi. - Gal pašauksime... kaip šaukdavome seniau, kai dar buvome vaikai?

Bembis paėjęs toliau. Žengė tik porą žingsnių. Ir išvydo tetą Eną. Ji jau buvo pasiruošusi ilsėtis ir visai netoli ramiai sau gulėjo lazdyno krūmo paunksnėje.

„Pagaliau!“ - tarė pats sau. Tą pačią akimirką atėjo Gobas ir Falinė. Visi trys stovėjo vienas šalia kito ir žiūrėjo į Eną. Ji tyliai pakėlė galvą ir mieguistai pažvelgė į juos.

Gobas nedrąsiai žengė porą žingsnių ir tyliai šūktelėjo:

- Mama!..

Lyg perkūno trenksmo atplėšta nuo žemės, Ena pašoko ant kojų ir sustojo kaip įmūryta. Gobas kaipmat prišoko prie jos.

- Mama... - vėl tarė jis. Norėjo kalbėti, bet negalėjo ištarti nė žodžio.

Motina iš arti pažvelgė jam į akis. Sustirę jos sąnariai pamažu ėmė atsileisti, ji taip visa virpėjo, jog šiurpuliai vilnimis ėjo jai per pečius, nugarą.

Ji ničnieko neklausinėjo, nereikalavo jokių paaiškinimų, jokių pasipasakojimų. Pamažėle ji bučiavo Gobą į snukutį, bučiavo jo skruostus, kaklą, nesiliaudama glostė jį lūpomis, kaip kadaise tą valandą, kai jis gimė.

17 SKYRIUS

Gobas pasakoja apie „Jį“

JIE STOVĖJO VIDURYJE miško mažoje aikštelėje, ir Gobas pasakojo.

Čia tupėjo ir bičiulis kiškis. Šarka kiunksojo ant apatinės jauno skroblo šakelės. Atskubėjo su savo žmonomis ir vaikais pora pažįstamų fazanų. Atliuksėjo ir voveraitė.

Gobas pasakojo, kaip jis bejėgis gulėjo sniege ir laukė paskutinosios.

- Šunys suodė mane, - tarė jis. - Baisūs tie šunys. Jie išvis baisiausi padarai pasaulyje. Jų nasrai pilni kraujo, jų balsas kupinas pykčio, ir jie neturi pasigailėjimo. - Jis apžvelgė visą ratelį ir kalbėjo toliau: - ...na... o paskui su jais žaisdavau kaip su sau lygiais, - jo balsas skambėjo labai išdidžiai, - ...man nėra ko jų bijoti, nes su jais labai susibičiuliavau. Bet kai jie pradeda siausti, man vis dėlto užia galva, ir stingsta širdis. Jie ne visada būna tokie blogi, ir, kaip ką tik sakiau, aš esu jų draugas... bet jų balsas turi pasibaisėtiną jėgą. - Jis nutilo.

- Toliau! - ragino Falinė.

Gobas pažvelgė į ją.

- Na, tąsyk jie būtų mane sudraskę... bet atėjo Jis!
Gobas valandėlę nutilo. Kiti vos kvėpavo.

- Taip, - prabilo Gobas. - Tada atėjo Jis. Jis riktelėjo ant šunų, ir jie tuojau nurimo. Jis dar kartą riktelėjo, ir jie nekrutėdami išsitiesė priešais Jį ant žemės. Paskui Jis pakėlė mane. Aš blioviau. Bet Jis mane paglostė. Jis laikė mane, švelniai priglaudęs prie savęs. Jis man nepadare nieko bloga. Paskui Jis mane nusinešė.

Gobas pasakojo stebuklus.

- Lauke šalta, ir šėlsta audra. Bet viduj jokio vėjo ir šilta kaip vasarą.

Lauke kaip iš kibiro pila lietus, viskas net plaukia. O viduj nė lašo, ir lieki sausas.

Lauke visur gilios pusnys, o viduje stovi sau šiltai, bet būdavo labai karšta, ir Jis duodavo man ėsti šieno, kaštonų, bulvių, runkelių - ko tik užsinorėdavau...

- Šieno?! - apstulbę, netikėdami ir sujaudinti paklausė visi kartu.

- Šviežio, gardaus šieno, - šaltakraujiškai pakartojo Gobas ir tarsi koks nugalėtojas apsidairė aplink.

Voveraitė įterpė savo dvylekį:

- Vienas mano pusbrolis...

- Nutilk pagaliau! - užriko kiti.

Staiga Falinė paklausė Gobo:

- Iš kur Jis turi žiemą šieno ir kitko?

- Jis augina, - atsakė Gobas, - ką Jis nori, tą ir augina, ir ko Jis užsinori, tuoj ir turi.

Falinė klausinėjo toliau:

- Ar tu, Gobai, gyvendamas ten pas Jį, nebijojai? Gobas išdidžiai nusijuokė.

- Ne, mieloji Faline. Daugiau visai nebijau. Juk žinojau, kad Jis man nieko pikta nenori daryti. Kodėl turėčiau bijoti? Jūs visi manote, kad Jis piktas. Bet Jis nepiktas. Jeigu Jis ką myli, jeigu Jam tarnauji, Jis tau geras. Nuostabiai geras. Niekas pasaulyje negali būti toks geras, kaip Jis.

Gobui taip kalbant, staiga iš krūmų tyliai išėjo senis. Gobas to nepastebėjo ir pasakojo toliau. Bet visi kiti pastebėjo senį ir iš pagarbos nustojo net kvėpavę.

Senis stovėjo nejudėdamas ir žiūrėjo į Gobą rimtomis protingomis akimis.

Gobas tarė:

- Ne tik Jis vienas - ir Jo vaikai mylėjo mane, taip pat Jo žmona ir visi kiti. Jie glostė mane, davė man ésti ir žaidė su manimi... - Jo kalba nutrūko. Jis pastebėjo senį.

Įsiviešpatavo tylą.

Paskui senis ramiu, įsakmiu balsu paklausė:

- Iš kur tas dryžis ant tavo kaklo?

Visi pažvelgė ir tik dabar ant Gobo kaklo pastebėjo tamsų įspaustą, nutrintų plaukų dryžį.

Gobas mikčiodamas atsakė:

- Tai?.. Tai nuo raiščio, kurį nešiojau... tai Jo raištis... ir... taip... nešioti Jo raištį - didžiausia garbė... tai yra... - Jis sumišo ir ėmė mikseti.

Visi tylėjo. Senis veriamu ir liūdnu žvilgsniu ilgai žiūrėjo į Gobą.

- Nelaimingasis, - tyliai pasakė jis, apsigrėžė ir nuėjo.

Iš sumišimo visiems nutilus, voveraitė pradėjo tauškėti:

- Būtent... vienas iš mano pusbrolių taip pat yra pas Jį buvęs. Jis pagavo jį ir uždarė... o, labai ilgam, kol vieną gražią dieną mano pusbrolis...

Bet niekas voveraitės nesiklausė.

Susirinkusieji išsiskirstė.

Vieną dieną Marena vėl pasirodė.

Anuomet, tą žiemą, kurią dingo Gobas, jinai buvo jau kone užaugusi, bet nuo to laiko beveik niekas

nebuvo jos matęs, mat ji laikėsi visuomet nuošaliai ir vaikščiojo vienišais takais.

Ji buvo tapusi liekna ir atrodė visai jaunutė. Tačiau buvo rimta, tyli ir pralenkė visus kitus savo būdo švelnumu. Nūnai iš voveraitės, kėkšto ir šarkos, strazdo ir fazano nugirdo, kad Gobas esąs sugrižęs ir patyręs nuostabių dalykų. Štai ji ir atėjo jo pasižiūrėti.

Jos apsilankymu Gobo motina didžiavosi ir buvo laiminga. Iš laimės Gobo motina apskritai pasidarė labai išdidi. Ji džiaugėsi, kad apie jos sūnų kalbėjo visas miškas, didžiavosi tuo garsu ir troško, jog kiekvienas pripažintų jos Gobą išmintingiausiu, gambiausiu ir geriausiu.

- Ką pasakysi, Marena? - sušuko ji. - Ką tu pasakysi apie Gobą? - Ji nelaukė atsakymo ir kalbėjo toliau: - Ar tu dar atsimeni, kaip Netla sakė: girdi, jis nelabai kam tikęs, mat šaltyje truputį drebėjo... Ar atsimeni dar, kaip jinai man pranašavo, jog aš iš jo nedaug džiaugsmo patirsianti.

- Na, dėl Gobo jūs nemaža turėjote širdgėlos, - atsakė Marena.

- Tačiau viskas praėjo! - sušuko motina, ji stebėjosi, kad dar kas nors gali galvoti apie tuos užmirštus dalykus. - Ak, kaip man gaila vargšės Netlos! Kaip

gaila, kad jinai nebegyvena ir negali pamatyti, koks pasidarė mano Gobas!

- Taip, vargšė Netla, - tyliai pasakė Marena, - gaila jos.

Gobas mielai klausėsi, kai motina jį gyrė. Tai jam patiko. Jis stovėdavo greta ir nuo šitų liaupsinimų jautėsi lyg šiltoje saulės atokaitoje.

Motina pasakojo Marenai:

- Net senasis kunigaikštis buvo atvykęs pažiūrėti Gobo. - Tai ji pasakė paslaptinai, pašnibždomis ir iškilmingai. - Jis niekad dar nebuvo tarp mūsų pasirodęs... bet dėl Gobo jis atvyko.

- Kodėl jis pasakė man „nelaimingasis“? - nepatenkintu balsu įsiterpė Gobas. - Norėčiau žinoti, ką tai turėtų reikšti.

- Neimk į širdį, - guodė motina, - jis senas ir keistas.

Tačiau Gobas nerimo.

- Kiauras dienas man tai neišeina iš galvos. Nelaimingasis! Juk aš visai nesu nelaimingas! Aš esu labai laimingas! Aš esu daugiau matęs ir patyręs negu visi kiti! Aš žinau apie pasaulį daugiau ir geriau pažįstu gyvenimą negu kas nors kitas miške! Ką tu, Marena, į tai?

- Taip, - tarė ji, - niekas to negali užginčyti.

Nuo tos dienos Marena ir Gobas visuomet vaikščiojo drauge.

18 SKYRIUS

Bembis ieško senojo kunigaikščio

BEMBIS IEŠKOJO SENIO. Palikęs Falinę, jis bas-tėsi kiauras naktis, keliavo saulei tekant ir auštant žvėrių neišmintais takais.

Retkarčiais jį dar traukė prie Falinės, kartais jam būtų buvę malonu su ja pagyventi drauge, kaip ir anksčiau, gera su ja pasivaikščioti, pasiklausyti šnekų, su ja pievoje pavakarieniauti. Tačiau visa tai jo nebepatenkino.

Žodis, senio pasakytas apie Gobą, aidėjo Bembio ausyse. Tas žodis jį paveikė nepaprastai stipriai. Tuoj po pirmos Gobo sugrįžimo dienos jis pasijuto labai sukrėstas. Nors Bembis nežinojo dėl ko, bet Gobo išvaizda išsyk jį kažkaip kankinamai paveikė. Bembis kažkodėl dėl Gobo gėdinosi, kažkodėl dėl jo būgštavo. Kai jis buvo drauge su pasitikinčiu saviimi, išdidžiu išpuikėliu Gobu, jam nuolat ateidavo į galvą anas vienintelis žodis – „nelaimingasis“. Jis negalėjo jo niekaip atsikratyti.

Ir šit vieną tamsią naktį, kai Bembis suteikė apuokėliui malonumą tvirtindamas, kad tas baisiai jį išgąsdinęs, jam staiga šovė į galvą mintis paklausti:

- Galbūt jūs žinote, kur dabar galėtų būti senis?

Apuokėlis suūkavo, kad nė nenumanęs. Bet Bembis pastebėjo, kad jis nenori atvirai kalbėti.

- Ne, - tarė Bembis, - aš jumis netikiu. Jūs esate toks akylas, jūs žinote viską, kas dedasi miške... Tikriausiai žinote ir kur yra senis.

Pasipūtęs apuokėlis suglaudė plunksnas ir su-laibėjo.

- Aišku, aš tai žinau, - suūkavo dar tyliau, - bet negaliu sakyti... iš tikrųjų negaliu...

Bembis ėmė maldauti:

- Aš jūsų neišduosiu... Kaip galėčiau tai padaryti, jei taip labai jus gerbiu...

Apuokėlis giliai panarino snapą į krūtinės pūkelius ir visas nušvito iš laimės.

- Aš, - pasakė jis, - žinau, kad senis jus myli...

- Jūs taip manote? - sušuko Bembis, ir jo širdis pradėjo linksmi plakti.

- Taip, manau, - atsakė apuokėlis, - jis myli jus, ir dėl to drįstu jums pasakyti, kur jis dabar yra...

Jis priglaudė savo plunksnas prie pat kūno ir staiga pasidarė visai laibutis.

- Ar žinote gilųjį griovį, kur gluosniai auga?
- Taip, - linktelėjo Bembis.
- Žinote kitoje jo pusėje jaunų ąžuoliukų guotą?
- Ne, - prisipažino Bembis, - aš dar niekada anoj pusėj nesu buvęs.

- Tai atidžiai klausykitės, - kuždėjo apuokėlis, - kitoje pusėje yra ąžuoliukų guotas. Jums reikės jį pereiti. Paskui prasidės krūmai, daug krūmų. Jų viduryje guli senas vėjo nulaužtas skroblas. Jūs turėsite paieškoti, nes ten žemai, žiūrint iš jūsų aukščio, jis ne taip lengvai matomas kaip iš viršaus, iš oro. Ten jis būna. Po kamienu. Bet... jūs manęs neišduokite!

- Po kamienu?

- Taip! - Apuokėlis nusijuokė. - Ten vienoje vietoje yra įdubimas. Viršum jo guli kiaurai išpuvęs kamienas. Ir ten jis būna.

- Ačiū, - nuoširdžiai tarė Bembis. - Nežinia, ar pavyks rasti, bet tūkstantį kartų jums dėkoju.

Jis skubiai nubėgo.

Prie griovio iš nakties glūdumos prieš jį išniro senis, taip tyliai ir taip staiga, kad Bembis išsigandęs krūptelėjo.

- Aš ten nebūnu, kur tu manęs ieškai, - pasakė senis.

Bembis tylėjo.

- Ko nori iš manęs? - paklausė senis.

- Nieko... - mikčiojo Bembis, - ak... nieko... atsi-
prašau...

Senis po valandėlės švelniai prabilo:

- Tu manęs ieškai jau seniai.

Jis lūkuriavo. Bembis tylėjo. Senis kalbėjo toliau.

- Vakar tu du kartus praėjai visai pro pat mane
ir širyt vėl dukart visai pro pat...

- Kodėl... - Bembis sukaupė drąsą, - kodėl jūs
apie Gobą taip pasakėte?..

- Tu manai, jog tai neteisybė?

- Ne, - karštai sušuko Bembis, - ne! Aš jaučiu,
kad tai tiesa!

Senis vos pastebimai linktelėjo, o jo akys žvelgė
į Bembį taip meiliai, kaip niekada anksčiau.

Bembis atvirai į akis pasakė:

- Bet... kodėl?.. Aš to negaliu suprasti!..

- Pakanka, kad jauti. Vėliau šitai suprasi. Lik
sveikas!

19 SKYRIUS

Gobo žūtis

NETRUKUS VISI PASTEBĖJO, jog Gobas turi įprotį, kuris jiems atrodė keistas ir pavojingas. Naktį, kai kiti budėdavo ir vaikštinėdavo, jis miegodavo. O dieną, kitiems ieškant lindylių kur pamiegoti, jis smagiai sau vaikštinėdavo. Taip, jis išeidavo kada panorėjęs iš tankmės ir kuo ramiausiai stovėdavo atokaitoje pačiame pievos viduryje.

Bembis šito ilgiau negalėjo tverti.

- Ar tu niekad nepagalvoji apie pavojų? - paklausė jis.

- Ne, - atsakė Gobas paprastai, - man negresia joks pavojus.

- Tu užmiršti, mielasis Bembi, - įsiterpė Gobo motina, - užmiršti, kad Jis yra jo draugas. Gobas gali sau daugiau leisti negu tu arba kiti. - Ir ji tuo labai didžiavosi.

Bembis daugiau nieko nesakė.

Vieną dieną Gobas jam prasitarė:

- Žinai, kai kada man pačiam atrodo keista, jog aš čia èdu, kada tik noriu ir kur noriu.

Bembis šito nesuprato.

- Kodèl tai turi būti keista? Juk mes visi taip darome.

- Taip... jūs! - dèstè pūsdamasis Gobas, - bet aš visai kas kita. Aš esu įpratęs, kad man maisto atneštų, kad pašauktų, kai jis paruoštas.

Bembis su pasigailėjimu pažiūrėjo į Gobą, pažiūrėjo į tetą Eną, į Falinę ir Marena. Bet jos tik šypsojosi ir stebėjosi Gobu.

- Aš manau, - tarė Falinè, - kad tau bus sunku priprasti prie žiemos, Gobai. Čia pas mus žiemą nėra nei šieno, nei runkelių, nei bulvių.

- Tai tiesa, - susimąstęs atsakė Gobas, - apie tai kol kas dar nepagalvojau. Aš negaliu įsivaizduoti, kad taip gali būti. Tai juk baisu!

Bembis ramiai tarė:

- Baisu nėra. Tik sunku.

- Na, - išdidžiai pareiškė Gobas, - jei man bus per sunku, eisiu vėl pas Jį. Kam gi man badauti? Man to nereikės.

Bembis, neprataręs nė žodžio, nususuko ir nuėjo.

Gobas, likęs vienas su Marena, èmè kalbėti apie Bembį.

- Jis manęs nesuprato, - tarė jis, - gerasis Bembis mano, kad aš vis dar esu anas paikas, mažas Gobas, koks buvau anksčiau. Jis vis dar negali sutikti, kad aš tapau ypatingas. Pavojus! Ką jis čia prasimano? Aišku, jis man linki tik gero, bet pavojus - tai tik jam ir į jį panašiams, o ne man!

Marena jam pritarė. Jinai jį mylėjo, Gobas ją mylėjo, juodu buvo labai laimingi.

- Matai, - kalbėjo jai, - niekas manęs taip nesupranta, kaip tu! Tiesą pasakius, man nėra ko skųstis. Visi mane gerbia ir aukština. Bet tu mane geriausiai supranti. Kiti... kad ir kiek jiems pasakočiau, koks Jis geras, nors ir klausosi manęs, vis dėlto tebemano, kad Jis labai baisus.

- Aš visados Juo pasitikėjau, - pasakė Marena svajingai.

- Taip? - paklausė Gobas išsiblaškęs.

- Ar atsimeni, - kalbėjo Marena, - tą dieną, kurią tu likai gulėti sniege. Tą dieną aš pasakiau, kad kada nors Jis ateis pas mus į mišką ir žais su mumis...

- Ne, - atsakė Gobas nutęsdamas balsą, - to nebėgaliu atsiminti.

Prabėgo pora savaičių, ir vieną apyaušrį gimtojoje lazdynų krūmų tankmėje susirinko Bembis ir Falinė, Gobas ir Marena.

Gobas ruošėsi eiti į pievą.

- Lik su mumis, - pasakė Bembis, - netrukus patekės saulė, o tokiu metu niekas nesirodo.

- Juokinga, - nusišaipė Gobas, - kai niekas nei-na... aš einu.

Jis žengė priekin, Marena sekė paskui jį.

Bembis ir Falinė liko stovėti.

- Eikš! - pilnas apmaudo, kreipėsi Bembis į Falinę. - Eikš! Tegu jis daro, ką nori.

Štai anoje pievos pusėje garsiai ir išspėjamai sukliko kėkštas.

Bembis vienu šuoliu apsigrėžė ir nubėgo paskui Gobą. Prie pat ąžuolo jis pasivijo jį ir Mareną.

- Girdi? - sušuko jam.

- Ką? - nustebęs paklausė Gobas.

Kitame pievos pakraštyje vėl sukliko kėkštas.

- Argi negirdi? - pakartojo Bembis.

- Ne, - ramiai atsakė Gobas.

- Pavojus! - neatstojo Bembis.

Dabar skardžiai suriko viena šarka, netrukus - vėl kita ir čia pat - trečia. Kėkštas dar sykį sukliko, iš aukštai varnos siuntė pavojaus signalus.

Dabar Falinė ėmė prašyti:

- Neik aikštėn, Gobai! Pavojus gresia!

Netgi Marena prašė:

- Lik čia! Dėl manęs pasilik šiandien čia... pavojus gresia.

Gobas stovėjo ir išdidžiai juokėsi:

- Pavojus! Pavojus! Kas man rūpi?

Bembis, pavojaus akimirkos įkvėptas, sugalvojo:

- Leisk nors Mareną pirma eiti, kad mes žinotume...

Jam net nebaigus sakyti, Marena išėjo į priekį. Jie stovėjo visi trys ir žiūrėjo į ją. Jie matė, kaip Marena žingsnis po žingsnio ėjo į pievą, pamažu, iškėlus galvą, atsargiai keldama kojas. Ji dairėsi ir uodė į visas puses.

Staiga žaibiškas posūkis, didžiulis šuolis, ir ji, lyg audros sūkurio nublokšta, spruko atgal į tankmę.

- Jis... Ten Jis! - šnabždėjo jinai iš siaubo nutrūks-tančiu balsu. Jos visas kūnas drebėjo. - Aš... aš... mačiau Jį... Jis... yra ten... - mikčiojo ji, - ten, anapus... palei alksnius stovi Jis...

- Nešdinkimės! - sušuko Bembis. - Tučtuojau nešdinkimės.

- Eikš! - maldavo Falinė.

Ir Marena, kuri beveik negalėjo kalbėti, kuždėjo:

- Būk geras, Gobai, eikš... aš prašau...

Bet Gobas liko ramus.

- Nagi, bėkrite kiek įkabinatė, - tarė jis, - aš jums nekliudau... Jeigu ten Jis, aš noriu Jį pasveikinti.

Gobas buvo nepermaldaujamas.

Jie pasiliko ir žiūrėjo, kaip jis išėjo į aikštę.

Gobas laisvai stovėjo sau pievoje ir dairėsi aplink. Atrodė, kad jis dabar pastebėjo Jį. Trenkė perkūnas.

Gobas nuo to trenksmo net išlėkė į viršų, staiga apsisuko ir puolė atgal į tankmę.

Kai jis atbėgo, kiti dar tebestovėjo siaubo apimti.

Jie girdėjo gargaliuojantį jo kvėpavimą, apsigręžė ir šuoliavo kartu su juo, mat jis jau nesustojo ir, tartum galvos netekęs, šuoliais lėkė į priekį. Jie priėmė jį į vidurį ir visu smarkumu pasileido bėgti.

Bet Gobas netrukus pargriuvo.

Marena tučtuojau sustojo tyli visai šalia jo. Bembis ir Falinė šiek tiek tolėliau, pasiruošę bėgti.

Gobas gulėjo su išplėšta pašone ir krauju pasrūvusiais viduriais. Jis sunkiai pakėlė į šalis svyrinėjantią galvą.

- Marena... - vargiai ištarė jis. - Marena... Jis manęs nepažino... - Ir balsas nutrūko.

Krūmuose nuo pievos pusės sušlamėjo.

Marena palenkė galvą prie Gobo.

- Jis ateina! - ryžtingai sukuždėjo ji. - Gobai...
Jis ateina! Ar negali atsikelti ir bėgti su manimi?..

Gobas vėl silpnai pakreipė kaklą, timptelėjo kojas ir liko gulėti.

Traškėdami ir šlamėdami prasiskyrė krūmai, ir išėjo Jis.

Marena matė Jį visai iš arti. Pamažu ji atsitraukė, pasislėpė už šalimais esančių brūzgynų ir nuskubėjo prie Bembio ir Falinės.

Ji dar sykį atsigrėžė ir matė, kaip Jis pasilenkė prie kritusiojo ir griebė jį.

Paskui jie išgirdo gailų paskutinį Gobo riksmą.

20 SKYRIUS

Turi būti atsargus...
ir mokytis gyventi

BEMBIS SENIAI, nuo Gobo žūties, buvo matęs senį. Dabar išvydo jį iš tolo ir nubėgo jo pasitikti.

Valandėlę jie ėjo šalia vienas kito tylėdami. Paskui senis tarė:

- Na... ar dažnai kalbate apie jį?

Bembis suprato, kad turimas galvoje Gobas, ir atsakė:

- Aš nežinau... Dabar aš beveik visada vienas. - Jis patylėjo. - ...bet man jis neišaina iš galvos.

- Taip! - tarė senis. - Ar tu dabar esi vienišas?

- Taip, - atsakė Bembis patylėjęs, bet senis nieko nepasakė. Jie ėjo toliau. Staiga senis sustojo.

- Nieko negirdi?

Bembis įsiklausė. Ne, jis nieko negirdėjo.

- Eikš! - sušuko senis ir nuskubėjo pirmyn. Bembis sekė paskui jį.

Senis vėl sustojo.

- Ar vis dar nieko negirdi?

Dabar Bembis išgirdo šlamesį, kurio nesuvokė. Tarsi žemyn aukštyn linguotų šakelės. Be to, kažkas dusliai ir nelygiais tarpais bildėjo į žemę.

Bembis norėjo apsigręžti ir bėgti.

- Eikš! - suriko senis ir nubėgo to garso link.

Netrukus jis pamatė, kaip šakelės, iš apačios tampos, protarpiais smarkiai juda. Jie priėjo arčiau ir pastebėjo siaurą per krūmą vedantį takelį.

Bičiulis kiškis gulėjo paslikas ant žemės, puldinėjo į šalis, spurduliavo, gulėjo ramiai, vėl spurduliavo, ir kiekvienas jo krustelėjimas draskė viršum jo palinkusias šakeles.

Bembis pastebėjo tamsų ruožą, panašų į vijoklį. Jis buvo tvirtai įtemptas ir ėjo nuo šakos prie bičiulio kiškio, vyniodamasis jam aplink kaklą.

Kiškis nejudėdamas gulėjo paslikas ant žemės. Veržiama jo gerklė pusbalsiu gargaliavo.

Senis suėmė lūpomis šakelę, patraukė ją žemyn, persikreipęs mikliai primynė kojomis, prispaudė tvirtai prie žemės ir vienu rago kirčiu perkirto.

Paskui pasilenkė prie kiškio.

- Nespurdėk, - tarė jis, - nors ir skaudėtu.

Palenkęs į šoną galvą, vieną ragų atšaką pridėjo prie pat kiškio sprando, už ausų įspraudė tą atšaką

į kailį, pagrabaliojo ir linktelėjo galvą. Kiškis ėmė raičiotis.

- Kentėk! - paliepė senis. - Nuo to priklauso tavo gyvybė.

Jis visa pradėjo iš naujo. Kiškis gulėjo ramiai ir gargaliavo. Bembis lyg žado netekęs stovėjo šalia.

Senis darbavosi toliau iš lėto, atsargiai, susikaukęs. Staiga kilpa atsileido. Kiškis išlindo, tą akimirką jis net nesuprato, kad yra laisvas. Žengė žingsnį ir atsitūpė lyg apsvaigęs. Paskui nustraksėjo sau. Iš pradžių pamažu, nedrąsiai, paskui vis greičiau. Pagaliau pasileido padūkusiais šuoliais.

Bembis žiūrėjo į jį iš paskos.

- Net nepadėkojo! - sušuko jis apstulbintas.

- Jis dar neatsipeikėjo, - pasakė senis.

Kilpa gulėjo ant žemės.

- Jis?.. - tyliai paklausė Bembis.

Senis linktelėjo.

Jie tyliai vienas šalia kito žingsniavo toliau.

- Saugokis, - tarė senis, - eidamas taku, tirk šakelės, kišk priekin, aukštyn ir žemyn ragus. O kai bus toks laikas, kai neturėsi ragų, būk dar atsargesnis. Aš jau seniai nebevaikštau takais.

Bembis susimąstė.

- Jo čia nėra... - stebėdamas kuždėjo jis.

Senis atsakė:

- Ne... dabar miške Jo nėra...

- Ir vis dėlto Jis! - Bembis papurtė galvą.

Senis kalbėjo toliau, jo balsas buvo kupinas pykčio.

- Kaip ten yra sakęs Gobas?.. Ar nekalbėjo jums, kad Jis esąs visagalis ir visų maloningiausias?..

Bembis sušnibždėjo:

- Argi Jis ne visagalis?

- Tiek pat, kiek ir visų maloningiausias, - sugriaudė senis.

Nusiminęs Bembis tarė:

- ...Gobui... Jis vis dėlto buvo geras...

Senis sustojo.

- Ar tu tuo tiki, Bembi? - paklausė jis liūdnai.

Jis pirmą kartą pavadino Bembį vardu.

- Nežinau! - sušuko Bembis nusikamavęs. - Aš to nesuprantu.

Senis lėtai tarė:

- Turi mokytis gyventi... ir būti atsargus.

21 SKYRIUS

Sunkus laikas

BEMBIS TĄ NAKTĮ sutiko Falinę. Jinai pažvelgė į jį liūdnai ir buvo labai drovi.

- Aš seniai vis viena, - tyliai pasakė ji.

- Aš taip pat vienas, - lėtai tarė Bembis.

- Kodėl nebūni su manim? - droviai paklausė Falinė, ir jam buvo skaudu, kad linksmoji, drąsioji Falinė nūnai tokia rimta ir nuolanki.

- Aš privalau būti vienas, - atsakė jis. Nors jis norėjo tai pasakyti paguodžiamai, tačiau nuskambėjo šiurkščiai. Jis ir pats tą pajuto.

Falinė pažvelgė į jį ir visai tyliai paklausė:

- Ar dar myli mane?

Bembis atsakė:

- Aš nežinau.

Paskui ji tyliai nuėjo ir paliko jį vieną.

Dabar jis stovėjo pievos pakraštyje po didžiuoju ažuolu, atsargiai dairėsi ir traukė į save ryto vėją, tyrą, pilną visokių kvapsnių, drėgną ir gaivų, kvepiantį žeme, rasa ir žole ir šlapiais medžiais. Bembis

giliai alsavo. Jam staiga pasidarė lengva širdžiai – seniai taip buvo.

Staiga sugriaudėjo perkūnijos trenksmas.

Bembį sukrėtė baisus smūgis, jis susvirduliavo. Persigandęs šoko atgal į tankmę ir pasileido bėgti. Jis nesuprato, kas čia įvyko, nieko negalėjo suvokti, tik bėgo ir bėgo. Siaubas taip sugniaužė širdį, kad jis neteko žado ir lyg akis išdegęs veržėsi į priekį. Bet staiga jį nudiegė toks aštrus skausmas, kurio manė neiškęsias. Bembis jautė, kad iš tos vietos, kur nudiegė skausmas, kairiaja šlaunimi kažkas nuvingiavo tarytum kokia plona karšta gija. Bembis buvo priverstas sulėtinti bėgimą ir žingsniuoti pamažėle. Paskui pajuto, kad pradėjo neklausyti užpakalinės kojos. Ir jis sukniubo.

– Kelk, Bembis! Kelk! – Prie jo stovėjo senis ir pamažu tapšnojo per pečius.

Bembis norėjo pasakyti: „Aš negaliu.“

Bet senis pakartojo:

– Kelk! Kelk! – ir jo balse buvo tokia skatinanti jėga ir toks švelnumas, kad Bembis tylėjo. Net verių skausmas tą akimirką atslūgo.

Senis paskubomis ir su baime tarė:

– Kelk! Reikia, sūnau! – Žodis „sūnau...“ jam tarsi sprūste išsprūdo, ir Bembis tučtuojau pakilo ant

kojų. – Taip! – tarė senis, giliai kvėpuodamas, ir įsakmiai kalbėjo toliau: – Eikš dabar su manim... tik su manim!

Jis sparčiai žengė priekin. Bembis sekė paskui jį, tačiau jo karščiausias noras buvo kristi ant žemės, ramiai atsigulti ir ilsėtis.

Senis, matyt, tai juto ir be paliovos jam kalbėjo: – Tu privalai iškęsti skausmą, dabar negali galvoti apie gulimą... Tau nevalia apie tai galvoti, nes vien nuo tokios minties ilsti. Dabar tu turi gelbėtis... supranti, Bembis?.. Gelbėtis... antraip tu žuvęs... Tik pagalvok, Jis mina tau ant kulnų... supranti, Bembis?.. Ir be pasigailėjimo nužudys tave... Eikš... taip, tik vis šen... tuoj pavyks... turi pavykti...

Bembis nepajėgė ir galvoti. Sulig kiekvienu žingsniu jį vis labiau rėmė skausmas, gniauždamas kvapą ir nuovoką, o karšta gija, kuri svilindama sroveno šlaunimi, svaiginamai degino širdį.

Senis darė platų vingį. Žygis užtruko ilgai. Nusilpęs, skausmų varstomas Bembis kaip per miglą nustebeš pamatė, kad jie praėjo pro didįjį ažuolą.

Senis sustojo ir uostinėjo žemę.

– Čia! – sukuždėjo jis, – čia... Jis... ir čia... šuo... Eikš nūn... greičiau!

Staiga senis vėl sustojo.

- Pasižiūrėk!.. - sušuko jis, - čia... čia... tu gulėjai sukniubęs ant žemės...

Bembis išvydo išgulėtą žolę ir didelį savo kraujo klaną, pamažu besisunkiantį į žemę.

Senis rūpestingai išuostinėjo tą vietą.

- Jie čia jau buvo... Jis ir šuo... - tarė, - na, eikš! - Senisėjo pamažu vis uostinėdamas.

Bembis matė raudonus lašus, žibančius ant krūmų lapų ir ant stiebelių. „Mes čia jau ejome“, - pagalvojo jis, bet negalėjo kalbėti.

- Taip! - tarė senis kone pralinksmėjęs: - Dabar esame užpakaly jų... - Paskabyk šitų! - paliepė jis, sustojo, priekine koja pasklaidė į šonus žolę ir parodė kelis lapus, trumpus, tamsiai žalius, augančius kuokštais.

Bembis paklausė. Jie buvo neapsakomai kartūs ir nemaloniai kvepėjo.

Po valandėlės senis paklausė:

- Kaip jautiesi?

- Geriau, - skubiai atsakė Bembis. Bematant jis vėl galėjo kalbėti, sąmonė pasidarė aiški, nuovargis sumažėjo.

Dar po valandėlės senis paliepė:

- Paėjęk truputį pirma manęs.

Pasekęs kurį laiką paskui Bembį, jis tarė:

- Pagaliau! - Jie sustojo. - Kraujas sulaikytas, - kalbėjo senis. - Jis nesiveržia iš žaizdos, nelaša iš gyslų. Taigi jis tavęs neišduos... Jam ir Jo šuniui nerodys kelio pas tave.

Senis atrodė pavargęs, bet jo balsas skambėjo džiaugsmingai.

- Eikš dabar, - toliau kalbėjo jis, - nūnai tau reikia pailsėti.

Jie priėjo platų griovį, kurio Bembis niekad nebuvo peržengęs. Senis nusileido žemyn. Bembis mėgino sekti paskui jį, tačiau reikėjo daug pastangų, kad užkoptų į anoje pusėje esantį statų skardį. Skausmas vėl pradėjo smarkiai kamuoti. Jis klupo, kilo ir sunkiai kvėpavo.

Pagaliau užkopė į viršų. Skaudėjo galvą, užė ausyse, visi nervai virpėjo, ėmė mušti karštis. Akyse pasidarė tamsu. Jis norėjo vien tik pailsėti ir abejingai stebėjosi, kaip štai išsyk jo gyvenimas nutrūko ir pasikeitė. Dar neseniai jis sveikas ir nesužeistas vaikščiojo po mišką... širyt... vos prieš valandą... - tai jam atrodė tarsi tolimų, seniai prabėgusių laikų laimė.

- Mes atėjom... - išgirdo Bembis senio balsą. Jis slinko išilgai medžio kamieno, Bembis ėjo paskui jį ir kone įkrito į čia pat esančią duobę.

- Taip, - tą akimirką tarė senis, - čia gali atsigulti.

Bembis pargriuvo ir nebekrutėjo. Po nuvirtusio skroblo kamienu duobė buvo dar gilesnė, tai buvo lyg maža kamarėlė. Įėjus į vidų, krūmai iš lauko pusės užsiskleisdavo ir sergėdavo nuo visokių pašalinių žvilgsnių. Tenai jauteisi lyg pradingęs.

- Čia tau bus saugu, - pasakė senis, - čia tu liksi. Dienos bėgo.

Bembis gulėjo ant šiltos žemės, viršum jo buvo trūnijanti nuvirtusio medžio žievė. Jis gyveno vien savo skausmais, jausdamas, kaip šie jo kūne auga, stiprėja, atslūgsta, tolinasi nuo jo ir pamažu pamažu praeina. Kartais jis išropodavo laukan, svirduliuodamas atsistodavo ant pavargusių, netvirtų kojų, žengdavo porą nevikrių žingsnių pasieškoti maisto. Jis dabar ėdė žoles, jo žaizdos gijo greičiau, ir jis jautė, kad jėgos vėl grįžta.

Jis buvo išgelbėtas. Tačiau duobės dar nepaliko, tik naktį šiek tiek pasivaikščiodavo aplinkui, o dieną vėl tyliai kiurksodavo savo guolyje.

Senis visados buvo prie jo. Iš pradžių jis dieną naktį budėjo prie jo šono. Dabar kartais palikdavo jį vieną, ypač pastebėjęs, jog Bembis paskendęs savo mintyse. Tačiau jis nuolat laikėsi arti jo.

Po žaibų, perkūnijos ir audros atėjo vakaras su švariai nušluotu mėlynu dangumi, apšviestu besileidžiančios saulės spindulių.

Bembis išlipo iš savo duobės. Gyvenimas buvo gražus.

Senis stovėjo čia pat, tarsi jo laukdamas.

Jie pamažu ėjo kartu.

Tačiau į aną pusę griovio, pas kitus, Bembis nebegrižo.

22 SKYRIUS

Pasimatymas

VIENĄ NAKTĮ, kuždančią krintančiais rudens lapais, medžių viršūnėse skardžiai suklykė apuokėlis. Paskui jis truputį palaukė. Bembis pro išretėjusius lapus jau iš tolo jį pastebėjo ir stovėjo tylėdamas.

Apuokėlis atskrido arčiau ir dar garsiau sukliko. Paskui vėl palaukė. Bet Bembis ir vėl neatsiliepė.

Apuokėlis ilgiau negalėjo tverti.

- Ar jūs neišsigandote? - paklausė nepatenkintas.

- Išsigandau, - švelniai atsakė Bembis. - Truputį.

- Taip, taip, - burbuliavo išsižeidęs apuokėlis, - tik truputį? Anksčiau visados siaubingai išsigąsdavote. Buvo nepaprastai malonu, kai jūs išsigąsdavote. Kokia priežastis, kad dabar tik truputį išsigandote? - Jis suirzęs pakartotojo: - Tik truputį...

Apuokėlis jau buvo susenęs ir dėl to pasidaręs daug kvailesnis ir irzlesnis negu anksčiau.

Bembiui knietėjo pasakyti: „Aš ir anksčiau niekada neišsigąsdavau, aš tik taip sakydavau, norėdamas jus nudžiuginti.“ Bet jis nutylėjo. Jam pagailo gero,

seno apuokėlio, kuris dabar čia tupėjo ir purkštavo. Jis mėgino jį nuraminti.

- Gal dėl to taip atsitiko, kad aš kaip tik apie jus pagalvojau, - pasakė jis.

- Ką? - Apuokėlis vėl pralinksmėjo. - Ką? Jūs pagalvojote apie mane?

- Taip, - lėtai atsakė Bembis, - vos tik jūs pradėjote klykauti. Antraip, žinoma, būčiau labai išsigandęs, kaip ir visuomet.

- Tikrai? - suūkė apuokėlis.

Bembis nenorėjo prieštarauti. Kas čia bloga? Tegu sau pasidžiaugia mažas, senas padaras.

- Tikrai, - patvirtino jis ir kalbėjo toliau, - ...man džiugu... Mane visą šiurpuliai nukrečia, kai jus taip staiga išgirstu.

Apuokėlis išpūtė plunksnas, pavirto švelniu, rudai ir pilkai apsitaisiusiu kamuoliu. Jis buvo laimingas.

- Gražu, kad jūs pagalvojote apie mane... labai gražu... - švelniai ulbavo jis. - Mes jau seniai matėmės.

- Labai seniai, - pasakė Bembis.

- Jūs galbūt jau nevaikštote senais keliais? - pasiteiravo apuokėlis.

- Ne... - Bembis pasakė tai iš lėto, - senais keliais aš nebevaikštau.

- Aš dabar irgi toliau negu anksčiau keliauju, - išdidžiai tarė apuokėlis. Jis nutylėjo, kad iš senos, jo giminei priklausiančios vietos vieno jaunesniųjų draugų buvo be pasigailėjimo išvytas. - Neverta vis toje pačioje vietoje būti, - dar pridūrė jis, paskui laukė atsakymo.

Bet Bembis buvo nuėjęs. Jis dabar mokėjo beveik taip pat kaip senis be garso ir staiga pradingti.

Apuokėlis liko supykęs. „Kaip negražu...“ - burbėjo sau po nosimi. Jis pasipurtė, įtraukė snapą į pagurklį ir ėmė filosofuoti: „Neverta nė galvoti, kad su įžymiais asmenimis galėsi padoriai padraugauti. Kartais jie būna mandagūs... bet vieną dieną, žiūrėk, viską užmiršta... ir tada tupėk sau lyg kvailas, kaip aš dabar tupiu.“

Staiga jis krito kaip akmuo statmenai žemyn - pamatė pelę, kuri jo naguose cyptelėjo vieną vie- nintelį kartą. Jis suplėšė ją į gabalėlius, nes buvo baisiau įpykęs. Greičiau negu paprastai prarijo tą mažą gumulėlį. Paskui apuokėlis nuskrido. „Kas man tas Bembis? - galvojo jis. - Kas man visa ta kilnioji visuomenė? Nieko man nereiškia.“

Jis ėmė taip skardžiai, taip nepaliaujamai klykauti, kad porelė laukinių balandžių, pro kuriuos

praskrido, pabudo ir, garsiai plumpsėdami sparnais,
pakilo iš savo vietų.

23 SKYRIUS

Vienatvė

DAUGELĮ DIENŲ MIŠKE siautė audra ir draskė nuo šakų paskutinius lapus. Medžiai dabar stovėjo visai pliki.

Apyaušriu Bembis ėjo namo pamiegoti duobėje drauge su seniu.

Jį kažkas šūktelėjo plonu balsu pagrečiui du, tris kartus. Bembis sustojo. Štai žemyn lyg žaibas nusliugė voveraitė ir atsitūpė priešais jį ant žemės.

– Ak, tai iš tikrųjų jūs! – kiauksėjo ji, nepaprastai stebėdamasi. – Kai jūsėjote pro mane, aš tuoj jus pažinau, tik nenorėjau tikėti.

– Kaip jūs čia atsiradote?.. – paklausė Bembis.

Jos linksmas, mažas snukutis pasidarė labai liūdnas.

– Nebėr ažuolo... – skundėsi jinai, – mano gražiojo, senojo ažuolo... ar atsimenate? Baisu buvo... Jis nuvertė jį.

Bembis liūdnai nulenkė galvą. Jam buvo gaila nuostabaus seno medžio.

- Kaip tai greit įvyko, - pasakojo voveraitė, - mes visi, kurie gyvenome medyje, išbėgiojome ir žiūrėjome, kaip Jis milžinišku žibančiu dantimi perkan-do seną ąžuolą. Sužeistas medis labai dejavo. Jis dejavo ir dejavo... net šiurpu buvo klausyti. Paskui vargšas puikusias medis griuvo tiesiog į pievą... Mes visi verkėme.

Bembis tylėjo.

- Taip... - aimanavo voveraitė. - Jis viską gali... Jis yra visagalis... - Ji žiūrėjo į Bembį didelėmis akimis pastačiusi ausis, bet Bembis tylėjo.

- Nūnai visi likome be pastogės... - toliau kalbėjo voveraitė, - aš visai nežinau, kur kiti išsisklaidė... aš atvykau šičia... bet tokio medžio taip greit nerasiu.

„Senasis ąžuolas... - pagalvojo Bembis, - aš nuo kūdikystės jį pažinojau.“

- Taip... bet jūs iš tikrųjų tas pats! - Voveraitė visai nudžiugo. - Visi jus laikė seniai žuvusiu. Beje, kartais miško gyventojai pakalbėdavo, kad jūs dar gyvas... Kartais sklido kalbos, esą vienas kitas jus matęs... Bet ką nors tikra negalėjai sužinoti, ir visi tie pasakojimai buvo laikomi tuščiais gandais... - Voveraitė pažiūrėjo į jį tiriama. - Na, taip...

Ji tupėjo ir laukė atsakymo, bet galėjai pastebėti, kad netvėrė smalsumu.

Bembis tylėjo. Tačiau ir jį apėmė slaptas, nedrąsus smalsumas. Jis norėjo pasiteirauti apie Falinę, tetą Eną, apie Roną ir Karų, apie visus savo jaunystės draugus. Bet jis tylėjo.

Voveraitė vis dar tupėjo priešais ir apžiūrinėjo jį.

- Tas ragų vainikas! - stebėdamasi sušuko ji. - Tie ragai! Niekas, išskyrus senąjį kunigaikštį, visame miške neturi tokio ragų vainiko!

Kadaise anksčiau šitokie pagyrimai būtų nudžiuginę Bembį ir paglostę jo savimeilę. Dabar jis tik tiek pasakė:

- Taip... gali būti...

Voveraitė greit linktelėjo galvą.

- O! - stebėjosi ji. - O, jūs jau pradodate žilti.

Bembis nuėjo.

Voveraitė, pastebėjusi, kad pasikalbėjimas baigtas, nuliuksėjo į viršų.

- Likit sveikas, - sušuko ji, - likit sveikas! Man buvo labai džiugu. Jei ką sutiksiu iš jūsų senų pažįstamų, papasakosiu, kad jūs dar gyvas... Jie visi apsidžiaugs.

Bembis visa tai girdėjo ir širdyje vėl pajuto tylų nerimą. Bet jis nieko nepasakė. „Reikia būti vienišam“, - mokė jį senis, kai Bembis dar buvo kūdikis. O senis nuo anų iki šių dienų pasakė daug tiesos ir

išaiškino daug paslapčių. Tačiau iš visų jo pamokymų svarbiausias buvo šis: reikia būti vienišam. Jei nori save išsaugoti, suprasti būti, įsigyti išminties, turi būti vienišas.

- Bet, - kartą paklausė Bembis, - argi mes ne dviese, juk dabar visados būname kartu?..

- Nebeilgai, - atsakė į tai senis.

Tai buvo pasakyta tik prieš kelias savaites.

Nūnai Bembiui staiga atėjo į galvą, kad ir pirmas senio žodis, pats pirmasis, jau reiškė „būti vienišam“. Tai buvo pasakyta tą dieną, kai Bembis tebebuvo kūdikis ir šaukėsi mamos. Tuomet prie jo priėjo senis ir paklausė: „Ar negali pabūti vienas?“

Bembis nuėjo toliau.

24 SKYRIUS

Didžioji paslaptis

VIENĄ ANKSTYVO PAVASARIO rytą Bembis nusi-
bastė toliau negu paprastai. Apyaušrio prieblandoje
jis atėjo prie griovio krašto. Anapus, tenai, kur jis
kadaise gyveno, kažkas šmėkštelėjo.

Kai Bembis norėjo viskam abejingas apsigręžti ir
nueiti, pastebėjo Falinę. Jo pirmas noras buvo šokti
į priekį ir ją pasišaukti. Bet jis stovėjo kaip įbestas.
Taip seniai buvo matęs Falinę. Jo širdis ėmė smarkiai
plakti. Falinė ėjo pamažu, tarsi būtų pavargusi arba
liūdna. Ji dabar buvo panaši į savo motiną, atrodė
kaip teta Ena, visa tai skaudino Bembiui širdį ir
nepaprastai stebino.

Falinė pakėlė galvą ir dirščiojo į tą pusę, lyg nu-
jausdama jo artumą.

Vėl kažkas traukė Bembį pasirodyti, bet ir vėl jis
nepajudėjo ir lyg suparalyžiuotas negalėjo žengti
žingsnio.

Jis matė, kad Falinė pražilusi ir pasenusi.

„Linksmoji, drąsioji, mažoji Falinė, – galvojo jis, – kokia ji buvo graži ir kokia vikri.“ Staiga visa jaunystė sumirgėjo jam prieš akis. Pieva, takai, kuriais jį vedžiodavo motina, linksmi žaidimai su Gobu ir Faline, gerasis žiogelis ir drugelis, kautynės su Karumi ir Ronu, per kurias jis laimėjo sau Falinę. Jis staiga pasijuto vėl laimingas.

Anapus Falinė dabarėjo galvą nuleidusi, pamažėle, pavargusi ir liūdna. Bembis tą akimirką ją mylėjo, jautė švelnios meilės skausmą, norėjo šokti per griovį, jau seniai skiriantį jį nuo jos ir nuo kitų saviškių, norėjo ją pasivyti, tarti jai žodelį ir pasikalbėti apie jaunystę, apie visa, kas buvo.

Jis sekė akimis, kaip jiėjo per pilkus krūmus ir kaip pagaliau pradingo.

Ilgai jis čia stovėjo ir žvelgė į aną pusę.

Trenkė perkūnija. Bembis krūptelėjo.

Tai buvo čia, šia pusę griovio. Nelabai arti, bet vis dėlto čia, jo pusėje.

Štai sugriaudė dar vienas trenksmas, o netrukus po jo – vėl vienas. Bembis šoko kelis šuolius gilyn į tankmę, sustojo ir įsiklausė. Viskas ramu. Jis atsargiai nukiūtino namo.

Senis buvo jau čia, tik dar nebuvo atsigulęs, stovėjo greta nuvirtusio skroblo kamieno lyg ko lauktų.

- Kur buvai tiek ilgai? - taip rimtai paklausė jis, kad Bembis tylėjo. - Ar girdėjai neseniai? - po valandėlės prabilo senis.

- Taip, - atsakė Bembis, - triskart... Jis yra miške.

- Taigi... - Senis linktelėjo galvą ir ypač pabrėždamas pakartojo: - Jis yra miške... mums reikia eiti tenai...

- Kur? - išsprūdo Bemiui.

- Tenai, - tarė senis prieštaravimų nepakenčiančiu balsu, - tenai, kur Jis dabar yra.

Bembis išsigando.

- Ramiai, - toliau kalbėjo senis. - Eikš ir nebijok. Man džiugu, kad galiu tave ten nuvesti ir visa parodyti... - jis patylėjo ir patyliukais pridūrė, - kol dar neatsisveikinau.

Bembis nustebeęs pažiūrėjo į senį ir tik dabar stai-ga pastebėjo, koks jis sunykęs. Jo galva dabar buvo visiškai balta, snukis sulysęs, puikus akių blizgesys užgesęs; jo akys švietė blankiai, kažkaip žaliai ir buvo lyg apmirusios.

Bembis ir senis netoli paėjo.

- Čia! - tarė senis ir žengė į šalį.

Jis gulėjo ant žemės tarp išlaužtų krūmokšnių, išraustame sniege, per du žingsnius nuo jų.

- Na, arčiau... be baimės, - tarė senis.

Čia gulėjo Jis, išbalusį, pliką veidą atsukęs į viršų.

Nuogas brakonieriaus kaklas buvo pervertas, žaizda buvo atvira, tarytum maža raudona burna. Kraujas dar pamažėle sunkėsi, jis krešėjo plaukuose, panosėje ir plačiu klanu telkšojo sniege, kuris, jo šildomas, tirpo.

- Mes stovime čia, - patylomis prabilo senis, - stovime visai prie Jo... ir kur nūnai pavojus?

Bembis žiūrėjo į gulintį, kurio stuomuo, galūnės ir oda jam kažkodėl atrodė paslaptinai ir baugiai. Jis pažvelgė į užgesusias akis, kurios pastirusios spoksojo į jį, ir ničnieko nesuvokė.

- Bembi, - prabilo senis, - ar atsimeni, ką buvo kalbėjęs Gobas, ką jie visi manė... ar atsimeni?

Bembis nepajėgė nieko atsakyti.

- Ar matai, - kalbėjo senis toliau, - ar tu dabar matai, kad Jis guli kaip kiekvienas iš mūsų. Klausyk, Bembi, Jis nėra, kaip visi kad sakė, visagalis, Jis nėra toks, nuo kurio priklauso visa, kas auga ir gyvena, Jis nėra viršesnis už mus! Jis prilygsta mums, ir yra toks pat kaip mes, ir Jis, kaip ir mes, žino, kas yra baimė, vargas ir sielvartas. Jis gali būti nugalėtas lygiai taip, kaip mes, ir tada guli kaip visi kiti bejėgis ant žemės, kaip tu Jį dabar matai.

Stojo tyla.

- Supranti mane, Bembi? - paklausė senis.

Bembis pakuždomis atsakė:

- Aš manau...

Senis paliepė:

- Tai kalbėk!

Bembis užkaito ir drebėdamas prabilo:

- Yra kažkas viršesnis už mus... už mus ir už Jį.

- Tuomet aš galiu eiti, - tarė senis.

Jis apsigrėžė, ir jie galiuką traukė drauge.

Prie vieno aukšto uosio senis sustojo.

- Nebesek daugiau paskui mane, Bembi, - tarė jis ramiu balsu, - mano laikas baigėsi. Nūnai turiu pasieškoti vietos savo dienų galui...

Bembis norėjo kažką pasakyti.

- Ne, - nutraukė jį senis, - ne... valandą, kurios aš einu pasitikti, kiekvienas liekame pats su savimi.

Lik sveikas, sūnau... Aš tave labai mylėjau.

25 SKYRIUS

Amžinas gyvenimo ratas

BUVO VASAROS DIENA. Bembis stovėjo atokioje mažoje miško aikštelėje, kuri giliai tankumyne buvo tarsi mažas laisvos vietos lopinėlis.

Aplink jo galvą saulėje šoko ir dainavo uodų spiečius.

- Ar jūs esate jų matę?.. - klausinėjo vienas kitą uodai.

- Tai - senis, - dūzgė vieni.

O kiti dūzgė:

- Nieko iš jo giminės nebelikę. Bet jis vis dar gyvas. Vienintelis jis toks.

Pora pačių mažiausių uodų paklausė:

- Kiek jis gali išgyventi?

Kiti atsakydami sužė:

- To mes nežinome. Jo giminė apskritai ilgai gyvena. Kone amžinai gyvena. Mato trisdešimt kartų saulę, keturiasdešimt kartų... mes ir nežinome kiek

kartų. Ir mūsų gyvenimas yra ilgas... bet mes matome dieną tik kartą arba dukart...

- O senis? - vėl paklausė patys mažyliai.

- Jis pergyveno visus saviškius... Jis labai senas... be galo senas... Jis yra daugiau matęs ir patyręs, negu galima įsivaizduoti.

Bembis nuėjo toliau. „Uodų daina, - pagalvojo jis, - uodų daina...“

Silpnas, baugštus šauksmas pasiekė jo ausį.

Jis sukluso, ėjo artyn, patyliukais, vis per tankiausius krūmus, vis be garso, kaip jau seniai buvo įgudęs.

Dar sykį sušuko, skubiai, maldaujamai. Tai buvo jo giminės balsai.

- Mama!.. Mama!..

Bembis lindo per krūmus šauksmo link.

Ten krūvoj stovėjo du rudais kailiukais vaikai - brolis ir sesuo - palikti vieni ir nusimineę.

- Mama!.. Mama!..

Jiems nespėjus nė susivokti, Bembis išdygo priešais.

Netardami nė žodžio, juodu sužiuro į jį.

- Jūsų motina dabar labai neturi laiko, - griežtai pasakė Bembis.

Jis pažvelgė mažyliui į akis.

- Argi tu negali pabūti vienas?

Mažylis ir jo sesuo tylėjo.

Bembis apsisuko, įlindo į artimiausius krūmus ir dingo greičiau, negu juodu spėjo atsipeikėti. Jisėjo tolyn. „Vaikiukas man patinka, – galvojo jis. – Galbūt sutiksiu jį vėl, kai bus paūgėjęs...“

Jisėjo tolyn. „Mažylis, – galvojo jis, – ir mažylė gražūs... Taip atrodė Falinė, kai buvo dar kūdikis.“

Jisėjo tolyn ir netrukus dingo miške.

BEMBIO VAIKAI

MIEGANTĮ MIŠKĄ GAUBĖ šventiška nakties tyla.

Snaudė medžiai ir krūmai; paukščiai savo galveles buvo pakišę po sparnais; net šiltas vasaros nakties vėjelis ilsėjosi. Bežadis ir kvapus alsavo miškas, žiedų sapno užliūliuotas. Kartais liūdnai ir gražiai suūbaudavo pelėda ar suūkdavo apuokas ir nuo to girioje būdavo dar tykiaiu.

Miško žvėreliai: briedžiai, stirnos, kiškiai, kurie nuo neatmenamų laikų dieną slėpdavosi nuo žmogaus, šmukšėjo patamsy po pievas, laukymes, skynimus ir džiaugėsi, kad gali ramiai gardžiuotis žolele.

Medžiojo lapės, kiaunės, šeškai ir žebenkštys, bet jų buvo bijoma ne tiek kaip žmogaus, nuo kurio plėšrūnai ir patys bėgdavo.

Mirguliuojančios žvaigždės danguje ėmė blėsti.

Blausi pirmųjų aušros spindulių šviesa sklaidė nakties sutemas, aiškiai jų nenušviesdama.

- Kas ten eina? - sučekšėjo nubusdama šarka.

Pakėlęs galvą, kurią snausdamas buvo pakišęs po sparnu, jos draugas sušuko:

- Niekas! Kas galėtų dabar eiti? Kaip tik švinta. Ir aš nieko negirdžiu. Jokio garso!

Krūmuose čiulbėjo zylės.

- Iš tikrųjų! Kažkas eina. Ir mus pažadino. Keista! Nuostabu!

Mieguistu balsu sučiauškę strazdas.

- Stebiuosi ir aš. Taip anksti! Taip anksti!

- Tai Falinė! Falinė su vaikais! - suklego kėkštas.

Dabar pradėjo kalenti genys.

- Ta šaunioji Falinė! - Jis pratrūko juoktis. - Kvailiukė Falinė! Juokinga! - Visus jis laikė kvailais, išskyrus save patį, ir ėmė kaukšnoti tarškiai ir triukšmingai.

Aplink lizdus sparnais plėščiojo varnos.

- Falinė, - kranksėjo jos nepatenkintos, - Falinė viską daro, ką vaikai jai sako! Koks auklėjimas! Kur girdėta! - Ir plasnodamos nuskrido.

Medžių viršūnėse suposi balandžiai.

- Tyliai tupėkit! - ragino vienas kitą. - Tupėkit, kol išauš. Dar tykoja pelėda! Dar ir apuokas medžioja!

Dabar visi išgirdo tyliai artėjančius žingsnius.

Siaurame takelyje skyrėsi šakos, duodamos kelią juo kasdien praeinančioms stirnoms, ir sunkūs rasos lašai biro ant jų kailiukų.

- Tu keistas, Genai, - tarė Falinė savo sūnui. - Kam taip skubiniesi gulti?

- Jis pavargęs, - prašneko Guri, kuri glaustėsi prie Falinės šono. - Aš mielai dar pažaisčiau pievoje.

- Bėk tenai, - šaukė Genas, - bėk tenai. Aš pavargęs ir noriu miego.

- Ne! - priešgyniavo sesuo. - Aš tavimi netikiu.
- Juo blogiau tau, - piktai subambėjo Genas.
- Vaikai... vaikai... - tildė Falinė.

Brolis ir sesuo mėgo erzinti vienas kitą. Jie buvo visai jauni, ir balti lopinėliai, kuriuos atsinešė atei-dami į pasaulį, dar vietomis tebemargino jų dvylus kailinukus, kurie dabar buvo dar labiau patamsėję.

- Bozas ir Lana tikriausiai dar lauke, - tarė Guri, - jie laukia, kol motina duos ženklą, kad gali jau eiti. Tik tu niekad nesilauki! O taip anksti kaip šiandien!..

Genas tylėjo.

- Teta Rola su vaikais jau tikriausiai nuėjo ilsė-tis, - tarė Falinė.

- Ak, dar labai anksti, - plepėjo Guri. - Aš taip myliu Bozą ir Laną.

- O man jie visai nepatinka, - tarė Genas.

- Jie tokie linksmi, - atsakė Guri.

- Jie kvailiai! - nenusileido Genas.

- Žinoma! Tik tu vienas protingas!

- Aš? Aš tik vaikas!

- Mes visi vaikai. O Bozas žavingas.

- Tebūnie kad ir taip.

- Lana... irgi žavinga...

- Lana? - Genas norėjo pajuokauti, bet, išgąstingai surikęs „be“, pašoko visomis keturiomis.

Paparčiuose ir uogienojuose kažkas subrazdėjo.

- Kas čia buvo? - Genas visas sudrebėjo.

- Čia tik šeškas, - paaiškino Falinė, - jis tau nieko nedarys. Nebijok.

Genas vargais negalais vėl nusiramino. Uosdamas orą jis meknojo:

- Šitas šeškas... baisiai dvokia.

- Genas visados taip bijo. Visados jis būgštauja, - tarė Guri. - Dėl to mes turime anksti...

- Nezaunyk, - pertarė ją Genas. - Kas saugosi, neprapuls. Savo lengvabūdiškumu dar nelaimę užtrauksi. Geriausia būti atsargiam.

- Jis dar dreba, - pasišaipė Guri, - o pievoje buvome saugūs.

- Čia dar saugiau.

- Tartum niekas mums čia negalėtų nutikti! Šmėstelės šeškas, tu ir kraustaisi iš galvos, - juokėsi Guri.

- Iš tikrųjų išsigandau, - prisipažino Genas. - Ir jis baisiai dvokia.

- Duok ramybę savo broliui, - įsikišo Falinė į vaikų ginčą, - Genas sako teisybę. Turime būti atsargūs. Toks jau mūsų likimas. Pasaulis nuostabiai puikus, bet jis pilnas pavojų. Kas iš mūsų nori ilgai gyventi, kas nori džiaugtis pasauly, tas ir linksmybės akimirkomis turi neužmiršti, kiek daug pavojų mūsų

tyko. Mes turim nuolat saugotis. Ir tada viskas bus gražu. Mes nelabai galim gintis. Atsargumas – mūsų ginklas, ir, laiku pabėgę, galime pasislėpti. Verčiau per anksti iš pievos išlėkti negu per vėlai. Genas protingas ir, manau, jis ilgai gyvens.

Vaikai klausėsi.

Genas ėjo išdidžiai, lengvais nedrąsiais žingsniais, visai kaip jaunas stirninas.

Motinos pamokymus Guri nuleido negirdomis; dažnai sakomų žodžių ji neėmė į galvą. Motinos balsas buvo malonus ir švelnus, bet jos žodžiai vaikų nejaudino.

Šit jie atkeliavo...

Ši maža aikštelė, apaugusi tankiais krūmokšniais, užgožta aukštų senų uosių, skroblų ir ąžuolų, buvo jiems namai, pati saugiausia lapinė, kokios tik galima geisti. Aukšta liauna tuopa driūksojo virš kitų medžių. Tartum mūras augo lazdynai, šeivamedžiai, sedulos, ligustrai, minkštos kvapios samanės buvo užžėlusios beveik visą juodą miško žemę. Čia Falinės vaikučiai išvydo pasaulį. Voveraitė, smalsi ir geros širdies, šitą sunkią valandą ją lankė, ir nuo to laiko ji tapo Falinės ir jos vaikų bičiule. Čia krūmuose, aukštai viršūnėse lizdenosi ir kiti bičiuliai: šarkos, kėkštai, geniai, zylių pulkas, ir visi saugojo

miegančias stirnas, duodavo išpėjimo ženklus, jeigu kas artindavosi piktais kėslais.

Falinė patogiai atsigulė; Genas ir Guri glaustėsi prie jos šilto kūno.

- Mama, papasakok mums ką nors, - prašė Genas.

- Aš maniau, - sušuko Guri, - o aš maniau, kad tu nori miego.

- Ką jums papasakoti? - klausė Falinė.

- Papasakok apie savo brolių Gobą, - pasiūlė Genas.

- Taip, taip, - pritarė Guri, - apie Gobą, apie Gobą!

- Šitą pasaką jūs nesyk girdėjot.

- Tai nieko, - tarė Genas, - ji labai įdomi.

Ir Guri karštai pritarė:

- Šitos pasakos aš niekad negaliu atsiklausyti! Bet ir labai bijau.

- Vargšas Gobas, - atsiduso Falinė, - mažas jis buvo labai silpnas ir negalėjo žiemos iškęsti.

- Žiema? Kas yra žiema? - paklausė Genas.

- Jis ir vėl klausinėja, - pyko Guri. - Kiek kartų tau motina turi aiškinti, kas yra žiema?

- O ar tu gerai žinai? - atšovė Genas.

- Žiema yra tada, kai reikia kęsti alkį, - jam atsakė.

- Tada man žiema kiekvieną dieną, - tarė Genas ir vėl ėmė prašyti motinos: - Pasakyk, kas yra žiema - tai ir bus mums pasaka.

- Taip, - pratarė Falinė, - Guri sako teisybę: turi kęsti alkį ir dažnai visai nerandi ko ėsti. Medžiai ir krūmai pliki; suvytę lapai kloja žemę, visos žolelės džiūva ir vysta, darosi gaižios ir rūgščios. Stireni iš šalčio ir džiaugiesi, jei sniegas neaižo kojų iki kraujo.

- Jis tuoj paklaus, kas yra sniegas, - tarė Guri.

- Iš tikrųjų klausiu, - patvirtino Genas, - nes dėl sniego ir pasaka tokia baisi.

- Sniegas, - aiškino motina, - krinta iš dangaus. Jis baltas ir šaltas. Kartais jo priverčia tokius kalnus, kad tikras vargas, kai nori išsikapstyti maisto. Eiti, bėgti ar šokti labai sunku, sveikatos daug reikia.

- Dabar pasakok toliau apie Gobą, - prašė Genas.

- Vargšas Gobas, - pasakojo Falinė, - buvo nusilpęs. Kai didysis išgąstis šėlo miške, turėjome visi bėgti. Daugelis mūsiškių buvo ugnies rankos nutrenkti, ne tik stirnos, bet ir fazanai, kiškiai, net lapės. Ir jūsų tėvas šitą baisią dieną neteko motinos, o Gobas suklypo sniege. Tėvas tuo metu buvo vaikas, ne vyresnis už Gobą, bet sveikas ir stiprus. Jis bėgo pro Gobą, pamatė jį, su juo kalbėjosi, prašyte prašė atsikelti, bet mano nelaimingas brolis negalėjo, ir

jiedu atsisveikino; visam laikui, manė. Ir mes visi buvom įsitikinę, kad Gobui galas.

- O paskui? - nekantravo vaikai.

- Paskui Gobas vėl sugrįžo. Jis pasirodė staiga. Didelis, sveikas ir gražus. Koks džiaugsmas mūsų motinai! Džiaugėsi Gobas, džiaugėmės visi. Tik vienas senasis kunigaikštis pasakė: „Nelaimingasis!“ Mes pykome ant jo, bet, deja, senasis kunigaikštis buvo teisus. Užtat jis ir buvo kunigaikštis, išmintingesnis už visus kitus. Gobas negalėjo atsigirti, koks Jis geras jam buvo, kaip Jis iš sniego jį pakėlė, kaip jį slaugė ir šėrė. Gobas tvirtai tikėjo, kad Jis jo bičiulis...

Garsus perkūno trenksmas pertraukė Falinę, ir ji striuoktelėjo. Jos vaikai irgi pašoko ir drebėjo.

- Jeigu... dabar... tėvą nutrenkė... - sumeksėjo Genas.

Guri ėmė verkšlenti.

- Nurimkite, vaikai, - guodė Falinė, - nesirūpinkite tėvu; Jis niekuomet prie jo neprieis. Dabar jūsų tėvas girios kunigaikštis.

Griaustiniui nudundenus, aplinkui įsiviešpatavo slogi tyla.

Stirniukai vėl atsigulė prie motinos ir labai greit užmiršo baimę.

Čiužėdama atliuksėjo voveraitė ir ėmė džiūgauti:

- Kiaunę Jis nutrenkė nuo medžio! Kiaunę, kraugerę, negailestingą kiaunę!

Migdydamiesi šią naujieną išgirdo ir vaikai, o Falinė sušnibždėjo:

- Gerai, kad ne mūsų giminaitį.

Pamažu blyško naktis, greit aušo.

Keksėdami ir mušdami sparnais, fazanai pakilo iš lizdų ir nutūpė ant žemės. Viršūnėse rytmetinę savo giesmę čiauškė strazdai.

Kukavo gegutė, buvo girdėti tylus gerklinis jos juokas.

Balandžiai ėmė ulbuoti švelnią ir vienodą savo meilės giesmę.

Nuo medžio ant medžio kaip aukso obuoliukas šmaikštė volungė kvėkšdama:

- Kokia aš linksma!

Krūmuose švelniai ir gyvai čiulbėjo zylės.

Retkarčiais suklegėdavo kėkštas, tartum būtų ko supykęs. Iš tikrųjų jis visuomet buvo piktas.

Linksmi skraidžiojo kikiliai ir liepsnelės. Genys tauškeno medžių kamienus ir dažnai prapliupdavo veriančiu juoku.

Maloniai čiauškė šarkos.

Žemėje šiugždeno pelės.

Aukštai padangėje išdidžiai rypavo sakalai, girsėjo ančių virtinė.

Falinė ir vaikai ramiai miegojo.

Miškas budo.

Švelnus vėjelis šiureno medžius, kurie tyliai ošė.

Tartum žerintis švelnios ugnelės kamuolys tekėjo saulė.

Vakaro sutemose stirniukai su savo motinaėjo į pievą.

Guri norėjo bėgti pirmoji, bet Falinė jai šūktelėjo:

- Griežtai tau esu uždraudusi vienai bindzinėti.

Turi manęs laukti. Būk prie brolio, jis paklusnus ir ramiai kiūto šalia manęs. Neužmiršk pavojaus!

- Aš labai išalkusi, - teisinosi Guri.

- Išalkusi ji viską užmiršta, - pašiepė Genas, - tuomet mano sesutė net narsi pasidaro.

- Vienintelis mums tinkamas narsumas yra baimė, - paaiškino Falinė, kuri stovėjo ir traukė šnervėmis orą, žvelgdama į visas puses. Ji paklausė grįžtančios į lizdą šarkos, ar nėra netoliese pavojaus.

- Nieko! Aplinkui nieko nematyti! - atsakė šarka ir dingo.

- Nieko aplinkui, - pakartojo voveraitė, nusliugdama nuo aukščiausios šakelės. Ji atsitūpė ant storos šakos, papūtė uodegą ir, prispaudusi priešakines kojytes prie baltos krūtinėlės, tartum tvirtino: „Gerai apžvalgiau, nėra pavojaus.“

Bet Falinė stovėjo kaip stovėjusi, nesijudino. Ji karpė ausimis ir nuolat uodė. Tarp susipynusių lapų vos buvo galima ją įžiūrėti.

Strazdas baigė vakarinę giesmę. Gegutė paskutinį kartą sukukavo; paskui, matyt, nulėkė kitur, norėdama suklaidinti naktinį medžiotoją, paskraidė šen bei ten, pagaliau nutūpė ir prigludo prie medžio.

Genys jau miegojo. Net įtarus kėkštas pakišo galvą po sparnu. Nutilo zylės ir balandžiai.

Girgsėdamos skrido gervės. Blyškioje padangėje, ištiesęs plonas ilgas kojas ir išskėtęs sparnus, lėkė gandras. Žmonėms jis atrodė panašus į lėktuvą.

Iš šėivamedžių tankmės sklido sodri lakštingalos giesmė.

- Ar teta Rola su vaikais jau ten? - paklausė Guri nekantraudama.

- Ne, - atsakė Falinė.

- Mes visuomet per daug anksti grįžtame iš pievos ir kartais per anksti ten nueiname.

- Bet tu per daug tauški, - tarė Genas.

Falinė žingsnis po žingsnio artėjo prie pievos, dairėsi, ar nėra pavojaus, atsigręžė į žalią tankumyną ir tyliai šūktelejo:

- Eime dabar!

Ir vaikai šoko iš miško.

Genas tuojau ėmė kramsnoti žolę.

Paskui staiga pakėlė galvą ir, nubėgęs pas motiną, paklausė:

- Ar esi tikra, kad negresia pavojus?

Nespėjus Falinei atsakyti, Guri tarė:

- Antai jie! Teta Rola, Bozas ir Lana!

Visi trys šmukštinėjo vidury pievos. Rola ramiai rupšnojo žolę, kol mažieji žaidė, retkarčiais nusiškabydami vieną kitą kuokštelį žolytės.

Guri nulėkė pas juos, negrabiai, bet žavingai šokčiodama kaip visi stirniukai.

Kiek lėčiau paskui ją nubėgo Genas; jis šokčiojo nedrąsiai, dažnai sustodavo, staiga pakeldavo galvą, taip atsargiai dairydamasis, kad atrodė juokingesnis ir už Guri. Jis buvo tikras nekaltumo įsikūnijimas. Bozas ir Lana taip smarkiai kūrė jiems priešais, kad net švelnios jų kojytės išsižergė jiems sustojus.

- Čia turim puikų draugą, - tarė uždusęs Bozas.

- Nueikit pažiūrėti, - pridūrė Lana, - mes jus nuvesime pas jį.

- Jis bus nulėkęs, - atsakė abejodamas Genas.
Bet Lana tvirtino:
- O, ne taip greit jis bėga.
- Ar jis ne priešas? - klausinėjo Genas.
- Draugas ar priešas, - pareiškė Lana, - mažam kvailiukui tas pats.

Guri spyriojosi:

- Aš noriu jį pamatyti.

Trys stirniukai apsimetė nenugirdę Geno žodžių: „Jei jis ne bičiulis, tai man jo nereikia.“ Jie išlakstė į visas puses. Šokinėdami, stumdydamiesi stirniukai negalėjo tiesiai bėgti - taip jie buvo įsižaidę ir tokie nerangūs.

Genas sekė paskui juos susimąstęs.

- Eik čionai! - šaukė jį Bozas.

Ir Guri ramino:

- Nereikia bijoti!

Ir visas ketvertas apstojo ežį, kuris niauriai kiurksojo ir varstė juos tamsiomis kaip perlai akimis.

Bozas jį apuostė ir persigandęs atšoko.

- Jis duria! - tarė apgailestaudamas.

Ežys piktai susirietė į kamuolį.

Guri ir Lana norėjo irgi pabandyti. Jos atsargiai apuostė ežį ir linksmai striuoktelėjo.

- Iš tikrųjų duria!

- Klausyk, mano mielas, - prašneko Guri, - išmintingai darai, kad taip apsiginkluoji; bet kam tau mus badyti. Mes nieko tau nedarome!

- Mes niekam bloga nedarome, - dar pridūrė Genas.

Ežys subambėjo:

- Aš nesiduodu, kad man kas nors ką darytų!

- Kaip gera būtų, - atsiduso Lana, - jei mes tokius ginklus turėtume! Ilgus, aštrius ir smailius.

- Ant viso kūno! - svajoto Guri.

Genas pavydėdamas pridūrė:

- Kitoks gyvenimas mums būtų! - Jis paklausė keisto draugo: - Kas tu toks?

Ežys burbtelėjo:

- Ne tavo reikalas, kas aš toks. Man nerūpi, kas tu toks.

- Koks storžievis! - pyko Guri.

Ežys atkišo švelną juodą savo snukutį, kilstelėjo lūpų kampelius, tartum piktdžiugiškai krizendamas:

- Nežinau, dėl ko turėčiau būti su jumis mandagus. Jūs man trukdote. Duokite man kelią!

- Taip, - pripažino Genas atlaidžiai, - tegu sau drožia.

Kiti pritarė:

- Tegu sau drožia.

Jis apsisuko. Tik Genas dar atsigrēžē:

- Atleiskite, - tarē jis švelniai ir, negavęs atsakymo, pakartojo: - Atleiskite, nenorējome jūsų ižēisti.

Ežys tylējo apmaudaudamas ir iptykēs. Jis nukliptavo šniukštinedamas toliau.

Kuri laiką išdykēliai stirniukai dar lakstē, vaikē vienas kitā, ir po jų kojomis žolē šiugždējo kaip šilas.

- Bozas greičiausias, - kalbējo Guri. Ji mylējo jį ir norējo paskatinti.

- Pavojus! Pavojus! - staiga sušuko Lana.

Genas pasileido smarkiai bēgti, ir niekas negalējo jo pavyti.

- Čia tik pokštas! - ēmē šaukti jie kartu.

Jis atkūrē uždusęs ir išibėgējęs nulēkē dar porą žingsnių.

- Genas greičiausias, - tarē Lana.

Geraširdiškai ir dar tebedvėsuodamas Genas paklausē:

- Kam tu mane taip išgąsdinai?

- Norėjau parodyti, kad tu greičiausias, - atsakē Lana.

Guri atkirto:

- Jei mes būtume manę, kad gresia pavojus, visi būtume greičiau bēgę.

- Žiūrėk į mūsų motinas, - tarė Bozas, - kokios jos ramios.

Vis žiautarodamos Falinė ir Rola ramiai šnekučiavosi.

- Sunku, - skundėsi Rola. - Nežinau, ką ir daryti.

- Ką turi galvoje? - paklausė Falinė.

- Artinasi laikas, kai vainikuotieji ims mūsų ieškoti, neatsiginsime jų.

- Na... tai kas?..

- Nežinau, ar man su kuriuo prasidėti...

- Reikia, - tarė Falinė.

- Tau gerai, - sušnibždėjo Rola, - tu laiminga.

Turi Bembį!

- Taip, - nusišypsojo Falinė, - tiesą sakai, aš laiminga.

- Ar jis matė savo vaikus? - rūpėjo Rolai.

- Tik vieną kartą. Bet vaikai jo nematė.

Rola pagarbiai šnibždėjo:

- Retai kam iš mūsų tenka pamatyti kunigaikštį.

Kiekvieną kartą tai būna šventė.

- Aš irgi jį retai matau, - prisipažino Falinė, - bet visuomet jaučiu, kad jis arti.

- Ar tuomet jo nešauki?

- Ne. Net kai man ilgu. Tu žinai ilgesio laiką, ar ne? Net tada aš jo nešaukiu. Jis man uždraudė.

Nežinau kodėl. Aš neklausinėju, aš klausau. Kitaip negali būti. Bembio turiu akiai klausyti.

Tyliai, labai tyliai Rola tarė:

- Aš nieko nešauksiu.

Sutemo. Danguje sužibo žvaigždės. Šakose medžiodami šmėkščiojo ir skraidė į visas puses šikšnosparniai. Tarp medžių tyliai sklendeno pelėda ir kiek pailsėjusi ėmė gūdžiai, pratisai kūvėkčioti: „Ūūūū!“

Staiga girios pakraštyje pasirodė stiprus stirninas, kuris ėmė godžiai šlemšti žolę, nuolat kilnodamas galvą ir dairydamasis, ar negresia pavojus.

Vaikai jį pamatę išsigando.

Bėgte atbėgo Guri.

- Ar čia mūsų tėvas? - paklausė ji neramiai plakančia širdimi.

- Visai nepanašus! Šito ragų vainikas daug mažesnis.

Tuo metu Genas parodė stirniną ir paklausė Bozo:

- Ar jis jūsų tėvas?

Bozas liūdnai atsakė:

- Mes neturime tėvo. Kiek atsime name, jo neturėjome.

Lana rimtai paaiškino:

- Mūsų tėvas buvo ugnies rankos nudėtas.

- Mes nesame jo matę, - prašneko Bozas, - tik motina apie jį mums pasakojo.

- Tai atsitiko, kai mūsų dar nebuvo šiame pasauly, - pridūrė Lana.

- Motina stovėjo prie kritusio tėvo, - toliau kalbėjo Bozas, - jis smarkiai kraujavo ir netrukus užgeso. Motina nenorėjo jo palikti.

- Bet, - užbaigė Lana, - Jis ją nubaidė.

Guri, juos pasivijusi, nugirdo pasakojimo dalį ir negalvodama išdrožė:

- Galima ir be tėvo gyventi.

Lana atsiduso:

- Bet geriau turėti tėvą.

Pavėlavę jonvabaliukai šokinėjo pievoje mirgėdami kaip žibantys taškai tarp krūmų.

- Kas čia? - stebėjosi vaikai, nubėgę pas motinas.

- Žiūrėk, kaip gražu! - sušuko Lana ir Bozas susijaudinęs šnibždėjo:

- Nuostabiai gražu!

Tėvo netektis buvo pamiršta.

- Mama, - klausinėjo Guri susijaudinusi. - Iš kur tie žiburiukai?

- Žiūrėk aukštyn, - tarė Falinė, rodydama į dangų. Ketvertas mažylių pakėlė akis.

- Ten žėri daugybė žiburiukų, - kalbėjo Falinė, - didelių ir visai mažyčių, ir visi gyvi. Kai kurie iš jų panūsta sužinoti, kas čia žemėje dedasi. Taip panūsta, kad nesitenkina iš aukštai į mus žiūrėję ir skrenda žemyn. Tačiau tai didelė rizika.

- Kodėl rizika? - klausinėjo prisispyręs Genas, kurį žavėjo šitas žodis.

- Mažiausieji ir jauniausieji labai rizikuoja, - toliau kalbėjo Falinė, - nes nuo dangaus iki žemės begaliniai toliai, ir atgal skrisdami jie baisiai pavargsta, visiškai nusikamuoja. Nusileisti lengva, bet aukštyn pakilti labai sunku.

- Kas jiems tada nutinka? - paklausė Guri.

- Jie užgęsta ir žūva.

- Tai liūdna, - tarė Genas, - tėvai turėtų juos išpėti ir uždrausti, kad žemyn neskristų.

- Smalsūs ir neatsargūs vaikai nesiduoda išpėjami, ir jiems nieko neuždrausi, - tarė Falinė.

- Girdi, Guri? - džiūgavo Genas.

Bet Guri išdrožė:

- Aš žaviuosi jais. Jie drąsūs.

- Kuriam galui tas drąsumas, jeigu reikia žūti, - dėstė jos brolis.

- Gražu, - svajėjo Guri, - pavydėtina gražu!

- Saugiai gyventi ir gyvybę išlaikyti, - nenusileido Genas, - dar gražiau.

Paskui vaikai ėmė gaudyti žybčiojančius jonvabalius, kurie kaip pakvaišę išklydinėjo į visas puses.

Mamos vėl liko vienos.

- Iš kur tu tai žinai? - paklausė Rola.

- Ką gi?

- Apie žvaigždes.

- Mano mama pasakojo, kai buvau maža, - atsakė Falinė, - ir mane tas pasakojimas taip sužavėjo, kaip dabar mūsų vaikus. Dar ir šiandien mane jaudina tie paklydę žiburiukai.

- Ar tu pastebėjai, kad jie pasirodo tiktai kartą, - tarė Rola, - kai viskas sužaliuoja, kai žolelė kvepia, kai paukščiai čiulba, ir gegutė kukuoja.

- Taip?

- Taip, Faline! Ir visą laiką, kai jų nematyti - aš jaučiu, kiek trunka šitas metas - mus kamuoja nenugalimas ilgesys. O paskui mes esame vainikuotųjų švelniai lepinamos. Žiburiukų pasirodymas man visuomet yra pirmas ženklas.

- Aš jo niekuomet nepastebėjau, - atsakė Falinė, - o tu visuomet daug apie tai galvoji.

- Šį kartą negalvosiu, - tarė Rola.

- Kas žino, - suabejojo Falinė.

- Netiesa, - kalbėjo jos draugė, - nuo to laiko, kai Jis su ugnies ranka nudėjo mano vyrą, - o, niekuomet neužmiršiu, kaip jis kruvinas gulėjo ir nebegalėjo pajudėti - nuo to ryto bijau šito ilgesio.

- Tu pati sakai, kad tas ilgesys nenugalimas.

- Taip ir yra! - prisipažino Rola susigėdusi.

Netoliese šokinėdamas iš džiaugsmo sušuko Genas:

- Tenai, tenai! Žiburiukas nukrito.

Atbėgo jo draugai ir susižavėję apstojo jonvabaliuką, kuris žybsėjo žolėje.

- Klausyk, kvailiuk, - kalbėjo jam Genas, - kam tu leidaisi į tokį žygį?

- Mažas, drąsus dangaus pasiuntiny, - sušnibždėjo Guri, - pailsėk! Pailsėk gerai! Kelias namo toks tolimas ir sunkus.

- Jis nesugriš, - apgailestavo Lana, o Bozas pridūrė: - Jis per daug pavargęs.

- Dėl to jis turi pailsėti, vargšas mažytis, - atsakė Guri, - jis atsigaus.

Tą akimirką jonvabaliukas nustojo spindėti.

- Jis užgeso, - jaudinosi Guri.

- Baigta! - Bozas nususuko.

- Gaila! - Lana buvo beeinanti paskui brolių.

- Štai kaip būna, - baigė Genas, - štai kaip būna, kai neklausoma gerų patarimų. - Ir jis staiga apsisuko.

Tiktai Guri stovėjo laukdama.

Jonvabaliukas sumirgėjo ir paskui ryškiai sušvito.

- Jis gyvas! - džiūgavo Guri, - jis atsigavo! Jis gyvas! Jis gyvas!

Kartą, kai Falinė su vaikais vėlėjo miegoti, laukymėlyje, kuri švietė tankmėje, tupėjo kiškis. Jis buvo perkreipęs galvytę ir taip smarkiai uodė, kad jo ūsai be paliovos virpėjo. Kiškis atrodė susikrimtęs ir susimąstęs.

- Sveikas, bičiuli kiški, - tarė jam Falinė.

- Sveika! Sveika! - pastatęs ausis, tyliu ir dusliu balsu atsakė kiškis. Jis tarsis stengėsi atsikratyti sunkių minčių ir vėl nusiraminti.

- Čia tavo vaikai? - paklausė pagarbiai. Ir vis tyliu balsu pridūrė: - Gražūs, sveiki mažyliai.

- Ar jie tau patinka? - džiaugėsi Falinė šituo pagyrimu.

- Jie kiekvienam patiks. - Kiškis nuleido ausis.

Genas ir Guri stovėjo šalia ir spoksojo į kiškį.

- Žiūrėkit, gerbiamieji, kad kas bloga nenutiktų. Jūs geri, taurūs, nekalti, o tokie visuomet persekiojami. Labiausiai saugokitės beširdės lapės. - Kiškis susijaudino: - Neįsižeiskite, kad jums patarinėju. Jus matau šiandien pirmą kartą.

- Ar tu niekuomet neatšokuoji į pievą? - įsikišo į kalbą Falinė.

- Matai, - atsakė kiškis, - aš čia tupiu prie pat tankumyno. Duodu šuolį - ir aš pasislėpęs. O į pievą ir pažiūrėti nenoriu. Nedrįstu daugiau ten ir kojos kelti.

- Tai dėl to tavęs taip ilgai nemačiau.

- Ak, - dejavo kiškis, - kad tu žinotum, ką aš iškentėjau! - Staiga jis išpūtė ausis, išsitempė kaip styga, net trumpos priešakinės jo kojytės suvirpėjo, ir subaltavo pilvas. - Ar nieko negirdi? - Jis taip smarkiai ėmė uosti, kad net ūsai krutėjo.

Falinė užvertė galvą, pastatė auseles ir, traukdama šnervėmis orą, tarė:

- Visur ramu. Visur. Tu per daug baugštus, bičiuli kiški.

Genas, kaip ir motina, klausėsi ir uodė išsigandęs. Jis nedrąsiai tarė:

- Argi gali būti per daug baugštus?

- Protingai pasakei, jaunasias prince, labai protin-
gai, - sutiko kiškis. - O tau, Faline, noriu papasakoti,
kas man atsitiko. Baisūs dalykai! Mane buvo lapė
užpuolusi! Iš tikrųjų jau nebežinau, nei kur atsitūpti,
nei kur žolytės parupšnoti - ar pakrūmėj, ar pievos
vidury. Tu mane pažįsti ir žinai, koks aš atsargus; tik
du žingsnius buvau nuo tankumyno nušuoliavęs. Ir
staiga iššoko plėšikė kaip tik toje vietoje, kur ką tik
buvau prašokavęs. Be abejo, ji sekė mano pėdomis.

- Ar ne geriau, kad būtum toliau į pievą nuliuk-
sėjęs? - paklausė Falinė.

- Anksčiau taip ir darydavau, - atsakė kiškis, - bet
per tai nelaimių turėjau. Kartą, jau beveik išaušus,
vos į aštriosius pelėdos nagus nepakliuvau. Trejetą
vaikų ji man iš po akių pačiupo, trejetą gražučių
vaikelių. Ir tada atglūdino smailianosė pasalūnė
man negirdint. O dangau, teko bėgti ir nuo pelėdos,
ir nuo lapės! Aš ir sakau, kad nežinia, kur dėtis ir
kur kuokštelį žolytės ramiai pasipešti.

Jis, vėl ausis pastatęs, išsitiesęs kaip žvakė, klau-
sėsi ir uodė.

- Jokio pavojaus! - nuramino Falinė, taip pat pa-
uosčiusi orą su Genu.

- Pasakok toliau, - prašė Guri nepaprastai susi-
domėjusi.

- Man betupint palei tankumyną, šoko rudoji pasalūnė, - pasakojo bičiulis kiškis, - iššiepusi dantis. Aš matau baisius jos nasrus, godžias akis; bjaurus kvapas dumia man į nosį, ir iš siaubo sustingstu. Nesusivokdamas duodu porą šuolių į pievą. Ji paskui mane, lipa man ant kulnų. Tariusi žuvęs ir pradėdu dumti. Ji vėl paskui mane. Staiga suvinkliuju kilpą; o ji mauna tiesiai, ir aš kiek išsišaunu į priekį. Bet tai mažai man padeda. Ji vis gena ir gena mane, lekiu be kvapo, smilkiniai tik tvinksi! Reikia dar tris kilpas suvinkliuoti, norint tankumyną pribėgti. Akyse žalia pasidarė. Mauk, kiek gali, galvoju, gyvybė ant plauko! Bet jau pėdų mėtyti neišgaliu. Laimė, sedulų krūme pamatau duobę. Vienu šuoliu krintu ten, guliu nuilsęs plakančia širdim, girdžiu savo priešą šniokščiant, drebu ir laukiu galo. Negaliu ir pakrutėti. Viskas man vis tiek, tegu ateina, sakau sau. Bet ji neateina! Aš beginklis, lapė stipresnė, bet aš vikresnis ir ją nualsinau! Net ir šiandien apie tai pagalvojus nusmelkia šaltis.

Kiškis nutilo, nuleido ausis.

- Niekad neužmiršiu tavo pasakojimo, - tarė Genas susijaudinęs; paskui atsigręžė į motiną: - Eime pagaliau miegoti.

Falinė atsisveikino su kiškiu.

- Iki malonaus pasimatymo, bičiuli.
- Geros kloties jums visiems, - atsakė šis nuliūdęs.
Guri užtruko valandėlę, pasilenkusi pabučiavo kiškiui į kaktą ir sušnabždėjo:

- Ačiū už pasakojimą. - Ir nubėgo.
- Kad tavęs lapė niekad nepagautų, mažoji princese, - šaukė jai kiškis.

Motina ir vaikai ramiai parkeliavo.

Tik šiandien po kelių valandų turėjo dar svarbesnių dalykų atsitikti.

Karšti saulės spinduliai glostė dantytus viršūnių lapus; kepinami saulės, kvėpėjo lapai, žolelės, nokstantys vaisiai. Per visą mišką sklido stiprus sakų kvapas. Kliaugėjo zylės, kvėkštė volungė, skraidžiodama nuo medžio ant medžio, kaleno genys, vis prapliupdamas juoku, čerškė šarkos, klykavo kėkštas, čiulbėjo kikiliai, liepsnelės, savo giesmę traukė dagiliai, kukavo gegutė, ir ulbavo balandžiai.

Švintant Falinė staiga pabudo ir ėmė žadinti savo mažyčius.

- Kelkis, Genai! Guri, kelkis!
- Kas atsitiko? - Genas persigandęs atsistojo, jau pasiruošė bėgti.

- Nieko nebijok! - ramino jį Falinė. - Jūsų tėvas čia!

- Mūsų tėvas! - sušuko Guri ir mieguista pašoko.

Abu vaikai šaukė pasiilgę:

- Tėve! Tėve!

- Kur tu, tėve? - švelniai tarė Guri.

O Genas pridūrė:

- Mes tavęs nematome...

- Tylėkite, - subarė motina, - nekalbinkite tėvo!

Laukite, kol jis jus prakalbina! Būkite kuklūs ir kantrūs!..

Ir, atsisukusi į tankius krūmus, tarė:

- Sveikas, Bembi!

Storu balsu jis atsakė:

- Sveika, Faline!

- Vaikai labai nori, kad jiems pasirodytum.

- Jie gali pamatyti.

Iš lapų neaiškiai išniro Bembio galva; iškilo didingi ir rimti bruožai, didelės ir tamsios spindinčios akys, puikūs šakoti ragai, žibantys kaip rudi perlai, su ilgais, šviesiais smaigaliais.

Praėjo akimirka, ir Genas tyliai prašneko:

- Aš matau tave, tėve...

- Kur? Kur? - kartojo Guri. - Aš tavęs nematau, tėve.

Ir vėl pasigirdo duslus balsas:

- Ieškok ir žiūrėk. - Paskui jis paklausė: - Ar vaikai geri?

Motina atsakė:

- Geri ir puikūs. Tik Genas per baikštus.

- Gerai darai, sūnau, - pagyrė jį Bembis, - toks būdamas ilgai gyvensi.

- Bet, - įsiterpė Falinė, - jis niekuo nesidžiaugia ir yra nedraugiškas.

- Tau? Ar seseriai?

- O ne, ne mums! Bet kitiems.

- Dabar aš tave matau, tėve! - sušuko Guri, visa nušvitusi ir nebijodama. - Dabar aš tave matau!

- Mano mažasis Genai, - prašneko Bembis, - gerai, kad tu atsargus ir baikštus. Toks jau mūsų būdas. Aš patenkintas tavimi. Tačiau mokykis ir budrumo, ir linksmumo. Vėliau aš tave išmokysiu. Tu būsi ne toks baikštus ir daug linksmesnis, meilus visiems miško draugams, tokiems mums ir tinka būti. Iki to laiko pasikliauk motina.

- Aš visiems miške labai maloni, - naiviai gyrėsi Guri, - aš pasitikiu motina ir visuomet esu geros nuotaikos.

Bembis jai nieko neatsakė, tik perspėjo Falinę:

- Mažylė - lengvabūdė, žiūrėk jos!

- Tėve, - meldė Guri, - tėve!

Bet niekas nė nekrustelėjo.

- Tėve! - baugiai ir tyliai pakartojo Guri.

- Jis nuėjo, - tarė Falinė.

Visas trejetas - motina ir vaikai, karpydami ausimis, žvelgė į tankumyną.

- Nuėjo, - pasakė Falinė po valandėlės.

- Kada sugriš? - paklausė Guri.

- Greitai, - guodė motina, - o dabar miegokite, - baigė ji atsiguldama.

Guri išsitiesė jai prie šono ir tuoju užsnūdo. Tik Genas tebestovėjo, atidžiai klausydamasis.

- Nesuprantama, - stebėjosi jis, - nesuprantama! Nieko nebuvo girdėti! Nieko! Kaip tyliai tėvas dingo. Iš jo galima mokytis, tik iš jo!

Motina ir sesuo jau miegojo. Genas irgi atsigulė ten pat, bet ilgai negalėjo užmigti.

Daugiau kaip savaitę kaitino saulė.

Stirniukai dar nebuvo matę lietaus.

Šen ir ten dangumi plaukė debesėliai, bet kaitra nemažėjo, debesėliai buvo lengvučiai, ir saulė greit juos išvaikydavo.

Oras tarytum virė nuo kaitros.

Net naktį mažai atvėsdavo.

Buvo tvanku tankumynuose, kur ištroškę, iškan-
kinti žvėrys nerasdavo rasos troškuliui numalšinti.
Žolė ėmė gelsti. Paparčiai, uogienojai, tankumyno
žolelės vyto ir džiuvo. Medžių lapai suglebo. Visur
sklido aitrus, nemalonus kvapas, tarytum būtų troš-
kęs miškas.

Per nendryną į tvenkinį slinko lapė.

Ją išvydusios, antys, kurios tingiai plūduriavo
vandenį, nuskrido į šnarantį nendryną.

- Kvaili padarai, - niurnėjo lapė, - aš neišalkusi,
tik nepakenčiamai noriu gerti.

Netoli nendryno stypinėjo garnys, spoksodamas
į dumblinas, raibuliuojančias bangas.

Jį pamačiusi, lapė striuoktelėjo.

- Tai tu čia, - tarė garnys, atsukęs judrią galvą, -
eik be baimės.

- Aš noriu tik vandenėlio atsigerti, - tikino lapė.

- Jei tinkamai elgsiesi, - atsakė garnys su panie-
ka, - gali sau gerti, nevysiu.

Juodu jau anksčiau buvo išmėginę jėgas. Garnys,
kurį griebė lapė, taip įsiutęs ją puolė ilgu smailiu
snapu, grasindamas iškirsti akis, kad persigandusi
lapė pabėgo. Nuo to laiko, kai tik jie susitikdavo,
būdavo apsimestinai mandagūs. Garnys niekino

lapę, bet jos saugojosi, o lapė, širdy niršdama už pažeminimą, vis dėlto labai gerbė garnį, kad jis ūmus ir gali apsiginti.

Kai lapė godžiai lakė, garnys neišleido jos iš akių. „Juokinga jo bijoti, – galvojo lapė, – argi jis mane suės; tai ko gi man baimintis šitos bjaurybės?“

Garnys galvojo: „Tegu tik išdrįsta, tegu tik pamėgina pulti, tuoj iškabinsiu akis šitai rudai paikšei! Manau, su ja lengvai susidoročiau, bet man nepatinka tokie pokštai.“

Lapė numalšino troškulį; stengdamasi paslėpti savo įtūžimą ir atrodyti meili, ji tarė:

– Vanduo drumzlinas ir šiltas. Apskritai vis pras-tesnis darosi.

– Tau taip atrodo, – tarė garnys abejingai, bet jo akys spindėte spindėjo, – aš nesiskundžiu.

– Lik sveikas, – atsisveikino lapė ir, negavusi atsakymo, nugalūdino.

Laukymėje vėl tupėjo kiškis, kai Falinė su vaikais ėjo pro šalį. Jis dejavo:

– Ką darysim? Kaip iškentėsime?

– Bent jau uodai mūsų nekankina, – kalbėjo jam Falinė.

Tačiau jos bičiulis nenurimo.

– Ar nematai, kokia karti, suvytusi žolė?

- Bet nėra uodų, - pakartojo Falinė.

- Bet ir oras mus apgauna, - skundėsi kiškis toliau, - kartais nieko nesuuodžiu, o kartais baisūs kvapai trenkia į nosį.

Jis atrodė pasigailėtinas, nusiminęs, visai ausis nukoręs.

- Tu nedėkingas, bičiuli kiški, - tarė Falinė, - nebėra uodų, ir mes galime ramiai gyventi.

- Žiemą jų irgi nėra, - atsakė jis nuliūdęs, - tegu jie sau kandžiojasi! Aš pripratęs. Mane kamuoja karštis, troškulys, klaidinantys kvapai. Aš nuo jų susirgsiu.

- Neturi kantrybės, - pasakė jam Falinė ir nuėjo.

- Aš? Kantrybės neturiu? - nesutiko kiškis. - Kas gi turės tiek daug kantrybės?

- Tavo teisybė, reikia džiaugtis, kad tie įkyrūs vabzdžiai nezyžia į akis ir nesikandžioja, - prašneko Genas.

- Taip, bet ir bičiulio kiškio teisybė, - tarė Falinė, - iš tikrųjų nemalonu, kai žolė neskani, kai karšta ir tenka kęsti troškulį.

- Manęs karštis nekamuoja, - pridūrė Genas, - man gera nuo jo.

- Taip, - atsakė Falinė, - mažiems vaikams, kaip tu, sveika šiluma.

- Kodėl, mama, nėra uodų? Džiaugiuosi, kad nėra, bet kodėl nėra? - paklausė smalsioji Guri.

- Kad jie labai maži, - norėjo Genas pamokyti seserį, - ir krinta nuo karščio.

- O ne, sūnau, - aiškino Falinė, - uodai gyvena labai trumpai, daugiausia kelias dienas, paskui žūva, nesvarbu, ar karšta, ar nekaršta. Jų kiaušiniams reikia drėgnos žemės, kad galėtų perai išriedėti. Štai kodėl per sausrą nėra uodų.

Atsigulęs prie užmigusios motinos ir sesers, Genas girdėjo, kaip du šikšnosparniai skraidydami vienas kitam skundėsi.

- Nieko nenutvėriau, - verkšleno vienas.

- Kad nors koks vabzdys būtų. Paprastai jie krisdavo mums į burną, - dejavo antrasis.

- Turbūt paukščiai visus išgaudė?

- Tiek daug paukščiai negalėjo praryti.

- Taigi nieko nesuprantu.

- Kuriam galui čia suprasti, - čipsėjo antrasis, - aš alkanas, ir viskas.

- Keista! Keista! - kalbėjo pirmasis. - Ieškokim vabalų ir drugelių.

Ir šikšnosparniai nuskrido zigzagais.

Genas irgi buvo benoriš nusnūsti, bet išgirdo kalbant krūmus ir medžius.

- Neberandu kuo misti žemėje, mano riešutai tušti, - skundėsi lazdynas.

- Ir mano uogos raukšlėjasi, neturi sulčių, - verkavo šeivamedis.

- Kaip man silpna! Mano šakų viršūnėlės džiūva! Kiekvienas vėjo pūstelėjimas nusmelkia mane visą, - aimanavo ąžuolas.

- O vėjelis nė nepūsteli, - apgailestavo senas uosis.

- Veltui leidžiu šaknis giliai į žemę, - dejavo aukštasis skroblas, - per maža man syvų troškuliui numalšinti.

- Žūvame, - suošė klevas, - mums atėjo galas!

Liaunas, kitų medžių užgožtas ąžuoliukas tyliai pravirko:

- Jei jūs, stiprieji, tariatės dingę, tai aš dar anksčiau žūsiu.

Aukštoji tuopa užriko:

- Ką čia kalbate apie žuvimą! Nevalia niekam galvos nuleisti. Tai nederliaus metai, kuriuos reikia išgyventi ir nenuliūsti. Atsiminkit, kiek audrų, kiek nepriteklių esame iškentę, ir vis dėlto išaugom, stiprūs tapom. Liaukitės dejavę! Kęskite kantriai su viltim, ir skausmas bus perpus lengvesnis. Vargo dienos greit praeis.

Visi nutilo.

Žemėje šnibždėjosi uogienojai, paparčiai, svogūnėliai ir kitos žolelės.

- Jūs ten aukštai šnekate kiek tinkami. Bet mums tikra pragaištis. Mes, vargšai ir silpni, neiškentėsime.

- Nutilkit ten, žemai, - suriko tuopa, - kaip tik vargšai atspariausi, kaip tik vargšai turi daug jėgų gyvuoti. Tai mes ne kartą patyrėme.

Nedrąsiai jai buvo paprieštarauta:

- Tai ir viskas, ką mums galėjęt pasakyti. Bet apie tuos, kurių galybės žūva, sumenksta iš skurdo, jūs visai nešnekate.

- Težūva tas, kas turi žūti! - drožė tuopa. - Likimo lemta jiems taip gyventi. Pasitenkinkit savo dalia. Ne visi gali būti didūs ir kilmingi. Bet ne mes tą esame lėmę, taip jau skirta.

Kažkas pašaipiai sukikeno.

- Sakykit jūs, viršuj, - šaukė sedula, - ar nematot nieko? Apsidairykit!

Ją perrėkė dygioji kryklė.

- Žūvam! O tu, išdidžioji tuopa, užuot mokiusi, galėtum kiek vilties suteikti.

Po valandėlės tuopa atsakė:

- Žvaigždės mirga danguje, toliau jų nematyti, gal debesys užstoja.

- Gal kažkas nutiks! - sukuždėjo šeivamedis.

Visi krūmai sušnibždėjo vienas per kitą:

- Viltis... galėtų būti... viltis!

Švelniai siūravo žolytės.

- Taip... viltis... jeigu ji mums, vargšams, padėtų, būtume išgelbėti!..

- Gyventi - tai nenustoti vilties! - išdrožė jiems tuopa.

Ir Genas užmigo.

Kai po kelių valandų jis nubudo, dar nebuvo išaušę. Jis nežinojo, kiek laiko miegojo, ir sumišo pamatęs, kad jo motina ir sesuo jau atsikėlusios ir neramiai mindžikuoja aplink. Genas staiga išsigando.

- Kas čia dedasi?

- Pažiūrėk aukštyn, - tarė Guri silpnu, užkimusiu balsu.

Genas pakėlė akis, bet dar nieko nesuprato.

Labai žemai padange slinko juodi sunkūs debesys.

Išsigandęs jis nuleido galvytę ir priėjo prie mamos.

Ir Falinė buvo labai susirūpinusi.

- Gali būti baisių dalykų.

- Ar mes neišgyvensim? - klausinėjo Genas.

- Visko gali būti... - tarė Falinė dusliu balsu.

- Kodėl žūsim? - klausinėjo Guri. - Ar gali būti?

Bet jos niekas neišgirdo. Visiems užėmė kvapą.

Bežadėje troškioje tyloje prapliupo audra.

Kaip nematomas piktas ir įtūžęs milžinas ji užgriuvo girią.

Plakamos, purtomos, čaižomos medžių viršūnės ošė, vaitojo, staugė tartum bangų mūša.

Nuplėšti lapai sukosi lyg bepročio viesulo genami. Traškėdamos ir tyliai dejuodamos, lūžo ir krito žemėn šakos. Laibi medžiai siūbuodami gailiai girgždėjo.

Šėlo, dūko audra, tartum norėdama visą mišką sunaikinti.

Nebuvo matyti jokio gyvo padaro.

Genas manė, kad aplink jau viskas žuvę, ir atėjo jo valanda.

Bet nuostabu – jis buvo pasiruošęs sutikti savo likimą.

Ir staiga tarp saviškių pasirodė Bembis.

– Ramybės, vaikai, – kalbėjo jis, – būk rami, Faline!

Genas ir Guri stebėjosi į jį be žado.

Šėlstant uraganui, jis stovėjo iškėlęs vainikuotą galvą tarytum viešpats, gynėjas ir ramintojas. Taip aiškiai niekuomet vaikai nebuvo matę tėvo.

Ir jo balsas nustelbė audros stūgavimą, pašėlišką viršūnių ir krūmų šniokštimą.

– Nėra ko bijoti, – kalbėjo jis toliau, – niekas jūsų nenuskaus. Kol šėlsta audra, nepasirodys nei lapė, nei vanagas, nei kas nors kitas.

„Ačiū, tėtusi!“ – norėjo sušukti Guri, bet ji negalėjo nė žodžio pratarti.

– Nestovėkit po medžiais, – kalbėjo Bembis, – ypač po tuopa! Lįskite į krūmus.

Ir jis dingo taip staiga, kaip ir buvo atėjęs.

Falinė bėgo su vaikais nuo medžių, kurių išsišakojusios viršūnės buvo tartum judančios pastogės, ir slėpėsi su mažyliais krūmokšniuose.

Tą akimirką blykstelėjo toks akinantis žaibas, ir sugriaudėjo toks smarkus griaustinis, kad stirniukai ir net Falinė persigandę užsimerkė. Genas ir Guri glaustėsi prie motinos. Perkūnas trenkė į tuopą ir perskėlė ją nuo viršaus iki apačios.

– Pražuvau... – sudejavo medis.

Iš sauso jo kamieno išsiveržė liepsna, laižydama šakas, kurios ką tik taip išdidžiai stiebėsi aukštyn, o dabar traškėdamos liepsnojo.

Apimti siaubo, vaikai buvo bebėgą.

– Stovėkit kaip stovėję! – tarė Falinė.

Mažyliai, šiurpdami iš baimės, dar labiau glaustėsi prie mamos.

Bet staiga čožėdamas, garmėdamas ėmė pliopti lietus, permerkdamas tankiausius medžius, akimirksniu užtvindydamas žemę ir užgesindamas degančią tuopą.

Nutilo vėjas. Buvo girdėti tik lietaus šniokštimas. Padvelkė gaivi vėsoma.

Žaibas plieskė po žaibo, ir vis įnirtingiau virš miško griaudėjo griaustinis.

Girios žvėrys tyliai kentė vandenį, kuris tvino iš dangaus; kantriai ir baimingai klausėsi medžiai, kaip šėlsta plieskiantys žaibai, ir grūmoja perkūnai.

Krūmokšniuose nedrįsdami ir pajudėti stovėjo visi trys. Genas ir Guri buvo visai permerkti ir drebėjo, nuo Falinės driukė vanduo, bet jai nebuvo šalta.

Po valandėlės ėmė giedrytis ir greit visai nušvito.

- Dabar dangus nebespjaudys ugnimi, ir griausmai nutilo, - tarė Falinė.

Stirniukai nieko neatsakė; juos ramino šitie žodžiai, nors ir drebėjo permirkę.

Dabar visi medžiai gėrė ištroškę. Jų lapai, šakos godžiai siurbė vandenį, ir kamienai čiulpė gyvybę šaknimis.

Krūmeliai ir krūmokšniai irgi gėrė. Kvapieji kraipilaičiai, siauralapiai gysločiai, paparčiai, uogienojai ir visos žolelės, kurios buvo tokios vargšės, atsigavo.

Palengvėjimo atodūsis nušvokštė giria. Ir stirniukai jautė palengvėjimą.

- Pagaliau, - sušnibždėjo medžiai.

- Atsigavom, - sukuždėjo krūmai.

Ir visai arti prie žemės visi tie, kurie ką tik buvo nusiminę, dėkingi sukuždėjo: „Išgelbėti!“

Iš visų pusių sklido nuostabūs kvapai, kvepėjo lapai ir medžiai, kvepėjo mažytėlaičiai žiedeliai, sklido maloniai kartus žemės kvapas, gaivus ir kupinas plastančios gyvybės.

Tiktai pajuodusi ir sužalota tuopa liūdnei driūksėjo nusigiedrijusiame danguje.

Baisu buvo į ją pažiūrėti.

– Gerai Jis padarytų, – sušnibždėjo beržas, – jeigu ją nukirstų...

Niekas neatsakė,

– Vis dėlto gaila jos... – vėl prašneko beržas, – labai gaila...

Šitaip medžiai atsisveikino su tuopa.

Vėl viskas nutilo.

Staiga sušvito saulė, degindama kaip ugnis, savo spinduliais užtvindė visą girią, mirguliuojančiomis šviesos strėlėmis prasiveržė pro medžių viršūnes, palietė krūmus, šen ir ten žemėje nuausdama aukso tinklą.

Sukvėkštė volungės, suklegėjo kikiliai ir liepsnelės, džiaugsmo giesmę užtraukė dagiliai.

Toli buvo girdėti gegutės kukavimas. Tauškėjo genys. Švelnią meilės giesmę ulbavo balandžiai. Čiulbėjo zylės.

Šakelių viršūnėlėse čiauškėjo strazdai.

Guri davė porą šuolių.

- Sustok! Kur bėgi? - sušuko persigandusi Falinė.

- Į pievą! - tarė Guri. - Į saulę! Eikš ir tu su Genu.

Saulėje greit išdžiūsim ir sušilsim.

- Lik čia, - tarė motina.

- O ko gi? Taip gražu lauke! Gražu kaip niekad!

O man šalta!

- Šalk, - griežtai tarė Falinė. - Kaip tik dabar didžiausias pavojus gresia. Kaip tik dabar Jis ten tykoja! To mane išmokė tavo tėvas, o jis daugiau išmano už tave.

- Guri visuomet įsigeidžia kokios kvailystės, - tarė Genas, - jai galvoje vėjai laksto.

Dukart suklykė kėkštas, ir sutarškė įspėdama šarka. Pievos pusėje nuaidėjo trenksmas.

- Tai Jis, - tarė Falinė, nuleidusi galvą. - Tikriausiai ten dabar guli kraujuose paplūdęs mūsiškis. Jį nudobė ugnies ranka.

- Dabar matai, Guri, - tarė drebėdamas Genas, - dabar matai, kad per savo lengvabūdiškumą būtum buvusi nudėta.

Guri neatsakė, ji stovėjo nė nekrustelėdama; užrietusį puikią savo galvą, ji karpė ausimis. Klausėsi.

Paukščiai, kurie išsigandę buvo valandėlę nutilę, vėl sučiulbo sukliaugo, tartum nieko nebūtų atsitikę.

Tolumoje nuskardėjo antras trenksmas, jau silpnėjęs.

– Tai vėl Jis! – pratarė Falinė.

– Išalkau, – skundėsi Guri.

Bet šiandien ji turėjo laukti.

Tiktai naktį, kai jau visai sutemo, Falinė su vaikais patraukė į pievą.

Praėjo keletas savaičių.

Geno ir Guri kailiukai jau neturėjo tų šviesių taškelių, kurie buvo ką tik atvestų. Dabar jie nusidažė tamsiai rudai.

Vieną naktį – Genas stovėjo netoli tankmės pievoje, kur jis mėgdavo būti ir iš kur vienu šuoliu galėjo atsidurti saugioj vietoj – netikėtai suūbavo apuokėlis.

Stirniukas persigandęs krūptelėjo.

Apuokėlis nusklendė žemyn ir atsitūpė žemai ant šakos.

– Sveikas! Ar tave išgąsdinau?

- Genas, nesitverdama iš apmaudo, nieko neatsakė.
- Ar išgąsdinau tave? - spyrėsi apuokėlis.
 - Nė truputėlio! - pamelavo stirniukas ir piktai pridūrė: - Ko man išsigąsti tavo pypsėjimo?
 - Aš nepypsiu! - sušuko perpykęs apuokėlis.
 - Man visiškai vis tiek, pypsi ar nepypsi, - tarė Genas džiaugdama, kad gali paerzinti apuokėlį. Jam sekėsi.
 - Tu akiplėša, - barėsi apuokėlis, - mažas akiplėša!
 - Tu taip pat, - atsikirto Genas, - ir tu dar mažesnis už mane!
 - Tavo tėvas, - kalbėjo toliau apuokėlis pasišiaušęs, - tavo tėvas buvo daug meilesnis. Jis visuomet išsigąsdavo.
- Genas subambėjo įsižeidęs:
- Aš tuo netikiu.
 - Galbūt, - nusileido apuokėlis, - gal jis ir neišsigąsdavo, bet visados sakydavo išsigandęs, ir man būdavo malonu, o tu man visą džiaugsmą sugadinai.
 - Jei nemoki sau kito džiaugsmo susirasti, gaila man tavęs, gerbiamasis. Liaukis tokius juokus krėtęs!
- Pro šalį ėjo Falinė.
- Kas čia dedasi?
 - Ak! Tas jaunimas... - kone verkdamas tarė apuokėlis, - tas jaunimas!..

- Tas jaunimas, - pertarė jį Genas, - tas jaunimas, apie kurį tu nieko neišmanai. Tu per senas! - Ir nubėgo.

- Ne! - šaukė jam apuokėlis. - To dabartinio jaunimo nesuprantu! Ir nenoriu suprasti, nes jaunimas ir pats savęs nesupranta, mano mielas!

Jis tupėjo ant šakos, visas pūkuose paskendęs, siaubingai išįžeidęs. Jis visada buvo rimtas, nors kartais atrodydavo malonus, o dabar, blykstelėjus pykčiui, atrodė melancholiškas, skausmingas, nuskaustas. Lenktas jo snapas kaip durklas buvo įsmigęs į smakrą ir tartum badė krūtinę. Tiktai didelės protingos akys tamsiai spindėjo nuo pasipiktinimo ir nusivylimo.

- Turiu pasakyti, - tarė jis šniokšdamas Falinei, - kad jums nėra ko savo sūnumi didžiuotis!

- Didžiuotis? Aš niekuomet nesididžiuoju, - atsakė Falinė.

- Aha! Aha! - pertarė ją apuokėlis. - Visi išdidieji tvirtina tokie nesą. Aš tai žinau!

- Ar jums Genas yra ką nors padaręs, kad jūs toks piktas?

- Piktas? Aš nepiktas! - gynėsi apuokėlis. - Bamblys nevertas mano pykčio!

Falinė atkirto:

- Visi pikčiurnos tvirtina nesą pikti.

- Argi man rūpi jūsų sūnelis? - karščia vosi apuokėlis. - Nė kiek! - Ir jis kaukštelėjo snapu, kuris sutarškėjo tarytum kastanjetės. - Jūsų sūnelis! Ak! Man jis tik nūdienio jaunimo pavyzdys! Puikus jaunimas, ar ne? Nieko negerbia, nieko nežiūri, nemo-ka elgtis... nemandagus... pasipūtęs... įžūlus! - Jam pritrūko kvapo.

- Aš manau, jūs klystate, - atsakė Falinė atlaidžiai, - jūs kiek neteisingas. Nūdienis jaunimas nėra blogas. Tikrai ne. Jauni ir mes darėme klaidų, turėjome silpnybių. Mūsų dienų vaikai ne blogesni ir ne geresni už mus vaikystėje, tik jie kitoniški.

- Kitoniški! Labai teisingai! Visiškai kitoniški, - pritarė ironiškai apuokėlis, - kai pagalvoju apie žavų jauną prinčą, jūsų vyrą, koks jis buvo puikus.

- Bembis! - sušnibždėjo stirna.

- Koks jis buvo mandagus, - toliau dėstė apuokėlis, - koks draugiškas, kaip malonu būdavo jį sutikti, koks protingas! Jis, be abejo, geriau išauklėtas už šitą akiplėšą... Geną...

- Ar tai priekaištas? - paklausė Falinė.

- Ne... ne! - sumikčiojo apuokėlis.

- Auklėjimas, - pradėjo stirna ramiai, - argi jūs tiek daug tikitės iš auklėjimo? Vaikus reikia įspėti,

nes, neturėdami patyrimo, jie nepažįsta pavojų. Reikia juos saugoti, jais rūpintis. Seniau nieko daugiau ir nebuvo daroma. Šiandien irgi neįmanoma ką nors daugiau padaryti. Pagaliau vaikas toks jau gimsta. Galų gale pamoka ir pavyzdys gali turėti įtakos, bet retai. Dažnai būna priešingai.

- Taip, priešingai! Čia jūsų teisybė. Va kad ir jūsų sūnelis. Kai Bembio paklausdavau, ar jis išsigando, kiekvieną kartą jis labai mandagiai atsakydavo: „Taip“ - ir man būdavo malonu, būdavo linksma. - Apuokėlis pavartė akis, o paskui staiga jas baisiai išsprogino. - O jūsų sūnelis įžūliai atsakė: „Ne“ - ir dar begėdiškai mane išjuokė.

- O, jis iš tikrųjų baisiai išsigando, - tikino Falinė.

- O kodėl jis gynėsi?

- Jam buvo gėda prisipažinti.

Apuokėlis šiuo atsakymu buvo labiau patenkintas, negu atrodė.

- Priminiau, kaip jo tėvas išsigąsdavo, bet gavau per nosį!

- Genas norėjo savo tėvą apginti, - švelniai atsakė Falinė.

- Na, tegu bus taip. Nemalonu, - bambėjo apuokėlis, - tas jaunimas...

- Jaunimas visuomet turi didelį pranašumą, - pasakė Falinė.

- Didelį pranašumą, - tyčiojosi apuokėlis, - pranašumas, kuris kasdien mažės. Visi pasens, jeigu prieš tai nežus.

Pamatęs didelę peteliškę, apuokėlis skėstelėjo sparnais, čiupo ją ir nuskrido.

Pasirodžius pirmiesiems aušros spinduliams, Falinė su mažyLIAIS skubėjo į savo gūžtą ir priešais pamatė Bembį.

Guri linksmi šoko prie jo.

- Tėve! Tėve!

Tylėdamas Genas priglaudė kaktą prie tėvo šono.

- Sveikas, - nuolankiai tarė Falinė.

- Klausykit, vaikai, - prašneko Bembis beveik iškilmingai, - aš labai greitai jūsų motiną pasiimsiu. Ji pas mane bus ilgai. Ar suprantate mane?

- Mes eisime kartu su motina, - išdrožė Guri.

- Negalima, - ramiai pabarė ją Bembis.

- Kodėl ne? - šiek tiek pabūgusi klausinėjo Guri.

- Neklausinėk, - ramiai tarė tėvas, - man jūsų nereikės.

- Ir motinai mūsų nereikės? - dar kartą pasmalsavo Guri.

- Taip pat ir motinai, vaike, - atsakė jis švelniai.

Broliukas ir sesutė pamatė, kad Falinė meiliai žvelgia Bembiui į akis; juos apėmė keistas jausmas ir baimė.

Bembis kalbėjo toliau:

- Judu būsite vieni.

Guri sudrebėjo.

- Visiškai vieni?

- Vienu du, - tarė tėvas. - Jums geriau kaip kitiems vaikams, kurie neturi nei brolio, nei sesers. Būsite kartu.

Genas slopiu balsu paklausė:

- Ar ilgai būsime... vieni?..

- To gerai nežinau, sūnau.

Falinė vis tylėjo, meiliai žiūrėdama Bembiui į akis. Vaikams ji atrodė tartum užburta.

- Klausykite, - kalbėjo tėvas, - kai liksite vieni, be motinos, būkit dveja tiek budrūs. Elkitės kaip suaugę ir niekad neužmirškite, kad jūs nepatyrę. Visuomet būkite ausis pastatę. Eikite tik prieš vėją, tada suuosite pavojų. Žiūrėkite, kokius ženklus duoda jūsų sargai. Kokie jūsų sargai?

Genas išvardijo:

- Šarka... kėkštas...

- Varnos, - toliau dėstė Guri, - voveraitė, strazdas...

Bembis linktelėjo galvą.

- Kartais ir strazdas. Gerai. Išgirde pirmą ženklą, lėkit į tankiausius krūmus. Ar supratai, Guri?

- Aš jau klausysiu, tėve, - pažadėjo Genas.

- Labai protinga būsiu, - rimtai tarė Guri.

- Ar pažįstate Jo kvapą? - paklausė Bembis.

Vaikai tylėdami pakratė galvas.

- Kai jums nosį pakutens kvapas, aštresnis už lapės ir šeško, baisnis už šuns...

- Šuns kvapo irgi nepažįstame, - pertraukė Guri.

- Matyti, kad esat nepatyrę, - atsakė Bembis. - Kai tik užuosit, kad artinasi Jis, jus apims nesuprantamas susijaudinimas, jausitės sukresti iki pat širdies gelmių. Tada stenkitės būti kiek galit ramūs. Ir bėkit, bėkit! Kuo greičiau ir kuo toliau!

- Bėgti... bėgti... bėgti!.. - meknojo Genas išsigandęs.

- Ir dar kitas dalykas, - kalbėjo Bembis toliau, - dar kitas dalykas labai svarbu. Kai kurie vaikai, likę vieni, turi blogą įprotį šaukti savo motiną. Iš baimės, iš pasiilgimo, iš nuobodumo, nežinia dėl ko tokie kvailiukai drumsčia motinai ramybę. Nešaukite niekad motinos. Įsidėkit tai gerai į galvą! Nešaukit niekad! Ji tikrai sugrįš, kai leisiu, ir jus suras. O dabar likite sveiki.

Pasisukęs jis didingai ir tyliai nužingsniavo, aukštai iškėlęs galvą, kurią puošė puikus ragu vainikas. Kaip šešėlis nulindo į tankiausius krūmus, ir nė viena šakelė netrekštelėjo, nė vienas lapelis nesušugždėjo.

Vaikai niekuomet nebuvo matę tėvo taip arti, niekuomet taip ilgai nesiklausė jo malonaus valdoviško balso. Jie spoksojo į jį susižavėję ir susijaudinę.

- Visai nežinau, ką jis pasakė, - prašneko Guri sumišusi, nors ir girdėjo kiekvieną jo žodį.

- Kiekvienas žodis man įstrigo atminty, - tarė Genas.

Falinė tylėdama tebestovėjo kur stovėjusi, akis įdūrusi į tą vietą, kur nuėjo Bembis.

Nuo šios akimirkos vaikai tik ir lakstė paskui Falinę. Jie glaustydavosi jai prie šono ir nė akimirką neišleisdavo jos iš akių. Pačiam įmigį pašokdavo išsigandę, norėdami įsitikinti, ar motina dar su jais.

Bet Falinė mintyse jau buvo juos palikusi. Dažnai ji nebegirdėdavo, ko klausdavo vaikai, dažnai duodavo paikus atsakymus, nebeįspėdavo, nepatardavo, bindzinėjo kaip sapne.

Ir vieną rytą, kai svilinte svilino saulė, vaikai buvo pažadinti lapų šiugždesio.

Tai Falinė skuodė per krūmus.

- Mama! Mama! - meldė Guri.

- Nešauk, - priminė jai brolis, - negalima jos šaukti!

- Dabar mes visai vieni, - atsiduso Guri.

- Turim apsiprasti, - tarė Genas. Bet ir jisai atsiduso. - Miegokime, - pratarė jis.

Vaikai atsigulė ir užmigo ulbant paukščiams.

Ir pradžių viskas sekėsi puikiai.

Genas ir Guri dėjosi suaugę ir rimti.

Temstant jie atsargiai traukdavo į pievą ir grįždavo į savo gūžtą su pirmaisiais aušros spinduliais.

Keletą kartų garsiau kaip paprastai suūbavo apuokėlis: ui ui! Stirniukai išsigando, ypač Genas.

Apuokėlis nieko nepaklausė, tik prapliupo pikt-džiugiškai juoktis. Jis dėjosi, kad jam visai nerūpi stirniukai, bet nesiliovė jų stebėjęs. Tupėjo medy visas pasipūtęs, vartydamas linksmas, protingas, žibančias akis ir atrodė tartum rudas baltais taškeliais išmargintas vilnų kamuolys.

„Čia turi ateiti kiti, - galvojo jis, - verčiau kiti, tik ne tu, jaunas akiplėša, drumsi man džiaugsmą.“

O sargai: šarka, kėkštas ir kiti - buvo dveja tiek akyli.

Savarankiškas, puikus broliuko ir sesutės gyvenimas truko tris naktis ir tris dienas, ne daugiau.

Net miške buvo trošku nuo karščio, vėl ėmė čiulkinį grūsti uodai. Drugeliai skraidžiojo kaip apsvaigę, krūmuose dūzgė kamanės ir bitės.

Vaikai nubudo.

Netoli jų ant skrobliuko šakelės tupėjo voveraitė ir šaukė:

- Ką tik jūsų tėvus mačiau!

Guri pašoko:

- Kur? Sakyk greičiau kur?

- Netoli nuo čia. Beveik šimtas žingsnių.

- Kaip jiems sekasi? - klausinėjo Genas.

- Manau, puikiai, - tarė voveraitė, - tėvas guli ir ilsisi, motina šalia stovi. Abu skainioja sidabrinės tuopos lapus.

Girdėdama kalbant apie motiną, Guri staiga pajuto baisų ilgesį ir sušuko:

- Mama! Mama!

Ir Genas buvo labai pasiilgęs, tik jis tvardėsi ir kepštelėjęs seserį sušnibždėjo:

- Tylėk!

Kai Guri norėjo vėl prasižioti, jis greit pridūrė:

- Pagalvok apie tėvą! Jeigu jis tave išgirstų!

Guri susigėdusi nutilo.

- Kada motina sugriš, kada pagaliau? - šnibždėjo ji. - Taip seniai jos nėra. Neapsakomai pasiilgau.

- Jos dar ilgai nebus, - tarė Genas, - dar labai ilgai! Tėvas iš anksto pasakė.

- Sunku mums, - šnibždėjo Guri, - labai sunku! Aš be galo myliu motiną.

- Tik dabar, kai jos nebėr, pajutau, kaip ją myliu, - atsakė Genas, - kaip labai jos pasigendu. Kaip sunku be motinos. Bet aimanavimas nieko nepadės. Reikia laukti, reikia!

- Laukti - baisiausias daiktas iš visų, kokius žinau, - pasakė Guri savo amžiui pernelyg išmintingus žodžius.

Voveraitė klausėsi susijaudinusi; pastačiusi purią uodegėlę, iškišusi galvytę su švelniomis ausimis ir puikiu kuodu, ji bandė vaikučius paguosti.

- Aš visada jums duosiu žinių, kur tėvai, vaikučiai. Būkite ramūs. Neprailgs belaukiant.

Staiga kažkas krūmuose sušlamėjo ir nušniokstė per girią.

Voveraitė greitai šoktelėjo į viršūnę, apsidairė ir galvotrūkčiais atsluogė pranešti.

- Tai jie, jūsų tėvai.

- Ką gi jie daro? - paklausė Guri.

- Vaikosi vienas kitą, - atsakė voveraitė.

- Taip triukšmingai, - stebėjosi Genas, - paprastai tėvas taip nelekia per krūmus.

- Tai ne tėvas, - aiškino voveraitė, - o motina lėkdama pirma kelia triukšmą.

Vieną dieną voveraitė nepasirodė, naktį ji miegojo savo gūžtoj.

Guri neiškentė.

- Mama! Mama!

- Tylėk, - perspėjo ją brolis. - Žinai, kad negalima šaukti.

- Aš nešaukiu, - atsakė Guri naiviai.

- Argi? - prieštaravo Genas. - Juk aiškiai girdėjau.

- Nešaukiau, - gynėsi Guri, - kam aš šauksiu, jeigu uždrausta?

- Bet, - stebėjosi Genas, - aš pats girdėjau...

- Taigi, - tarė Guri, daugiau nebesigindama, - ištariau mama pati sau, nes nesiliauju apie ją galvojusi. Juk patyliukais galiu pasakyti: „Mama“!

- Patyliukais, - atsakė Genas, - kad už šimto mylių būtų girdėti. Laikykis sau savo mintis. Aš irgi apie tą patį galvoju, bet moku tylėti.

- Tu, tu bijai kalbėti, - piktai tarė sesuo, - bet aš ne tokia bailė, kaip tu!

- Norėčiau, kad labiau bijotum, - pasakė Genas susirūpinęs.

Atrodė, kad jis nujautė nelaimę, kuri turėjo ištikti Guri.

Artėjo vakaras. Medžių viršūnėse čiauškėjo strazdai. Retkarčiais praskrisdavo vienišas šikšnosparnis. Girgsėdamos virš laukų traukė gervės. Išskėtęs sparnus, padange plaukė garnys, net gražu buvo žiūrėti. Dar tauškeno genelis.

Guri baidėsi į pievą.

- Per anksti, - įspėjo Genas, - per anksti!

- Nebeištversiu bado, - teisinosi sesutė.

- Lik čia, - niurnėjo brolis, - ten gali būti pavojinga!

- Et! - tarė Guri, - neturėti mamos, gauti galą iš bado ir dar laukti nežinia kiek! O tu vis su savo pavojais!

- Apie juos reikia visą laiką galvoti! - sušuko Genas.

Bet Guri nenustygo vietoje.

- Dabar nėra pavojų! - Ir ji pasileido bėgti.

Paskui ją tapseno Genas.

Tą akimirką nutilo strazdai.

Klykė kėkštas.

Čiauškė šarkos.

Iš kitos pievos pusės kaip užsiundytas atlėkė kiškis.

- Ar girdi, Guri, ar girdi! - sušuko Genas ir pasileido slėptis į tankumyną.

Bet Guri buvo jau toli.

- Grižk, - šaukė voveraitė, - grižk!

Staiga tartum rudas žaibas ant Guri šoko lapė.

Ji suklupo. Išsigandusi ir svaigdama nuo aštraus lapės kvapo, Guri ėmė alpti, bet nuo baisaus skausmo atsigavo. Lapė jai buvo įkandusi į sprandą.

Guri silpnai sudejavo.

Antrą kartą lapė nespėjo įkasti.

Nuskardėjo trenksmas.

Ir, tartum stipraus kumščio tvota, lapė nusirito kūliais, krito ant šono, sutabalavo ir išsitiesė po Guri kojomis skausmo perkreiptu snukiu. Ji nekrutėjo, buvo be sąmonės.

Iš Guri nugaros čiurkštojo kraujas, maišėsi su lapės krauju ir dažė žolę raudonai.

Genas drebėdamas iš siaubo stovėjo krūmuose ir matė Jį, Jo piktą darbą.

Jis traukė troškų ir erzinantį Jo kvapą, matė, kaip Jis artinosi, girdėjo Jį net kalbant.

Genas stovėjo kaip prikaltas, nė krust.

- Vargšas padarėlis, - tarė Jis švelniai pasilenkęs prie Guri ir, apžiūrėjęs žaizdą, pakėlė ant rankų apsvaigusią stirnaitę. - Greit pagis. Pasiimu tave,

vargšele. Jei būčiau akimirką vėliau iššovęs, tau būtų buvęs galas.

Ir, nuspyręs lapę į krūmus, nusinešė Guri.

Genas spruko, bėgo kuo toliau nuo negyvos lapės, nuo Jo, persigandęs, apdujęs, paklaikęs.

Jis negalėjo suprasti, kad neteko sesers.

- Mama! Mama! - šaukė jis geliamą širdim.

Šaukė negalvodamas, šaukė, kad turėjo šaukti.

- Mama! Mama!

Jis svirduliavo per krūmus.

Negalimas daiktas, kad jis liktų vienas.

- Mama! Mama!

Sušlamėjo, sučežėjo šakelės.

Ir staiga išniro Falinė, bet sumišęs Genas jos nematė ir vis verkė:

- Mama! Mama!

- Aš čia, - tarė Falinė, - kas nutiko?

Iš už jos nustebusiu balsu prabilo Bembis:

- Tai tu, Genai? Ar nesu uždraudęs...

Genas mekčiojo:

- Guri... Guri...

- Kur Guri? - neatstojo Falinė, ir ją apėmė siaubas, kai Genas verkšlendamas, nutrūkstančiais žodžiais ėmė pasakoti:

- Lapė... ji... šoko... kraujas... tada... Jis... su ugnies ranka... negyva...

- Ir Guri? - sušuko Falinė.

- Kas jai nutiko? - paklausė Bembis susijaudinęs.

- Ji... - meknojo Genas, - ją... Jis... toli... ją... Jis... ją... toli...

Bembis ir Falinė tylėjo, tartum ši nelaimė jiems būtų atėmusi žadą.

Paskui Bembis tyliai tarė:

- Mano gražus vaikelis...

Tai išgirdęs, Genas baisiai susijaudino. Jis turėjo vilties, buvo tikras, kad jeigu tėvai čia buvę būtų, viskas būtų baigtusi gerai. Ir štai užgeso silpna vilties kibirkštėlė - net ir tėvai nieko negalėjo padaryti.

Falinė tyliai verkė:

- Man nereikėjo vaikų vienu palikti. Tikrai nereikėjo. Mano Guri, mano brangioji, vargšė Guri...

Genas manė, kad ji tiesą sako, nereikėjo jų vienu palikti... Jei ji būtų su jais pasilikusi, niekad nebūtų taip nutikę. Jis matė motinos rūpestį ir gailestį, matė tėvo skausmą ir nepratarė nė žodžio.

Nenorėdamas užduoti tėvams širdies, Genas nutylėjo, kad Guri buvo lengvabūdė ir neatsargi, kad ji, nepaisydama visokių išpėjimo ženklų, lindo tiesiai į pavojų.

- Ar ji... - Bembis užsikirto, - ...ar ji... žuvo?

- Nežinau, - drebėjo Genas, - nežinau... tikrai...

Visi trys pamažu atėjo iki tankumyno pakraščio, sustojo baisėdamiesi prie nušautos lapės, kuri gulėjo atvašyne išplėstu šonu.

- Niekšiška žudikė, - tarė Falinė.

- Kartais, - tarė Bembis, - kartais Jis teisingas... ne visuomet... bet kartais Jis toks yra.

- Galbūt, - prašneko Falinė nusiminusi, - galbūt... Guri Jis išgelbėjo...

Abu galvojo apie Gobą, kurią apgynė ir slaugė Jis; bet tai buvo liūdni prisiminimai.

Jie priėjo pievą ir pamatė žolę, suvilgytą Guri ir lapės krauju.

- Tai čia ji krito, - verkšleno Falinė, - mano Guri... mano dailioji Guri...

Prikišęs nosį prie žemės, Bembis nulėkė per pievą Jo pėdomis.

Kitą rytą lapės nebebuvo, bet Jo kvapas dar labiau buvo jaučiamas.

Bembis pasislėpė netoli tos vietos.

Nuo šios dienos Falinė nebepaliko vieno Geno.

Bembis nesirodė.

Kartais voveraitė šen ir ten matydavo Bembį, kuris eidavo keistais keliais ir tokiomis vietomis, kur anksčiau niekas nebūtų manęs jo sutikti.

Voveraitė labai užjautė savo draugus, netekusius Guri.

- Ak, buvau beužmieganti, tik išgirdau perkūno trenksmą. Esu patenkinta, kad Jis lapę nudėjo... bet mažoji princesė... Liūdna, labai liūdna... - tarė voveraitė, atsirėmusi į purią savo uodegėlę. Priešakines kojytes ji laikė prispaudusi prie baltos krūtinėlės ir linkčiodama reiškė užuojautą. Bet smailios ausytės, spindinčios akys rodė, kad ji trykšte trykšta džiaugsmu.

Šarka ir kėkštas pasakė Falinei viską, ką buvo nutylėjęs Genas.

- Aš nekalta, - teisinosi šarka, - lapę jau seniai buvau pastebėjusi ir žinojau, kad Jis tyko. Bet veltui šaukiau. Mažoji princesė nieko neklausė.

- Ji nenorėjo klausyti, - pritarė kėkštas, - aš šaukiau, šaukiau! Bet veltui. Vargšė mažytė, gaila jos! Labai gaila!

- Viso to galėjo ir nebūti, - tarškė šarka, - nes Jis tykojo tiktai lapės.

Falinė sudejavo, ir Genas atsidusęs prisiglaudė prie motinos.

Tik apuokėlis parnešė gerą žinią.

Jis nesuikė gąsdindamas, juokauti dabar nebuvo nusiteikęs. Atskridęs tyliai nutūpė ant žemos šakutės ir, supdamasis tai į vieną, tai į kitą pusę ir purtydamas savo plunksnas, švelniai tarė:

- Nusiraminkite, princese Faline... toks likimas! Nuo likimo niekas nepabėga.

- Bet likimas, kaip jūs sakot, likimas toks žiaurus, - tarė stirna.

- Ko jūs norit? - atsakė apuokėlis. - Likimas labai palankus!

- Jums taip atrodo? Mano nelaimingas vaikas... Tokia sveika, tokia jauna... ir... taip žuvo!

- Ak! Ak! - smagiai prajuko apuokėlis. - Jūsų duktė gyva!

Falinė pašoko, virpėdama iš džiaugsmo:

- Guri... gyva?!

Genas linksmi atsiduso ir ėmė klausytis kupinas vilties.

- Va kaip buvo, - pasakojo apuokėlis, - tupėjau savo gūžtoj, kai Jis ėjo pro šalį. Negaliu sakyti, kad Jį mylėčiau. Bet, matydamas, kad Jis nešasi jūsiškę - visai kitaip Jis nešdavosi ugnies ranka nudėtą

auką – greit skrendu paskui Jį... išvystu Guri. Tiesa, jūsų vaikai nebuvo man malonūs. Bet viską pamiršau, nes, tiesą sakant, neturiu ko ir prikišti jūsų Guri. Tik jos brolis man buvo įžūlus.

– Atleiskite, – staiga pertarė jį Genas, – prašau atleisti!

Bet apuokėlis, nieko neatsakęs, kalbėjo toliau:

– Žiūriu, kad Guri kraujuoja. Man pagailo jos ir aš pagalvojau apie jus, princese Faline, apie jūsų rūpestį ir skausmą, pagalvojau apie Bembį... Lėkdamas visai arti Jo, pamatau, kad Guri kruta ir kad vis labiau ima spurdėti. Norėdama išstrūkti, siekia žemės! Bet Jis nepaleidžia, ir, man atrodo, ją glosto. Norėdamas padėti Guri, suūčiau, kiek gerklė nešė, Jam į ausį. Galbūt nusigąs ir paleis mažytę. Deja, Jis nebijo nė vieno miško padaro ir neišsigąsta mano riksmo. Bet viską jau Bembiui esu išpasakojęs. Galite būti rami, jūsų duktė tikrai pasveiks... ir greitai!

– Kad tik gyva išliktų, – šnibždėjo Falinė skaudama širdim, – kad tik gyva išliktų. Šiaip ar taip, dėkoju už gerą žinią.

Genas, nedavęs apuokui nė prasižioti, ėmė jo maldauti:

– Susimildami, susimildami, atleiskit man! Atleiskite! Gailiuosi savo įžūlumo! Jus labai gerbiu!..

Patikėkite manimi: kiekvieną kartą išsigąsdavau, tik gėdijausi prisipažinti. Susimildami, atleiskite!

- Gerai jau! Gerai! - Ir besipūsdamas, besididžiuodamas apuokėlis pasidarė kaip kamuolys. - Matote, mažasis prince, kad aš galiu ir naudingas būti, - trūkdamas juoku, iš pasitenkinimo tarė apuokėlis. - Ir seniai kartais nuveikia didžius darbus. Negalima jų niekinti vien dėl to, kad pats jaunas esi.

- Niekada neniekinau jūsų!

- Tegu jums bus pamoka, - pamokslavo apuokėlis, - nors nemokšos jaunikliai tariasi viską išmaną. Jūs kilmingos šeimos vaikas, prince Genai, jūs turit iš tėvų taurumo jausmą ir pasielgėte garbingai, prašydamas manęs atleisti. Atleidžiu ir nuo dabar aš jūsų bičiulis. - Ir apuokėlis vėl pasipūtė.

Kelias savaites Bembis nesirodė.

- Kur mūsų tėvas? - paklausė Genas.

- Net nenumanau, - atsakė Falinė.

- Mama, mama, ko tu nelinksma? Guri juk gyva.

- Ji gyva, - linktelėjo galvą Falinė, - aš tikiu, kad ji gyva... bet... jos nėra čia... su mumis... ji kažkur... toli...

- Manai, kad jai ten negera?

- Kurgi! Aš tik bijau, kad jai nebūtų ten per gera.

- Paaiškink, mama... paaiškink, nieko nesuprantu...

Ir Falinė papasakojo savo sūnui Gobo likimą, kaip Jis nusilpusį Gobą pakėlė nuo sniego ir parsinešė namo, kaip Gobas pas Jį užaugo sveikas ir stiprus. Ir šitas pasakojimas, kuris anksčiau vaikams atrodė kaip nuostabi pasaka, dabar jau neturėjo šviesių spalvų. Falinė papasakojo, koks buvo džiaugsmas, kai netikėtai grįžo žuvęs vaikas. Ji paminėjo ir senojo kunigaikščio žodį - „nelaimingasis“.

- Iš tikrųjų miško gyvenimas Gobui pasidarė svetimas, jis niekino saviškius, tardamas daugiau išmanęs už mus visus, ir Jį laikė savo bičiuliu... Ir buvo ugnies rankos nutrenktas.

- Siaubas ima... - sušnibždėjo Genas.

- Ar supranti, sūnau, ko aš nelinksma? Ir mūsų Guri dabar panašiai yra nutikę. Aš kankinuosi dėl tavo vargšelės dukters.

Motina ir sūnus dabar retai pasirodydavo pievoje naktį, jie daugiau bastėsi po krūmus ir laukymes.

Du ar tris kartus pievoje jie buvo susitikę Rolą su vaikais. Ir nuo to laiko, nieko net nesakę, jie nenorėjo jų matyti ir neidavo į pievą.

Matydama Rolą su dviem vaikais, Falinė susigraudindavo, dėl tos pačios priežasties liūsdavo ir Genas.

Be to, Rola visą laiką plepėdavo apie Guri, ir Falinė netekdavo kantrybės.

- Nesuprantu, kaip galėjo tokia nelaimė atsitikti, - vis kartodavo Rola.

„Suprasi ar nesuprasi, argi ne tas pats, - galvojo Falinė, - nieko nepakeisi, deja...“

Bozas ir Lana prisispyrę vis prašydavo pasakoti apie Guri.

Genas jiems papasakojo du kartus ir abu kartus dėl to kentėjo. Bet Bozui ir Lanai buvo maža, jie kas kart norėjo vis daugiau žinoti, kaip viskas atsitiko.

- Ką Jis darė laputei? - klausinėjo Bozas.

- Ar Jis baisus? - kamantinėjo Lana, pirmą kartą išklausiusi pasakojimą.

- Ar tu matei Jį, - klausinėjo Bozas, - pasakyk pagaliau?

Genas bandė gintis:

- Viską jau išpasakojau...

- Nieko, nepakenks dar kartą! - šaukė Lana.

Ir Bozas prisispyręs prašė:

- Papasakok dar kartą! Viską nuo pradžios!

Bet Genas apsigrėžė ir nubėgo.

Nei jis, nei Falinė negalėdavo pakesti, kai Rola su vaikais imdavo kalbėti apie tuos laikus, kai Bozas

ir Lana buvo likę vieni. Jie mėgdavo girtis, ir tai nepatiko Falinei ir jos sūnui.

Ir Rola nutylėjo, kad ji tuomet buvo susiradusi naują draugą. Falinė ir Genas nebeidavo į pievą. Pasivaikščiojimams jie rado kitą vietą. Falinė užėjo didelį kirtimą, kuris ją nustebino.

- Čia kadaise ošė didžiuliai ąžuolai, - tarė ji, - medis prie medžio. Argi Jis visus iškirs?

Genas dėl to sau galvos nesuko. Į visa, kas čia dėjosi, žiūrėjo vaiko akimis ir nuspūdino į kirtimą, malonaus sakų kvapo paviliotas. Motina cimpino iš paskos.

Čia kerojo krūmai, lazdynai, sidabrinės tuopos, šeivamedžiai, dygiosios kryklės, ligustros, siūravo kvepiančios žolelės, tarp kurių baltavo nukirstų medžių kelmai.

Senų ąžuolų šaknys dar buvo gyvybingos, ir iš jų kelmų kalėsi visas atvašynas atžalų. Jos buvo karčiai saldžios, ir iš jų sunkėsi syvai.

Genui atrodė, kad dar niekada nebuvo taip gardžiai prisikirtęs. Ir Falinė, kuri jau buvo ragavusi tokių gardumynų, skanavo rinktinius ūglius.

Šis kirtimas buvo mėgstamiausia briedžių ganykla. Jie čia slaptomis atšliūkindavo iš visų pusių vidury nakties, kai nebūdavo mėnulio ar kai ant jo

užslinkdavo debesys, ir ištisas valandas čia kramsnodavo.

Šiandien blankioj mirguliuojančioj pusmėnulio šviesoj briedžiai atrodė dar didingesni.

Briedžiai dabar buvo nutukę, ataugusiais ragais, ir kai jie vienas po kito žengdavo į laukymę, būdavo ko pažiūrėti.

Genas niekuomet nebuvo regėjęs briedžių.

Pamatęs, kaip pirmasis tartum grasus milžinas tyliai artinasi lėtais žingsniais per miglą, Genas sudrebėjo ir sustingo prieš tą vaiduoklį. Praslinko antras, trečias – milžiniški šešėliai, bet tikrai gyvi.

Falinė pažino briedžius. Apimta siaubo, to siaubo, kuris stirnas apninka susitikus su stambiais žvėrimis, ji išgąstingai suriko: „Be-e!“ ir pasileido iš kirtimų į tankumyną, be paliovos pratisai bliaudama: „Be-e! Be-e! Be-e!“

Genas ėjo iš galvos: jis norėjo bėgti, norėjo pas mamą, bet negalėjo ir iš vietos pajudėti, akis įsmeigęs žavėjosi milžiniškais stotais, kurie tįslino aplink jį.

Tankumyne „Be-e! Be-e!“ rėkė Falinė, ir tai staiga pažadino Geną iš apstulbimo.

Lyg padūkęs, dideliais žingsniais sieksniuodamas ir klupdamas, movė jis pas motiną ir taip labai

stengėsi rėkti kaip motina, kad užkimusia gerkle neišmekeno nė garso.

Pagaliau jis pasivijo Falinę.

- Mama... Mama!.. - šaukė užkimusiu balsu. - Kas čia buvo?

Bet Falinė teberėkė su pertrūkiais: „Be-e! Be-e!“ ir, nieko nelaukdama, nucimpino į mišką kaip nesavomis kojomis.

- Ar dar tebegresia pavojus, mama?

- Ne, mano sūnau, - atsakė pagaliau Falinė, - manau, kad ne... - Paskui ji suriko paskutinį kartą: - Be-e!

Genas nedrąsiai vėl paklausė:

- Kas čia buvo?

- Karaliai...

Su didžia pagarba mažylis pakartojo:

- Karaliai... Ar pikti karaliai?

- Niekas to gerai nežino. Kartais jie gali būti labai baisūs. Apie tai net pasaka sudėta.

- Kokia pasaka, mama? Papasakok!

- Tai buvo jau seniai... labai, labai seniai...

- Papasakok, mama, papasakok...

- Atrodo, kad vienas karalius nudūrė vieną mūsų prinčą.

- Ar princas žuvo?

- Negaliu to pasakyti. Apskritai... sakau... kad tai buvo labai seniai. Nė vieno, kuris tai buvo matęs, nėra gyvo, kaip ir to karaliaus. Po kelių dienų jis buvo ugnies rankos nudėtas. Šiandien niekas nebežino, kas buvo nutikę tarp karaliaus ir princo. Šiaip karaliai dėl mūsų sau galvos nesuka.

- Ar mes į juos nepanašūs, mama?

- Nė truputėlio! Keletas mūsiškių sakydavo, kad mes giminės, bet mano nuomonė kitokia. Jų didelės, griozdiškos galvos turi kažką labai svetima. Jie baisiai atstumiantys.

Geną nukratė šiurpuliai.

Tuo metu kirtimuose sau ramiai krimsnojo briedžiai. Jų beveik nebuvo galima įžiūrėti, tik girdėjai, kaip šlama jų skaboma žolė ir lapai.

Guri atitoko, kai medžiotojas nešė ją namo, ir ėmė muistytis jo rankose. Bet, būdama nusilpusi, negalėjo ištrūkti iš tvirto glėbio ir liovėsi spurdėjusi.

Medžiotojo balsas buvo malonus, raminantis, bet Guri labai bijojo. Jai skaudėjo žaizdą, medžiotojo kvapas, tas baisus kvapas, ją stingdė ir svaigino. Pagaliau ji pasidavė...

Parėjęs namo medžiotojas nuplovė jos žaizdą. Nepakenčiamai skaudėjo, bet Guri nediršo ir pakrutėti.

- Laimė, kad taip negiliai įkąsta, pradrėkostas kailiukas, ir dantys kiek į mėsas suleisti, bet žaizda tuoj užgis, - kalbėjo medžiotojas, ją tvarstydamas.

Tvarstis veržė jai krūtinę. Nematyta ir baisi troba, lempos mirgėjimas ją trikdė kaip neregėtas stebuklas. Jai pritrūko oro.

Nusiminusi ji atsikėlė ir nusvyravo prie durų.

- Ko taip drebi, vargšele? - paklausė medžiotojas, nebeišmanydamas, ką daryti. Ir, atsklendęs duris, tarė: - Žinoma, trokšti laisvės.

Guri nušokavo laipteliais žemėn.

- Eikš čionai, - tarė medžiotojas ir, atidaręs dureles, įstūmė ją į pinučių gardą.

Bet stirna tuoj vėl išsigando. Atlėkęs šuo ėmė akiplėšiškai ir godžiai ją uostyti. Jis atrodė stipresnis ir grobuoniškesnis net už lapę.

Guri krito ant žemės, manydama, kad jai atėjo galas.

- Lauk iš čia, Hektorai, - suriko medžiotojas, - ji ne tau!

Nesuspėjo Guri ir pamatyti, o šuo jau buvo dingęs. Medžiotojas ją pakėlė.

- Nebijok, Hektoras geras. Nebijok, jis nieko tau nedarys.

Bet Guri stingo iš baimės.

Medžiotojas ją atnešė visą drebančią, atidarė grotų dureles ir, pastatęs ant žemės, tarė:

- Miegok dabar, čia bus tau ramu. - Ir nuėjo.

- U-hu! - nuskardėjo slogus kūvėkčiojimas. Ir Guri antrą kartą siaubingai išsigando.

Už gretimo aptvaro, lentiniam narve ant skersinio tupėjo apuokas. Jį pamačiusi, Guri persigando, bet kvapas buvo dar baisesnis.

Guri užuodė dvėselieną.

- Susimildamas, susimildamas, palik mane gyvą... - meldė ji tyliai.

- Nieko tau negaliu padaryti, - atsakė apuokas, - ir norėdamas negalėčiau. Aš tikrai belaisvis. - Paskui pridūrė: - Ir tave Jis pagavo?

Guri tebebijojo kaip paklaikusi, bet pamažu liovėsi drebėjusi. Nuilsusi ji atsigulė ir dairėsi aplink.

Vienoje pusėje plytėjo beribiai toliai, kurių Guri naktį negalėjo akimis aprėpti. Kitoje pusėje visai netoli juodavo giria.

Giria! Giria! Prarastoji tėviškė!

Guri pradėjo tyliai verkti.

Ir ją nuvargusią nuramino miegas.

Kai po kelių valandų pabudo, buvo dar tamsu.

Labai aukštai, tartum iš žvaigždėto dangaus skliauto, sklido nenutylančios džiaugsmo trelės. Nepažįstamos, žavios, džiuginančios trelės.

Tai vieversėlis, mažas paukštelis, pirmasis sveikino dieną.

Guri, kuri paprastai naktimis nemiegodavo, klausėsi atsidėjusi. Tokios giesmės ji niekad nebuvo girdėjusi.

Melodingai čyburiuodamas, vyturiuodamas gyvenimo džiaugsmo kupinas melodijas, vieversėlis žadino ir guodė Guri.

Ji nesuprato, kas jai darosi. Gulėjo sužeista, belaisvė, toli nuo motinos ir brolio, toli nuo mylimos girios, nelaiminga, be vilties. Ir štai: susižavėjusi džiaugsminga vieversėlio giesmele, Guri nejautė, kad ji nelaiminga, ir jai sušvito viltis.

- Kas gieda ten aukštai? - sušnabždėjo ji.

- Kvaišelis, - atsakė apuokas.

- Ar jis padangėje gyvena? - paklausė Guri.

- Ne, jis sukasi lizdelį prie pat žemės. Jis visai mažytis, silpnutis ir toks kuklus; sunku ir įsivaizduoti vargingesnį paukštelį. Bet jis šauna į dangų mėlynę, pasikelia virš žemės vargo ir gieda gieda. Kvaiša. Tikras kvaiša.

- Aš jį myliu, - tarė atsidususi Guri.

- Ir man patinka tas kvaišelis, - keknojo apuokas.

Šiuo metu vieversėlis čiviravo kone plyšdamas.

Guri klausėsi.

- Pripranti prie viso to, - postringavo apuokas, - dažnai aš net negirdžiu jo nuobodžios giesmės, taip esu pripratęs. Tai vis tiek, ar svirpliai čirpautų, ar varlės kvarksėtų.

„Tai bent palyginimas“, - pagalvojo Guri, bet jam nieko neatsakė.

Brėško dulsva ryto aušra.

- Kakariekū! - užgiedojo gaidys.

Jam atsakė antras, paskui trečias.

Guri pašoko prisiminusi, kaip giedojo fazanai, skrisdami iš savo lizdų. Bet gaidžio giedojimas jai buvo negirdėtas.

- Kokia čia giesmė? - paklausė ji.

- Tai tokio pasipūtėlio, - su panieka atsakė apuokas, - pamaivos, akiplėšos. Turime čia vieną tokį. Jis laksto laisvas su daugybe moteriškių. Jei jį sučiupčiau, tai pakratyčiau. Tai būtų malonumas!

Apuokas pasipurtė ir atrodė dar baisnis. Paskui užmerkė didelės gintaro spalvos akis ir suknapšėjo snapu.

Buvo jau diena, ir Guri galėjo matyti laukų platybes. Kaip mūras augo kukurūzai, linko javų varpos, žaliavo bulvienojai. Ir labai aukštai, tartum giedantis taškelis dangaus skliaute, sparneliais plakė vieversėlis.

Šnarėdami prasiskyrė javai, ir išlindo pora stirnų, kurios greit nubėgo ir dingo girioje.

- Tai maniškės, - sušuko Guri, - mūsų giminės, bet aš jų nepažįstu.

- Jos čia ateina kiekvieną naktį, - tarė apuokas, - ir dažnai jų tyko Jis. Bet Jam taip ir nepavyksta nė vienos nutverti, vis pasprunka.

- Nežinojau, kad jos čia ateina, - prisipažino Guri, - nes viskas man čia nauja.

- Iš kurgi tu žinosi, toks vaikelis... - kalbėjo užjausdamas apuokas.

Į kukurūzus sulėkė fazanai.

- Šitų irgi niekad nemačiau, - tarė Guri.

- Jie labai mėgsta kukurūzų burbuoles, - atsakė apuokas, - bet kartais beskanaudami čia ir galvą palydi. Taip jau yra pasauly: dėl gardėsių daugelis gyvybe rizikuoja.

Sukudakino višta.

- Jau prasideda! - pyko apuokas. - Šitos bobšės negali atsižavėti savo pasipūtėliu, o pačios įkyres-

nės ir už jį. Koks triukšmas, koks kudakavimas, kai padeda kiaušini! Fe. Argi kitas paukštis dėl to tokį riksmą keltu? Visi tyli. Tai vergių pulkas, akiplėšos, pagyrų puodai.

Atėjo keli žemdirbiai ir pradėjo kirsti javus.

Guri išsigando ir ėmė kinksnoti po aptvarą veltui ieškodama, kur pasislėpti.

- Jie nepavojingi, - ramino apuokas, - jie neturi ugnies rankos, tiktai aštrų danti. Nereikia jų bijoti.

Žvangėjo dalgiai, guldydami javus eilėmis.

- Kai viskas bus nupjauta, - tarė apuokas, - tada ateis mano eilė.

- Kaipgi suprasti, tavo eilė?

- Vėliau... vėliau papasakosiu savo nelaimės.

Apuokas nuleido galvą, užsimerkė, nespėjęs jos net po sparnu pakišti. Jis užmigo.

Aukštybėse, tarp dangaus ir žemės, vis tebevyturiavo vyturėlis. Joks balsas jo netrikdė. Tik netyčiomis, harmoningai jam pritardamas, sučiviruodavo kikilis ar sučiaukšdavo strazdas.

Guri sužavėta klausėsi.

Per visą šitą laiką vieversėlis ją guodė liūliuodamas ir ramindamas.

Tai čia, tai ten Guri jį išvysdavo, stebėdavosi, kad jis toks švelnutis ir tokią galybę turi savo gerklutėje,

siaurutėje krūtinėlėje. Apstulbusi žiūrėdavo, kaip jis tartum akmenėlis krisdavo iš aukštybių ir, plastelėjęs sparneliais, išnykdavo arimuose.

Kartą ji išsigando dėl mielo paukštelio gyvybės.

Padangėję ratu sklendė vanagas. Staiga jis krito žemėn, kur ką tik buvo nutūpęs dangaus giesmininkas. Vanagas nuplasnojo į mišką ir nusinešė grobį naguose.

Guri nusiminė. Argi jau negirdės giesmės, kuri ją guodė?

Tik štai vėl sparneliais suplasnojo vieversėlis ir vos pakilęs nuo žemės ėmė vyturiuoti.

Guri lengviau atsiduso. Vanagas buvo tik pelę nutvėręs.

Pamažu keitėsi Guri įpročiai. Ji miegojo naktį, o dieną šildėsi saulutėje. Jau nebijojo medžiotojo, kuris jai atnešdavo saldžių dobiliukų. Nebijojo ir šuns iš anapus užtvaro. Guri greit suprato, kad ją saugo viela.

Su panieka ji žiūrėjo į gaidį, kuris puikavosi tarp niekingų vištų. Ją erzino jo raudona skiauterė, o geltona uodega su lenktom puikiom plunksnom jai nedarė įspūdžio.

Visai kitokie fazanai, puikūs laukiniai paukščiai.

Kaip jie sparnais plasnoja, jei reikia bėgti.

Bet šis nevykėlis gaidys tik ir puikavosi, čia išskėsdamas, čia vėl suglausdamas sparnus. Vos vargais negalais iki tvoros nulapsėdavo ir tai laikė dideliu daiktu.

Guri atrodė, kad visos vištos yra išsigimusi fazanų giminė.

Šie nusižeminę tarnai, kuriuos Jis laikė savo nuosavybe, pulku sulėkdavo, jei Jis, pabėręs grūdų, juos viliodavo. Rajūs buvo tie veltėdžiai.

Guri Jam netarnavo ir niekad netarnaus. Ji nesiudos prijaukinama.

Kartais ji pajusdavo skausmingą girios, laisvės ilgesį.

Žaizda ant nugaros užgijo, ir ji jau nenešiojo tvarsčio.

Ant randų pamažu užaugo plaukai, ir neliko žymės.

Vieną vakarą, kai apuokas anksti prabudo ir atrodė gerai nusiteikęs, Guri priėjo prie jo narvo ir paklausė:

- Kas bus, kai ateis jūsų eilė?

- Kam tai primeni? - tarė apuokas vartydamas akis.

- Žadėjote papasakoti, - kukliai atsakė Guri, - jau labai seniai laikiu...

- Ar tau knieti sužinoti?
- Taip, - prisipažino ji, - jau seniai knieti.
- Gerai, jeigu pažadėjau, - nusijuokė apuokas, -
be to, mes dabar bičiuliai...
- Iš pradžių buvo labai sunku... jūsų bijojau... ir
ėmė siaubas... - prisipažino Guri.
- Apuokas pasipūtė, suknapšėjo snapu, ir jo akys
linksmai sužibo:
- Baisu? Žiūrėk, žiūrėk! Tai, tiesą pasakius, kliudo
draugystei. Kodėl baisu?
- Jūs dvokiate, - tarė Guri atvirai.
- Ir dabar?
- Žinoma. Visada.
- Nežinojau, - juokavo apuokas, - maniau, kad
labai kvepiu.
- O ne, - tarė šypsodamasi Guri, - dabar nejau-
čiu to kvapo. - Ir ji gyvai pridūrė: - O dabar jus net
labai myliu.
- Kitaip ir negalėtų būti. Juk mudu likimo draugai.
- Tai papasakokite, - spyrėsi Guri.
- Menkas man džiaugsmas. Tupiu ant baslio, o Jis
atsigula ant žemės ir tvoskia į mane ugnies ranka.
- Bet jūs gyvas!
- Ak! Mane Jis saugo, manimi kitus vilioja.
- Kokius kitus?

- Daugiausia varnas, dažnai šarkas, kėkštus, sakalus, vanagus, suopius... Visus tuos, kurie mane bjauriausiai išjuokia ir nori sučiupti.

- Ar Jis juos nubloškia?

- Taip! Beveik visus. Jie krinta man po kojomis. Taip jiems ir reikia. Ko jie mane puola kaip padūkę.

- Kaip jūs atsiduriate ant to baslio?

- Jis mane užkelia.

- O ar negalite nulėkti?

- Mielai nulėkčiau, jei nebūčiau pririštas! Aš jau žinau, kas bus, kai Jis pas mane ateina. Kiekvieną kartą jį gąsdinu, klekenu snapu, skečiu grasindamas nagus, pasišiaušiu... veltui! Nė truputėlio Jis nebijo! Nusiima nuo galvos vieną dalį. Esi juk mačiusi, kad jis gali savo galvą perskirti į dvi dalis, ar ne? Taigi nuimamą dalį užmaukšlina man ant akių. Ir aš apspangstu, negaliu gintis ir imu svaigti nuo Jo kvapo. Jis čiumpa mane už kojų ir pririša taip tvirtai, kad vos galiu pajudėti. Siaubas ima.

- Vargšas apuokas!

- O kokia kančia, kai Jis mane įgrūda į siaurą medinį narvą ir užsimeta jį ant pečių. Op! Atsitrenkiu galva į sienelę ir sulig kiekvienu Jo žingsniu trankausi tai į vieną, tai į kitą sieną. Kiekvieną kartą būna bloga. Tik kai Jis pastato narvą ant žemės ir

mane išleidžia, atsigauanu. Bet pirma Jis pririša mane virvele prie baslio. Žinau tą baslį ir jau žinau, kas čia dėsīs. Ir bijau, ir šiek tiek galiu gėrėtis laisve, lepintis laukinių žiurkių, kurmių kvapu ir visais gardumynais, kuriuos sučiupčiau, jei tik būčiau laisvas. Tuo metu Jis įlenda į duobę, o aš supuosi ant baslio, ir abu laukiame dienos.

- O paskui?

- Paskui pirmosios atskrenda varnos. Jos taip karčia, kad jau iš kažin kur girdėti. Protingos tos varnos ir labai aktylos, ir vargiai Jis jas sučiuptų, jeigu jos iš neapykantos man nedarytų kvailysčių. „Ana jis, naktinis lizdų vagis, galvažudys“, - ima šaukti jos. Kvailos per visą pilvą. Negi jos pačios niekad lizdų nedraskė ir niekad nieko nenudėjo. Grasindamos skraido virš manęs, visai arti priskrenda, kad, rodos, ims ir man akis išduobs ar kiaušą sutraiškys. Bet nė viena nedrįsta prisiliesti. Pykšt! Trenkia ugnies ranka, dar kartą bum. Ir vėl bum! Striuokteliu, nors prie trenksmo jau pripratęs ir žinau, kad ne į mane taikoma. Bet varnos, protingosios varnos, kurios paprastai taip bijo ugnies rankos ir gerai žino, kada Jis su ugnies ranka ir kada be jos, nelekia nuo trenksmo, nors ir kiek jų draugių kristų negyvų. Jos mato mane vieną ir šėlsta iš pykčio.

- O kas dar atskrenda?

- Jau sakiau. Daug šarkų išlieja savo tulžį. Kėkštai irgi nori mane pulti. Nori! Bet nedrįsta ir vargšai atsiduria ant žemės nespėję nė susigriebti. Visi dedasi nekalti, visi puola ir susilaukia galo, kurio geidžia man. Nieko nesuprantu! Suskrenda tiktai plėšikai, tiktai plėšikai nori plėšikus bausti. Šiaipgi niekas neatlėks, niekas. Atskrenda dar sakalų, vanagų, suopių, kuriuos pamatau dar iš tolo, kai jie atrodo kaip taškučiai. Jie puola mane ir jei turėtų laiko, supašytų į skutelius. Bet Jis visus nupyškina. Porą kartų buvo atskridę net du žuvininkai ereliai. Nusileidau nuo baslio, atsiguliau aukštiekninkas ir buvau bepaleidžias į darbą snapą ir nagus... Tik nebuvo kada. Pykšt! Ir jie plumptelėjo, kaip ir kiti, žemėn.

- Ar dažnai jums tenka taip ant baslio tupėti?

- Nedažnai. Vėlu rudeniį apie tris keturis kartus, žiemą ir pavasarėjant keliskart. Pripažįstu, kad Jis manęs nuo kojų nenuvaro. Jis duoda man esti, maudo. Bet labai nuobodu. Būti belaisviu ir nuobodžiauti – baisus daiktas, tikriau sakant, lėta mirtis.

- Nešnekėkit, – šaukė Guri, – jūs sveikas, stiprus!

- Kuriam galui ta sveikata, tas stiprumas, – tarė nusiminęs apuokas.

Guri pagailo apuoko, pagailo ir pačios savęs.

Bet staiga ji susigriebė:

- Ar kartais baslys jums ne pramoga?

- Pramoga? - Apuokas liūdnai užsimerkė.

- Norėjau pasakyti, ar nesidžiaugiat, kad priešai žūva jums po kojom?

- Džiaugtis?.. - Apuokas atsiduso. - Visiems pavydžiu. Jie laisvai gyveno ir gal apsirikę ar iš kvailumo, ar dėl ko nors kito... staiga ir lengvai juos, kupinus jėgų, ištiko paskutiniai.

Stirna ir apuokas staiga nuliūdo.

Bet vėliau Guri vėl dažnai prašydavo, kad apuokas jai viską pakartotų.

Kartais jis šiurkščiai jai atsakydavo.

Bet kai stirna imdavo prašyti ir maldauti, jis sušvelnėdavo ir vėl pasakodavo. Guri nenuilsdama prašydavo vis naujų smulkmenų. Pagaliau apuokui tai pasidarė lyg kokia pramoga.

Jam beplepant praeidavo vakarai, o dieną čiviruodavo vieversėlis.

Pamažu Guri ėmė apsiprasti nelaisvėje.

Bembis dabar vaikščiodavo kitais takais, kuriais niekad anksčiau nebuvo vaikščiojęs. Veltui Genas

klausinėdavo apie tėvą; motina nieko negalėdavo atsakyti. Falinė nežinojo, kur jis iškeliavęs; ji nenuvokė, kodėl jis nesirodo, ir nieko negalėjo pasakyti savo sūnui.

Tiesa, Bembis visuomet kuri laiką dingdavo. Bet niekad taip ilgai, taip labai ilgai kaip ši kartą.

- Kai dingo Guri, mes netekome ir tėvo, - kartą pasakė Genas motinai.

Falinė krūptelėjo. Netekom? Ar jis visam laikui nuo Falinės atsiskyrė? Ne! Ne! Nieku gyvu ji negalėjo tuo patikėti.

Kai vėl nuaidėjo trenksmas, Genas sunerimęs tarė:

- Galbūt tėvą ugnies ranka nubildino... Kas žino...

- Negalimas daiktas, kad Jis tėvą nutykotų, - ryžtingai pasakė Falinė.

Motina su sūnum klausinėjo apie Bembį visų sargų: šarkų, voveraitės ir net varnų. Veltui. Niekas nežinojo, kur jis pasidėjo, niekas nebuvo jo matęs.

„Kai dingo Guri“, - šie žodžiai Falinei neišėjo iš galvos ir graužė širdį.

„Guri, - galvojo susikrimtusi, - vaikeli brangus... kur tu pasidėjai? Kas tau pasidarė? Ar prisimeni savo motiną, savo brolių ir kilnų tėvą? Ar neužmiršai mūsų visų?“

„Bembi... Bembi... kurgi tu? Ar mane palikai, kad Guri nebėra? Aš nekalta... aš kankinuosi labiau negu tu! Pasirodyk, Bembi, pasirodyk nors kartą! Be tavęs mes labai vieniši!..“ – su ilgesiu galvojo Falinė.

Bet Genas netyčia nuspėjo. Bembis dingo, nes buvo dingusi Guri.

Bembis išėjo dukters ieškoti, tvirtai ir atkakliai pasiryžęs ją surasti. Baisūs atsiminimai apie nelaimingą Gobą jį degino kaip ugnis. Niekados, niekados Guri neištiks Gobo likimas, niekados Jis nepadarys iš jos to, ką buvo padaręs iš vargšo Gobo. Niekados!

Šitokios baimės kamuojamas, tėviškos meilės skatinamas, Bembis ryžosi išmėginti viską. Ne aklai, ne bet kaip ir ne beprasmiškai! O protingai, gudriai, pagal planą, sumaniai, kaip jį buvo išmokę senieji kunigaikščiai, ir ką jis žinojo iš savo patirties.

Tą vakarą, kai Jis nusinešė Guri, Bembis kurį laiką sekė Jo pėdsaku. Ir nuo šio laiko Bembis visiškai pasikeitė. Jis nebevaikščiodavo slaptais takais, kuriais paprastai keliaudavo, o rinkdavosi vieną po kitos tokias poilsio vietas, kurios atrodydavo nesaugios. Ir Jis niekad nebūtų net įtaręs, kad tokiose vietose būtų stirnino guolis.

Kai Jis ateidavo į girią, Bembis ištisas dienas lipdavo Jam ant kulnų. Kai Jį pamatydavo ar suosdavo,

sekdamo Jo pėdsaku, kovodamas su pasibjaurėjimu, kurį kėlė Jo kvapas. Dažnai Bembis būdamo visai arti, kai Jis pakeldavo ugnies ranką ir nudobdamo kunigaikštį ar kokį plėšrūną. Bembis nesudrebėdamo net ir trenksmui nuskardejus, nugalėdamo tą baime, kaip ir pasibjaurėjimą Jo kvapu.

Kai Jis grįždamo su grobiu iš savo eiguvos, Bembis atsilikdamo, nes pievoje jau negalėdamo sekti.

Kad ir kas atsitiktų, stirninas turėjo surasti Jo namus. Bembis nežinojo, kur Jis slepiasi, kur nakvoja, kur velka nudobtas stirnas ir kitą grobį ir ką su juo daro.

Vis dėlto Bembiui reikėjo tą mįslę įminti, išaiškinti tą paslaptį. Tai buvo jam naujas sunkus uždavinys. Pasiryžo ir nė akimirkos nesusvyravo; jis buvo ištvėringas ir ne vėjagalvis. Juk tenai buvo ji, Guri!

Reikėjo jai įkalti į galvą, kad neužmirštų girios, motinos ir brolio, išpėti ir apsaugoti nuo Jo pagundų, pažadinti beužsnūstantį laisvės jausmą. Laisvė! Laisvė! Brangiausias daiktas laukiniam padarui.

Bembis prasibastė visą naktį neramus. Jis nė negalvojo išeiti iš girios. Bet dažnai jis nuspūdinamo ir į pamiškę, o kartą ten surado keliuką į medžiotojo namus.

Nustebęs stirninas sustojo. Jis suuodė Jo kvapą, rado Jo pėdsakus.

Vis uosdamas stirninas žengė kelis žingsnius, staiga ėmė bėgti ristele ir nė nepajuto, kaip išlėkė iš girios.

Ir bematant visai prieš jį išdygo namas, kur gyveno medžiotojas.

Bembis priėjo, aukštai kilnodamas kojas.

Pagaliau, pagaliau... jo svajonių... jo vargo tikslas! Taip! Šitas tikslas jau pasiektas.

Kai Bembis priėjo prie sodo tvoros, namie sulėjo šuo.

Bembis sustojo kaip prikaltas; pasiruošęs bėgti, visas įsitempęs klausėsi ir svarstė, uosdamas vėją, pučiantį nuo namų.

Šuo amtelėjęs nutilo.

Kvapas, kuris trenkia jam į šnerves, baisus; jis junta, kad ten, kur šuo, gyvena Jis. Bembis uodžia šitą aštrų, šleikštų kvapą ir suuodžia... Guri.

Jis nesupranta. Jis šlykštisi bjauriu kvapu. Bet nesvarbu – ten Guri.

Ji miega šitoj smarvėj, gražiai susirietusi.

Susijaudinęs Bembis žiūri į ją.

– Guri!

Ji negirdi.

Jis prieina visai arti ir švelniai stukteli į šoną.

Ji pabunda ir nustērsta, manydama, kad čia šmėkla, ir nedrįsta pajudėti.

- Tai aš, vaikel! Aš!

Guri greit atsikelia.

- Tėve, tėve!

Iš pradžių ji netenka žado.

Paskui ima žaisti, šokinėti aplink Bembį, tartum visi rūpesčiai būtų jau praėję, tartum jų niekad ir nebūtų buvę.

Bembis seka ją, sukdamasis ratu drauge, Guri laksto kaip strėlė, zuja kaip padūkusi ankštame garde.

Dvi didelės, auksu spindinčios akys žiūri į Bembį. Kažkas dusliai suklopsi ir lyg iš po žemių pasigirsta balsas: „U-hu!“

- Kas gi čia? - paklausia Bembis išsigandęs.

Pasišokinėdama atstriksi Guri.

- Tai mano bičiulis, tėve...

- Tai bent bičiulis...

- Jis man buvo geras, - tikina jinai.

- Geras? Neatrodo, kad jis būtų geras.

- Man jis geras, - pakartoja ji, - vargšas ir be-laisvis, kaip ir aš...

- Ar tu apsipratai nelaisvėj, kad miegi, kai mes visi pabudę? Ar jautiesi laiminga?
- Išsivesk mane, tėve, - meldžia Guri, - nepalik manęs čia! Išsivesk!
- Dėl to aš ir atėjau, - atsako Bembis, - dėl to, nerasdamas sau vietos, tavęs ieškojau.
- Eime, tėve, eime greičiau! Noriu pas mamą! Pas Geną! Į mišką... namo į mišką! - Guri trypia, nekantrauja.
- Turėsi peršokti tvorą, - sako tėvas, - kitaip neištrūksi.
- Neperšoks, - atsišaukė apuokas.
- O, - atkerta Guri, - peršoksiu! Ir laisva būsiu.
- Linkiu tau, mažyte, - tarė apuokas, - bet ne tavo nosiai!
- Guri išibėgėja ir šoka, bet pasišokėjus krinta. Ji iššoka tik iki pusės tvoros.
- Vėl bando.
- Veltui.
- O, kad savo sparnus galėčiau tau atiduoti... - taria apuokas, juos išskėsdamas.
- Guri sustoja pailsusi, susigėdusi ir nusiminusi. Ji sunkiai dvėsuoja.
- Reikia išmokti! - guodžia Bembis ir pats nusiminęs.

- Išmokti... - murma apuokas, - išmokti... Ji turi užaugti, o tam reikia laiko... ir jeigu apskritai kada nors jai pavyks...

Guri švysteli viltis: „Kodėl nepavyks?“

- Tai nesunku, - skatina ją Bembis ir neišibėgėjęs peršoka per tvorą.

- Tėve! - liūdnai šaukia Guri. - Tėve, pabūk dar pas mane!

- Ateisiu kiekvieną naktį, - ramina ją Bembis, - kartu mokysimės... kiekvieną naktį...

Ir jis bėga, vejamas baimės. Bėga nežinomais takais, kol vėl aplink jį suošia giria.

Pagaliau jis tyliai dingsta krūmuose.

Jis susikrimitęs dėl Guri.

Guri susijaudinusi, ją kamuoja skausmas. Ji be galo ilgisi girios, laisvės, motinos ir brolio.

- Būk laiminga, - primena jai apuokas, - pamačiusi savo tėvą! Ir dėliaukis, kad jis lankys tave kiekvieną naktį.

Bet Guri nelinksma ir neklauso apuoko; ji negali užmigti ir dūksta aplink.

Anksti rytą atėjęs į gardą Jis tuojuo pamato, kad Guri nerami.

- Kas gi tau pasidarė? - sumurma Jis pamatęs, kad Guri nuo jo bėga išsigandusi kaip pirmomis dienomis.

Ir Jis įsmeigia akis į žemę.

- Šimts perkūnų! - sušunka Jis, išvydęs Bembio pėdsakus.

Paskui išsižiūrėjęs į žemę sušnibžda:

- Didžiulis patinas. Puikus patinas, tokio savo gyvenime nesu matęs.

Ir jis žingsniuoja patvoriu.

- Aha, - niurna Jis, - aha! Tai per čia jis įėjo, - o kiek toliau Jis pamato vietą, pro kurią Bembis buvo išokęs.

- Ne! Kaipgi, - stebisi Jis, žiūri į Guri ir krato galvą. - Ji labai jauna. Be to, ne laikas! Ak... nesuprantu.

Staiga Jis atsisuka į Guri ir šypsosi.

- Jie buvo atėję tavęs ieškoti! Ir tu norėtum pas juos, ar ne? Vargšėlė, nelaikysiu tavęs. Reikia duoti laisvę stirnoms! Na, eik.

Ir Jis atidaro grotų dureles, atkelia vartus ir, eidamas į trobą, pats sau murma:

- Nieko nepadarysi. Jos neprijaukinsi! Patinai darosi pikti, o patelės žūva. Tai girios vaikai ir turi gyventi girioje, kitoks gyvenimas jiems kenktų.

Iš pradžių Guri stovi apstulbusi.

- Bėk, - surinka apuokas, - bėk, laimės kūdiki!
Ir pagalvok apie mane, kai laisva būsi.

- Lik sveikas! - greitai, vos girdimai atsako Guri.

Paskui ji skuodžia kaip žaibas. Apdujusi, apsvaigusi stirna negirdi ir vieversėlio vyturijuojant; svirduliuodama, nepratusi prie ilgo kelio, ji mauna į girią.

Ji jau girdi lapus šnarant, junta, kaip sunkūs ramos lašai krinta jai ant kūno, alsuoja pažįstamu kvapu, susižavėjusi klausosi, kaip kliauga paukščiai.

Guri užplūsta džiaugsmo banga. Bet ji nepažįsta šitos vietos, nežino, kur pasukti.

- Guri!

Ji pašoka išsigandusi. Tai tėvas.

Nustebę ir be žado žiūri vienas į kitą.

- Kaip tu ištrūkai? - pagaliau paklausia Bembis. - Kaip peršokai?..

- Aš nešokau, - atsako Guri juokdamasi.

Ji trumpai apsako viską.

Ir Bembis juokiasi. Jis nesupranta, kas čia atsitiko, bet jaučia didelį palengvėjimą.

Tėvo juokas žavi Guri.

- Kur mama? - klausia ji laiminga.

- Eikš! - sako jis.

Ir jie ilgai keliauja nežinomais takais.

Guri tuojau atpažįsta krūmus ir medžius, ji neria kiek galėdama, ir tėvas ją prilaiko. Pagaliau jie parkuria namo.

Falinė jau pabudusi ir stovi pastačiusi ausis.

– Štai mes dviese, – sako Bembis.

– Guri!.. – tyliai taria motina.

– Mama!..

– O! Sesutė! – sušunka pažadintas Genas.

Tą akimirką, plėstelėjusi sparnais, sukvėkščia volungė: „Kokia aš linksma!“

Ji sučiulba šiaip sau, atsitiktinai, nieko nežinodama, kas nutiko stirnų šeimoje. Ji gieda apie džiaugsmo šventę, apie tą šventę, kuri prasideda kiekvieną dieną.

Iškilingai ir išdidžiai žingsniavo Falinė į pievą su abiem vaikais. Aukštai iškėlus galvą, puikiai nusiėikusi kilnojo dailias lieknas kojas tartum šokdama.

Nebekankino jos rūpestis ir nerimas, nebeken-tė pažeminimo. Ji atrodė pasikeitusi, vėl tokia pat nerūpestinga ir rami motinystė spindėjo jos akyse.

Dabar ji drįso ir net norėjo kitiems pasirodyti; jai neberekėjo slėptis, neberekėjo gėdintis; nebebijojo būti guodžiama.

Ir vaikai buvo pasikeitę: jų eisena rimta ir beveik išdidi.

Iš jų laikysenos buvo matyti, kad jie jau bręsta, bet dar aiškiai pasirodo vaikiškumas, kuris jiems dera.

Genas linksmas ir kartu surimtėjęs, tartum jis būtų patyręs savo sesers skausmą ir nuotykius.

Tiktai Guri liko tokia pat linksma ir nerūpestinga.

Daili kaip maža šokėja, naivi ir patraukli kaip būtybė, gimusi džiaugsmui ir pasauly nieku kitu nesirūpinanti, vien tik savo laime.

Motina ir brolis ją lepino, ir jai atrodė, kad taip ir reikia, kad taip ir turi būti.

Bembio vėl nebuvo.

Rola, Bozas ir Lana savo akimis netikėjo, kad Falinė pasirodė pievoj su abiem vaikais.

Nors jos laikysena jai pačiai to nenorint ir buvo iškilminga, bet ji elgėsi natūraliai kaip visuomet.

Toks buvo Genas ir ypač Guri.

Nieko ypatinga nebuvo atsitikę. Viskas gerai klojosi, kitaip ir negalėjo būti.

- Guri! Guri! Guri! - apstulbusi šaukė teta Rola su vaikais.

- Ar tu sugrižai?

- Tu gyva!

- Stebuklas!

- Gyva! Aš gyva! Kokie jums čia stebuklai?

- Nagi paklausykite!.. - tarė Rola, nežinodama ką ir sakyti.

- Lapės?.. Viso to nebuvo? - šaukė Lana.

- Ir Jo... Jis tavęs nenusinešė?.. - priminė Bozas.

- Et, smulkmenos, - kreipė kalbą Guri.

- Tai ne smulkmenos! - karščiovosi Lana.

- Pasakok! - spyrėsi Bozas. - Pasakok viską!

Ir Rola įsakmiai kalbėjo:

- Papasakok viską nuo pradžios.

- Šnekėkite! Jūs! - prašė jie Falinę ir Geną.

Bet Guri tarė:

- Nėra ko čia pasakoti! Tėvas mane išvadavo!

Dabar žinot! Ir užtenka!

Ji pašoko ir išdykaudama nukūrė per minkštą kaip šilkas žolę. Ji, visa nušvitusi, akimis gėrė beribius tolius tartum ištroškęs žmogus šaltinio vandenį, džiaugėsi, kad gali laisvai bėgti, ir jokios grotos jai nepastoja kelio.

Kitos stirnos pasileido paskui ją, Bozas ir Lana mėgino ją pavyti.

Bet Guri nei pagausi, nei sulaikysi.

Genas lėkė linksmas paskui ją.

Falinė ir Rola šnekėjosi.

- Kaip čia viskas buvo? - klausinėjo pastaroji.

- Jau girdėjai, - atsakė Falinė, - kad mūsų dukrą išvadavo Bembis.

- Girdėjau... deja... tai tik pasaka!.. Graži pasaka...

- Paklausk Guri!

- Ji nesako...

- Ir aš ne daugiau žinau, - tarė Falinė nuoširdžiai.

- Kaip galėčiau ką nors sužinoti?

- Klausk Bembio...

Rola pašoko.

- Bembio! Ar aš jį kada matau? Jei ir susitikčiau, tai ar išdrįščiau užkalbinti? Kas išdrįstų?

- Kodėl gi ne?.. - naiviai tarė Falinė.

Rola jautėsi gavusi per nosį, bet smalsumas buvo stipresnis už apmaudą.

Ji stengėsi išklausti iš kitos pusės.

- Tu ilgai nesirodei pievoje...

- Argi? - Falinė apsimetė nustebusi. - Man atrodo, kad aš visuomet čia būdavau.

- Niekada jūsų nematėm: nei tavęs, nei Geno.

- Atsitiktinumas, - išsisukinėjo Falinė.

Pradėjus brėkšti, šešios stirnos patraukė į tankumą, į savo guolius.

Jų nuotaikos buvo tokios pat skirtingos, kaip ir keliai, kuriuos pasirinko abi grupės.

Rola buvo suirzusi.

Bozas su Lana rodė nepasitenkinimą.

- Aš negaliu tos Guri suprasti, - prašneko Bozas, - nieko iš jos neišpeši!

- Ji dūksta kaip pašėlusis, - peikė Lana, - ji linksma kaip visada, bet nepasakys nė vieno protingo žodžio.

- Ji tyčiojasi iš mūsų, - niurnėjo Bozas.

- Kaip ir motina, - išsprūdo Rolai.

- Argi? Iš tikrųjų? - Bozas norėjo kuo daugiau sužinoti: - Ir Falinė tyli?

- Galvokit, kaip norit, - tyčiojosi Lana. - Tėvas mane išvadavo!.. Ir daugiau nieko.

- Bembis mūsų dukrą išvadavo, - kartojo Rola. - Ir viskas. Daugiau nieko nepasakys. Bembis! Tiesa, jis kunigaikštis, gražus ir geras! Bet argi dėl to jo šeimai reikia taip nosį riesti!

Jie piktinosi, kol užmigo.

Ir Falinė su savo vaikais ilgai negalėjo užmigti.

Bet jie buvo puikiai nusiteikę.

Ėjo vis nauji lankytojai pasveikinti Guri ir palinkėti geros kloties.

Sutūpę krūmuose, sargai buvo atsivedę ir savo draugų. Čia suskrido pulkas šarkų, kėkštų ir net kelios varnos; į savo purias uodegėles atsirėmusios, tupėjo trys voveraitės.

Susijaudinęs, susidomėjęs ir nustebęs visas garbingasis susirinkimas klausėsi, kaip Guri pasakojo savo nutikimą.

Kai ji apsakė medžiotojo pirkią, visus pagavo siaubas.

Ji kalbėjo ir apie pinučių gardą, kur buvo uždaryta per visą savo nelaisvės laiką.

Vargu ar buvo galima tokį dalyką įsivaizduoti, ir visi stebėjosi Guri.

Ji paminėjo apuoką.

Varnos ir šarkos tuojau pakėlė baisų riksmą.

- Nereikėtų jo taip neapkęsti, - tarė Guri.

Jos triukšmingai pertraukė Guri:

- Kaip? Nereikia jo neapkęsti? Šito vagies? Šito lizdų draskūno? Šito galvažudžio!

Guri nenorėjo pasakyti, kad kaip tik jie, apuoko kaltintojai, yra tokie pat piktadariai. Ji tik tiek tepasakė:

- Neteisingai šnekat! Jis tik vargšas belaisvis!

- Taip jam ir reikia! - rėkė įtūžę balsai. - Tegu būna nelaisvėje! To jis ir vertas.

- Bet tu, Guri, - paklausė voveraitė svarbiausio dalyko, - kaip tu ištrūkai?

- Taip! Taip! - šaukė dabar visi. - Kaip tau pavyko ištrūkti? Sakyk!

- Mano tėvas, - atsakė Guri ir, tardama jo vardą ,atsistojo, - mano tėvas mane išvadavo.

Falinė ir Genas iš pagarbos irgi pasikėlė.

Ir Guri stovėdama papasakojo visą istoriją.

Ji apsakė, kaip naktį staiga pasirodė tėvas, kaip jis peršoko per aukštą tvorą. Čia ji turėjo daug aiškinti, kad klausytojai suprastų, kas ta tvora.

Ji apsakė, kaip tėvas vienu šuoliu išlėkė į laisvę, bet nutylėjo, kaip jai nepavyko peršokti per tvorą.

Baigdama ji pasakė, kad auštant atėjo į gardą Jis ir, pamatęs tėvo pėdsakus, matyt, išsigando ir ją tuojau paleido. Taip Guri atrodė visi tie įvykiai.

Visi atsidėję klausėsi Guri pasakojimo.

Guri, motina ir brolis atsigulė miegoti.

- Niekada nesitikėjau, kad tave vėl pamatysiu, - tarė voveraitė, - ir džiaugiuosi, kad tu išsigelbėjai.

- Bembis, - sučiauškę šarka, - Bembis padaro viską, ką tik nori.

Į kalbą įsiterpė ir kiti:

- Tik vienas Bembis taip gali!

- Net ir Jis Bembio bijo.

- Net Jis!

- Niekas kitas to neišgalėtų!

Ir po to įvykio garsas apie Bembį dar labiau pasklido.

Susirinkusieji, girdėję, ką Bembis buvo padaręs, paskleidė žinią po visą mišką.

Išgirdo ir Rola su vaikais, jie dar labiau degė smalsumu ir noru viską sužinoti.

- Kodėl, - paklausė Genas sesers, - kodėl tu jiems nieko nepasakojai? Paprastai tu šneki labai noriai.

Guri šyptelėjo:

- Saugausi. Jei aš jiems papasakosiu, kas man nutiko, ką mačiau, reikės vėl iš naujo pradėti. Ir tai niekad nesibaigs. Žinau juos. Be abejo, ir mes taip darytume.

- Ar taip jau sunku daug kartų pakartoti?

- Taip, labai sunku.

- O dangau, - nustebo Genas, - kokia tu pasidarei protinga!

- Mano mielas, - atsakė jam Guri, - nežinau, ar aš protinga, bet esu tikra, kad pavojai, iš kurių ištrūkau, ir mano išgyvenimai per rimti, per brangūs man! Jei aš nuolat apie tai plepėčiau, būčiau neverta to nuostabaus išgelbėjimo ir savo tėvo.

Susijaudinęs Genas paklausė:

- Ir man... ir man tu nieko nenori pasakyti?..

- Tau? - juokėsi Guri linksma kaip visada. - Suprask, jei imčiau pasakoti pievoje girdint tiems, kurie mane kamuoja prašydami, atrodytų, kad aš

didžiuojuosi ir giriuosi. Man būtų gėda. Bet tau? Savo broliui! Tau viską papasakosiu.

- Ir jei vėliau... tavęs prašyčiau dar kartą papasakoti?..

- Kiek tiktai norėsi, viską pakartosiu.

Nudžiugęs Genas ėmė šokinėti, o jis taip darydavo labai retai.

- Tai tuojau pradėk! - sušuko jis džiaugsmingai. - Pradėk!.. Pradėk!.. Pradėk!..

Ir Guri jam papasakojo apie šuni... apie tvarstį, apie savo baimę ir skausmus, paminėjo gaidį ir vištas.

Iš pradžių Genas piktinosi, paskui ėmė juoktis.

- Netikiu nė vienu tavo žodžiu, - juokavo jis.

Pagaliau Guri ėmė šnekėti apie apuoką, kaip iš pradžių buvo jo nusigandusi, kaip šlykštėjosi jo kvapu, ir kaip vis dėlto jie tapo draugais. Pasakojo ir apie apuoko kančias.

- Tai baisu! - sušuko Genas.

Kai Guri sušneko apie laukų platybes, apie stirnas, šmižinėjančias rugiuose, apie fazanus, sulindusius į kukurūzus, Genas negalėjo atsistebėti.

O kai Guri ėmė liaupsinti vieversėlį ir jo giesmę, Genas susijaudino.

- Stebiuosi tavimi! - prisipažino jis. - Tu žinai daugiau, daug daugiau negu mes visi čia girioj!

Guri šypsojosi.

- Galimas daiktas, kad sakai teisybę, bet įsidėmėk: visa tai patikiu tik tau! Tik tau! Nepasakok to niekam!

- Ką tu? - tarė jis, veltui stengdamasis padaryti rimtą miną. - Ką tu? Reikia, kad visi tai sužinotų, visiems papasakosiu, kaip gaidys pakyla į padangę ir ima giedoti.

Brolis su seserim ėmė juoktis.

Guri buvo įsitikinusi, kad nešnekusis Genas neprasitars nė žodeliu apie jos nuotykį.

Ir Genas tylėjo.

Nuo dabar Guri istorija, kurią jie abu laikė paslaptimi, dar nuoširdžiau susiejo brolių ir seserį.

Vasara ėjo į pabaigą; rugsėjo pradžioje ji sušvito paskutinį kartą.

Stirnitėms atrodė, kad toks malonus šiltas oras bus amžinai.

Jau seniai šermukšniai buvo apkibę tokia gausybe raudonų uogų, kad paukščiai negalėjo jų aplesti.

Geltonose garbanotose šiošėse lėtai noko ir gelto riešutai. Voveraitės juos gliaudė ir krimto iki susir-

gimo. O ko negalėjo sukrimsti, dėjo atsargas žiemai; tik pačios dažnai užmiršdavo, kur viską nukišdavo ir nusiminusios imdavo ieškoti.

Gausų derlių davė ažuolai. Ant žemės prikrisdavo galybės gilių, ir naktį ateidavo vaišintis briedžiai. Ta proga Guri pirmą kartą susitiko su briedžiais.

Pamačiusi tokius aukštus gyvulius, Guri iš pradžių persigando.

Bet greitai ji nurimo, ir ją net ėmė džiuginti išgąstingas Rolos ir Falinės riksmas.

- Be-e! Be-e! - ir taip be galo. O kai plonai ėmė bliauti Genas, Bozas ir Lana, ji ko nesprogo iš juoko.

Norėdama pajuokauti, Guri ir pati kiek subliuvo. Ji dar tebestovėjo, o kiti išlakstė kur galėdami.

- Eikš, eikš! - šaukė jai lėkdamas Genas. - Aure karaliai! Eikš greičiau!

- Duok man pasižiūrėti karalių, - atsakė Guri.

Vėliau, kai jie buvo tankumyne, Genas jai ėmė priekaištauti:

- Karaliai pavojingi. Nestovėk arti jų.

- Bet, Genai, tau viskas pavojinga.

- Daug kas mums pavojinga! Turėtum gerai tą žinoti, ypač tu!

- Ar tu nebijai, vaikeliai? - paklausė Falinė.

- Karalių? Ne, mama...

- Manau, - tarė Falinė susirūpinusi, - manau, kad tu vis tokia pat vėjavaikė.

- Galbūt, mama, bet ką aš padarysiu?..

- Jei galėtum savo nugarą pamatyti... - Falinė turėjo galvoje jos randus, kurie nors jau ir buvo apaugę plaukais, bet dar baltavo jos keteroje.

- Tie karaliai man patinka, - tarė Guri, norėdama nukreipti kalbą.

Falinė nusigando:

- Patinka? Šitos baidyklės?

- Man jie gražūs! - tarė Guri.

- Tu iš galvos eini, - karščiaivosi motina. - Kuo jie gali tau patikti? Kuo? Ar kad jie drambloti, sunkūs, bjaurūs?

- Gaila, mama, kad mūsų nuomonės nevienodos. Karaliai daro didelį įspūdį. Mes galime didžiuotis, turėdami tokius puikius giminaičius.

- Nekalbėk apie giminystę, - pertraukė ją Falinė, - kokia čia giminystė! Kas tau tokias kvailystes įkalė į galvą?

- Niekas, mama, tikrai niekas. Man pačiai į galvą atėjo!

Staiga kaip visuomet pasigirdo duslus Bembio balsas:

- Klausausi, ką jūs šnekat.

- O tėve! - sušnibždėjo Guri.
 - Tėve! Tėve! - sušuko Genas nudžiugęs.
- Falinė vos girdimai suvapėjo:
- Sveikas...
 - Mažytė sako teisybę, - vėl prašneko Bembis, - ji gerai nuspėjo. Karaliai - mūsų giminaičiai.
 - Bet, Bembi... - pusbalsiu tarė Falinė.
 - Aišku, - kalbėjo toliau Bembis, - kad kažkas mus nuo jų skiria. Bet kas, nežino niekas. Tačiau skirtumas yra. Deja! Milžiniškas! Iš čia ir tas nenu-maldomas baisėjimasis, su kuriuo veltui kovojam!
 - Aš jais baisiuosi, - prisipažino pusbalsiu Fali-nė. - Baisiuosi ir bjauriuosi...
 - Tu viską perdedi. Kam taip bjaurėtis? Iš tikrųjų tie karaliai labai gražūs.
 - Gražūs... - šiaušėsi Falinė, tartum ją būtų norėję įtikinti, kad ir Jis gražus... - Nesakyk, susimildamas, kad tos baidyklės gražios. Tik dėl jų jėgos jiems duota karališka garbė... Tiktai kad jie stipresni už visus miške...
- Dar niekuomet Falinė nebuvo taip ilgai kalbėjusi su Bembiu.
- Iš tikrųjų tu gerai į juos neįsižiūrėjai, Faline, - atsakė Bembis vis taip pat ramiai. - Tu bjauriesi iš siaubo, ir tau, kaip ir daugeliui mūsų, šitas

jausmas yra tiktai baimė. Bet baimė akla. Įsižiūrėk gerai į karalius, įsižiūrėk gerai... ir tu negalėsi teigti, kad jie negražūs. Jie kur kas gražesni ir didingesni už mus...

- Bet... Bembi!

- Taip, Faline! Tai teisybė. Įsižiūrėjusi tu sutiksi, kad mes giminaičiai ir galime didžiuotis ta giminyste.

- Didžiuotis... tomis baidyklėmis...

- Daugiau nė žodžio, - pertarė jis griežtai. - Tu turi pripažinti tai, ką šitas naivus vaikas pamatė iš pirmo žvilgsnio.

Guri tylėjo su tokia abejinga išraiška, tartum būtų kalbama ne apie ją, o apie kokį kitą vaiką.

Nuo tos nakties, kai jai pasirodė Bembis, nuo to ryto, kai Guri buvo išvaduota, jos santykiai su Bembiu pasidarė keisti.

Savo dukteriai Bembis buvo toks, kaip ir anksčiau.

Duktė, kaip ir anksčiau, nedrįsdavo tėvo užkalbinti.

Bet tarp tėvo ir vaiko, tarp dukters ir tėvo buvo didesnis nuoširdumas kaip pirmiau. Ir abu jautė šitą artumą, šitą nuoširdumą, bet abu drovėjosi parodyti.

Niekuomet Bembis neužsimindavo apie begalinį vargą, kaip jis surado Guri.

Niekuomet nei jis, nei Guri neminėdavo bendrų nakties išgyvenimų, to ryto ir susitikimo miške, nors viskas su smulkmenomis buvo gyva jų širdyse.

Pievoje, laukymėse, tankumyne išaugo vėlyviai. Jų stiebai išblyškę, violetinės taurelės kaip puodukai, tušti ir nenaudingi.

Genas ir Guri niekino šitas vargas gėlytes, ir Falinei nereikėjo daug kartų įspėti, kad saugotųsi jų. Ji tiktai pasakė:

- Tai pasiuntiniai, pranešantys ateinant bado metą.

- Ką nori pasakyti, mama? - klausinėjo Genas.

- Tai paskutinės metų gėlės, sūnau...

- Argi galima apie tuos keistus augalus pasakyti, kad jie žydi? - atrėžė Guri.

- Jos daro ką išgalėdamos, - tarė Falinė, - žemė dabar nebeturi sulčių geresnėms išauginti. Nužydėjus šitoms paskutinėms gėliūkštėms, nebebus žiedų iki pat pavasario.

- Ar ilgai teks laukti, kol ateis pavasaris? - paklausė Genas.

- Ilgai, labai ilgai, sūnau. Mums reikės ištvirti didelius šalčius, kęsti alkį ir didelį vargą.

- Ar ištvėrsime? - susirūpino Genas.

- Manau, kad ištversime, - atsakė Falinė, - jei tik sveiki būsit.

- Ką čia, nebijau aš šalčio, - tarė Guri.

- Kadangi nežinai, kas yra šaltis, - subarė motina.

Bet Guri drožė toliau:

- Nei alkis, nei vargas manęs nebaugina.

- Kvailai šneki, - tarė motina griežtai.

Širdyje Genas pritarė motinai, bet jis per daug gerbė savo seserį, kad drįstų jai prieštarauti.

- Kaip kvailai? - stebėjosi Guri. - Aš tavęs nesu-prantu, mama. Šiandien mums puikiai klojasi. Na ir džiau kimės! Kuriems galams iš anksto krimstis?

- Reikia viską numatyti, Guri, viską! Ypač ateitį!

- Na ir kam gi? - tarė Guri juokdamasi. - Kas bus, tas bus! Ar bijodami nejausim alkio, šalčio? Ar būsim sotūs ir vargo nekeitėsime, jei šiandien drebėsime iš baimės? Tuomet verčiau...

Bet ją pertraukė Falinė:

- Tauški, kas tau užaina ant seilės, nieko negalvodama. Tu vis tokia pat lengvabūdė.

- Kam aš turiu kitokia būti? - tarė Guri. - Esu, kokia esu. Argi savo prigimtį pakeisi?

- Nebūk tokia patenkinta savimi!

Guri vėl prajuko:

- Patenkinta savimi? Bet, mama! Aš patenkinta giria, kad esu pas jus! Patenkinta savo laisve, nes, tik jos netekęs, žino, kas yra laisvė! Bet patenkinta savimi? Nesuprantu. Apie save dar niekad ir nepagalvojau.

- Žiema yra nuolatinių pavojų laikas, - tarė Falinė.

- Tu jau sakei, mama. Tai šaltis, badas, vargas... - sukruoto persigandęs Genas.

- O, tai būtų dar pakenčiama, - atsiduso Falinė, - bet kaip tik žiemą mus medžioja Jis. Niekas nėra saugus nuo ugnies rankos, nei senas, nei jaunas. Mes negalime niekur pasislėpti.

- O tankumynas?.. - tarė Genas, norėdamas nusiraminti.

Falinė sugriovė visas jo viltis.

- Žiemą tankumynai neapsaugo. Krūmai ir kerai yra belapiai. Jis visur mato.

- Bet tu žiemą vis dėlto iškentėjai? - šaukė Guri. - Vis dėlto iškentėjai... ar ne? Ir daug žiemų?

- Iš tikrųjų, - prisipažino Falinė, - iš tikrųjų daug žiemų, bet kiek kančios...

- Taigi, - baigė linksmai Guri, - priimkime šias kančias, šitą baimę ir ramiai iškęsime baisią žiemą.

Genas drebėjo. Jis negalėjo įsivaizduoti, kas jų laukia.

- Nedrebék taip, brolau! Mūsu tėvas... pagalvok apie tai... mus gins tėvas!

Ir šiais žodžiais baigėsi ginčai.

Falinės ir Rolos vaikai pradėjo taikiai žaisti pievoje.

Abi motinos sutarė, nors tarp šeimų ir buvo pasitebima šiokia tokia įtampa. Rola negalėjo pakęsti Falinės santūrumo.

- Nedaryk iš Guri istorijos paslapties, - neištvėrė ji kartą.

- Kada aš dariau paslaptį?

- Aš be tavęs daug ką sužinojau, - tarė Rola su pasitenkinimu.

- Kaipgi? Iš kur?

- Iš sargų, nes tavo duktė jiems pasakojo, o mums ne!

- Ir man ne daugiau tepasakė, - užtikrino Falinė.

- Iš tikrųjų keista! Manau, kad negražu taip daryti.

- Kodėl?

- Plepioji Guri pasakojasi sargams, o nutyli savo motinai, mums, tartum mes būtume svetimi.

- Argi mano Guri tokia plepi? Ateity ji jums neįkyrės...

- Neužsigauk, nenorėjau tavęs ižėisti. Norėjau pasakyti, kad Guri tokia linksmuolė... daugiau nieko.

- Bet ji liko tokia kaip paprastai... iki šios dienos...

- Bet iki šios dienos ji nieko nepapasakojo nei tau, nei mums... tik sargams...

- Tu ant jos pyksti už sargus. Bet suprask, Rola, kad sargai taip dažnai yra išgelbėję nuo pavojų ją, tave ir mums visus... kad ji turėjo jiems papasakoti savo nuotykius.

- Tebūnie ir taip... bet kodėl ji nepapasakojo mums, savo artimiausiems bičiuliams?

- Ji tokia ir man, savo motinai... ir aš neįsižėidžiu. Aš laiminga ją vėl atgavusi!

Stirniukai irgi ginčijosi dėl tų pačių dalykų. Kaip ir motina, Bozas su Lana negalėjo susilaikyti nekamantinę Guri, reikalavo be išsisukinėjimų papasakoti savo istoriją.

- Dabar tu vėl rami... - tarė Bozas.

Guri pastatė ausis.

- Rami? Ar kada nors buvau kitokia?

- Taigi... Prabilk pagaliau! - išdėjo trumpai Lana.

- Juk mes kalbamės... visą laik kalbamės... ko gi daugiau norit?

- Kad savo istoriją papasakotum! - išdrožė Bozas.

- Visą istoriją! - sušuko Lana.

Guri papurtė galvą.

- Nėra čia ko pasakoti.

- Mes jau kai ką žinom, - tarė Bozas.

- Sužinojom iš sargų, - pridūrė Lana, - visa giria žino!

- Na, tai jūs patenkinti.

- Norime viską sužinoti! - išdrožė Lana.

Ir Bozas spyrėsi:

- Iš tavęs! Iš tavęs pačios!

- Negaliu apie tai kalbėti! - pareiškė Guri ir nukūrė į pievos vidurį.

Bozas ir Lana buvo bebėgą paskui ją, bet Genas juos sulaukė.

- Tegu lekia! Kam laikyti! Ji nieko nepasakys!

- Ar čia draugystė? - tarė Bozas pasipiktinęs.

Lana įsižeidusi tylėjo.

Guri jiems šaukė:

- Eikškit! Eime lenktynių!

Tik vienas Genas ją nusivijo.

Kurį laiką jų draugystė atrodė beišyranti.

Bet vienas įvykis miške baisiai sujaudino stirnas, ir visi jų nesutarimai dingo.

Vieną naktį, dar prieš auštant, Falinė su vaikais grįžo į savo gūžtą. Prieš užmigdami jie kalbėjosi apie keistą ir šaltą savo pusbrolių elgesį.

- Iš visų trijų blogiausia Lana, - tarė Guri, - ji elgiasi taip, tartum jai būčiau įkyrėjusi, ir atrodo, jog ji man daro didelę malonę, kad teikiasi atsakyti. Ilgiau to nepakęsiu.

Ir Genas pridūrė:

- Paskutinį kartą, kai Bozas prasižiojo, tik tiek tepasakė: „Duok man ramybę“ - ir nuo to laiko visai man neatsako.

- Liausimės su jais bendravę. Baigta! Viskas! - išdrožė Guri.

- Tuomet neisime daugiau į pievą, - tarė Falinė.

- Man gera pievoje... Visada noriu ten eiti, kur man patinka, - kalbėjo Guri.

- Bet, - ginčijo Falinė, - būtų nesmagu...

- Jei kam nesmagu, tai tik jiems, o ne mums, - sušuko Guri, - tegu jie ir neina. Tai mano pieva!

- Tavo pieva?

- Žinoma! Mano pieva! Niekas neturi į ją tiek daug teisių kiek aš! - Guri prisiminė, kad jos kraujas buvo sudrėkinęs šitą žemę.

Falinė ir Genas, matyt, irgi tą patį galvojo, nes tylėjo.

Kai jie jau buvo besigulą miegoti, staiga tarp jų išoko Rola.

- Ar Bozo čia nėra? - Ji buvo kaip nesava. - Ar nematėt Bozo?

Lana, stovinti šalia jos, atrodė kaip žado netekusi.

Užjausdama Falinė paklausė:

- Argi Bozas ne su tavim?

- Su manim! Su manim... - mikčiojo Rola, - žinoma, buvo su manim... Bet dabar... dabar... dingo, dabar dingo, pražuvo!..

Guri irgi įsikišo:

- Sakyk, teta Rola, kaip jis išėjo... nenusimink... atsikvošėk...

Malonus Guri balsas ir tai, kad ji pasakė „teta“, vėl pažadino nuoširdumą.

- Viską Guri papasakok, mama, - šnibždėjo Lana, - Guri yra patyrusi...

- Bet ką aš jai pasakosiu... - ir Rola ėmė vapėti: - Mes... kaip paprastai... o, dėkoju tau, Guri... tu nori mums padėti... Bozas yra papratęs daryti vingį per krūmus... ir jam reikia tai atleisti... tu supranti... mažą vingį...

- Kada tu pastebėjai, kad jo nėra? - paklausė Guri. Ji bijojo, kad kas bloga nebūtų nutikę, ir buvo pasiruošusi padėti.

- Kai aš?.. Kai?.. Nežinau... neatsimenu. Kaip į žemę jis prasmego! Staiga! Mano Bozas! Mano vargšas Bozas!

- Ar nieko negirdėjote? - klausinėjo Guri, atsi-
gręžusi į Lana. - Niekas nesušnarėjo per lapus...
tartum kažkas šoktų... tartum lapė?..

- O, Bozai!.. - žliumbė Rola.

- Nieko negirdėjom, - prašneko Lana.

- Eime, - tarė Guri skambiu balsu, - eikšokit ir
parodykit man kelią, kuriuoėjot. Eisime ieškoti!
Mes jį surasime! Jis turi dar ten būti!

- Jis turi dar ten būti... - pakartojo Rola.

Guri išėjo pirmoji, paskui Rola su Faline.

- Nenusimink, - guodė ją Falinė, - suprantu tavo
skausmą ir rūpestį... Man dar blogiau buvo... Užjaučiu
tave! Nenusimink! Tau dar yra vilties!

- Dar yra vilties... - verkšleno Rola, - tai ir viskas,
kas man lieka...

- Tai labai daug, - tarė Falinė, - ir Guri mano,
kad jis dar turi ten būti! O ji sumani!

Traukdami takeliais į Rolos ir jos vaikų gūžtą,
jie nulindo į labai tankius krūmus.

- Ar šioje vietoje jis dar buvo su jumis? - kart-
kartėmis paklausdavo Guri.

Tai Rola, tai Lana atsakydavo: „Taip!“

Bet kai Guri vėl paklausus jos atsakė nevienodai, ši liepė skirtis.

- Neikim dabar viena paskui kitą, kiekviena drožkim kitu taku.

Jos išsisklaidė, žingsniavo pamažu, baimingai įsiklausydamos, laukdamos nelaimės.

Guri nugirdo kažką šlamant.

Ji sustojo ir pakėlusi vieną koją ėmė klausytis.

Ir vėl! Tartum kažkieno purtomas ir draskomas sučežėjo krūmas.

Vėl tylą. Ir vėl smarkiai sutreškėjo, paskui sušlamėjo.

Guri, prasiskverbusi per krūmus, nuskuodė tenai.

Ir rado Bozą kilpoj. Pamatęs Guri, jis pradėjo muistytis ir spardytis kaip padūkės.

Jam lipo akys iš kaktos; jis šniokštė, gargaliavo. Juo labiau jis spurdėjo, juo labiau jį smaugė kilpa.

- Bozai, - tarė jam Guri, - mano mielas vargšė Bozai... nespurdėk...

Bet Bozas nusiminięs tebesigalavo ir negalėjo nė žodžio pratarti.

- Raminkis, geruti, - meldė Guri, - nusiramink, nes tau bus blogiau!..

Kai Bozas nurimo, ji pridūrė:

- Aš atvesiu tavo motiną.

Rola ir kiti draugai atbėgo, Guri šaukiami, ir sustojo išsigandę, kai pamatė nelaimingą Božą.

Pervargęs ir išsekęs jis negalėjo nė pajudėti. Iškoręs liežuvį, pastirusiomis akimis jis atrodė bešleidžiškas paskutinį atokvėpį.

Motina priėjo, nulaižė jam snukutį, švelniai šnibždėdama paguodos žodžius, kurie jo nebejaudino.

- Koks čia daiktas? - klausinėjo Falinė sunerimusi.

- Nežinau, - atsakė Guri.

- Ar čia Jo gudrybės? - paklausė Genas, pastūmęs seserį.

- Vargu, - atsakė ji, - viskas čia atrodo taip mišlingai... nesuprantamai.

Lana verkė.

- Ar Bozas žus?

- Manau, kad ne! - Guri atsakymas juos kiek nuramino, nors ji pati buvo labai susijaudinusi. - Jis žudo tik su ugnies ranka! Čia jau ne toks pavojingas dalykas. - Ji tai pasakė iš užuojautos, nes pati bijojo, kad Bozas gali žūti kiekvieną akimirką.

Nė vienas nežinojo, kas yra šita kilpa; niekas nesuprato, kokia kančia šitaip užgesti. Ir visi pasiklioė Guri.

Bozas suspurdėjo, ir šaka, prie kurios buvo prišta kilpa, nulinko ir sutreškėjo.

- Būk ramus! - paliepē Guri.
- Nejudék, Bozai!
- Nejudék, vaikeli!
- Kantrybēs!

Jie kalbējo visi kartu.

Bet Bozas jų nesiklausē.

Staiga jiems mušē ī šnerves aštrus ir šlykštus kvapas; jis pažadino net apgvaibusī Bozā.

Tai buvo Jis. Jis ējo per krūmus, skirdamas ir treškindamas šakas.

Stirnos išsilakstē.

- Bozas žuvēs, - dejavo Rola, - mano nelaimingas vaikas!..

- Tavo Bozas išliks gyvas, - tarē Guri, nors pati buvo labai susirūpinusi, - neužmiršk, teta, kad Jis žudo ugnies ranka!

Bet Rola tebedejavo.

Nuliūdēs būrys stirnų sustojo atokiau. Niekas nenorėjo miego. Niekas nepratarē nė žodžio.

Tik Rola vis virkavo savo sūnaus.

Guri nežinojo, ką jai ir sakyti.

Eidamas per savo eiguvą, netoli tankumyno medžiotojas atsitiktinai patraukė pro tą vietą, kur kilpoje muistėsi Bozas. Išgirdęs treškant ir šlamant šakas, jis tuojau pagalvojo: „Ten gali būti žvėrienos.“

Jis atsargiai skyrėsi sau taką per krūmus ir, suradęs pėdsakus, ėmė greitai eiti.

Atskubėjęs rado Bozą gulintį ant žemės beveik užsismaugusį.

- Nuspėjau, - murmėjo medžiotojas, - ak, tie prakeikti briedmušiai! - Paskui pasilenkė: - Patinas! Vargšas žvėrelis! Gaila tavęs! Jei dar galima, padėsiu tau. Gana prisikankinai.

Jis atsargiai atmezgė mazgą ir švelniai nuėmė vielą nuo žvėrelio kaklo. Atlaidžiai žiūrėdamas į Bozą, jis prašneko:

- Nedaug betrūko ir jam būtų buvęs galas!

Bozas ėmė pamažu traukti orą, kiekvieną kartą vis daugiau jo gavo plaučiai, bet jis tebegulėjo paslikas, labai silpnas ir negalėjo pasikelti, tad vien tik dairėsi miglotu žvilgsniu.

Aštrus medžiotojo kvapas jį atgaivino. Pagaliau jis sukaupė jėgas ir atsistojo kiek svyrinėdamas. Bet vos pamatęs šalia savęs šypsantį medžiotoją, jis smarkiai pašoko, suklupo ir leidosi bėgti kiek kojos neša.

- Bèk, jauniklèli, - tarè juokdamasis medžiotojas, - bèk!

Vis labiau ir labiau peikèdamasis, Bozas movè, pats nežinodamas kur ir vien tik džiaugèsi, kad gali alsuoti pilna krūtine.

Medžiotojas murmèjo:

- Šitam šelmiui, kuris pastatè kilpà, paradysiu... Ak, tie suskiai, kilpininkai, niekšai! - Ir jis pasislèpè šeivamedžio krūme.

Laukti jam teko neilgai. Jis tuojuo pamatè niekdarì, tvarkingai apsirengusì, besiskverbiantì pro šakas. Tai buvo ižūlus maždaug trisdešimties keturiasdešimties metų vyras. Iš jo kraupaus veido buvo galima matyti, kad jis gali padaryti bet ką. Ant jo nugaros kadaravo tuščias maišas.

Jam dar nepriėjus prie kilpos, medžiotojas pašoko.

- Stok, - sušuko jis, - stok, niekše!

Šis, netikètai užklyptas ir išsigandęs, atrodè lyg i žemę įaugęs.

- Sučiupau tave, niekše! Bus tau kilpas spèsti, atsiimsi man už tai!

- Niekur manęs nesučiupot... - ižūliai atsakè tas, - ir taip nesiplūskite!

- Kaip? Nesiplūskite, - rèkè medžiotojas. - Tu ieškai savo kilpos, valkata, niekše!..

- Nieko aš neieškau... nieko!

- Nieko? Tai ką čia veiki?

- Vaikštinėju... ir niekas man to neuždraus...

- Vaikštinėji? - Medžiotojas prapliupo ironiškai juoktis: - Draustinyje, niekše, vaikštinėji ir dar auštant? Ten šalia tavęs guli tavo kilpa. Patinas buvo, bet aš jį paleidau.

Staiga valkata įniršo.

- Šunie, driskiau! - sugriežė jis dantimis.

Abu vyrai stovėjo vienas prieš kitą per dešimt žingsnių.

- Aš tave sulaikau, - tarė medžiotojas ramiai, - ir daugiau nė žodžio! Baigta!

- Baigta! - sušuko valkata, ir jo rankoje sublizgo pistoletas.

Žaibo greitumu medžiotojas prisidėjo šautuvą prie skruosto, iššovė, ir antrojo pakelta ranka nusviro.

- Na, mano mielasis, - kalbėjo medžiotojas. - Išgaruos tau noras šaudyti. Duokš šen! - tarė, išplėsdamas jam iš rankų pistoletą.

- Ai! - sudejavo vyras nusiminęs. - Man skauda...

Iš jo rankovės čiurkšnojo kraujas.

- Manei, aš tave paglostysiu, - burbėjo medžiotojas, - būtum mane nudėjęs kaip pasiutusį šunį!

Tai bent draugužis! – Paskui jis paliepė: – O dabar atrišk kilpą ir duokš man...

– Negaliu, aš sužeistas...

– Ak taip! – Medžiotojas buvo nepermaldaujamas. – Turi juk dvi rankas! Greičiau!

Nė žodžio netaręs, bastūnas nenoromis padavė medžiotojui kilpą.

– Čia tavo! – tarė medžiotojas. – Nesigink! Tu norėjai mane nudėti! Nesigink, kol dar nevēlu!

Vyras tylėjo.

– O dabar marš! – paliepė medžiotojas.

Niekdarys pakluso, bet, porą žingsnių žengęs, sustojo.

– Man bloga... negaliu toliau...

– Nekrėsk juokų! Pirmyn! Pasiterliosiu su tavim namie. Uždėsiu tau tvarstį ir net pavalgydinsiu prieš atiduodamas žandarui. Aš ne toks žvėris kaip tu! Bet dabar be juokų... Marš!

Ir abu nužingsniavo į medžiotojo namus.

Ne tik sargai, bet ir visi paukščiai, girdėję šitą vaidą, išnešiojo žinią po visą mišką.

Jų klausėsi visi nustebę, nesuprasdami, kaip vienas Jis gali būti toks priešas antram Jam.

Čia Bozas krūmuose pamatė saviškius.

Dar bėgdamas jis sušuko:

- Mama! Mama! Mama!

- Antai tavo vaikas šaukia motiną, - suriko Falinė.
Stirna sustojo pastačiusi ausis.

- Mama! Mama! - aidėjo balsas.

- Tai Bozas, - džiugiai suriko Rola, - Bozas! Mano Bozas! Aš pažįstu jo balsą! Bozas! Bozas!

Ir ji pasileido jam priešais. Mažylis, paklaikęs iš džiaugsmo, ėmė šokinėti aplink Rolą.

Subėgo ir kiti, ir prasidėjo linksmi sveikinimai.

- Lana, sesute!

- Bozai, mano brangus broli!

Dabar visi norėjo sužinoti, kas buvo atsitikę, kaip Bozas pakliuvo į bėdą ir kaip iš jos išsikapstė.

Bozas papasakojo. Jis beveik nesuprato, kokios piktadarybės auka jis vos netapo, ir dar mažiau žinojo, kaip buvo išvaduotas. Bet Bozas kalbėjo apie savo kančias, kurias gerai žinojo, nes buvo jas iškentėjęs.

Rola ir Lana apipylė jį klausimais.

- ...ar tu matei Jį?

- Kaip Jis atrodo?..

- ...papasakok daugiau apie Jį!

Falinė ir jos vaikai klausėsi tylėdami ir nieko neklausinėjo.

Bet Rola susizgribo:

- Tu turi būti jiems labai malonus. Jie, visi trys, labai užjautė tave! Tai tikri bičiuliai. Ypač Guri! Ji mus guodė, mane ir Laną, mus ramino, kai kentėjom ir liejom ašaras! Ji gera.

Bozas buvo labai malonus visiems, bet dabar kiek varžėsi, nes nebuvo pamiršęs, kad su pusbroliais nesutarė. Tačiau jam toptelėjo, kad Guri stovėjo prie jo šono, kai jis muistėsi kilpoj.

Guri greit pavargo, švelnių žodžių besiklausydama.

- Dabar eime miegoti! Nuilsau! - sušuko ji.

- Ir jau visai šviesu... - pridūrė Genas susirūpinęs. Atsargiai jie nužingsniavo į savo gūžtą.

Naktys pasidarė vėsios.

Medžių viršūnės pamažu gelto, raudo, rudavo.

Krisdami lapai sukosi ore, prieš pasiekdami žemę.

- Lapai atgyja... - tarė Genas.

- Priešingai, jie nyksta, - paaiškino Falinė.

Geso medžių ir krūmų žaluma; miškas ėmė mirgėti daugybe spalvų!

Nebekrito rasa. Bet prieš dieną, kai stirnos grįždavo į savo gūžtas, pievose ir laukymėse baltuodavo šalna.

Nebegiedojo paukščiai; labai retai čiauškėdavo strazdai.

Nesirodė volungės, ir gegutė buvo jau seniai pradingusi.

Vien tik čerškė šarkos, klykė kėkštas, čiulbėjo zylės, krankė varnos. Ir genys tebekaleno, bet nė karto nenusijuokė.

Rytą nubudę, keknojo fazanai, plasnodami sparnais, skrido iš lizdų ir tūpė žemėn.

Naktį, plyšodami keistais laukiniais balsais, aukštai padangėje lėkė dideli paukščiai ištįsusiais kaklais. Jie buvo pilki kaip debesys, apniaukę beveik visą dangų.

Šitie paukščiai skrido keistai išsirikiavę. Priekyje voros vadas, o paskui jį traukė įstrižai visi kiti paukščiai, ir visa vora, niekad nesikeisdama, atrodė tartum išskėstas skriestuvas.

- Kas gi ten aukštai? - norėjo sužinoti Genas.

- Šalčio ir žiemos pasiuntiniai, - atsakė Falinė.

- Ar tu juos pažįsti, mama?

- Ne! Niekas jų nepažįsta; niekas nieko apie juos nežino; galiu tik pasakyti, kad jie sunkių laikų pra-

našai, daugiau nieko. Jie gyvena vien tik sau ir taip griežtai laikosi savo papročių, kaip keistai skrenda.

Falinė iš tikrųjų nieko negalėjo žinoti apie laukines žąsis. Ji nežinojo, kad šie paukščiai, prasidėjus žvarbiai žiemai, skrenda iš šiaurės į šiltesnius kraštus ir kad jie baikščiausi iš visų gyvų padarų.

– Man patinka jų gagenimas! – sušuko Guri.

– Ar tikrai? – nustebo Genas.

– Įsiklausyk, – tarė Guri žavėdamasi, – įsiklausyk, kokie išdidūs, kokie drąsūs jų balsai!

Genas sukluso ir taip pat susijaudino.

– Norėtusi turėti sparnus ir skristi kartu su jais...

– O! Taip! – tarė Guri juokdamasi. – Jau seniai noriu turėti sparnus. Ypač dabar, kai tie nepažįstami paukščiai šaukia.

Stirnos dažnai susitikdavo briedžius, nes šiuo metu tie stambūs žvėrys bastydavosi net ir dieną. Vieną kartą didelis briedis ėjo per tankumyną, kur buvo stirnų gūžta.

Prilenkęs prie žemės savo vainikuotą galvą, jis atidžiai uodė, visai nepaisydamas išsigandusių stirnų. Falinės išgąščio šauksmai, atrodo, briedžio visai netrikdė.

Guri visados žinodavo, kada artindavosi koks nors briedis. Jai visai nereikėdavo užuosti vis stiprėjančio

jo kvapo; briedis dėdavo ragais į medį, ir iš šito švelnaus, bet toli aidinčio stuktelėjimo ji žinodavo, kad ateina karališkasis milžinas. Ji galėjo laiku perspėti motiną ir Geną ir pagal nuotaiką nuo jų bėgti arba, priešingai, stovėti ir žiūrėti į baisiuosius milžinus.

Vis dažniau ėmė rodytis briedės, pavieniui ar būriu, ir Falinė neišturėdavo nešaukusi: „Be-ee!“

Vieną ankstų rytą, kai pro balzganas ūkanas brėško aušra, pasirodė Bembis. Šitame rūke jis atrodė kaip didelis ir neryškus siluetas.

- Mano vaikai, - tarė jis, - atėjo karalių pasirodymo laikas. Tu tai žinai, Faline, ir taip labai jų bijai, kad aš jau būgštauju, ar tik neimsi mažiau rūpintis vaikais...

- Aš kovoju su šita baime, - tyliai tarė Falinė. - Bet veltui. Ji nugali mane.

- Žinokite, vaikai, - kalbėjo toliau Bembis, - kad karaliai viešpatauja girioj. Paprastai jų nepamatysi, bet šiuo metu jie rodo savo galią! Ar suprantate, ką sakau?

- Taip, tėve... - atsakė Genas.

Guri tylėjo: ji teatsakė akimis.

- Kaip tik dabar bėkite nuo karalių, - šnekėjo Bembis, - traukitės jiems iš kelio, nes greit jie bus įniršę, ir nežinia, nuo ko jiems užeis pyktis. O supykę

jie gali būti pavojingesni ir už Jį! Geriausia nuo jų bėgti tik pamačius ar suuodus...

- O! Aš jau bėgsiu! - užtikrino Genas.

Guri nepratarė nė žodžio ir juokėsi.

- Karaliai turi savo vietas, - toliau kalbėjo Bem-bis, - kur jie susirenka ir dūksta su karalienėmis. Kartais jie kaunasi dėl vietos. Tada jie pavojingiausi. Kai pasigirsta jų galingi balsai, geriausia nešdintis nuo jų. Nė vienas iš smalsumo nesiartinkit į tokią vietą.

- Aš visai nesmalsus, - vėl pratarė Genas.

Falinė atsidėjusi klausėsi.

Dingus Bembiui, visai netikėtai prasijuokė Guri.

Bembis šį kartą dar paslaptینگiau išnyko saviškiam iš akių nei visada.

Vos po kelių naktų šen bei ten pasigirdo duslus maurojimas: „Mmė...“ Paskui vėl tylą.

- Tai karaliai, - drebėjo Genas, - jie jau baubia...

- Na, - tarė Guri linksmi, - čia nieko baisaus...

- Palauk, vaikeli, - prašneko Falinė, - palauk, kai jie tikrai ims baubti... tuomet kitaip pasijusi.

Iš tikrųjų Guri kitaip pasijuto, kai suskardėjo pirmas tikras draikos šauksmas.

Iš pradžių šitas šauksmas aidi kaip galingas dejavimas, besiveržiantis iš milžino krūtinės, paskui

jis nutrūksta ir vėl suskamba kaip laukinis riksmas, pagaliau baigiasi silpnais ilgėsingais atodūšiais.

Falinė ir Genas šoko bėgti ir smuko į tankumyną.

Guri sustingo vietoje: ją kratė šiurpuliai, ir jos širdis daužėsi kaip kūjis.

Staiga antras riksmas sudrebino orą, galingas ir ilgėsingas riaumojimas.

Nors ir norėdama bėgti, Guri stovėjo kaip prikalta, sužavėta to riksmo.

Kiek toliau suskardėjo trečias riksmas, didingas ir grasinantis bosas, kuris vis plonėjo ir pagaliau suskambo aukščiausiais tonais.

Guri buvo sužavėta šių keistų garsų ir klausėsi kaip vaikas, kuriam pirmą kartą sekama pasaka apie didvyrius.

Stirną apėmė keistas, niekad nepatirtas jausmas. Susijaudinusi, bet turėdama blaivią galvą, ji numanė, kas čia darosi, ir jautė, kad tarp jos ir viso to, ką čia girdi, yra kažkoks ryšys.

Temstant per pievą, be perstojo riaumodamas, traukė karalius.

Guri neiškentė: ji turėjo jį pamatyti. Stabčiodama ir bijodama išslinko iš krūmų.

Ir pamatė karalių.

Jis ėjo žingsnis po žingsnio, ištiesęs kaklą su nukarusiais karčiais, kiek pakėlęs galvą, ir ragų vainikas siekė nugarą.

Su kiekvienu jo galingu baubimu, su jo alsavimu šaltam ore iš gerklės ritosi garas, tartum šis riaumojantis dejavimas būtų virtęs matomu pavidalu.

- Guri! Guri! - šaukė Falinė.

- Aš čia, mama... ateinu! - ir ji nubėgo pas Falinę ir Geną.

- Guri, - tarė Falinė priekaištaudama, - ko tu neklausai? Ar užmiršai, ką tau sakė tėvas?

- Ne, neužmiršau, - Guri drebėjo susijaudinusi, - tikrai neužmiršau. Tik karaliai... - bet ji nebaigė sakyti.

Vidury laukymėlės didelis briedis varėsi penkias briedes; pavydžiai ir šiurkščiai jas sergėjo, subaubdamas tai baisiai, tai geismingai, šėldamas iš pykčio, jei užuosdavo išdavystę.

Pasislėpę krūmuose tykojo du ar trys briedžiukai, tikėdamiesi iš galingų pašų pavilioti vieną kurią žmoną.

Paskui jis suriaumojo, šaukdamas į kovą, ir kai pro retus krūmokšnius pamatė konkurento galvą, šoko ant jo.

Nuleidęs galvą, atkišęs šešiolikos ragų vainiką, šniokšdamas iš įsiutimo kaip uraganas jis nušlamštė į tankumyną.

Bet kaltininkas kaip žaibas nulėkė per krūmus, treškindamas ir šlamindamas šakas.

Karalius liovėsi vijęsis ir grįžo, vėl šaukdamas į kovą.

Išbaidytas jauniklis sustojo valandėlę, pasiklausė ir vėl atsargiai atslūkino.

Guri sekė šį rimtą žaidimą ir, nors visko nesuprato, žavėjosi juo.

Rūpestingai saugodamasi, ji stengėsi nesusitikti karalių ir slėpėsi kiek galėdama.

Jai buvo sunku iškęsti smarkų karalių kvapą, bet baimė, matant tokius milžinus, ją žavėjo ir masino kaip burtai.

Vėl pasirodė, jog Guri drąsiai domisi karaliais, kad jos niekur negalima rasti, ir baikščioji Falinė, ir rūpestingasis Genas dėl jos vis nerimavo.

Ir šit Guri tapo didelės karalių kovos liudininke.

Staiga didžiojo briedžio baubimas nutilo, tartum jis būtų žado netekęs iš nustebimo.

Antrasis karalius įžengė į laukymę; neprašytas svečias, bet tartum turintis čia visas teises.

Augumo jis atrodė sulig savo konkurentu. Spindintis ir išsišakojęs jo ragų vainikas turėjo tiek pat ataugų.

Kelias akimirkas juodu stovėjo nejudėdami priešpriešiais, tartum vienas kitą matuodami žvilgsniais.

Jų akys žaižaravo pykčiu, o atvykėlis tartum sakė: „Šalin iš čia!“

„Nedrįsk manęs pajudinti“, – sakė kito akys.

Susidomėjusios šituo susitikimu briedės tartum klausė: „Katro mes būsim?“

Įsibrovėlis pradėjo kovą, puolė varžovą, o šis jo laukė iširėžęs. Nuleidę galvas, jie stengėsi smeigti ragais vienas kitam į šoną ar petį, bet atsimušdavo kakta į kaktą, ragais į ragus.

Keli briedžiukai pasinaudojo šita proga ir paviliojo briedes.

Šiuo metu abu kovotojai sukaupė visas jėgas, stengdamiesi vienas kitam tvoti į šoną.

Kojomis jie buvo įsispyrę į žemę, o raumenys buvo taip įtempti, kad net gyslos pūpsojo.

Išverstos, krauju pasrucusios akys matė tik priešą, grėsmingą ir klaikų.

Taip jie ir stovėjo, galvą prie galvos priglaudę, iširėžę visu kūnu, mėgindami jėgas ir šniokšdami.

Atrodė, kad jie ilsisi ar krečia pokštus, nors čia buvo kovojava įnirtingai ir apgalvotai.

Atėjūnas, iššaukęs į dvikovą, atrodo, ėmė nekantrauti, galbūt norėjo griebtis klastos.

Jis šoko atatupstas manydamas, kad laukymės briedis sukniubs, staiga netekęs atramos.

O tas briedis, tvirtas kaip uola, kiek pasisuko ir vėl atstatė kaktą užpuolikai, kuris buvo betvojęs jam į šoną.

Ir vėl jie ėmė grumtis; vėl daužėsi kaktomis, dar garsiau šniokštė, dar labiau nirto.

Įsispyręs priekinėmis kojomis, išsižergęs laukymės briedis kilstelėjo galvą ir ragais drožė savo priešui į ragus.

Priešas atitraukė kaktą, kiek pasviro į priekį. Jis negalėjo atmušti kirčio, nuo kurio jam ėmė ūžti galvoje, pasidarė žalia akyse. Bet, nespėjęs atsikvošėti, tuoj kitas smūgis, toks smarkus, kad įsibrovėliui nulūžo didelė dalis vainiko, sutabalavo prieš akis ir nukrito žemėn. Persigandęs, apkvaišęs nugalėtasis pasileido bėgti ir nulėkė kaip pabaidytas kiškis per krūmus, pyškant lūžtančioms šakoms.

Davęs keletą šuolių, nugalėtojas nebesivijo. Jam užteko, kad apgynė savo nuosavybę ir nuvijo įžūlų įsibrovėlį. Didingai atsistojęs, briedis suriaumojo

triumfo šauksmą - išdidus ir apsuptas draugių - ištikimų ir neištikimų.

Guri visa virpėjo. Ji buvo neapsakomai susižavėjusi karalium. Kitaip ji negalėjo.

O ar nebuvo įspėję jos saviškiai, ar nepasakojo jai tėvas, kad karaliai pikti ir pavojingi? Dabar reikėjo kuo rūpestingiausiai slėptis ir bėgti, kai artinosi karalius.

Dabar visur šmūkšėjo tik karaliai ir karalienės. Kad ir kokia būtų buvusi Guri atsargi, galėjo iš netyčių sutikti karalių.

Bet niekas į ją nekreipė dėmesio, niekas net akies neužmetė ir nesustojo pažiūrėti, kaip ji lėkė.

Kupina susižavėjimo, Guri suižūlėjo, įsidrąsino. Ji perkirto nugalėtajam karaliui kelią.

Jis stypino piktas, vilkdamas kojas, jam užė galvoje. Pamatęs stirnaitę, briedis vėl užsiplieskė pykčiu ir, norėdamas išlieti savo tulžį, puolė Guri panarinę galvą sužalotais ragais.

Persigandusi Guri pasileido bėgti. Lėkdama lyg patrakusi, ji vinkliojo kilpą po kilpos, kaip buvo girdėjus pasakojant kiškį. Manydama, kad sveika dingusi, ir drebėdama iš baimės, stirnaitė pasiryžo klausyti savo tėvo ir motinos.

Bet briedis labai greitai liovėsi vijėsis ir, vis risnodamas į pievą, ėmė smarkiai baubti.

Laukymėje, iš kur jis buvo ką tik išvytas, jam atsakė valdingas nugalėtojo balsas.

Medžiuose ir krūmuose sargai pranešė pavojų.

Sučerškė šarkos, suklykė kėkštas. Medžio viršūnėj subruzdo voveraitė.

Nulaužtais ragais briedžiui niekas nerūpėjo; atrodė, kad jis nieko ir negirdi. Bėgdamas į pievą, liūdnai riaumojo vienintelio noro apsėstas: susirasti draugę ir ją pagrobti iš silpnesnio konkurento.

Guri sustojo, susidomėjusi triukšmu, kurią kėlė sargai. Stirna nuspėjo, kad šitas klegesys buvo skirtas piktajam karaliui, nuo kurio ji ką tik paspruko.

Girdėdama ilgesingą jo baubimą ir matydama, kad karalius lekia į pievą, nepaisydamas sargų klegesio, Guri įsidrąsino.

Išdulkėjo jai iš galvos tėvo ir motinos įspėjimai, iškentėti vargai ir visi jos pasiryžimai.

Iš tolo lenkdamasi bliauančio karaliaus, Guri nusliūkino iki pakrūmės ir ten nematoma žiūrėjo, kas dedasi pievoje.

Sargai veltui plėšė gerkles, mėgindami perrėkti baisų bliovimą.

Viena šarka palėkėjo net iki pievos ir, atsitūpusi ant žemos šakos, ėmė čekseti visa gerkle.

Veltui, nes iš kitos pievos pusės artinosi karalienė ir, kapstydamą žemę priešąkine koja, nekantriai pro nosį subliuvo.

Briedis pašoko ir staiga subaubė: „Štai aš čia!“
Ta akimirka jį pražudė. Sudrioksėjo šūvis.

Guri pamatė, kaip karalius persivertė aukštyn kojom, kaip nulinko jo vainikuota galva ir lyg klausdamos klaikiai išsiplėtė akys.

Silpstantis ir apgvaibęs briedis dar nušokavo porą žingsnių, paskui susmuko ir daugiau nekrutėjo.

Jį užklupo nelemtis, o jis nežinojo, kas jam atsitiko, net nenujautė, kad jau išbrauktas iš gyvenimo.

Sukrėsta šito nutikimo, Guri movė į girią.

Ją pamačiusi, viena karalienė nulėkė kaip padūkusi. O Guri, kad ir kaip išsigandusi, negalėjo susilaikyti nesijuokusi.

Staiga jai pasirodė tėvas.

- Atleisk... prašau... atleisti... - meknojo ji susikrintusi.

- Tavo laimė, vaike, - tarė Bembis, - bėk pas motiną... ji nerimauja...

Ir kaip visuomet paslaptینگai dingo, netaręs nė vieno priekaištingo žodelio.

Susigėdusi, bet palengvėjusia širdimi Guri grįžo į gimtąją gūžtą.

Karaliai jai jau nerūpėjo.

Keletą dienų girioj viešpatavo ramybė.

Ramybė, kokia būna tiktai gamtoje.

Ramybė ir šnibždesys.

Šnibždėjosi lapai, krisdami nuo medžių ir krūmų. Užklojo žemę. Truputis gyvybės, kuri jau gęsta.

Viskas praėjo.

Sausi lapai čežėjo ir nuo lengviausių žingsnių.

Niekas nebetykojo, niekas nieko neužpuldinėjo.

- Turim puikiausius sargus, - tarė Genas linksmi.

- Tai nykstančių lapų paslauga, - atsakė Falinė.

- Vargšai lapai... - Guri surimtėjo: - Aš norėčiau,

kad jie dar gyventų, kiekvienas savo vietoj. Jie mus iš ten geriau saugotų.

- Kaipgi geriau? - suabejojo Genas.

- Jie mus šešėliais dengė, - paaiškino Guri, - jie mus saugojo ir slėpė, pastogė buvo.

Genas kalbėjo toliau:

- Bet dabar lapai tikrieji sargai... kitų mums beveik nereikia, nes...

- O man atrodo, - pertraukė jį Guri, - kad visa, kas gyva, reikia vertinti.

Genas nežinojo, ką ir atsakyti.

Aukšti medžiai tiesė į dangų savo nuogas šakas.

Vieną rytą senas skroblas laukymėje numetė visus lapus. Net baisu buvo žiūrėti. Aplink jį lapai nuklojo žemę, tartum medis per naktį būtų nusivilkęs savo apdarą ir jį nusviedęs.

Migla užtraukė mišką drėgnu šydu.

Paskui ėmė lyti, telžė, pliopė dieną ir naktį be perstogės.

Jau nebečežėjo lapai, jie puvo ir težo kaip žemė. Stirnos kiaurai permirko.

- Va, - tarė Guri, - ar nesakiau, kad gyvi lapai geriau saugo nei sudžiūvę.

Genas tylėjo. Jis pasipurtė, ir vandens lašai apipurškė seserį.

- Ačiū, - tarė Guri juokdamasi.

Pievoje, laukymėse Genas skundėsi:

- Viskas tik kartu, rūgštu.

- Nedejuok, vaikeli, - tarė Falinė, - dar turim ko būti iki valiai.

- Tu tai vadini ėdesiu iki valiai, mama? Bet to nebegalima į burną paimti.

- Bet tai, sūnau, dar perteklius. Po kiek laiko tu visa tai atsiminsi.

Guri tebebuvo linksma.

- Ne taip jau svarbu èsti ir visai nesvarbu, kad bûtų skanu. Svarbiausia dabar - kaip nors išgyventi!

- Žinoma, išgyventi! - pritarè motina. - Visos bédos dar tik prasideda.

Suūžè audra.

Greit lietus nustojo, bet vèjo gūšiai tebečaižè girią.

Ore sukosi paskutiniai lapai, tartum kažkur skubèdami ar kažko ieškodami.

- Man šalta, - sudejavo Genas.

- Nebijok šito vèjelio, - tarè jam Guri, - jis mus tik pradžiovins.

- Po kiek laiko bus dar šalčiau, Genai, - prašneko Falinè.

- Negąsdink jo, mama, - užtarè jį Guri, - tegu apsipranta.

- Apsipranta... - pakartojo Genas įsibauginęs. - Kaipgi galima apsiprasti?

- Jei iš anksto nosį nukabinsi, mielas broli, gyvenimas tau bus nepakenčiamas. Truputelį geros valios... ryžto... vilties spindulèlio, ir blogiausi dalykai neatrodys tokie baisūs. Imk savimi tikėti, daugiau kantrybès ir, užuot daug svarstęs ir be reikalo dejavęs, apsiprasi su visom blogybèm.

- Neužmirškite, vaikai, - pridūrė Falinė, norėdama nuraminti Geną, - neužmirškite, kad jūs turite žiemai drabužius.

Pažiūrėjęs į savo motiną ir seserį, Genas pastebėjo, kad jų kailėliai nebetviska rudumu, bet tapo pilki, storesni, žemės spalvos. Pasukęs galvą ir apuostęs savo šonus, jis pamatė, kad jo kailis tankus ir naujos spalvos, ir jam pasidarė lengviau.

- O man vis tiek šalta, - tvirtino jis atkakliai, bet jo balsas nebebuvo toks verksmingas.

Nušvito saulė. Ji jau nebekaitino, bet galėjai išsidžiovinti ir šiek tiek sušilti.

Dangaus mėlynė jau ne tokia vaiski, tamsiai mėlyna kaip vasarą, bet pilkšva ir išblankusi. Maisto jau rečiau beužtiksi, bet gyventi buvo lengviau.

Visi džiaugėsi malonomis saulėtomis dienomis.

- Na, - tarė didysis ažuolas medžiui, visą vasarą stilbusiam jo pavėsy, - na, mielasis drauge, dabar neturi dėl ko skųstis.

- Aš tau ne draugas! - atsakė apkeriaužėlis.

- Vis negaliu suprasti, kokių galų tu man priekaištai?

- Tau priekaištaju, gerai pasakei...

- Paaiškink...

- Kam aiškinti? Tu žinai mano skausmą! Ir dar išjuoki mane!

- Bet dabar turi saulės... oro ir šviesos! Visko, ko tik trokšti!..

- Sakau, kad šaipaisi iš manęs! - sugirgždėjo apkeriaužėlis.

- Nė truputėlio, - atkirto didysis ažuolas, - tik tavo malonumui visų lapų netekau...

- Tik mano malonumui! Ir dar sakai, kad nepašiepi manęs? Tavo lapai vis tiek būtų nukritę. Vis tiek. Visi medžiai dabar be lapų! Visi! Niekada tu, toks savimyla, nebūtum to padaręs savo noru!

- O tu ne iš savimylos man priekaištaiji?

- O! Tai didelis skirtumas, - atrėžė apkeriaužėlis, - aš stilstu čia tavo paunksnėj...

- Bet dabar turi saulės! Štai dabar tau proga...

- Dabar... dabar!.. Liaukis juokus krėtęs! Dabar! Kokia man dabar nauda iš blyškios saulės? Ar ji gali apvaisinti, jėgų duoti? Ar gali man padėti, kad toks stiprus ir aukštas išaugčiau, kaip tu?

- Aš dėl to nekaltas!

- Kas gi kaltas? Kas gi? Tiktai tu! Tik tu vienas! - užriko apkeriaužėlis. - Nutilk! Duok man pašnekėti! Po žeme tavo šaknys siurbia iš manęs visas sultis, o tavo kupli viršūnė užstoja šviesą, neduoda man

augti. Iš visų pusių mane naikini! Žudai! Be pasigailėjimo! Begėdiškai.

- Anksčiau čia išaugau už tave, - atsakė didysis ažuolas, - stoviu, kur stovėjęs... Neturiu jokių piktu kėslių... Toks jau gamtos dėsnis.

- Neteisingas ir žiaurus dėsnis, - sušuko apkečiaužėlis, - netikiu tokiu dėsniu!

- Netiki? Tai pakeisk jį, jei gali, - tarė, išdidžiai linguodamas, ažuolas.

- Ne aš jį pakeisiu, ne aš, - atsiliepė antrasis, - ateis diena, ir to dėsnio nebebus. Ateis diena, kai visi girios medžiai gėrėsis ta pačia saule, laisvi alsuos tuo pačiu oru.

- Norėčiau pamatyti.

- Tavęs tada seniai nebus pasauly! Pagalvok apie išdidžiąją tuopą! Kokias kvailystes ji ten skelbė...

- Tai ne kvailystės... - atkirto ažuolas.

- Kai tik ji visokių niekų priplepėjo, ir trenkė ją perkūnas! - džiūgavo medelis.

- Tai nereikšmingas atsitiktinumas. Jis tik rodo, kad mes, didžiūnai, turime daug kančių ir sielvarčių iškęsti. Kiek kartų lūždavo stiprios mano šakos, kiek kartų bijojau žaibo! - Ir didžiojo ažuolo balsas sušvelnėjo: - Taikykimės, nes mums skirta vienam šalia kito augti. Mes visi broliai! Neužmiršk!

- Gerai pasakyta, brolau, - pašiepė apkeriaužėlis, - aš galbūt imčiau taip pat galvoti, jei būčiau toks didelis ir galingas, kaip tu! Turiu visas galimybes su tavim susilyginti! Turiu aukštų siekių, garbės troškimą, polėkių, sugebėčiau puikiai augti. Bet tu savo broliškumu mane naikini, slopini...

Kurį laiką buvo tylu.

- Paklausk bent kartą ir manęs, - prašneko mažytėlaitis lazdynėlis, kiūtantis prie pat apkeriaužėlio kamieno ir styrinantis kelias sausas šakeles.

- Kam tu čia sakai? - paklausė apkeriaužėlis.

- Tau, - atsakė krūmelis, - ir niekam kitam! Tu kur kas blogesnis už savo didįjį brolių, kurį taip kaltinai! Tu susiurbti visas mano sultis! Tu nuodiji man gyvenimą!

- Kas gi man bėda dėl tavęs! - pyko apkeriaužėlis. - Tu neūžauga, užkežėli!

- Tu pats neūžauga, - atkirto krūmelis, - tu pats užkežėlis.

- Nematytas įžūlumas! - niršo apkeriaužėlis. - Kaip tu išdrįsai su manim šnekėti?

- Argi tu nekalbėjai su didžiuoju ažuolu? Jis tau mandagiai atsakė, pasielgė kilniai. Būk ir tu...

- Čia visai kas kita, - pertraukė jį apkeriaužėlis, - tu juk niekas!

- Kas kaltas, kad aš niekas? Tik tu! Sakei, kad tu engiamas! Galbūt ir tavo tiesa. Aš engiamas taip pat ir dar labiau negu tu! Mes turim išvien laikytis, mes bedaliai.

- Iš vieno laikytis? Tu ir aš? Ar aš kvailas būčiau! Lazdynėlis nė kiek nesumišęs šnekėjo toliau.

- Ne kvailystė mane kenčiantį užjausti!

- Tavo kančios! - šiepė apkeriaužėlis. - Iš tavęs niekad medis neišaugs, tu skurdžiau!

- Medis, žinoma, ne! Ir visai nenoriu medžiu užaugti. Bet galėčiau būti puikus krūmas! Didelis ir tankus! Pasižiūrėk į laimingesnius už mane! Mano riešutai negali nokti, nes man trūksta saulės, kurios neduodi!

- Dabar turi pakankamai saulės. Aš nebeužstaju. Visus savo lapus nukrėčiau. Auk kiek tik nori! Saulės, šviesos, oro iki valiai!

- Žinau šitas kalbas, - atsiduso krūmelis, - tai žodžiai tų, kuriems geriau negu man.

- Nutilk pagaliau, - suriko apkeriaužėlis, - pasiduok likimui! Tai gamtos dėsnis.

- Neseniai šį dėsnį neigėi, neteisingu vadinai.

- Atrodo, kad teisingas - bent jau tau!

- O tu ar pasiduodi likimui?

- Tai mano reikalas! O tu nutilk pagaliau, - atkirto apkeriaužėlis.

- Visada reikia tylėti...

- Tavo plepėjimas perniek! Kuriam galui tau be reikalo šnekėti? Aš tave niekinu!

- Stipresnieji visada neapkenčia silpnesnių, - sumurmėjo krūmelis, - ir tik dėl to niekad geriau nebus. - Ir jis nutilo.

Žemėje šnibždėjosi samanos:

- Mes patenkintos. Mūsų reikalavimai kuklučiai. Net ant akmens mes želiame. Visi mus mindžioja, o mums nė motais. Nederliaus metais mus rupšnojia, ir mes duodamės. Dėl to sau galvos nesukam. Džiaugiamės ir esam patenkintos.

Bet niekas negirdėjo šito šnibždesio.

Nors švietė saulė, bet jau darėsi šalčiau.

Naktį Genas ir Guri baisiai stideno.

Genas aimanavo, o Guri tik juokėsi.

- Šita permaina tikra pramoga, - tarė ji.

Falinė buvo tokios pat nuomonės, kaip ir Genas. Jie turėjo ir kitų šalininkų. Tai Bozas ir Lana, kurie koneveikė šaltį.

- Nepakenčiama! Kas čia dabar! - barėsi Bozas.
- Man pasiutiškai šalta! Ar beišturėsiu... - verkš-
leno Lana.

Guri pasiūlė:

- Pabėgėkim... bus šilčiau...

Ji staiga pasileido per pievą, nubyzgė per krū-
mokšnius, vėl pasirodė, ragindama kitus.

- Pasijudinkit! - Ji pati buvo nė kiek nepavargusi.

Bet kiti kiek pasišokėję sustojo.

- Gerai darote, vaikai, - pritarė Rola, - įsitaisysit
ligą šitaip besišildydami.

Rola nusiramino ir ėmė drąsinti ne tik Božą ir
Laną, bet ir Falinę.

- Kiek jau kartų pergyvenom tokius sunkius lai-
kus, - kalbėjo ji, - ir viskas gerai baigėsi. Va dėl ko
reikia drąsos nenustoti!

- Aš sielojuosi dėl vaikų... - atsiduso Falinė.

- A, dėl vaikų! - Rola pakratė galvą. - Argi mes
nebuvom vaikai? Ką mes iškentėm, tą ir mūsų vai-
kai iškentės.

- Bet jei didysis išgąstis ateis...

- Kas žino, ar jis ateis, Faline?

- Iki šiol jis ateidavo kiekvienais metais, vieną
kartą anksčiau, kitą - vėliau, bet ateidavo.

- Na, reikia laime pasikliauti!

- Tai tu taip sakai, Rola!

- Tavo teisybė, - tarė Rola, - tu man primeni, kad aš netekau vyro. Bet tai nutiko ne per didįjį išgąstį. Ir negi amžinai mus palikusių gedėsi. Tai būtų skriauda mano antram vyrui...

- Iš tikrųjų... atleisk man... - atsakė Falinė.

Pakilo smarkus vėjas, jis ginė tamsius pilkus debesius viršum girios.

Rytą, tik pradėjus aušti, ėmė snigti.

Iš pradžių sniegas krito tumulais, paskui įsitaisė pustyti.

Guri ėmė žaisti, vaikydamą snaiges.

- Brr, - šaukė ji linksmai, - brr... kokios šaltos ir kaip tirpsta burnoje...

Bet netrukus snieguolės ėmė taip greitai šokti ir suktis, kad Guri liovėsi žaidusi.

Pustė dieną ir naktį be atvangos, suvertė metro aukštumo vėpūtinus.

Spigino šaltis.

Stirnomis buvo sunku ir žingsnį žengti. Norėdamos šiaip taip paeiti per baltą masę, jos turėjo aukščiau kelti kojas, žengti pamažu ar ryžtingai šokuoti. Stirniukai beveik visiškai nugrimzdavo į sniegą.

Genas dėl to jaudinosi, o Guri džiaugėsi.

Kai stirniukai susiglaudę suguldavo į sniegą, jiems būdavo šilta kaip niekad.

Dabar jie pradėjo rūpintis maistu.

Tose vietose, kur sniego būdavo ne tiek daug, Falinė jį kapstė, ir visi trys džiaugdavosi kokio nors maisto suradę. Jie būdavo taip išalkę, kad jiems visai nerūpėjo, ar kartus, ar saldus tas surastas ėdesys.

Dažnai stirnos alkdamos visą dieną.

Medžiotojas žvėrimis prikimšdavo ėdžias kvepiančių dobilų ir paberdavo kaštonų. Bet stirnaitės retai išdrįsdavo ten nueiti, nes karaliai ir karalienės apspisdavo ėdžias.

Net ir Guri nerizikuodavo.

Ji tykodavo akimirkos, kad atliks kokia vietelė. Tai būdavo paprastai dieną, visai prasišvietus, kai žvėrys miegodavo ar bastydavosi, laupinėdami medžių žieves.

Falinė su vaikais naudodavosi ta proga ir paskubomis šveisdavo dobilus.

O fazanai buvo labai ramūs, nes jie rasdavo galybes sorų po stogeliais.

Girios žvėrys dabar ne taip baisiai Jo bijojo, nors dar bėgdavo, kai Jis ateidavo į girią. Jie greit suprato, kad Jis atneša jiems ėsti, gelbėdamas nuo bado.

Kartą voveraitė kūlvirsčia nusirito iš savo medžio, stabtelėjo ir sliuogdama kiek tik gali į kitą medį sučeksejo:

- Ir čia reikia drebėti dėl gyvybės.

Iki Genas ir Guri susivokė, kad čia dedasi, pro šalį kaip strėlė nuzvimbė kažkoks padaras, kurio jie niekad nebuvo matę.

Jis buvo kiek mažesnis už lapę, pilku kailiu, su tamsiais kaip tigro dryžiais; atrodė baisiai nuožmus, ir žalios jo akys buvo kraugeriškos.

Falinė ir Genas labai išsigando; persigando net ir Guri, kai laukinė katė šoko į medį, kur buvo prisiglaudusi voveraitė. Bet šios būta mitresnės. Atsitūpusi ant aukščiausios viršūnėlės, ji kaip akrobatas šokinėjo nuo vieno medžio ant kito, nesiduodama pagauti.

Katė pakibo tarp šakų ir kiūtojo valandėlę, tartum kažką svarstydama.

Voveraitė vėl tupėjo savo lizde ir baugščiai žiūrėjo į tą naują priešą, kuris puolė dar nuožmiau ir negailestingiau už kiaunę ar lapę.

Staiga katė išnyko.

- Kur girdėta, - šaukė voveraitė, - kur girdėta! Šitas plėšikas mane puolė iš užpakalio. Jei nebūčiau sprukusi kiek galėdama, jis būtų mane į skutelius

supašęs. Aš visa drebu! Žiemą dar labiau turi būgš-
tauti dėl savo gyvybės.

- Jūs taip manote? - tarė Guri abejodama.

Genas paklausė:

- O ar žinote, koks čia žvėris?

- Nė nenutuokiu, - tarė voveraitė, priešakines
kojytes spausdama prie krūtinėlės, tartum tvirtin-
dama, kad tikrai nežino, - šiandien pirmą kartą jį
pamačiau! O jūs jį pažįstate?

- Ne, - tarė Guri, - nežinome, iš kur galėjo at-
sirasti tas keistas žvėris. Visai mums nematytas.
Manau, pritarsite mums, kad jis kelia siaubą.

- Nežinau, į ką jis panašus, bet iš tikrųjų siau-
bingas.

- Ar manote, - klausė Genas persigandęs, - ar
manote, kad jis ir mus?..

- Jei būsite vieni... galimas daiktas, - tarė vove-
raitė.

- Nuo šio laiko nepaliksiu vaikų vienu, - tarė
Falinė.

- Tikėkime, kad jis nebegrįš... - baigė Guri.

- Verčiau visada saugotis, - priminė motina.

- Žinoma, - pridūrė Guri, - bet ir vilties nereikia
prarasti!

Diena ir naktis praėjo ramiai.

Bet, rytui auštant, stirnas pažadino skausmingas paukščio riktelėjimas, kuris greit nutilo.

Dar suplakė sparnais, ir vėl tylą.

Netverdama smalsumu, voveraitė sukosi ir šoko nuo šakelės ant šakelės.

Genas neiškentė nepasakęs:

- Kaip galima taip drąsiai lėkti ten, kur toks pavojus!

- Kai nori sužinoti, kas ten dedasi... - teisingo Guri šitą žygį, - aš pati... irgi...

- Liaukis! - tarė Falinė. - Vargu ar reikėtų stebėtis tai mažytei, jei kas ją užklyptų?

- Toji mažylė, - teisingo Guri voveraitę, - tokia mitri, kad joks priešas jos nesučiuos.

Visi trys laukė jos.

Voveraitė greitai grįžo, nusileido žemėn, papūtė uodegą ir, dusdama nuo susijaudinimo, ėmė pasakoti:

- Baisu! Įsivaizduokit, ką išdarinėja šitas nežinomas galvažudys. Baisu! Jis nudobė fazaną, gražų ir švelnų fazaną! Ten, kur jie visuomet lesdavo, kur Jis po stogeliu grūdų paberdavo, kur jie tarėsi saugūs esą, ten tas žvėris jį čiupo už gerklės ir pasmaugė!

- O paskui?.. - paklausė Genas.

- Paskui? Klanai kraujo, krūvos plunksnų...

- Paskui? - Genas norėjo vis daugiau žinoti.

- Galvažudys sudrasko fazaną, išplėšia vidurius... sutriuškina kaulus kaip nieką... O!.. Siaubas ima, kaip jis nelaimingąjį fazaną sudorojo.

- Ir tu viską matei? - sušuko Guri persigandusi.

- Taip, viską! Viską, - atsakė voveraitė, - viską gerai mačiau. Godumo apsėstas, nežinomasis nei girdi, nei mato, kas dedasi aplink. Aš galėjau ramiausiai tupėti jam prieš akis.

- Na jau! Na jau! - nesutiko Falinė.

- Žinoma, nepriėjau visai arti! Saugojausi, nes savo gyvenime dar nebuvo mačiusi tokio nuožmaus galvažudžio!

Kitą naktį laukinė katė nutvėrė kiškį. Buvo girdėti graudus paskutinis jo ūkštavimas.

- Tikiuosi, - tarė Falinė, - kad tai ne mūsų bičiulis kiškis...

Tuo metu jau ir bičiulis beatliuoksįs, nusiminęs, ausis nuleidęs.

- Mano brolis, - aimanavo jis, - mano mielas brolis... nužudytas... mano akyse...

- Ko jis nepabėgo? - Genas buvo kaip nesavas.

- Pabėgti? - nustebė bičiulis kiškis. - O ar jūs galite pabėgti per tokį sniegą? Mes juo labiau. Visai nugrimztame.

Tai girdėdamas Genas baisiai nuliūdo, nes suprato, kad iš tikrųjų per tokį sniegą nepabėgsi.

- Mano vargšas brolis, - kartojo kiškis, - nespėjo nė krustelėti ir jau nebegyvas. Aš pats valandėlę negalėjau pajudėti, buvau lyg sustingęs ir mačiau, kaip jis žuvo.

Kiškis drebėjo.

- Kaip plėšikas žiauriai kanda! Kaip traškėjo mano brolelio sprandas, tryško kraujas. Niekados to neužmiršiu!

- Ar nesidžiaugiate, kad gyvas išlikote? - naiviai ir nepiktai paklausė savimyla Genas.

Kiškis dėbtelėjo į jį su panieka:

- Ką jūs sakote! Koks man čia gyvenimas? Visur pavojai. Visuomet lauki kraupaus galo. O, kaip nusi-kamuoji! Matau, kad aš nepažįstu visų savo priešų. Ir savo brolio žudiko kaip gyvas nesu matęs! Jis ne didesnis už mane. Bet kokia didelė jo jėga.

Nenuostabu, kad girios žvėrys nieko nežinojo apie katę. Jie niekuomet neišeidavo iš miško, ir katės nesi-artindavo prie eiguvos. Medžiotojas jų nepakęsdavo, ir jos tai labai gerai žinojo. Katė, kuri žudydama kėlė tokį siaubą, buvo išimtis. Ji atkeliavo iš kaimo, kur jai teko badmiriauti, ir čia pažino laisvę, paty-rė medžioklės malonumą. Nubudo jos pirmųkštis

žvėries instinktas, ir ji pasidarė akiplėšiškesnė už lapę, kiaunę, šešką ar žebenkštį.

Kiek vėliau, labai atsargiai ir dairydamosi į visas puses, Guri nutykino į tą nelaimingą vietą, kur kiškis gavo galą.

Ji rado klaną apkrešusio kraujo, kailio lopinėlių, apgraužtas kojas. Su užuojauta ji apžiūrėjo jo galvą, kurios konvulsinga išraiška, rodos, atspindėjo paskutinių akimirkų skausmą.

Pasibaisėjusi Guri nudūmė.

Greitai ji nutaknojo pas motiną ir Geną, bet ne užsiminė apie tai, ką matė.

Kiek vėliau voveraitė irgi nuliuksėjo į tą vietą. Jos pasakojimas visus labai sudomino, ir Guri nereikėjo kalbėti, ką buvo mačiusi.

Kitą rytą vėl suskardėjo riksmas, ir pasigirdo silpnas sparnų plastelėjimas.

Voveraitė vėl ten nuliuksėjo, sugrižo atgal ir papasakojo, kad dar vienas fazanas pakliuvo nepažįstamajam į nagus.

Fazanai nesirodydavo prie lesyklų, bet jiems tai mažai padėjo.

Katė dabar ėmė medžioti fazanus ir kiškius. Kasdien ji gaudė kiškius, įsiraususius į sniegą.

Fazanus ji smaugdavo medžiuose, miegančius lizduose, ir jie nespėdavo net žagtelėti.

Siaubas pamažu apėmė visą girią.

Atsirado nauja baidyklė, daug kraugeriškesnė ir įžūlesnė už visus lig šiol matytus žudikus.

- Argi jau nebus pagalbos? - aimanavo voveraitė.

- Ar nebus pagalbos? - klausinėjo stirnos, skundėsi fazanai, verkė kiškiai, čerškė šarkos, klykė kėkštai.

- Lapė nudėta, - sakė vienas kitam, - ugnies ranka ir kiaunę nutrinkino, pagauta daug šeškų. Kodėl niekas neapsaugo nuo šitos pabaisos? Vanagą, peslį Jis nutratino... O šitas galvažudys galbūt ir už Jį galingesnis!

Ir visi galvoja apie Jį, deda į Jį savo viltis.

Jau pradeda nusiminti.

- Nėra jokios pagalbos, - nusprendžia liūdnai.

Bet pagalba buvo, ji artėjo.

Prie lesyklų, pastogėse medžiotojas rado nužudytų paukščių likučių. Ir sniege, kuri Jis vadino baltuoju pėdsekiu, pamatė laukinės katės pėdas.

Medžiotojas greit parėjo namo ir su šunim Hektoru vėl grįžo į mišką. Prie lesyklų, prie kruvinų kiškių guolių jis privedė Hektorą.

- Ieškok! Ieškok! - tarė jam.

Hektoras ėmė sekti katės pėdsaku, šniukštinėjo takais ir takeliais, traukdamas ir medžiotoją paskui save.

Medžiotojas ir šuo – abu buvo ištvermingi; jie klaidžiojo keletą valandų.

Katė jautė, kad ją veja.

Kupina klastos, ji apsigrėždavo ir vėl tipendavo savo pėdsakais atgal, įsikardavo tai į vieną, tai į kitą medį manydama, kad pavyks apgauti.

Medžiotojas ir Hektoras dar jos nepastebėjo. Katė irgi jų nematė, tik iš kvapo žinojo, kad ją gena.

Įsibauginusi ji nebemedžiojo, nebežudė, tiktai bėgo, bėgo ir bėgo. Po kiek laiko ji sustojo, įsikorė į aukštą medį ir pasislėpė jo belapėje viršūnėje manydama, kad čia pralauks pavojų.

Staiga Hektoras kimiai sulėjo. Jis pamatė, kur atsitūpė katė.

Medžiotojas jį tuojau paleido, ir įtūžęs šuo kaip strėlė nudūmė per sniegą, pro medžius ir krūmus. Atlėkęs prie medžio, įsirėmė pirmagalinėmis kojomis, įniršęs šoko aukštyrą ir skalijo kone plyšdamas.

Medžiotojas, išgirdęs lojant, tykiai slinko artyn, apėjo medį iš tolo, kad nepastebėtų katė, kuri, išispoksojusi į šunį, jo ir nematė.

Hektoras lojo be perstojo.

Jis pyko ir niekino katę, kurios negalėjo pasiekti.

- Tu bailė! Niekšė! Jei turi nors kiek drąsos, kar-
kis žemyn. Kaukis su manim! Gėdinkis tik fazanus
ir kiškius pulti!

- Tu springsti iš pykčio, nes negali manęs pasiekti!
Nerkis sau iš kailio, kol išlįs liežuvis. Manęs vis tiek
nepačiupsi! - piktai purškė katė.

- Nepavargsiu. Nė iš vietos nepasijudinsiu. Arba
tu žemėn nulipsi, arba ten viršuj badu dvėsi, begėde
kiškių žudike! - šėlo Hektoras.

- Lauk, kad aš tau nutilčiau, niekšiškas pakalike!
Pasigailėtinas skundike. Tau akis iškabinsiu, kad
aklas kauktum iš skausmo! Paminėsi tu mane! -
piktai šnypštė katė.

Abu besiplūsdami nematė tykančio medžiotojo.
Šuo buvo jį beveik pamiršęs, plėšomas pašėlusio
pykčio ir kone siusdamas nuo kandžių savo priešo
atsakymų.

Medžiotojas sustojo ir stebėjo katę. Prisidėjęs
šautuvą prie akies, jis taikėsi.

Sudrioksėjo šūvis.

Pašauta katė nusivertė nuo savo laktos, bet kris-
dama įsikabino nagais į šaką ir kabojo, miaukčio-
dama iš skausmo.

Šratai ją sunkiai sužeidė, nors dalis jų ir susmigo į medį.

Kovoti jau nebeįstengė, bet gajos katės gyvybė ne taip greitai geso.

Iki galo ji laikėsi drąsiai ir su neapykanta purškė ant medžiotojo.

Kai trenkė antras šūvis, ji apsivertė kūliais ir pliumptelėjo į sniegą.

Hektoras čiupo besibaigiančią katę už sprando ir taip pakratė, kad iš kruvino jos snukio išėjo paskutinis kvapas, ir metė į šalį, daugiau dėl jos nesukdamas sau galvos.

Praėjo kelios savaitės.

Girioje viešpatavo ramybė.

Tariama ramybė, nes dar vyko tylios dramų.

Čia pelėda nutverdavo pelę ar miegantį paukštį. Čia vanagas užkapodavo silpną kiškį.

Vėl atgūrinio lapė. Naktį būdavo girdėti, kaip ji kiauksi. Kartais ji pačiupdavo fazaną. Dabar visi žinojo, kad lapė vėl miške.

Tai buvo tik pavieniai atsitikimai, baisūs tik tiems, kurie pakliūdavo grobuoniui į nagus.

Tam kartui jie sukeldavo nerimą, bet jokio sąmyšio nebūdavo. Taip jau buvo, taip ir bus.

Fazanai vėl atskrisdavo į lesyklas kaip anksčiau.

Kaip ir kadaise, šmūkšėjo stirnos, kapstydamos žemę ir ieškodamos ko užkąsti. Kai sužinodavo, kad prie šieno ėdžių ar prie pabertų kaštonų nėra žvėrių, lėkdavo tenai ir kiek tik gali šveisdavo tuos skanumynus.

Švelniam vėjeliui pučiant, tirpo sniegas, liko tik plonas sluoksnelis.

Tik staiga užėjęs speigas jį aptraukė ledu, ir kai tik ant jo užeidavo stirnos, jis lūždavo ir iki kraujo aižydavo švelnias jų kojeles.

Genas pradėjo skaudžiai aimanuoti.

Guri nesiskųsdama laižė savo žaizdas, kurios greitai gijo.

Buvo saulėta ir giedra.

Vieną rytą pasirodė Bembis.

Ši diena žadėjo būti graži.

Dangus, kuriame blėso paskutinė nakties pilkuma, blyško, darėsi žalsvas, vaiskus.

– Šiandien negalima miegoti, – kalbėjo Bembis.

Jis išdidžiai tebenešiojo ragų vainiką, nors kiti stirninai jo nebeturėjo.

Didingas kaip visuomet ir kaip visuomet paslaptinai ir staiga pasirodęs, jis žavėjo ir stebino savo išvaizda saviškius.

- Negalima miegoti, - bailiai skundėsi Genas, nes jam miegas buvo didžiausia aistra.

- Kaip malonu, - šypsojosi Guri, - man dar geriau nemiegoti.

- Ar šiandien ateis didysis išgąstis? - sušnibždėjo Falinė.

Bembis linktelėjo galvą.

- Jis ateina.

Nors tėvai kalbėjosi tyliai, vaikai viską suprato.

Šį kartą Genui išlakstė visi miegai. Jis drebėjo iš baimės. Guri buvo visai rami ir nesitvėrė smalsumu.

Iš vakaro Bembis pamatė, kad medžiotojas lygiais tarpais smaigstė ką tik nupjautas lazdeles, žymėdamas medžiokliams vietas.

Bembis negalėjo suprasti, kam jos smaigstomos, bet jis žinojo, ką jos pranašauja.

- Eikite paskui mane! - liepė jis dabar.

Ir Bembis pamažu ėmė žingsniuoti.

Genas ir Falinė jį sekė visai iš arti. Paskiausiai vilkosi Guri, kuri dėjosi labai nerūpestinga ir, atrodo, buvo labai susidomėjusi.

Ieškodamas dingusios Guri, Bembis rado vietą, kur galima išeiti iš girios, ir dabar ten vedė saviškius nežinomais ir krūmokšniais apaugusiais takais.

Jis nėjo keliu į medžiotojo namus, nėjo siauru takeliu į girią.

Paskui jis liepė kiekvienam atsigulti ir laukti, kol pašauks.

- Nenoriu vienas likti, - meldė Genas, - aš bijau.

- Nieko nebijok, sūnau, - sakė jam tėvas. - Nebijok. Aš juk su jumis!

Bet Falinė jį užstojo:

- Ar negalėtų Genas prie manęs atsigulti? Jis toks baugštus. Nežinia, kas gali atsitikti, ir vargšelis dar mėgins bėgti...

- Nieko neatsitiks, - ramino ją Bembis. Bet jis sutiko: - Dėl manęs gali likti ir pas motiną.

Kai Bembis nurodė Guri vietą, ji guldamasi tarė:

- Mums reikėjo atsivesti ir tą Rolą su vaikais.

- Kvailiuke, - atsakė tėvas pasižiūrėjęs į ją švelniai, - tai neįmanoma. Mūsų būtų per daug, ir Jis mus tuojau pastebėtų...

- Ak taip, - sušnibždėjo Guri ir prisiglaudė prie žemės.

- Ir nekilnokite galvų... - šaukė Bembis motinai ir sūnui.

Netrukus stirninas dingo.

Praėjo kelios valandos. Ilgos ir bauginančios, kaip atrodė Genui, kuris nedrįso nė šnipštelėti.

Dangus nušvito geltonomis, oranžinėmis ir raudonomis it ugnis prošvaistėmis, skaisčiai žėrėdama kilo saulė.

Stirnos, sugulusios sniege, saulėtekio nematė.

Genas visas drebėjo, o Guri laukė nekantraudama.

Falinė nerimavo. Ji nesuprato, ką jai Bembis liepė, ir negalėjo išaiškinti visų tų nesuprantamų dalykų.

Pagaliau pasigirdo žmonių balsai.

Didysis išgąstis atėjo.

Stirnos duso ir svaigo nuo daugybės aštrių kvapų.

Šį kartą Jis buvo ne vienas. Jis artėjo su visu pulku.

Genas norėjo šokti ir sprukti. Motina jį sulaukė.

– Valdykis! Nes pražūsi! Aš taip pat bijau! Nusiramink!

Viršum jų čiauškė zylės, kaip pakvaišusios tarškė šarkos, ir pulkai varnų skrido į girią ir laukus.

Pagaliau Jis sustojo su visu būriu ir tarė kelis žodžius medžiokliams.

Jis pasakė, kokius žvėris galima medžioti ir kaip medžioti, uždraudė šaudyti pelėdas, apuokus ir ypač didžiuosius žvėris, kurie šaudomi kulkomis, o ne šratais. Paskui liepė būti atsargiems ir tylėti.

Jo balsas varė stirnas iš galvos.

Medžiokliai įžengė į girią; paskui juos ėjo varovai, kurie užėmė savo vietas beveik be jokio triukšmo.

Jie buvo maždaug už keturiasdešimt žingsnių nuo stirnų ir supo visą tankumyną.

Dvelkė švelnus vėjelis, šuorais nešdamas nekenčiamą kvapą.

Žingsniai, žingsniai, sunkūs žingsniai, klaikūs murmantys balsai.

Pagaliau toli, miško glūdumoje, nuskardejo medžioklės ragai.

Ir tuojau pakilo pragariškas triukšmas.

Baisus ūžesys, šauksmas, klyksmas, juokas:

- Hahaha! Hahaha!

Lazdos trenkėsi į medžius, čaižė krūmus. Sausos šakos linko ir lūžo dejuodamos.

Vis šėlstantis triukšmas:

- Hahaha! Hahaha!

Ir vis riksmas:

- Eikite čionai! Lėkite iš čia!

Jį pertraukdavo šaižus šauksmas:

- Kiškis! Kiškis! Kiškis! Stirna! Stirna! Stirna!

Sunkus trypimas ir nauji šauksmai:

- Kelkitės! Kelkitės! Tinginiai!

Taip jie rėkė fazanams, kurie skraidžiojo pakrikę, nenorėdami dar lėkti. Jie žinojo kodėl.

Paskui staiga jie sumojavo, suplasnojo sparnais.

Pakilo du, penki, dešimt, dvidešimt fazanų.

Ir juos palydėjo dvidešimt trisdešimt šūvių.

Buvo girdėti, kaip bumbsėdami krinta nušauti fazanai.

Vis skardėjo negailestingų gaudynių balsai. Driok-sėjo vienas kitas šūvis.

- Bravo! Pataikyta!

Paskui vėl tylą.

Varovai tylėjo.

Po valandėlės vėl šūvis.

Juokas ir šauksmas:

- Šis kūliais verčiasi.

Kiti prideda:

- Kaip kiškis!

Vėl perstogė.

Tik girgždėjo vežimo ratai, dardantys paskui medžioklius.

Medžioklė nutolo.

Po valandėlės vėl nusgardėjo medžioklės ragai: vieną kartą, antrą, ir vėl prasidėjo baisus triukšmas.

Bet Falinė su vaikais savo guoly girdėjo tik silpną jo atgarsį.

Guri pakėlė galvą ir sušuko:

- Mes esame už didžiojo išgąščio!

Falinė tyliai atsakė:

- Man irgi taip atrodo. Bet spauskis prie žemės, vaikel!

Guri neklausė, nes buvo ypač susijaudinusi:

- Tai tėvas padarė tyčiomis!

- Įspėjai, dukrele, - tarė Bembis, atsistojęs priešais ją, - ir aš manau, kad tai pavyko!

- Tėve... tu... - mikčiojo Guri iš susižavėjimo, bet įsibauginusi nutilo ir meiliai žiūrėjo Bembiiui į akis.

- Ar mums keltis? - paklausė Genas.

- Luktelk valandėlę. Greit sugrįšiu, - ir Bembis dingo.

- Kaip nemalonu gulėti, - bambėjo Genas.

- Būk patenkintas, - priekaištavo Falinė, - tu nedėkingas.

- Kaip galiu būti patenkintas, jei man krūtinė ir pilvas šąla.

- Genai! Ištvėrmės! Jei ne tėvas, dabar galbūt visai būtume žuvę.

- Galbūt... - tai buvo vieninteliai žodžiai, kuriuos pasakė blogai nusiteikęs Genas.

Toli kaip artilerijos salvės griaudė šūviai.

Girdėjosi šauksmai.

Poškėjo svaidomos lazdos.

Bumbsėjo šūvis paskui šūvį.

- Jie žudo. Kiekvienas Jis dabar žudo! - kalbėjo
vėl staiga pasirodęs Bembis.

- Tėve... - verkšleno Genas... - ar aš galiu?

- Taip, sūnau... kelkis, ir tu, Faline... ir tu, Guri!
Genas norėjo pasišokėti, bet jam nelabai sekėsi.

- Nutirpo kojos, - skundėsi jis.

- Nenuogaustauk, - atsakė Bembis šypsodamasis, -
jos tuoj vėl lankstysis.

Matydamas, kad Genas susikrimtęs, Bembis su-
rimtėjo.

- Pagalvok, sūnau, kad tu galėjai būti ten, mirti-
nam pavojuje... negi tau būtų buvę geriau?

Genas pasipurtė.

- O! Ne! Jau man dabar gerai. - Priėjęs prie tėvo,
jis patrynė jam į petį savo galvytę. - Aš tau taip
dėkingas! Taip dėkingas! Tik... nemoku pasakyti...
taip labai...

- Gerai, mažyli... nereikia sakyti... - tarė Bembis
šypsodamasis, ir Genas jautėsi laimingas.

- Kaip tu ir sugalvojai mus čia atvesti? - klausė
Falinė pagarbiai.

- A! Tai ilga istorija! Nenorėčiau jos pasakoti... - Bembis turėjo galvoje savo žygius, kada ieškojo Guri ir gerai ištyrė šias vietas.

Lazdų bilsmas, šauksmai, pertraukiami šūvių, ataidėjo iš toli.

Kažkas staiga suriko:

- Lapė! Lapė!

Ir šauksmas buvo pakartotas daugelį kartų.

- Lapė! Žiūrėkite! Neleiskite pasprukti.

Vis labiau tratėjo šūviai.

Paskui medžiotojas užriko visa gerkle:

- Nešaudykite per varytynes!

- Pataikė! - kažkas atsakė. - Jai kraujas bėga!

Lapei pataikė! Ji krito! Dar nekrito, bet tuoj kris.

Nors medžioklė tolo, ir Falinė su vaikais buvo saugūs, bet jie vis nerimo.

Stirnos nesuprato nei Jo kalbos, nei Jo keliamo triukšmo. Jos tiktai jautė, kad Jis žudo, ir kiekvieną akimirką nuo Jo smūgių krinta nekaltas, ir jos be galo jaudinosi.

Net Bembis sunkiai slėpė savo susijaudinimą, nors dėjosi ramus.

- Matai, Faline, - tarė Bembis, ir jo balsas truputį drebėjo, - jau seniai bjauriuosi didžiuoju išgąsčiu. Nekenčiu tų užpuolikų, pjudymų! Nekenčiu tų greitų

sprendimų, bėgimo norint pasprukti! Norėjau vaikus apsaugoti, tave... – Jis šypsojosi. – Ir save...

Artėjo vakaras, medžioklė baigėsi, mišką apglobė ramybė.

Niekas nebeplėšė. Niekas nebuvo persekiojamas, puolamas ar žudomas.

Po mirties viešpatijos nedrąsiai vėl prasidėjo gyvenimas.

Bet girios žvėrys buvo įbauginti, per nuolatinius pavojus visai nusibaigę. Jie stebėjosi, kad gyvi paspruko, ir taip nusikamavę nepajėgė nė džiaugtis.

Buvo daug sužeistų, sunkiai suluošintų, pašautų ir tokių, kurie žuvo nuo baisių skausmų.

Bembis su savo šeima tapseno iš vieno tankumyno į kitą.

Jie pamatė tupintį fazaną, kuris stengėsi pakelti galvą ir sukiojo į visas puses metalinio atspalvio kaklą. Jis tyliai žiopčiojo, tartum iškvėpdamas nebylų skausmą.

Guri nubėgo pas jį.

– Kas gi tau?

– O! – atsakė paukštis. – Nieko ypatinga. Tik va aš pražuvęs ir geriausia būtų, jei nudvėščiau.

– Sakyk, kas gi tau nutiko? – paklausė Bembis labai švelniai.

Fazanas nebegalėjo iškalbėti.

- Abiejų kojų netekau... Niekuomet negalėsiu bėgioti... niekuomet neįsikabinsiu į medį... niekuomet... - Ir apalpo.

Stirnos jį paliko labai nuliūdusios.

- Rytoj šį fazaną Jis suras, - pranašavo Bembis, - ir jeigu iki ryto šis nenusikapstys, Jis su ugnies ranka jį pribaigs.

Paskui stirnos užtiko bičiulį kiškį, liūdnai susigūžusį, iškėlusį priekinę koją, iš kurios lašėjo kraujas.

- Bičiuli kiški, - sušuko Falinė, - tu irgi?

- Taip, - atsiduso kiškis, - ir aš sužeistas... ir kaip skauda! O! Kaip aš kenčiu!

- Bet tu gyvas, - tarė Guri, - ir skausmas praeis!

- Aš ir klausiu, ar praeis? - tarė kiškis būgštaudamas.

- Be abejo! Būk tikras! - tarė Guri tvirtai.

- Slėpkis, - šaukė jam Bembis, - slėpkis... geriausia ten... - ir jis parodė pamiškę, iš kur buvo atėjęs su šeima.

Ir Genas ragino:

- Slėpkis tučtuojau! Nelauk rytdienos!

Kiškis stryktelėjo stačias.

- O jūs visi sveiki? Kokia laimė!

- Slėpkis, kol pasveiksi, - ramino jį Guri.

- Pamėginsiu... - atsakė kiškis ir ėmė šokuoti ant trijų kojų, pargriuvo, pasikėlė ir vėl kepėsavo toliau.

Eidami nuo vieno tankumyno prie kito, jie matė tik sužeistuosius, vos bealsuojančius, žuvusius. Bembis juos vedė kruvinais Jo paliktais pėdsakais.

Bembis niekuomet taip ilgai su jais nebūdavo, ir Falinė jau ėmė nuogaštauti, ar tik jiems vėl negresia koks pavojus.

Guri, kuri taknojo visų priešakyje, baisėjosi žuodynų aukomis, žavėjosi fazanais, kovojančiais iš paskutiniųjų, ir vos nesuklupo, užbėgusi ant stirnino.

- Tėve! Tėve! Eik čionai!

Bet Bembis jau stovėjo prie sužeistojo.

- Tai čia tu, Rapai? - paklausė jis.

Stirniukas, dailus patinas, kilstelėjo galvą; jis buvo be ragų vainiko.

Rapas šnipštelėjo:

- O! Pražuvau... - Jis sunkiai dvėsavo, ir kraujas čiurkšnojo jam iš snukučio.

- Nėr jau taip blogai... - tarė Bembis, norėdamas paguosti.

- Taip... - Rapas jautė besiartinantį galą... - taip... ir aš dar toks jaunas...

Daug šratų jam buvo pervėrę plaučius. Tose kai-
liuko vietose, kur jie buvo susmigę, buvo matyti
juodi taškučiai.

- Kaip tik todėl, kad toks jaunas, turi... - Guri
nutilo, nes Rapas išsitiesė ir krito negyvas.

- Vargšas... vargšas, mielas bičiulis... - murmėjo
Bembis, tipendamas toliau.

Guri buvo sunku skirtis su nelaimėliu. Genas visai
negalėjo į jį žiūrėti.

Kiek toliau juos patraukė keistas sparnų luop-
sėjimas. Ten galavosi paukštis, veltui mėgindamas
skristi.

- Kas gi tau? - paklausė Guri fazano, kurio vienas
sparnas buvo nukaręs, o kitas plakė orą.

- Nežinau kas... - atsakė nelaimingasis sužeistu
sparnu.

- Ar sužeistas? - pasiteiravo Bembis.

- Ne... manau, kad ne...

- Ar tau skauda? - Guri buvo kupina užuojautos.

- Ar skauda?.. Ne... tik kartais man labai duria... -
ir fazanas parodė sužeistą sparną, kurio negalėjo
pajudinti.

- Nėra jau taip blogai, - drąsino jį Guri. - Tik
nereikia nusiminti!

Bet fazano drąsinti nereikėjo:

- Kas gi sako, kad blogai? Aš sveikutėlis! Tik šitas kvailas nutikimas... nesuprantu...

Ir jis suplakė sparnais, pakilo kone metrą skersuodamas ir vėl krito žemėn.

- Koks čia galas! - pyko fazanas.

- Nesivargink, - patarė Falinė.

- Taip, - sušuko Guri, - pailsėk gerai, ir praeis! - Ji buvo įsitikinusi, kad sakė teisybę.

- Galbūt ir tavo tiesa, pailsėsiu. Kad tik galėčiau iki medžio nuskristi. Ten užmigčiau!

- Vieną naktį pabūk ant žemės, - tikino Guri, - pamėgink!

Kai jie nuėjo į artimiausią tankumyną, ir sužeistasis negalėjo jų girdėti, Bembis tarė:

- Jis jau žuves...

Guri, patikėjusi vilties kupiniais fazano žodžiais, išsigando:

- Kaipgi... žuves?

- Jį šuo pagaus arba ugnies ranka nutratins...

Vidury tuščio žemės lopinėlio jie užtiko Rolą, kuri tupėjo, pakėlusi galvą.

Aplink ją sniege buvo matyti kraujo pėdsakai.

Falinė jai sušuko:

- Tai tu čia, Rola? Kaip matau, patogiai atsigulei.

Rola liūdnai šyptelėjo.

- Patogiai? Čia visai kas kita...
- Kelkis, teta, kelkis greičiau! - meldė Guri.
- Ak! Vaikeli, kad aš galėčiau pasikelti...
- Ar tu sergi, teta? - paklausė Genas. - Tau kraujas bėga?

Rola parodė savo šlaunį.

- Čia man pataikė. Jaučiau, kaip man dėjo, tik vieną kartą.

- Nesi jau taip sunkiai sužeista... - tarė Bembis priėjęs arčiau.

- Aš irgi nemanau, kad būtų didelė žaizda, - Rola šyptelėjo. - Tik nėra labai malonu...

- Jei jau taip atsitiko, ką darysi, - toks jau visuomet buvo Guri požiūris, - džiaugsimės, kai tu vėl galėsi lakstyti, teta.

- Tu nori man padėti, miela mažyte?

- Žinoma, - ir Guri atsiduso iš visos širdies.

- Žinau, vaikuti, aš tave pažįstu...

Genas norėjo, kad papasakotų, kas nutiko.

- Kaip viskas įvyko?

- Labai paprastai, branguti, labai paprastai! Mes buvome nuėję iki pakrūmės... Už mūsų siautėdamas artinosi didysis išgąstis... ir mes turėjome išlįsti iš krūmų. Liepiau vaikams eiti į priekį ir žiūriu, kad jie

sveiki sau per kirtimus drožia. Griaudė daug ugnies rankų. Bet vaikai laimingai išsigelbėjo.

- Tai laimė! - džiūgavo Guri.

- Visuomet jiems kaldavau į galvą, kad jie dumtų baisia greičiu... ir jų pačių laimė jiems padėjo...

- Ar Lana labai jaudinosi? - norėjo sužinoti Guri.

- Lana? O! Ji buvo beveik visai rami! O mano vargšas Bozas blaškėsi kaip galvos netekęs. Jis pagal savo amžių daug ko matęs!

- O tu, teta? - Genas darėsi vis smalsesnis.

- Aš? Aš, žinoma, šuoliavau kiek galėdama. Atrodė, viskas gerai, nors ir griaudė ugnies rankos. Tariausi išsigelbėjusi. Išsigelbėjau dar kartą, maniau, ir buvau į tankumyną besprunkanti, tik kad dėš per kairįjį šoną, kad nudegins ją. Ir jau negaliu palėkti. Kiek pašliaužiau, ieškau vaikų, bet jie dingę. Taip ir tupiu čia, tupiu ir laikiu, kol skausmas praeis.

- Vargšė teta! Baisia skauda? - pirma kitų prakalbėjo Guri.

- Nagi iškentėsiu... - ir, žiūrėdama į Falinę, Rola kalbėjo toliau. - Atsimeni, kai neseniai šnekėjome, kad visuomet perkenčiame sunkius laikus. Tada dar buvau drąsos kupina. Bet kai didysis išgąstis ateina, drąsos neužtenka! - Ji pasitaisė: - Tiesą sakant, kaip

tik šiuo laiku mes ir esame drąsios... kada iš tikrųjų reikia tokioms būti...

- Reikės laimės... tiktai laimės... - atsakė Falinė.

- Tu turėjai laimę! Tu ir taviškiai!

- Mus tėvas vedė! - tarė Guri išdidžiai.

Kai pastarajai Bembis norėjo duoti ženklą, kad tylėtų, Rola mėgino pasikelti, bet tuojau vėl susmuko.

- Kur mano vaikai? - sudejavo ji. - Turiu vaikų... turiu juos rasti... savo gražiuosius vaikučius... Kas galėjo jiems nutikti?

- Nieko nenutiko, - tarė Bembis, - pati matei, kad jie pabėgo nesužeisti. Taigi raminkis, vaikų vardu prašau.

- Jie, matyt, paklydo, - tarė Falinė, - ir nenuostabu tokią dieną...

- Be abejo, - įsikišo Guri, - jie labai pavargę. Tai nieko nuostabaus. Būk rami, teta Rola, - tarė ji linksmai, - mes surasime Božą ir Laną, pasakysime, kur tu, ir jie greit pas tave atbėgs. Tikrai!

- Paskubėkite, - meldė Rola, - paskubėkite. Prašau jūsų!

Ir jie greitai nubėgo.

Lėkdama Guri sau galvojo: „Šiandien rytą turėjome ir juos pasiimti.“

- Tai buvo neįmanoma! Visiškai neįmanoma! -
tarė Bembis, tartum įspėjęs jos mintis.

Guri jį suprato, kaip ir jis buvo ją supratęs, ir jie
daugiau nekalbėjo.

- Ar manai, tėve, kad Rola neišgyvens? - paklausė
Genas.

- Žinoma, išgyvens! Tik galbūt ji šlubčios... bet
gal ir visai nešlubčios...

Ir vėl bėgdamos stirnos pamatydavo tai negyvą
stirniną, tai besibaigiantį fazaną ar negyvą kiškį,
išvertusį baltavilnį pilvą.

Sena stirna baltutėle galva krūpčiojo, apimta
priešmirtinės agonijos.

Bembis su saviškiais greit nulėkė pro šalį.

- Ten nebėra ko guosti... - murmėjo Bembis liū-
dnai.

Matydami tiek daug kančių, jie labiau negu visada
ėmė bjaurėtis Juo. Būdami švelnūs ir nemokėdami
keršyti, jie vis dėlto ėmė šlykštėtis, baisėtis Juo ir
kartu nuolankiai atsiduoti šitai tiek daug aukų pa-
reikalavusiai galybei, nuo kurios jie veltui stengėsi
pabėgti.

Viską, ką jie čia matė, buvo padaręs Jis.

Per daug gerai jie savo kailiu patyrė, kokia baisi
Jo jėga, kokia žiauri Jo galybė.

Staiga į šnerves jiems trenkė aštrus kvapas.

Tai buvo lapė! Pikčiausias jų priešas!

Falinė, Genas ir Guri sužiuro į Bembį.

Šis kiek stabtelėjęs žengė toliau.

Guri iškart ėmė eiti paskui jį, o Genas su Faline atsiliko.

Netoliese pamatė lapę.

Ji negalėjo nė valandėlės ramiai pagulėti, raičiojosi į visas puses, kandžiojosi šonus, tartum norėdama visa susiplėšyti. Ji visa drebėjo, drugio krečiama.

Bembis užjausdamas priėjo ir sustojo kiek atokiau.

Tik dėl baisaus kvapo Guri nesiartino prie jos.

- Ar tau labai skauda? - šūktelejo stirnaitė.

Lapė piktai išsiviepė.

- O tu džiaugiesi?

- Kaip gali taip blogai apie mane galvoti? - gynėsi Guri. - Man tavęs gaila! Labai gaila!

- Netikiu, - griežė dantimis sužeistoji, ir baltos putos dribo jai iš nosių, - netikiu!

Guri nesuprato, kaip galima abejoti jos nuoširdumu.

Lapė vėl ėmė kandžiotis šonus.

- Kodėl tu taip darai? - paklausė Guri susijaudinusi.

- Kodėl! Kodėl! - šnypštė ji. - Man skauda... - ji sudejavo, - skauda ir aš imu šėlti.

Valandėlę pagulėjo ramiai, žiūrėdama į Guri blau-siu žvilgsniu.

- Kad tik sveika būčiau... šokčiau ant tavęs... Be pasigailėjimo!

- Bet tu sergi, - atsakė Guri nekaltai, - labai sergi, vargšele! - Stirnaitė jau užmiršo, kad kadaise ją lapė buvo užpuolusi.

Lapė vėl ėmė raičiotis, jos uodega buvo atmesta, ausys nuleistos.

- Tai Jis man taip padarė. Į tokį vargą įstūmė. Jis. Niekšas! Begėdis! Buvau beeinanti į savo olą, ir Jis mane ugnies ranka partrenkė!

Ją krėtė drugys.

- Tėve... einame iš čia... - meldė Genas nerimau-damas.

- Užteks, - nusprendė Bembis, - užteks! Eime!

Guri nenoromis baigė kalbėtis su bejėgiu priešu.

Jai buvo labai įdomu šnekėtis su visad tokiu pa-vojingu, o dabar tokiu pasigailėtinu padaru. Guri norėjo daug ko paklausti.

Kiek apgirtusios nuo koktaus kvapo, stirnos paliko lapę likimo valiai. Baisiausiai nusiminusi ji raičiojo-si, plūdosi, bet buvo matyti, kad vis labiau silpsta.

- Ji mums nebebaisi, - tarė Falinė.

- Vargu, - prašneko Bembis, - negali žinoti, nes lapė labai gaji... Bet dar ilgai negalės mūsų pulti...

- Jeigu dar išvis pasveiks. - Genas atrodė patenkintas.

Ir stirnos vėl suprato, kad Jis kartais gali būti ir išgelbėtojas. Tik jie negalvojo, kokių būdu juos apgynė nuo priešų. Bet jų priešiškumas, kuris ką tik buvo toks didelis, ėmė nykti. Ir kai Bembis nuvedė prie ėdžių su šienų, nepalankumas Jam visai dingo. Visi jautė, kad Jis vertas dėkingumo.

- Ko gi tu delsi? - paklausė Falinė Geną. - Sakyk, ar vėl ką nors sugalvojai?

- ..jei karaliai...

- Šiandien jie čia neateis... - ramino jį tėvas, - karaliai šiandien toli nulėkė. Jie spruko nuo didžiojo išgąščio. Po penkių ar šešių dienų jie tesugrįš. Iki tol čia viskas jūsų...

Stirniukai buvo labai išalkę.

Genas puolė pirmasis ir greit pradėjo vaišintis.

Šalia Geno stovėjo Falinė ir šveitė niekuo nebesirūpindama. Ji net nepamatė, kad Bembis jau nebėra.

Tiktai Guri šūktelėjo:

- Kurgi tėvas?

Bet nei Falinē, nei Genas jai neatsakē. Jie šveitē,
kad net ausys linko.

Guri susirūpino.

- Jis galbūt išalkęs!

- Būk rami, tėvas bus sotas, - nerūpestingai at-
sakē Falinē. - Jis nori vienas būti. Tai gerai žinai!

Bembiui nuėjus, Falinē jautė palengvėjimą, nes
ilgas jo buvimas ją slėgė.

O Guri besižvalgydama aplink pamatė Božą ir
Laną, besivaišinančius dobilais, ir šoko prie jų.

- Ar žinote, kur jūsų mama?

- Ne, - atsakė Lana, - mes čia jos laukiam...

- Ir tai vadinate laukimu? O jūsų motina!..

Bozas ją pertraukė:

- Sveika, Guri! Mama greit sugriš...

- Ji turi mūsų ieškoti... - pridūrė Lana.

- Ypač šiandien, - tarė Bozas, - baisių dalykų
buvo! Jai nereikėjo mūsų palikti!

- Nesuprantama, - bambėjo Lana, - kur ji taip
ilgai būna. Šiandien ji turėtų mumis rūpintis!

- Tai jūs nesuprantami, - prapliupo Guri. - Jūsų
mama negriš!

Bozas pašoko išsigandęs:

- Ar ji žuvo?

Lana pravirko.

- Mamytė! Vargšė mamytė!

- Ne, nežuvo, - tarė Guri, - bet ji ugnies rankos sužeista ir negali paeiti! Jūs čia sau smaguriaujate, o jūsų mama kenčia ir dėl jūsų nerimauja.

- Kur ji? - nenustygo Lana.

- Tučtuojau pas ją dumiam! - nutarė Bozas.

- Žinoma! Seniai taip reikėjo daryti!

Guri paaiškino jiems kelią, ir jie nulėkė.

Dabar tik Guri kaptelėjo kelis žiupsnelius šieno ir kramsnodama plepėjo:

- Kai pagalvoji, kad mes čia puotaujame, o tiek daug raitosi iš skausmo...

- Kiek daug šiandien žuvo, kiek išnešta... negalima ir įsivaizduoti... - staiga be didelės užuojautos prisiminė pasisotinęs Genas.

- Geriau apie tai negalvoti! - tarė Falinė.

- Negaliu suprasti, - prašneko Guri, - kokia ta Jo galybė: vieni krinta nuo Jo rankos, kitus Jis tausoja, ir tie net puotauja, kol pagaliau ir jie žūva.

- Nieko nepakeisi, vaikeli, - tarė Falinė, - taip jau yra girioje, ir reikia prisitaikyti... nes taip yra...

- Tai nelabai įtikinama, - atsakė Guri.

- Įtikins faktai, - užbaigė Falinė, - faktų nereikia nei įrodyti, nei pagrįsti. Taip yra! Tai ir visi įrodymai.

Vėl pradėjo šėlti žiema.

Vėpūtiniai augo ant vėpūtinių.

Pūtė žvarbus vėjas.

Žnaibė sniegas.

Jis retai teateidavo į eiguvą. Kartais supoškėdavo ugnies ranka, ir ji kovė tik žvėrį grobuonį.

Žvėrelius buvo draudžiama medžioti. Žinodami, kad jiems negresia pavojus, jie buvo ne tokie baugštūs. Stirnos pasirodydavo net dieną.

Visai be baimės aplinkui šokinėjo kiškiai arba tyliai gulėdavo įsirausę į sniegą.

Ramiai sniege drybsojo fazanai ir lėkdavo į lesyklas, kada tik panorėdavo.

Spiriamos alkio ir nerasdamos ko nors užgraužti, stirnos drąsiai eidavo prie ėdžių. Net kiškiai prisėlindavo prie jų ir krimsdavo ką nugriebdami.

O stambių žvėrių buvo beveik nematyti. Karaliai be ragų vainikų slėpdavosi, gėdydavosi pasirodyti, tartum padarę ką nors pikta.

Jie nebebuvo tokie išdidūs ir sutikti atrodė drovūs ir taikingi.

Naktimis karaliai drauge tyliai slinkdavo per girią. Jie buvo romūs ir negalvodavo rungtis ar kovoti.

Šalia eidavo visai abejingos karalienės. Kai kurios vienos, tik savo vaikų lydimos. Kitos – būriais.

Karaliai ir karalienės laupydavo medelių žieves, ir buvo skaudu žiūrėti, kokią jie daro žalą. Daugelis medžių neišlikdavo nuo žaizdų ir išdžiūvę stovėdavo lyg stabarai, o kiti vėl žaliuodavo.

Bet karališkajai visuomenei mažai tas rūpėjo.

Bembio nebuvo matyti.

Jis nesirodė visą žiemą.

Bembis taip pat buvo numetęs savo ragus. Bet jis nešė galvą išdidžiai iškėlęs ir, be abejo, dėl šito savo išdidumo vengė saviškių ir kitų, kol nebus ataugę ragai.

Šen ir ten pasitaikydavo rasti sušalęs kiškis ar pastirusi sniege stirna.

Varnos tuojau puldavo negyvėlių, ir per dvi ar tris dienas iš jo nieko nelikdavo.

Kartais žiemos gūžtoj nubusdavo voveraitė ir, apsukusi ratą, viršūnėj imdavo ieškoti savo atsargų. Paprastai grįždavo nieko nepešusi, šmurkštelėdavo į ankštą savo gūžtą ir vėl snausdavo. Miegas iš dalies atstodavo jai maistą.

Pamažu visus girios žvėris apėmė paslaptinga baimė. Nežinodami kodėl, jie buvo prislėgti.

Niekas nesidarė, niekas nelietė fazanų, kiškiai gulėdavo išsidrėbę savo migiuose arba žaisdavo smagindamiesi.

Nebuvo galima paaiškinti baimės, kuri pamažu apėmė visą girią.

Dingo ramybė.

- Ar mes niekad neturėsime ramybės? - liūdnai paklausė Falinė.

Genas drebėjo ir nieko neatsakė.

- Norėčiau, kad tėvas būtų su mumis! - sušuko Guri, kuri kiek galėdama gynėsi nuo baimės. Veltui! Visai nusiminusi, ji dejavo kartu su motina: - Iš tikrųjų mums verkiant reikėtų pailsėti... atsigauti...

- Gana šalčio, menko maisto, - tarė Falinė.

- Per akis... - verkšleno Genas.

- Šaltis ir alkis man nieko nekenkia... - tarė Guri, - kad tik ramybė būtų, tuojau atsigaučiau.

Tai buvo pirmas kartas, kada Guri nusiminė.

Jos motina ir brolis buvo dar daugiau prislėgti. Jiems trūko Guri padrašinamo žodžio, ir tik dabar jie pajuto, kaip Guri iki šiol juos palaikė, ir kaip jiems buvo nemalonu, kad ji nusiminusi.

Tačiau Guri baimė ir visų stirnų baimė nebuvo tuščia.

Aklas išgąstis staiga virto didžiuliu siaubu.

Kažkur, nuošaliame miško kampelyje, buvo rasta sudraskyta, krauju paplūdusi stirna. Tai buvo neregėtas nusikaltimas.

Atrodė, kad šita stirna buvo papjauta po ilgo bėgimo, mirtinai nusikamavusi, ir jos galas turėjo būti siaubingas.

Šarkos, kėkštai ir varnos apskelbė liūdną žinią.
Bet... kaltininkas... koks padaras?

Tai nebuvo nei lapė, nei kiaunė, nei nežinomas žvėris, kurį medžiotojas buvo nudobęs. Šiems būtų užtekę mažesnio grobio.

Niekas nepažinojo piktadario, niekas nebuvo jo matęs. Ir dėl to siaubas buvo dar didesnis.

O jis gyveno kaime, netoli girios. Tai buvo Neras, tvirtas vilkšunis.

Jo šeiminkas sirgo, ir Neras, niekieno neprižiūrimas, ėmė sau vienas šlaistytis. Iš pradžių jis lakstė laukais, nieko pikta negalvodamas. Čia nieko nesutiko, kas būtų galėję sužadinti jo žvėriškus instinktus.

Šuo ėsdavo sniegą, voliodavosi, žaisdavo, kol atsigavindavo ir pajusdavo nuovargį, ir tada skuosdavo namo.

Vėliau, pamėgęs bastytis, Neras lėkdavo vis toliau, kol pasiekė girią, kur šeiminkas su juo niekad nebuvo įžengęs.

Čia jis patyrė daugybę naujų išpūdžių.

Įvairiausi kvapai mušė jam į šnerves ir jį jaudino.

Jaudinamas tiek daug nežinomų dalykų, jis nebesuvokė, ką ir daryti.

Kelias dienas jis ištisas valandas bastėsi po girią, darėsi vis smalsesnis ir neramesnis, bet visai nieko pikta nemanė ir nekėsavo.

Joks gyvas padaras neperbėgo jam kelio, nepasirodė ir akyse. Šuo lakstė be tikslo žioplindamas takeliais.

Bet visi girios padarai su išgąščiu jautė, kad jis yra. Jo dar nematę buvo siaubo apimti. Juo didesnio siaubo, nes nematę nežinojo, ko taip neapsakomai bijo.

Jie įspėjo, kad jis pavojingas, daug anksčiau, negu šuo pats suprato savo žvėriškus instinktus.

Atsitiktinai sutikta senoji stirna juos sužadino. Išsigandęs gyvulys šoko bėgti nuo šuns. Nerui atrodė, kad jį kviečia žaisti, ir jis pasileido paskui ją. Valandėlę šuo galvojo tik apie tai, kaip ją pasivyti. Jis gerai nematė, koks čia padaras priešaky lėkė, ir manydamas, kad čia šuo, jau džiaugėsi suradęs draugą.

Iš kvapo, kuri jam nešė vėjas, greit pažino, kad šis padaras nepanašus į šunis, bet vis dėlto įdomus.

Šuo užsiplieskė geismu medžioti. Šitas jausmas niekuomet nebuvo jo kankinęs, bet staiga jis ėmė

svaiginti, deginti, traukti. Visi muštro užmigdyti instinktai prasiveržė staiga.

Paprastai vydamiesi žvėris, ypač stambesnius, šunys loja, kaukia, skalija.

Nors šuns kilmė buvo neaiški, bet jo kraujas turėjo kažką vilkiška. Jis buvo senos vilkų giminės palikuonis.

O vilkai medžioja tylomis. Ir Neras ginė seną stirną nė neamtelėdamas.

Nelaimingoji stirna lėkė kiek galėdama ir tai dar labiau siutino šunį, kuris užsispyręs ją vijo vis labiau artėdamas.

Stirna užduso ir pavargo.

Neras nepailso, jis buvo toks pat piktas ir stiprus.

Pasivijęs stirną, taip smarkiai ant jos šoko, kad abu nusirito į sniegą.

Stirna beviltiškai tabalavo kojomis ir nespėjo nė surikti, o šuo jau buvo perkandęs jai gerklę.

Tyliai, kaip ir visa šita medžioklė, baigėsi ši drama.

Plėšydamas minkštimą, Neras godžiai rijo šiltą ir virpančią mėsą, pirmą kartą džiaugėsi grobio malonumais.

Prisirijęs išsitiesė sniege. Bet buvo pripratęs šilčiau gulėti, tad neužmigo, tik snaudė pavargęs ne tiek nuo bėgimo, kiek nuo didelio apsirijimo.

Girtumo svaigulys, kuris ką tik buvo jį apėmęs, išgaravo. Jis vėl buvo geras Neras, savo griežto šeiminko paklusnus šuo.

Su pasibaisėjimu ir gailesčiu jis pažiūrėjo į sudraskytą savo auką. Gerai nesuprasdamas, kam jis taip padarė, vilkšunis neaiškiai jautė smarkiai nusikaltęs. Ir jis ėmė bijoti, kad negautų mušti.

Atsargiai, nulėpusiom ausim, pabrukęs uodegą, Neras vilkosi namo, paskui kiek paslinkęs pasileido lėkti galvotrūkčiais, kol išbėgo iš miško.

Jis negalėjo įsivaizduoti, kokį siaubą jo piktas darbas kėlė girios gyventojams.

Pasiekęs plynus laukus, šuo pasijuto saugus. Niekas negalėjo jo sučiupti. Apsimetęs nekaltas, parėjo namo.

Jeigu jo šeiminkas arba kas nors kitas būtų jį stebėjęs, tai iš šito į akį krintančio nekaltumo būtų tuoj supratęs, kad jo sąžinė negryna.

Neras užmigo kietu miegu, kuris buvo dar malonesnis nuo laukinių sapnų.

Pabudęs jis vėl gyveno įprastą tingų ir ištaigingą gyvenimą. Neras norėjo bėgioti, o šeiminkas jo niekur nesivesdavo, tai šuo vėl pasileido per laukus.

Jis klajojo dvi tris dienas; paskui ir pats nejausdamas nuklydo į netolimą girią.

Ir vėl nubudo jo vilkiški instinktai. Vėl jį apėmė godus svaigulys, kraujo troškimas, didesnis negu pirmą kartą.

Šuo skuto per krūmus ir laukymes, kad net sniegas dulko į šalis. Jis uodė, ieškojo ir rado.

Vilkšunis tyliai rengėsi pulti stirną, kurią pamatė gulinčią atokiau nuo vaikų.

Tai buvo Rola.

Kiek šlubčiodama, negalėdama ilgai bėgti, ji tarėsi žuvusi. Stirna lėkė, kovodama dėl gyvybės, o vilkšunis ginė ją iš paskos.

Bozas ir Lana, pamatę, kad motinai gresia mirtinas pavojus, raudodami nubėgo pas Falinę, Geną ir Guri.

- Naujas ir baisus priešas! Jis nužudys motiną! - aimanavo jie.

- Mes nieko negalim padaryti... - tarė Genas.

- Nusiraminkite, vaikai, - prašneko Falinė, - jūs jau užaugę... - jūs ir be mamos...

- Be mamos! Be mūsų gerosios motutės! - kartojo Lana verkdamą.

- Liksite pas mane, - žadėjo Falinė, - mano globjami...

- Tu mums ne motina! - pratarė Bozas nusiminięs.

- Turime ko nors griebtis! - sušuko Guri.

- Griebtis... bet ko? - paklausė Genas ir Falinė.
- Greitai! - ragino Lana. - Ji šlubuoja! Ji negali ilgai bėgti!
- Ji žus! - kūkčiojo Bozas.
- Galimas daiktas, kad ji žus! - tarė Genas, ir jo žodžiai sukėlė siaubą.

Tuo metu besikankinanti Rola paskutiniais žodžiais keikė sužeistą savo šlaunį, dėl kurios negalėjo bėgti.

Ji buvo tikra, kad neišvengs nelemties, o norėjo dar kiek pagyventi, dar kelias akimirkas atidėti šitą kančią, nežinomą, baisią nebūties kančią. Tik akimirką!

Rola jautė vis arčiau ir arčiau karštą grėsmingą priešo alsavimą. Ji prisiminė savo vaikus.

Nusiminusiai stirnai kilo beprotiška mintis, kuri galbūt ją ir išgelbėtų! Galbūt!

Staiga ji apsigrėžė ir smarkiai atsimušė į vilkšunį, kuris netikėtai suklupo ir krito.

Vienu šuoliu stirna peršoko per jį. Šokant labai suskaudo šlaunį. Nespėjus Nerui atsikelti, ji jau dūmė į tankumyną ir atlėkė pas Falinę ir vaikus.

- Mama! Tu išgelbėta! - ėmė džiūgauti jie.

Nusikamavusi, skausmo iškankinta Rola susmuko sniege.

„Antai jis!“ – norėjo ji sušukti, bet negalėjo nė žodelio pratarti.

Ir Neras buvo bepuoļas čionai. Bet, Genui ėmus bėgti pirmam, šuo šoko jį vytis ir visai nežiūrėjo į kitus, kurie išsigandę išlakstė.

Rola gulėjo nusikamavusi ir apatijos apimta.

Laimė, kad sniegas buvo negilus, ir Genas galėjo dumti visu jaunatvišku greitumu. Jis buvo užpultas pirmą kartą, pirmą kartą buvo mirties pavojuj vienas. Bet stirninas neturėjo laiko nei bijoti, nei drebėti. Jam nieko nebeliko, tiktai bėgti. Karštas troškimas pasprukti davė jam sparnus, stūmė jį pirmyn, tartum jį būtų nešęs vėjas.

– Mano vargšas Genas, – verkšleno Falinė, – mano mylimas sūnelis!

Guri ją ramino, bet Falinė buvo nepaguodžiama.

– Rola bus kalta dėl mano vaiko žūties, tik Rola! Argi jai reikėjo pas mus bėgti.

– Niekuomet piktas priešas Geno nesučiups, – tvirtino Guri.

– Norėčiau, kad būtų tavo teisybė! – verkšleno Falinė.

Ir ji ėmė piktai priekaištauti.

– Ta Rola! Mes jai tik gera darėm! Tik gera! Ir šitaip atsidėkoti!

- Bet teta Rola tikrai nekalta, - tarė Guri.
- Nekalta? - pertraukė Falinė. - O kas gi kaltas, kad ne ji?
- Niekas iš mūsų nekaltas! Toks likimas!
- Rola kalta! - kartojo Falinė.
- Teta Rola buvo labai nusivariusi, - teisino Guri.
- Jai reikėjo pasiaukoti, - tarė Falinė griežtai, - motina turi aukotis.
- Ji buvo besiaukojanti, - užstojo ją Guri, - bet...
- Bet!.. - Falinė vis labiau ir labiau niršo. - Užuo­tot tai padariusi, ji atbėgo čia... ir Genas tapo jos auka... ir kas gi jai rūpi!
- Nesakyk taip, mama! Jei kas Genui atsitiks, teta Rola jo gailės kaip savo vaiko.
- Jos gailėjimo man visai nereikia, - verkšleno Falinė, - mano Genas toks neišmanus!.. Neturi jokios patirties!.. Aš jo niekuomet nepamatysiu!
- Jį dar šiandien pamatysi, mama! - įtikinamai kalbėjo Guri, nors ir pati nerimavo. - Sveiką ir stiprą, mama! Pamatysi, kad vėl bus mano teisybė! Tuo metu Genas skuto šuoliais.
- Neras šniokštė. Ne iš nuovargio, bet iš godumo. Kraujo troškimas tik didino jo jėgas.
- Neras buvo stiprus, nušertas šuo.
- Genas buvo vaikas ir nepakankamai mitęs.

Neras turėjo šiltą kambarį.

Genas kentė šaltį, kuris nebuvo jo užgrūdinęs.

Ir jis greitai silpo, ėmė ne taip sparčiai bėgti ir jau būtų kliuvęs priešui į nagus, jei ne...

Taip, jei ne!

Jei nebūtų įsikišęs Bembis!

Pamatęs, į kokį baisų pavojų pateko sūnus, jis užmiršo, kad jo galva be ragų vainiko, užmiršo baimę, išdidumą.

Jis puolė tarp sūnaus ir priešo, griebdamasis klastos.

Bembis mėgdžiojo fazanę, kuri, pamačiusi prie savo vaikų sėlinančią lapę, apsimeta, kad jai skauda sparną. Negrabiai lapsėdama sparnais, krisdama ant žemės, ji toli nuvilioja lapę nuo vaikų, ir šie gali pasislėpti. Paskui paukštė pakyla ir nuskrenda.

Bembis pasinaudojo ta pačia gudrybe.

Jis apsimetė sergąs ir negalįs iš vietos pajudėti.

Vos tik jį pamatęs, Neras šoko, tikėdamasis lengvo grobio.

O Genas paspruko.

Bembis viliojo vilkšunį, vinkliai mėtydamas pėdas.

Šunį jis prisileido visai arti, nes norėjo sužinoti, ar priešas nebesiveja Geno, ar tas jau pabėgęs.

Tą akimirką, kai Neras buvo jį bečiumpęs, Bem-bis davė šuolį ir nuskuto visu greitumu; taip lėkti iš visų girios žvėrių tik jis vienas galėjo.

Apstulbęs Neras šoko paskui jį.

Bet Bembio būta mitresnio ir greitesnio. Jis dūmė tiesiai į savo slaptavietę, tą medžiais ir žagariais užklotą duobę, kur dažnai miegodavo šalia senojo kunigaikščio, o paskui ir vienas. Šmukštelėjo tenai ir dingo, tartum žemė jį būtų prarijusi.

Apkvaišęs šuo ėmė zuiti aplink šitą raizgalynę. Suuosdamas arti esantį, bet nepasiekiamą grobį, jis dar labiau niršo.

Ramus vilkiškas pyktis ir atkakli kantrybė apėmė šunį, ir jis ryžosi laukti. Jis lauks, lauks neatsitraukdamas, kol auka pasirodys.

Būtinai pasirodys!

Vilkšunis ilsėjosi, iškoręs liežuvį ir neramiai šniokšdamas, nes buvo labai susierzinęs.

Bembis jautėsi saugus ir buvo patenkintas, kad jo priešas guli čia ir niekam kitam nėra pavojingas.

Po valandėlės, temstant, iš tankumyno išniro briedžiukas. Pagal įprotį jis žengė pats pirmasis kaip žvalgas; kiti briedžiai, supratę, kad nieko įtartina nėra, eidavo iš paskos.

Tuo metų laiku briedžiai, gerai žinodami, kad jų niekas nelies, buvo ne tokie baugštūs. Tik gėda, kurią jie jautė dėl savo galvų be ragų vainiko, jiems kliudė rodytis.

Staiga niekam nesitikint kilo baisiausias pavojus.

Neras, pamanęs, kad čia jo laukiama auka, šoko ir ėmė vytis.

Briedžiukas išsigando ir ėmė bėgti kiek tik gali. Kiti briedžiai, ne mažiau išsigandę, bet laiku įspėti, neišlindo iš tankumyno ir, greitai apsisukę, nuskuodė, traškindami šakas.

Ir medžioklė vėl prasidėjo.

Vilkšunis ginė briedį, kuris skuodė kaip strėlė. Kitoje pievos pusėje šis sustojo ir atsigrėžė į priešą. Perpykęs briedis ėmė spardyti priekinėmis kojomis kur pasiekdamas.

Neras du kartus buvo begriebiās briedžiui už gerklės ir du kartus atšoko nieko nepešęs. Jis putojo įniršęs.

Kai briedis apsisuko, norėdamas pabėgti, Neras trečią kartą griebė jam už gerklės ir suleido dantis.

Veltui briedis bandė nukratyti užpuoliką. Kraujas jam bėgo čiurkšlėmis. Nero dantys vis giliau ir giliau smigo į žaizdą. Trūkus arterijai, briedžiui pasidarė žalia akyse, ir jis liovėsi priešintis.

Neras jį partrenkė ant žemės. Aukos krūpčiojimas, lėtas gargaliavimas džiugino vilkšunį.

Pagaliau jis laikė grobį, o juk šiandien nuo jo ne vienas buvo pabėgęs, jį apgavęs.

Draskydamas šiltą kūną, vilkšunis jautė tą patį svaigulį – ką ten, dar stipresnį, jautė malonų migdantį sotumą nuo šviežios šiltos mėsos.

Bet dar sunkiau negu pirmą kartą jis pabudo iš savo kruvinojo svaigulio, dar labiau negu pirmą kartą pasibaisėjo pats savimi.

Sutemoms gaubiant girią, sąžinės graužiamas Neras grįžo namo.

Namie jis dvigubai uoliau vaidino nekaltą ir taip įžūliai, kad namiškiai jo paklausė:

– Nerai, ką tu padarei?

Šuo tuoj ėmė šliaužti pilvu, prisipažindamas kaltas ir laukdamas bausmės.

Bet užuot nubaudę, jie glostė šunį, meilikavo, nes nežinojo, ką jis padaręs.

– Taip... geras šunelis... labai geras!

Girdėdamas šiuos meilius atleidimo žodžius, Neras laimingas vartėsi ant savo čiužinio. Koks gražus gyvenimas!

Bet šaltas šiurpas nukrėtė visą girią.

Nužudytas briedžiukas gulėjo papievy, ir kas tik eidavo pro šalį, lėkdavo išsigandęs ir nešdavo toliau tragišką naujieną.

Tą naktį buvo laukiama dar kitų nusikaltimų. Kiekvienas drebėjo dėl savo kailio.

Falinė nedrįso nė žingsnio žengti.

Ji verkšleno dėl Geno, laikydama jį žuvusiu, ir visą kaltę vertė Rolai.

Guri nesitraukė nuo savo motinos, kalbėjo paguodos žodžius, nors ir pati turėjo mažai vilties. Pagaliau ir ji nutilo, kai pamatė, kad Falinės vis tiek nepralinksmins.

- Jis buvo toks dailus...

- Tikras mažas princas...

- Jam ant kaktos kalėsi puikūs ragiukai, koks nuostabus ragų vainikas jam būtų užaugęs. Jis atsigimė į savo tėvą.

- Mano mažasis Genas buvo protingas ir labai atsargus... Jis galėjo ilgai gyventi...

- Tėvo vadovaujamas, jis būtų buvęs kunigaikštis, kaip ir tėvas, būtų buvęs išmintingas, jei ne ta Rola...

Taip nuolat kartojo Falinė.

Guri tylėjo.

Jai skaudėjo širdį, kad šalia jos nebuvo brolio. Tik dabar ji suprato, koks jis buvo geras, ir kaip nuoširdžiai jį mylėjo.

Bet Guri negalėjo pritarti motinai, kuri žiauriai smerkė Rolą.

Ji mylėjo tetą Rolą ir iš jos nelaukė nieko pikta; ji buvo įsitikinusi, kad Rola nekalta dėl to nelaimingo atsitikimo, ir kad dėl Geno likimo pati sau daugiau sia priekaištaus.

Rola tebegulėjo toje pačioje vietoje, kur buvo nugriuvusi.

Jai labai skaudėjo sužeistą šlaunį, kurios dar neužgiję raumenys vėl buvo sudraskyti.

Išgąstis, per didelis jėgų išsekvojimas pasiutiškai lekiant ją taip nualsino, kad Rola ėmė vis blogiau jaustis.

Ji kovojo su miegu, bijojo naujo užpuolimo ir nerimavo dėl savo vaikų.

Keisti vaizdai pynėsi jai galvoje, ji sapnavo pušiau miegodama, paskui pasidavė į alpulį panašiam snauduliui.

O Genas tebebėgo, nieku gyvu nesitikėdamas išsigelbėti. Juo lėčiau jis bėgo, juo labiau bijojo.

Paskui stirninas visai negalėjo galvoti; ir praėjo dar kiek laiko, kol suprato, kad jo niekas nesiveja.

Jis jau nebėgo kaip genamas galvijas. Dabar jis tipeno vis lėčiau. Išvargę jo raumenys atsileido, ir jis ėmė ramiau alsuoti.

Genas jautė, kad dar gresia pavojus. Jis tebebuvo bėglys, krūpčiojantis ir nuo tyliausio šlamesio. Liuoktelės kiškis, sustriksės stirna tolumoje, jis jau ir lekia šuoliais, kol paaiškėja, kad jokio pavojaus nėra.

Genas nuklydo toli į girią. Visur jis matė tik išgąstį ir siaubą – ir pats visur skleidė vien išgąstį ir baimę.

Bet tą naktį nieko daugiau neįvyko, nebuvo jokio užpuolimo. Nepasirodė ir vilkas, nes Neras gulėjo ir ramiai snaudė namie.

Bet kruvinas briedis tartum bežadis skundas skleidė siaubą.

Nubudę paukščiai jį pamatė brėkstant ir skubėjo duoti pavojaus ženklų, nors ir pavėlavę skleidė visiems žvėrimis naujieną su dvigubu uolumu.

Priskrido daugybė varnų, kurios viena per kitą, garsiai karkdamos, tūpė ant dvėselienos ir pradėjo savo šlykščią puotą.

Genas pamažu nurimo ir pasijuto išsigelbėjęs, nors pats gerai nesuprato, kaip jis paspruko, ir dar nelabai tuo tikėjo.

Motinos ilgesys buvo stipresnis už norą miegoti ir būti. Jis pradėjo ieškoti Falinės ir Guri, nutaręs

sugrįžti ten, kur buvo jas palikęs. Nors jis jautė, kad du kartus toje pačioje vietoje negali ta pati nelaimė atsitikti, ėjo itin atsargiai.

Staiga jam ausyse suskambėjo pažįstamas, bet ne jo motinos balsas:

- Genai! Genai!

Jį šaukė Rola, ką tik nubudusi iš kieto miego.

Stirniukas nustebeęs sustojo.

- Tai tu, Genai, tai tu čia? Ir vienas?

- Taip, visai vienas! - atsakė Genas.

- Kur tavo motina ir Guri?

- Nežinia, kur jos, - atsakė Genas, - nežinau! Taip norėčiau sužinoti...

- O! Ką aš išgyvenau!.. - aimanavo Rola.

- Ir aš! - su panieka pridūrė Genas.

Rola sunkiai pasikėlė.

- Oi, skauda šlaunį! Ne taip labai dabar, bet dar jaučiu, kaip smelkia per visą kūną...

- Ar negali paeiti? - paklausė Genas be širdingos užuojautos.

- Taip! Šiek tiek... galiu... - Rola atsistojusi svyrinėjo. - Tik bėgti nepabėgčiau... - Ir pasižiūrėjus Genui į akis, pridūrė: - Ir tu baisių dalykų matei?

- Labai baisių, teta! - tarė jis atsitiesdamas.

- Papasakok man, kas tau nutiko, vargšeli?

- Pirmiau man reikia susirasti motiną ir Guri... Iki tol... atleisk, teta... iki tol neturėsiu ramybės ir negalėsiu kalbėti...

- Man irgi rūpi Bozas ir Lana... labiausiai rūpi! Tavo teisybė, Genai! Tu geras ir išmintingas! Kol jų nesurasim, neturėsime ramybės! Eikš, ieškosime kartu...

Jie leidosi kelionėn ir ilgai klaidžiojo. Rola negalėjo smarkiai eiti, ji labai šlubavo.

Staiga viršum jų galvų pro šakas išniro voveraitė.

- Ar girdėjote naujieną?

Abi stirnas nepaprastai sujaudino pasakojimas apie papjautą briedį.

- Gal žinote, kur mano motina ir sesuo? - paklausė Genas skaudama širdim.

- Ir mano vaikai? - pridūrė Rola nedrąsiai.

- Jos tenai, prie seno ažuolo, sedulos krūme, abi sveikos! - atsakė voveraitė Genui.

Genas buvo bebėgas, bet Rola jį sulaikė.

- Luktelėk manęs... valandėlę! - Paskui meldė voveraitę: - O mano vaikai... mano vaikai?

- Lekiu apsidairysiu! - atsakė voveraitė.

Rola su Genu iškilmingai nužygiavo prie ažuolo. „Atvedu tavo sūnų“, - norėjo ji pasakyti, bet Guri jai

nedavė. Iššokusi iš sedulos krūmo, ji džiaugsmingai sušuko:

- Genai! Genai! Tu vėl pas mus!

Falinė irgi pripuolė, meknodama iš susijaudinimo.

- Sūneli... tu gyvas!

- Stiprus ir sveikas! - džiaugėsi Guri.

Jie švelniai pasibučiavo. Falinė verkė džiaugsmo ašaromis. Guri juokėsi iš laimės.

- Jei aš žinočiau, kad mano vaikai tokie stiprūs ir sveiki... - tarė Rola rūškana mina.

Bet Falinė jai nieko neatsakė.

- Papasakok, Genai, - reikalavo Guri, - papasakok!

- Sakyk mums, kaip tu išsigelbėjai, - pratarė Falinė.

- Ir man knieti sužinoti, - pridūrė Rola, - nors turėtum palaukti, kol mano vaikai...

- Šnekėk, sūnau, - pertarė ją Falinė, tartum be jos, be Guri ir Geno, nieko kito čia nebūtų.

Genas ėmė pasakoti, bet vos tik jis pradėjo, grįžo Bozas ir Lana, vedami voveraitės, kuri, šokinėdama nuo šakelės ant šakelės, džiaugsmingai šaukė:

- Štai dabar ir vėl visi susirinkot!

Rola pabučiavo savo vaikus.

- Kaip jautiesi, mama? Ar pailsėjai? - susidomėję klausinėjo abu.

- Apie save neturiu ko pasakyti, - tarė Rola, - bet kaip jums sekėsi, vaikeliai?

Falinei atrodė, kad dabar reikia kalbėti tik apie jos sūnų; visos kitos šnekos būtų akiplėšiškos ir ne vietoj, todėl ji piktai reikalavo:

- Pasakok, Genai! Mums sutrukdė!

Genas, kiek varžydamasis motinos balso, ėmė dėstyti savo vargus.

Bepasakojant pasidarė aišku, kad jį išgelbėjo tėvas. Tiktai tėvas. Kas gi kitas, jei ne jis imtų rūpintis savaisiais.

Genas dvejojo valandėlę, ar sakyti apie tėvą, ar verčiau nutylėti, bet Guri jo paklausė:

- Kas tave nuo padūkusio žvėries išgelbėjo?

Ir jam išsprūdo teisybė:

- Mūsų tėvas.

Niekas girioje nemoka meluoti. Kiekvienas gali ką nors nuslėpti, nutylėti, bet kas yra melas, jie nežino.

Geno pasakojimas juos labai sudomino.

- O! Bembis! - sušnibždėjo Falinė.

- Mūsų tėvas! - tarė Guri džiūgaudama.

Motina ir duktė susižavėjusios klausėsi, o Genas su įkvėpimu pasakojo, kaip Bembis jam padėjo.

Niekas neabejojo, kad jeigu ne Bembis, jam nebūtų pavykę pasprukti nuo priešo.

Guri repštelėjo motinai į pašonę ir, kitiems negirdint, prisispyrusi prašė:

- Nebūk tokia šalta tetai Rolai, būk maloni jai, nes ji serga.

Falinei buvo sunku ir taikytis su Rola, ir atsispirti savo dukrai.

- Vėliau galbūt, dabar negaliu... vėliau... - Ir ji nuėjo.

Guri taip ir nepavyko pasakyti Rolai keleto meilių žodžių, nes susikivirčio Genas su Bozu.

Bozas išdidžiai pareiškė savo pusbroliui:

- Mielasis, aš daug daugiau patyręs už tave!

- Daugiau? - tarė Genas susierzinęs. Tą akimirką jam į galvą neatėjo kitaip atsakyti.

- Daug daugiau, - pakartojo Bozas, - nedaug trūko, kad būčiau žuvęs!

Genas pašoko įpykęs, kad taip jo nuotykią paniekino.

- Tu visai kvailai įsipainiojai... Ir negali su manim lygintis!

- Kaip tik tą patį ir aš norėjau pasakyti, - atkirto Bozas kandžiai, - palyginti tavo nuotykių su mano mirtiniais pavojais...

Genas nedavė jam baigti.

- Nešnekėsiu niekad su tavim! - su panieka atrėžė ir nubėgo paskui motiną.

- Kam tau prireikė šitaip lygintis, - tarė Guri rimtai, - nereikėjo taip šnekėti, Bozai! Paskui teks gailėtis.

Ir ji nušokavo paskui motiną ir brolių.

- Galbūt tavo teisybė, sūnau, - tarė Rola liūdnei, - bet tau nereikėjo...

- Aš jau dabar gailiuosi, - greitai pridūrė Lana, - kartu mes būtume buvę tokie laimingi.

Tą pačią dieną medžiotojas rado negyvą briedį. „Kas taip galėjo padaryti?“ - nustebęs suko sau galvą.

Netrukus ištryptame sniege jis pamatė šuns pėdsakus. Medžiotojas atidžiai sekė tais pėdsakais ir rado sudraskytą stirną.

Nagi, puikiai pasidarbuota!

Koks šuo čia galėjo būti?

Didelis, stiprus šuo, be jokios abejonės.

Medžiotojas ėmė apdairiai svarstyti.

Galybės pėdsakų medžiotojui daug ką pasakė ir nėkart nebuvo girdėti nė amtelėjimo.

Taigi būta vilkšunio! Ir tiktai burmistras turėjo tokį...

Keblus reikalas.

Bet vis tiek reikėjo tokiems darbams užkirsti kelią, o vienintelė priemonė buvo suvaryti šuniui kulką.

Ir medžiotojas ėmė tykoti šuns. Jis laukdavo visai arti kelio į girią. Bet praėjo trys dienos, o Neras nesirodė.

Pagaliau ketvirtą dieną sulaukė. Bet vėjas, pūtęs priešais, nešė medžiotojo kvapą. Šuo išsigando, apsisuko ir movė vėl į kaimą.

Jis nepasirodė dvi dienas. Veltui laukta.

Septintą dieną įsigeidęs medžioti Neras nepaisė jokių kvapų, atšliūkino į girią ir smuko į tankumyną.

Medžiotojas šautuvą buvo užtaisęs smulkiomis šratais, nes negalėjo nudėti šio puikaus šuns, kurį burmistras mylėjo. Jis norėjo jį tik išgąsdinti, pamokyti ir atpratinti nuo miško.

Padrioksėjus šūviui, Neras suklypo, bet sumišęs greitai vėl atsikėlė, nes nė vienas šratas nebuvo giliai įsmigęs.

Pabrukęs uodegą, kinksnodamas, kone šliauždamas pilvu kabaldavo jis per laukus į kaimą.

Medžiotojas lydėjo jį akimis šypsodamasis.

Jis tuojau nuėjo pas burmistrą ir pasakė, kas nutiko. Burmistras pasirodė supratingas žmogus.

- Reikėjo jį nušauti! Vertas to, niekšas!

Neras drebedamas susigūžė kamputy.

- Kaipgi galima nudėti tokį gražų šunį, - atsakė medžiotojas, - niekada taip nepadaryčiau!

- Šiaip ar taip, labai ačiū, - baigė burmistras, - taip atsitiko vien dėl to, kad aš sirgau.

Tuo viskas ir baigėsi.

Girioj vėl įsiviešpatavo ramybė.

Nė vienas įsibrovėlis netrikdė girios ramumo, ir kasdieniai įvykiai praeidavo kaip nebuvę.

Rolos žaizdos gijo pamažu, ji dar šlubčiojo, bet jau buvo daug vikresnė.

Rola su vaikais vengė susitikti Falinę, Geną ir Guri.

Bembio vis nebuvo matyti.

Atpuolė šalčiai, dangus pasidarė mėlynas, sušvito saulutė.

Vieną rytą pražydo snieguolės su švelniomis nu-linkusiomis taurelėmis.

- Žiūrėk, mama, - džiūgavo Guri, - va žiedai... tikri žiedai!

- Taip, vaikeli, - šypsojosi Falinė, - vėl pradeda gėlės žydėti.

- Jų tiek daug, kad ir suskaičiuoti negalima, - pratarė Genas.

- Tai pasiuntiniai, - paaiškino Falinė.

- Pasiuntiniai? - Genas netikėjo. - Kieno gi? Nemėgstu aš pasiuntinių.

- Sveikink juos, sūnau, jie gera pranašauja!

- Kad sunkūs laikai praeis? - tarė Guri juokdamasi.

- Taip, jie jau galop eina, - linksmi patvirtino Falinė.

- Ir vėl viskas sužaliuos?

- Taip, sūnau!

- Negaliu įsivaizduoti! - abejojo Genas.

- Negalima suprasti nelaimės ir įsivaizduoti laimės, - kalbėjo Falinė, - reikia patirti ir viena, ir kita.

- Patirti, - sušuko Guri linksmi, - svarbiausia, patirti.

- Ir dabar patirti, - toliau kalbėjo Falinė, - kad už laimę reikia nelaime mokėti.

Blaktelėjus speigui, iš žiemos miego pabudo voveraitė Peri.

Falinė ir jos vaikai menkai pajuto šitą atmainą, nes jiems atsirado naujų sunkenybių. Tirpdamas sniegas virto tirštu purvu; permirkusi žemė buvo panaši į pelkę, kur baisu nugrimzti.

Genas ir Guri nebeidavo į pievą, kiekvieniame žingsnyje čia čiurkščiojo vanduo.

- Blogiau negu žiemą, - pratarė Genas nepatenkintas.

Bet motina jį ramino:

- Luktelk, tuojau bus gražu.

- Kada? - subambėjo jis.

- Greitai!

- Turėk kantrybės, - tarė jam Guri, - kai man pažadama kas nors gera, aš būnu puikiai nusiteikusi.

- Jeigu jau taip nori, galiu būti kantrus, - atsakė Genas, - bet kad linksmas būčiau per tokį purvą ir šlapumą klampodamas, to jau per daug.

Netverdama iš apmaudo, atliuksėjo voveraitė.

- Kad turėčiau ko užkrimsti! Gausiu galą iš bado!

- Argi nežinote, kad tuoj bus gražu? - paklausė Guri.

- Žinau! Tik gaila, kad nuo to nebūsiu soti!

- Džiaukitės nors tuo, kas dar ateis, - patarė jai Guri, - tikėkite, kad būsite soti. Argi negalite kol kas tuo pasitenkinti?

- Buvau prisinešusi atsargų, - Peri tupėjo liūdna ir susimąščiusi, - gausių atsargų... ir neberandu dabar!

- Ieškokite! Ieškokite! - skatino Guri. - Pagalvokite ir atsiminsite, kur jas padėjote.

- Teisybę sakot! - ir Peri nuliuksėjo.

- Linkiu, kad būtų mano teisybė! - šaukė jai Guri juokdamasi.

Dangus apsitraukė pilkais debesimis, ir prapliupo lietus, sodrus, monotoniškas, nenutrūkstamas.

- Bus gražu... - šaipėsi Genas.

Stirnas permerkė lietus.

- Netiki, kad bus gražu? - erzino brolių Guri.

- O tu tiki? - paklausė brolis susiraukęs.

- Taip! Tikiu! Jaučiu, kad bus puiku!

- Paikšė!

- Argi tau gaila, kad aš paikšė!

- Guri nusilenkia tam, kas neišvengiama, ir tu taip daryk, sūnau! - prašneko Falinė.

- Lenkiuosi. Kas gi man lieka?

- Turi, kaip ir Guri, būti linksmas. Jai nė kiek ne geriau kaip tau!

Genas atsistojo.

- Kiekvienas savaip kenčia. Nekalbėk man apie pasitenkinimą ir linksmumą. Tokiomis aplinkybėmis patenkintas ir linksmas gali būti tik kvailys.

- Tada aš kvaila, - tarė Guri juokdamasi.

- Apie tave nenorėjau taip pasakyti! - kiek galėdamas teisinosi Genas. Jis žavėjosi savo seserim ir per daug ją mylėjo, kad galėtų įžeisti.

Užėjusi audra išvaikė lietu.

Genas nesiskųsdamas kentė tą naują bėdą.

Šėlo uraganas. Vėjas pūtė šuorais, tartum būtų lėkės pulkas pasibaidžiusių žirgų.

Per dangų skriejo debesys, lyg nematomo priešovejami.

Medžiai linko ir dejavo. Lūžinėjo storos šakos ir braškėdamos krito žemėn.

Kad kiek, apkeriaužėlis būtų buvęs iš šaknų išrautas ir skilęs pusiau.

- Dėkok man, - tarė didysis ažuolas, - mano dėka tu gyvas išlikai.

- Išlikau, nes stipraus mano būta, - atsakė apkeriaužėlis, - o ne tavo dėka!

Čia vėl jį sugriebė uraganas ir taip smarkiai ėmė kratyti, lankstyti, kad jis vos nežuvo.

- Kiekvieną kartą tave gelbsčiu! - tarė didysis ažuolas.

- Neturiu už ką dėkoti! - šaukė apkeriaužėlis, - tu nori neigti mano jėgą, o koks galingas būčiau, jei ne tu...

Bet audra nutraukė jo žodžius, nutildė visas kalbas, apkurtino didelius ir mažus medžius.

Nors audra buvo šaltesnė ir atkaklesnė už lietu, niekam nebuvo šalta, nes kartais pūstelėdavo

drungnas vėjelis, tartum švelnus pažadas siuntant šitiems viesulams.

Šis milžiniškas audros alsavimas nušlavė sniegą, ir žemė taip išdžiūvo, kad drėgmės ir kvapo neliko.

Stirną žiemos kailiukas šėrėsi, ir iššeros krito kuokštais.

Naktį audra nurimo ir, tartum pavargusi nuo tokio dūkimo, ramiai užmigo.

Rytojaus dieną, maloniai šildydama, kilo saulė.

Pabudę fazanai skrido iš savo lizdų, ir jų veriantis klyksmas, sparnų plasnojimas buvo skardesnis kaip paprastai.

Švilpčiodamas atskrido strazdas ir, nutūpęs didžiojo ąžuolo viršūnėj, dairėsi aplink. Jis ėmė nerąsiai vinguriuoti savo giesmelę, sekėsi nekaip, bet tupėjo ten aukštai ir vis iš naujo pradėdavo tą patį kuklų posmelį.

Kiek galėdamas tauškeno genys, kad net toli aplinkui buvo girdėti.

Čerškė plepės šarkos, klykė kėkštas, ir buvo neaišku, ar jis pyksta, ar džiaugiasi.

Krūmuose čiulbėjo zylės.

Ore džiūgaudamas, rypavo sakalas, kurį perrėkė karkiančių varnų gvoja.

Plušėjo visi paukščiai, krovė sau lizdus ar senuosius taisė.

- Pripažįsti, kad dabar puiku? - tarė Guri savo broliui.

- Jau seniai buvo laikas, - atsakė Genas, - seniai taip reikėjo! Pagaliau! Ilgiau nebūčiau ištvėręs!

- Netiesa, - pataisė Guri, - būtum puikiausiai ištvėręs, mano mielas. Labai sunkių laikų esi iškentėjęs...

- O vis dėlto buvo neapsakomai sunku.

- Tai dėl to, kad jau iš anksto buvai į galvą įsikalęs, jog bus sunku! Dažnai sakoma: neištversiu, o ištverinama; aišku, kad galima ištverti. Niekas ir nežino, kiek daug galima iškęsti.

- Teisingai, - pridūrė Falinė, - likimas niekada virš jėgų neužkraus. - Paskui ne tokiu rimtu tonu pridūrė: - Vaikai, džiaukitės geruoju laiku! Eime į pievą!

- Dabar? Dieną? - stebėjosi Genas. - O pavojus?

- Jei aš vadinu į pievą, - atsakė motina, - nesi rūpink! Šituo puikioju metu gražiausia ir yra tai, kad mums negresia jokie pavojai. Ne, mano baugštutis sūnau, Jis mums nieko pikta nedarys. Dabar Jis mūsų neieško.

- Genai, - sušuko Guri, - Genai! Tau ragu vainikas auga! Tik pažiūrėk, mama, pažiūrėk!

Genas išdidžiai pakėlė galvą.

- Na, - tarė Falinė maloniai į jį žiūrėdama, - kol kas tik ragučiai, tik ragu vainikėlio pradžia. Bet turint galvoje, kad tu toks jaunas, Genai, reikia stebėtis, jog jie dygsta ir jau tokie tvirti.

Geno kaktoje buvo matyti du maži gumbiukai, švelnia odele aptraukti, iš tikrųjų tik pradėję dygti, bet aiškiai matomi.

Falinė nenuleido akių nuo savo sūnaus.

- Tu labai panašus į tėvą, - tarė ji susimąsčiusi, - kaip du vandens lašai! - Paskui atsidususi pridūrė: - O, mūsų vaikystė! Kai jis buvo tavo metų, lygiai taip atrodė!

Genas nebežinojo, kaip ir nosį riesti. Būti panašiam į savo tėvą - nieko malonesnio jis ir įsivaizduoti negalėjo.

- Pirmyn, vainikuotasis broli, - viliojo Guri, - eime į pievą!

Visi trys linksmi išbėgo.

Tenai jie rado Rolą su vaikais.

- Čia gi tavo pieva, Guri, - šnipštelėjo jai Genas supykęs.

- Kaipgi, - atsakė ši, - šiandien pieva visą. Ir tu, Genai, turėtum susitaikyti su Bozu.

- Jis įžeidė mane!

- Tai seniai praėjo!

- Niekas nepraėjo, - prieštaravo Genas.

- Būk malonus, - meldė Guri, - padaryk tai dėl manęs! - Ir ji nubėgo jų pasitikti.

- Jau seniai matėmes! Sveiki! - šaukė ji meiliai.

- Sveika! - atsakė Bozas ir Lana šaltokai ir nedrąsiai.

Rola tylėjo.

- Sveika, teta Rola, - pakartojo Guri, - ar nepažįsti manęs?

- Labai gerai pažįstu, - tarė Rola prisiversdama, - bet tavo motina nenori manęs pažinti.

- O! Ji nieko bloga negalvoja, - tikino Guri, - nuo tos nuostabios dienos... - ir nebaigusi sušuko: - Mama! Teta Rola čia! Tik pasižiūrėk! - Ir ji linksmiai šoko pasitikti dvejojančios Falinės.

- Eik šen, mama, būk gerutė, aš tavęs prašau!

Falinė prisiartino.

- Sveika, Rola...

- Sveika... - Bet jos žodžiai nebuvo tokie nuoširdūs kaip seniau, ir abi stirnos stovėjo viena priešais kitą tylėdamos, kol Falinė paklausė:

- Ar tu dabar visai sveika?

- Ačiū, neblogai jaučiuosi. Tik kartais dar šlubčioju.

Matydamas, kad jo motina kalbasi su Rola, Guri šaukiamas, Genas irgi priėjo.

Besiartinantį sesuo gyrė:

- Mano brolis jau turi ragų vainiką, vainiko pradžia. Pažiūrėkite, iš tolo matyti.

Bet Bozas net akių nepakėlė, ir Lana tik tiek pasakė:

- Vargu ar verta apie tai kalbėti...

- Tavo brolio kaktoj tik vieta, kur galbūt kada nors išaugs ragų vainikas. Galbūt! - supyko Guri.

Bozas nebuvo labai sužavėtas šitų žodžių, bet Guri jautė, kad jos brolis mažai vertinamas, todėl ir neištvėrė.

Kai Genas pasivijo būrį, Guri vėl nusiramino.

- Judu turite susitaikyti!

Bozas tarė:

- Jei manęs paprašys...

- Man tavęs prašyti? - pertarė jį Genas. - Tu turi manęs atsiprašyti, ir tada tau atleisiu.

- Man atleisi? - šaipėsi Bozas... - Ar už tai, kad aš daugiau patyręs už tave... man nori atleisti?

Genas tvardėsi.

- Dabar nėra kalbos, katras daugiau patyręs, tu ar aš...

Bozas užriko:

- Kaip tik apie tai kalbama! Tik apie tai! Man paskutiniai buvo po pat nosim.

Genas ramiai tarė:

- Ir man...

Bozas niršo vis labiau.

- Bet Jis mane išgelbėjo, supranti? Jis! O tave - tėvas. Kas gi tavo tėvas, palyginti su Juo? Vieni niekai!

Nespėjus Genui atsakyti, įsikišo Falinė:

- Tu įžūlus! Draudžiu taip kalbėti apie Bembį!

Atsiliepė ir Rola:

- Bozas sako teisybę.

- Žinoma, kad aš teisus, - šaukė įnirtęs Bozas, - nes ne mes, o jūs prašinėjate atleidimo.

- Niekada aš neprašiau, - vis ramiau kalbėjo Genas, bet jo balsas drebėjo.

- Nesupratai manęs, Bozai, - prašneko Guri tuo pačiu meiliu balsu, - visai nesupratai! Mano norai buvo geri!

- Kam tu, Guri, ginčijiesi su tuo vaiku? - vis labiau pyko Falinė. - Žinai, kad jis pagyrūnas ir įžūlus.

- Skaitykis su žodžiais! - pagrasino Rola.

Bet Falinė nebegalėjo tvardyti.

- Man skaitytis su žodžiais? Ir tu drįsti man taip šnekėti? Tu? Tik tu ir galėjai man taip pasakyti! Per ilgai tvardžiausi. Iš manęs neišgirsi nė vieno priekaištėlio, bet dabar žinok, jog tik tu kalta, kad Genui grėsė mirtinas pavojus! Tiktai tu! Tu Geną užsiundeit nežinomam žudikui, pati gelbėdama savo kailį. Tavo poelgis nemotiniškas ir žemas! Še! Dabar žinai, ką apie tave galvoju! Dabar sužinojai mano nuomonę!

Kai ji taip niršo, Rola ir jos vaikai stovėjo apstulbę. Rola niekaip negalėjo susikaupti, kad jai atsakytų.

Falinė, jausdama palengvėjimą, šaukė:

- Eikš, Genai! Eikš, Guri! Eime! Negadinkime sau gražios dienos. - Ir ji nudūmė kaip strėlė su vaikais.

- Atsikratėme! - tarė Bozas patenkintas.

- O aš negaliu, - prisipažino Lana, - man gėda...

- Nesuprantu, - suko sau galvą Rola, - kodėl Falinė mane įtaria priešišku kėslų turint. Visai nesuprantu.

- Nesirūpink, - ramino ją Bozas, - jų visos šeimos negalima pakęsti, kad ji taip didžiuojasi savo Bembiu.

- Nutilk, - ramdė ją motina, - tu garbėtroška ir įžūlus! Tavo kvailos kalbos apie Bembį gali mums visiems labai pakenkti, o tau - daugiausia!

Tuo metu Falinė su vaikais ramiai šmūkšėjo krūmuose. Nė vienas neišdrįso motinos prakalbinti, bet ji pati prašneko:

- Džiaugiuosi išdrožusi visą tiesą tai Rolai.

Genas pridūrė:

- Ir Bozas išgirdo, ko vertas. Jis iš tikrųjų akiplėša...

- Ir Rola išgirdo, ko verta! - tarė Falinė teisingai. - Argi ne mano teisybė?

- Ne, mama, - prisipažino Genas, - abejoju, kad teta Rola būtų verta tokių šiurkščių žodžių... Visada ji man buvo gera...

- O tu, Guri, kaip manai?

- Esu tikra, kad su teta Rola elgeisi neteisingai! Labai neteisingai! Ji buvo sužeista ir negalėjo bėgti; iš tikrųjų ji nieko pikta nemanė, kai nuvargusi iš netyčių krito šalia mūsų...

- Aš, vaikeliai, kitaip žiūriu į šį dalyką.

- Jei galiu savo nuomonę pareikšti, - toliau kalbėjo Guri, - tai jūs Bozui per griežti.

- Per griežti, - atsikirto Genas, - bet ką jis apie tėvą šnekėjo...

- Žinoma, žinoma, jis negerai padarė, - sutiko Guri. - Bozas įžūlus, pasipūtęs, bet ką jis patyrė, ne juokai...

- Tu taip sakai, - įsikišo motina, - tu, kuri daugiausia patyrei, daugiausia iškentėjai?
- Ak, sena pasaka, - gynėsi Guri linksmai, - jau seniai apie tai negalvoju...
- Galbūt, mama, - prabilo Genas, - galbūt Guri dėl to tokia atlaidi, kad daug daugiau yra iškentėjusi už Božą ir mane.
- Tylėk, - maldavo jo Guri, - jei nori man malonumą padaryti, nekalbėk apie tai.
- Gerai, - sutiko Falinė, - bet gailiuosi, kad mes su Bozu ir Rola apie tai nepakalbėjom!
- O aš džiaugiuosi, kad nepakalbėjom, - tarė šypsodamasi Guri, - ir apgailestauju, kad mums teko susiginčyti.
- Kodėl? - nustebo Falinė. - Man atrodo, kad šitą išsiskyrimą mes lengvai iškęsim...
- Iškęsti galima ir daug blogesnių dalykų, - tarė Guri rimtai, - bet man atrodo, kad tikra nelaimė, kai draugai susikivirčija ir išsiskiria.
- Rasim, kas juos pavaduos! - tarė Falinė.
- O juk galėtume naujų draugų įsigyti nenustodami senų, - atsakė Guri. - Netekimas lieka netekimu. Manyk kaip nori.
- Nenorėčiau ginčytis su tavim, - tarė Falinė, žiūrėdama į dukrą.

Genas tylėjo, bet ir jis pritarė Guri.

Tuoju atsirado draugų, kurie atstojo Božą ir Laną. Falinė, aišku, teisingai buvo išpranašavusi.

Bembio šeimynėlė tebelankė pievą po senovei, Guri vis kartojo, kad ši pieva jos, ir nei motina, nei brolis jai neprieštaravo.

Kelis kartus jie rado Rolą su vaikais; juos sutikti būdavo menkas malonumas. Abi šeimos dėjosi nepažįstančios viena kitos, bet abiem pusėm buvo sunku vaidinti, kad visa tai savaime suprantama ir natūralu.

Nors jos ir stengėsi nieko neparodyti, visi žinojo, visi jautė, kad čia kažkas ne taip.

Ypač sunku būdavo Guri, nes ji dažnai norėdavo prakalbinti Rolą ir Laną; ji dažnai jausdavo, kad Rola ir Lana, net ir Bozas nori prašnekti. Bet iki to jie niekad neprieidavo. Taip tęsėsi nebyli kova už pievą ir už tai, kad abi pusės kuo ilgiau liktų abejingos, nes vargu ar visa tai būtų buvę galima pavadinti priešišku.

Falinė su vaikais stengėsi užkariauti pievą. Ir nugalėjo savo atkaklumu. Rola su šeima nustojo lankytis pievoj.

- Norėčiau sužinoti, kur jie, - po kiek laiko tarė Guri.

- O tu daugiau apie nieką kita ir negalvoji, - atsakė nerūpestingai Falinė. - Man tai visai nerūpi!

- Tikiuosi, kad jiems nieko neatsitiko... - tarė Guri nerimaudama.

- Šiuo metu niekam negresia pavojus, - ramino ją motina.

Genas tylėjo. Jis neaiškiai jautė, kad dėl jo kilo tie ginčai. Kartais jis užsimiršdavo, o kartais jį imdavo graužti sąžinė.

Vieną rytą pievoje pasirodė dvi nepažįstamos stirnos. Du stirniukai, tokio pat amžiaus, kaip Genas ir Guri. Ant abiejų kaktų buvo matyti du maži gumbiukai, būsimieji ragai.

Jie artinosi labai nedrąsiai, baugščiai ir dailiai statydami savo švelnias kojytes. Iš jų laikysenos buvo matyti, kad savo žygį jie laiko rizikingu, bet nenumaldomas ilgesys juos traukė prie draugų.

Guri nulėkė jų pasitikti ir labai draugiškai pasveikino.

Genas su Faline ėjo iš paskos.

- Kuo tu vardu? - paklausė Guri vieną atvykėlį.

- Nelas... - sušnibždėjo jis.

- O tu? - kamantinėjo Genas kitą, kuris vargais negalais išmikčiojo:

- M...m... Mem... bas.

- Membas, - pakartojó Guri, - ar teisingai pasakiau?
- Tei...sin...gai! - patvirtino stirniukas.
Guri ėmė juoktis. Prajuko ir kiti.
Bet kai Falinė paklausė: „Ar jūs vieni?“ - abu broliai staiga surimtėjo.
- Taip, mes vieni... - tarė Nelas.
Falinė klausinėjo toliau:
- O kur jūsų mama?
Membas labai sunkiai išmikčiojo:
- Me...s ne...be...turime... m...m...ma...m...mos!
- Mūsų mama, - liūdnai pridūrė Nelas, - buvo ugnies rankos nudėta per didįjį išgąstį.
- Vargšai vaikeliai! - sušuko Falinė. - Ar seniai jūs našlaičiai? Ar norit likti pas mane?
- O! Mielai! Labai norim! - gyvai atsakė Nelas.
Ir Membas niurnėjo iš susijaudinimo negalėdamas kalbėti:
- T...a...taip!
- Ar jūs broliai? - maloniai paklausė Falinė.
- Br...o...liai... - linktelėjo Membas.
- Na, mieli vaikučiai, - pratarė Falinė, - ar norite, kad būčiau jūsų motina?
- O! Ačiū! Labai ačiū! - sušuko Nelas susijaudinęs.
- Iš... v...v...vis...os šir...dies... - užbaigė Membas.

- Tai va jūsų brolis Genas ir sesuo Guri, - toliau kalbėjo Falinė.

- Bem... Bem...bio va...va...i...kai! - pasakė Membas, labai susijaudinęs.

Ir Nelas, kukliai žiūrėdamas, pridūrė:

- Ar tai tu garsioji Guri?

- Taip, esu Guri, - tarė ši juokdamasi, - tik žodį garsioji išmesk.

Membas kreipėsi į Geną:

- Tu... pa...vo...jin...gų...

- Tu pavojingų nuotykių turėjai, - pakartojo Nelas, norėdamas padėti savo broliui, - sveikinu tave, Genai! Tu gražiausias iš visų stirniukų. Nieko nuostabaus. Juk tu Bembio sūnus!

Genas, paėjęs kiek į šalį, tarė Guri:

- Kad Bozas tai girdėtų.

Taip užsimezgė nuoširdi draugystė.

Nelas ir Membas nė truputėlio nesibijojo. Jie nesiliovė šaukę Falinę, vadino ją motina. Jiems buvo neapsakomai malonu sakyti tą taip seniai tartą žodį.

Jie buvo paklusnūs ir kuklūs.

Nelas buvo linksmas, bet daug nekalbesnis už savo mikčių brolių, kuris vis plepėjo.

- Ko...kia... kokia... lai...mė pas jus b...bū...būti! - tvirtino jis nuoširdžiai.

Arba jis prašnekdavo be niekur nieko:

- Ma...ma...a, tu nuos...ta...bi!

Jis sakydavo visokių meilių žodžių Guri, o Geną tiesiog garbino.

Nelas paremdavo Membą, padėdavo jam baigti sunkiai tariamus sakinius, dalydavosi su juo nuomonėmis ir išpūdžiais.

Genas žavėjosi nauja draugyste. Jam buvo malonūs draugų pagyrimai. Jis didžiavosi, kad abu broliai jį laikė tokiu žymiu tarp jaunuomenės; per tai Genas ėmė daugiau ir savimi pasitikėti.

- Ar Membas visada taip meknojo? - paklausė jis Nelo.

- Ar tai jus erzina? - sunerimo Nelas.

- Visai ne, - užtikrino Genas, - nė truputėlio! Priešingai, Guri ir man atrodo, kad meknodamas Membas dar žavingesnis.

- Anksčiau, - pasakojo Nelas, - anksčiau ne taip labai meknojo! Tiesą sakant, jis ir iš mažens sunkiai kalbėjo. Bet po didžiojo išgąščio jis ėmė labai meknoti. Ir dabar mano brolis negali atsigauti nuo tos baimės.

Keturi stirniukai taip puikiai sugyveno, kad Guri labai retai prisimindavo buvusius draugus.

Jie žaisdavo kartu, miegodavo prisiglaudę prie Falinės, kurią šis šeimos pagausėjimas kaskart vis labiau žavėjo.

- Aš sakiau, - kalbėjo ji Genui, - aš žinojau, kad rasime, kas senus draugus pavaduos.

- Čia daugiau negu pavaduotojai, - atsakė Genas. Ir Falinė pritarė:

- Geriau negu paprasti pavaduotojai.

Pievoje visas ketvertas bėgo lenktynių.

Membas buvo negabus kalbėti, bet jis labai vikriai bėgo. Jo pavyti niekas negalėjo.

Per vienas tokias lenktynes Nelas tarė Guri, su kuria jis atsitiktinai buvo pasilikęs.

- Tik dabar, būdami pas jus, supratom, kokie baisūs vientvės laikai.

- Gaila, kad anksčiau neatėjote! - atsakė Guri.

- Neišdrįsom...

- Kuriam galui čia drąsa?

- Ak, tu ir nežinai, kiek kartų mėgindavome susirasti draugų ir vis būdavome nedraugiškai sutikti.

- Nesuprantama!

- Taip, jums! Jūs, kurių tėvas Bembis, negalite to suprasti. Juo ilgiau buvome vieni, tuo sunkiau mums buvo susirasti draugų, ir tuo labiau Membas mikčiojo...

- Mielas Membas, - tarė Guri, - jeigu jis laimingas, tikėkimės, kad jam bus geriau!..

Vieną vakarą stirniukai pamatė, kad pieva pilna priaugusi ilgų šviesžalių žolės stiebelių. Tai buvo laukiniai česnakai, kurie čia išaugo per vieną dieną.

- Šviežia žolė! - džiūgavo Guri.

- Pagaliau po tokio ilgo badmečio švieži augalai! - sušuko Genas su pasitenkinimu.

Ir stirnos tuoj ėmė skanauti.

- Kartūs, bet geri! - pratarė Nelas.

- Man patinka, kai kiek karstelėję... - tarė Guri.

- Svarbiausia, kad švieži, - prašneko Genas.

Įsikišo ir Falinė:

- Saugokitės, vaikai! Nesmagurinkite per daug! Aš jus suprantu... bet šita žolė - nesveika! Galite susirgti. Rupšnokit po truputį... O geriausia, kad visai neragautumėt!

- Dar truputėlį, - meldė Genas nusivylęs.

- Dėl manęs kaptelėk dar kąsnelį, - sutiko motina, - bet ne daugiau!

Nelas ir Membas tuojau liovėsi ėdę.

Guri grybštelėjo dar kelis lapelius, paskui stirniukai į česnakus nenorėjo ir žiūrėti.

Grįžę į savo gūžtas, stirniukai rado voveraitę Perijau nubudusią.

Atsirémusi į skroblo kamieną, pastačiusi purią uodegėlę, kyšančią virš protingos savo galvutės, Peri gardžiai krimto riešutą.

- Tik pagalvokit, - šaukė linksmai voveraitė, - tik pagalvokite, radau savo atsargas!

- Kaip gerai! - pasakė Guri.

- Puiku! - Peri buvo laiminga. - Dabar aš soti ir ilgai turėsiu ko užkrimsti! O buvo laikas, kad vos nepastipau iš bado.

- Džiaugiamės visi! - kartojo Guri.

- Beje, nežinau tikrai, - plepėjo Peri, - ar mano šitos atsargos.

- Tuomet negerai, jei jas esi, - perspėjo Genas.

- Mano jaunasis prince, jūs per daug reiklus!

- Ničnieko nereikalauju, - kalbėjo Genas, - tik manau, kad reikia turėti sąžinę. Ir mes dažnai esame išalkę.

Peri ėmė samprotauti:

- Kai jums ims gurgti pilvas pamačius suneštą maistą, tai nesukit sau galvos, kieno tos ištaigingos atsargos.

- Nenorėčiau tau atsakyti... - pratarė suglumęs Genas.

- Dabar matote? - Peri atsistojo, sukryžiavo priešakines kojytes ant baltos krūtinėlės ir ėmė juoktis. - Įsidėkit sau gerai į galvą: alkanas sąžinės neturi!

Bet Genas savo nuomonės neatsisakė:

- Taip manydama jūs pateisinate visus vagis ir žudikus!

- Nieku gyvu, - atsakė Peri, - anaip tol jų nepateisinu, tik suprantu!

- O kaip su jų aukom? - paklausė Genas.

- Žinau, kaip persekiojamieji ginasi, - tarė Peri, - aš pati dažnai buvau pavojuj...

Su šiais žodžiais voveraitė pasiėmė kitą riešutą ir ėmė gardžiuodamasi krimsti.

Membas irgi įsikišo:

- J...jūs kal...ba...t...te tur...tur...tur...ėdam...i kur pri...si...glausti ir be r...rū...pes...čių g...gy...ven...da...mi! - pailsęs jis nutilo.

Guri pritarė mikčiui:

- Teisingai kalbi! Tu kilnus.

Falinė pašaukė, ir visi nuėjo miegoti.

O voveraitė ramiai tebekrimto riešutus.

Pamažu ėmė žaliuoti ir geltonuoti suvešėjusios samanos. Visose lomose sužydo šviesiai melsvos neužmirštuolės. Visur mirguliavo kvapūs, tamsiai mėlyni žibučių žiedai. Jų švelnus kvapas mišo su žemės kvapu, kuris sklido nuo daugybės besikalančių daigų.

Atrodė, tartum lengvas žalias šydas būtų užklojęs krūmus ir medžius, kur sprogo pirmieji pumpurai.

Švelnių saulės spindulių džiuginama ir malonaus vėjelio glostoma, giria atrodė besiruošianti puikiai šventei.

Rytą ir vakarą netilo džiaugsminga strazdo giesmė.

Kikiliai, liepsnelės ir dagiliai kliaugė savo melodiskus posmus, šarkos, kėkštai, nebešaukdami kaip sargai, tarškė čiauškė visa gerkle.

Guri staiga atsiminė vieversėlį ir ėmė pasakoti apie jį.

Membas ir Nelas klausėsi, kaip klausomasi nuostabios pasakos. Jie žavėjosi tuo mažyčiu, kukliu paukšteliu, kuris be atvangos dangaus mėlynėj čiviruoja džiaugsmo giesmę. Vieversėlis tapo jų svajone.

Membas sumeknojo:

- No...rė...no...rė...norėčiau vie...ver...sė...lio pasik...k...lausy...ti!

Guri tylėjo. Membas nesiliaudamas meknojo, kad jis trokšta pamatyti vieversėlį, kol Guri jį perspėjo, kad ši svajonė brangiai atsieisianti ir geriau jos atsisakyti.

Membas nutilo.

Kaip ir Nelas, jis suprato, kad Guri užsiminė apie savo dienas nelaisvėj, bet abu broliai nekamantinėjo, neprašė, jog Guri papasakotų savo kančių smulkmenas; nuo dabar jie nekalbėjo apie tai, neužsiminė ir apie vieversėlį. Guri vengė apie tai ir prasižioti.

Smarkiai sutauškenęs, pirmą kartą nusikvatojo genys.

Jam atsakė veriantis fazanų riksmas ir garsus sparnų lapsėjimas.

Aukštai padangėj drąsiai rypavo sakalai.

- Na, mažasis broli, - kalbėjo didysis ažuolas apkeriaužėliui, - mano lapeliai dar maži, nieko neimu iš tavęs: nei oro, nei saulės.

- O tu veidmaini, - niršo apkeriaužėlis, - kodėl tu nešneki apie tas jėgas, kurias tavo šaknys čiulpia iš manęs!

- Imk ką gali! Naudokis proga! Skėskis!

- Viską, ką galiu! Ką aš galiu šalia tavęs? Tu stipresnis! Ir dar tyčiojiesi iš manęs!

- Pagaliau pamatei, kad aš stipresnis, tad imk draugauti su manim.

- Pagaliau? Juk aš seniai žinau, kad tu stipresnis, ir nesiliauju tau priekaištavęs. Mums neįmanoma draugauti!

- Ką manai savo priekaištais pasiekti?

- Savo neapykantą išgiežti!

- Ar ne geriau bičiulystė?

- Atsisakau tavo siūlomos draugystės. Silpnesnis – toks, deja, esu aš – nekenčia galingesniojo išdidumo ir pasipūtimo. Kitaip aš negaliu. Neįmanoma mums draugauti.

- Įkyrėjai, įžūliai skųsdamasis savo silpnumu, – prašneko didysis ažuolas.

- Galingiesiems tiesa visuomet atrodo įžūli! – šaukė apkeriaužėlis.

Jis nesusilaukė atsako.

Pievoj, kur viešėte vešėjo daugybė visokių žolelių, marguliavo balti ramunių žiedai ir geltonos pienių galvutės.

Stirnos turėjo kuo pasisotinti ir atsigavinti; kur pasiekdamos jos skabė jaunus krūmų ūgelius.

Išblankę jų žiemos kailiukai dingo tartum apkerėti, ir pamažu kalėsi kita žibanti dvyla vilnelė.

- Dabar turime jau trečią kailiuką, - tarė patenkinta Guri.

Stirnos buvo linksmos, išdykusios iki padūkimo; šviesiais rytmečiais jos siautėjo pievoj, ir žolė po jų kojomis šiugždėjo kaip šilkas.

Rola, Bozas ir Lana nesirodydavo pievoje, ir niekas jų nepasigedo, niekas apie juos nekalbėjo.

Geno kaktoj nepaprastai greitai augo du gumbeliai. Po odele, dengiančia ragučius, buvo galima matyti du plonus stiebelius, didumo sulig mažuoju žmogaus pirštu.

Iš pradžių į tai niekas ir dėmesio nekreipė. Atrodė, kad Genas bus puikus stirninas, nes, palyginti su Nelu ir Membu, jis buvo ne pagal amžių didelis.

- Žiūrėk, mama! Geno ragų vainikas vis didėja, - tarė Guri norėdama, kad kiti sužiurtų į brolių.

- Matau, vaike, jis tikras tėvas.

Genas pakėlė galvą. Kiekvieną kartą, kai būdavo lyginamas su tėvu, jis jautėsi kupinas didelių lūkesčių.

Nelas nuoširdžiai juo žavėdavosi:

- Taip! Kas iš mūsų gali tau prilygti?

Ir Membas stebėdamasis meknojo:

- N...n...nė... nė vie...n...as!

„Yra toks vienas, kuris tariasi esąs pranašesnis už mane“, – galvojo Genas, bet nieko niekam nesakė, turėdamas galvoj besididžiuojantį Bozą.

Bembio vis nebuvo matyti.

Falinė žinojo, kodėl jis nesirodo, ir tuo nesistebėjo. Ji suprato, kad Bembis pasirodys tada, kai ataugs ragų vainikas.

Jis augo taip smarkiai kaip niekada. Vienatvė, kurią Bembis kartais mėgdavo, šį kartą ėmė jam pabosti. Jis pasiilgo vaikų ir jam rūpėjo pamatyti Geną.

Visuose miško kampuose šmūkšėjo stirninai su ragų vainikais, kurie dar nebuvo visai ataugę.

Bet Bembio niekas nematė.

Kalėsi ragai ir briedžiams.

Jie irgi ėmė landžioti nesidrovėdami ir nelaukė kaip stirninai, kurie pasirodydavo tik ragus apsi-trynę.

Slėpėsi tiktai Bembis, kuris apskritai rodydavosi labai retai ir tik tada, kai pats to norėdavo.

Ketvertas Falinės stirniukų kartais sutikdavo kokį briedį.

Ir kiekvieną kartą jie baugščiai surikdavo: „Beee!“

Falinė rékdavo garsiausiai. Trejetas stirniukų su-
bliaudavo silpnais balsais ir visi kartu nėšindavosi.

Tik viena Guri surikdavo trumpai: „Be-e“, aiškiai juokaudama ir tik dėl draugijos bėgdavo kartu su kitais.

- Ar tu nebijai karalių? - stebėjosi Nelas.

- Nelabai, - šypsodavosi Guri, - bijau šiek tiek, tik, žinoma, ne taip labai kaip mama ir jūs.

- A...a...š bi...jau... b...bai...

- Baisiai! - užbaigė Nelas.

- Gražūs tie karaliai, - prisipažino kartą Falinė, - tik dabar supratau, kokie gražūs.

- Matai, - prašneko Guri, - anksčiau jie tau atrodė bjaurūs. O dabar, kai matai savo klaidą ir neneigi, kad karaliai mūsų giminaičiai, ko bijai?

- Galbūt baimė mane apakino, vaikelai, bet aš negaliu į juos žiūrėti... Iš arti jie man siaubą kelia.

- Keista, - stebėjosi Guri, - kodėl siaubą?

- T...t...tu p...pui...ki! - sušuko Membas.

- Ji nusituokia apie karalius, - tarė Genas.

- Kad ir kaip jai tėvas draudė, - pridūrė Falinė, - kad ir kaip ji buvo perspėta, vis dėlto nusekė paskui juos. - Ji kalbėjo švelniu, be priekaišto balsu kaip apie seniai praėjusį dalyką.

Iki šiol nebuvo ir kalbos apie Guri nuotykius. Niekas nežinojo, ką ji buvo patyrusi.

- Nusituoki apie karalius? - kukliai paklausė Nelas. - Jei norėtum...

Membas užsidegęs sumeknojo:

- P...p...pra...šau...

Ir Guri pirmą kartą ėmė pasakoti istoriją, kurios labai susidomėję klausėsi ne tik Nelas ir Membas, bet ir Falinė.

Ji kalbėjo labai paprastai, nepagražindama savo pasakojimo. Ji tik nusišė, kad kažkokia magiška jėga ją traukė prie karalių, kad griausmingi jų balsai ją žavėjo.

Guri papasakojo tik apie galingąją valdovą nugalėtoją, ir kaip nugalėtasis varžovas sutraiškytu ragų vainiku nukūrė į pievą, kur buvo ugnies rankos nudėtas.

Ji nutylėjo, kad ir jai pačiai grėsė didelis pavojus, ir kad viena karalienė išsigandusi pabėgo.

Visi klausėsi susijaudinę, žodžio nepratardami.

Pagaliau prašneko Membas, nebetverdama iš nustebimo:

- T... t...u... di...d...d...vy...rė!

Guri gynėsi šypsodamasi:

- Didvyrė! Ką tu! Smalsus, įžūlus padarėlis, daugiau nieko!

- Niekados nebūčiau ryžęsis tokiam žygiui, - išdrožė Genas.

Po valandėlės motina pasakė tuos pačius žodžius, kuriuos kitados buvo sakęs Bembis.

- Tavo laimė...

- Taip, čia mano laimė! - linksmai atsakė Guri. - Tikrai laimė! Reikia tvirtai tikėti laime, ir ji ateis.

- Visuomet taip manei ar tik ištrūkusi iš nelaisvės? - paklausė Nelas.

- Ne, - prisipažino Guri, - tik dabar, kai čia pasakoju. Apie tai niekada negalvoju. Praregima tik po nelaimės.

Stirnos trynė savo ragus į krūmus ir jaunus medelius: po nulupta žieve buvo matyti gelsva mediena, kuri vėliau rausvėjo, taip likdavo žymės, kur praeidavo stirnos.

Bembis anksčiau už kitus nusišvarino ragų vainiką.

Jis trindavo jį slapčiausiuose kampeliuose ir tam tikslui jam per menki buvo didžiausi krūmai.

Jis daužė galva į lazdynus ar šėivamedžius, plačiais režiais lupdamas žievę. Buvo galima pagalvoti, kad jis pakvaišo, bet stirninas dūko ne iš tuščio susijaudinimo, bet apgalvojęs ir susitelkęs.

Pagaliau jo vainikas, sužeisto medžio sula nudažytas, ėmė blizgėti, ir šešios ragų ataugos suspindo lyg dramblio kaulas.

Jo pasirodymas buvo atšvęstas kaip linksmas įvykis.

Nelas ir Membas iš pagarbos kunigaikščiui stovėjo žado netekę.

Metęs akį į abu mažylius, jis paklausė Falinės:

- Iš kurgi šitie vaikai?

Falinė pasakė jų vardus ir dar pridūrė:

- Jų motina žuvo per didįjį išgastį.

- Ar jie visada su tavim buvo?

- Aš jais rūpinuosi, - paaiškino Falinė. - Genas ir Guri juos myli kaip brolius nuo to laiko, kai mes išsiskyrėme su Rola ir jos vaikais...

- Kas gi nutiko? - šyptelėjo Bembis. Jis buvo sukalbamesnis ir nuolaidesnis negu paprastai, ir kai Falinė jam atsakė, kad Bozas yra Geną išveidęs, jis maloniai paklausė: - Kaip čia atsitiko, sūnau?

Genas papasakojo viską, kas buvo nutikę, nešališkai, be kartėlio. Kai jis pasakė, kad Bozas nepagarbiai kalbėjo apie Bembį, pastarasis ėmė nuoširdžiai juoktis. Bembis klausėsi Geno, atidžiai į jį žiūrėdamas.

- Iš kur žinai, kad aš tave išgelbėjau? Ar tu pažinai mane?
- Tiesą sakant, ne, tėve. Aš tavęs beveik nemačiau. Bet niekas kitas taip nebūtų padaręs!
- Ir aš, - prisipažino Falinė, - ir aš su Rola susikivirčijau. - Ir ji papasakojo, kaip viskas buvo.
- Ir tu, dukrele? - tarė Bembis, tyliai priėjęs prie Guri. - Galimas daiktas, kad ir tu pyksti ant Lanos? Guri prasijuokė:
- Aš ant nieko nepykstu! Tikrai ant nieko! Neturiu dėl ko pykti.
- Bembis žiūrėjo į ją patenkintas.
- Iš tavęs to ir laukiau.
- Paskui, atsisukęs į Falinę, pasakė:
- Reikėtų susitaikyti!
- Guri tą patį siūlė, - sušuko Genas.
- Puiku, dukrele, - gyrė Bembis, - dabar...
- Tada, - tarė Genas, - buvo neįmanoma, nes jie buvo per daug nedraugiški...
- Visai nenuostabu! Tu su Rola neteisingai elgeisi, Faline! Nekalbu apie Božą; jis kvailas vaikigalis! Bet Rola nekalta, kad Genui grėsė pavojus, nekalta... kaip tu pati...

Falinė nutilo ir prisiminė, kad ir Guri buvo tokios pat nuomonės. Ji susigėdo bijodama, kad duktė neimtų iš džiaugsmo šaukti.

Bet Guri tylėjo.

- Na, judu, - tarė Bembis baikštiesiems broliams, - eikšekite pas mane.

Jie prisiartino nedrąsiai ir su pagarba.

- Ar jūs neturite tėvo?

- N...n...n...ne! - meknojo Membas springstančiu balsu.

- Jis krito tą pačią dieną, kaip ir motina... - sušnibždėjo Nelas.

- Taigi, mano mieliaji, turėsite tėvą, kada tik jums reikės. Motiną jau turite, - galva jis parodė Falinę, - o aš - jūsų tėvas. Ar sutinkat?

- K...k...kaip... tu...turim... - Membas negalėjo baigti, ir už jį prašneko Nelas.

- Kaip jums nedėkoti iš visos širdies... - bet ir jis nutilo, negalėdamas kalbėti iš susijaudinimo.

- Kas aš? - paklausė Bembis.

- M...m...m...ū...sų... kun...ku...nigaikštis! - išstėnėjo Membas.

- Ne, ne taip, vaikai! Kaip turite mane vadinti?

Nelas pakluso, kone dusdamas iš džiaugsmo:

- Tėve...

Ir Membas, norėdamas, kad dar geriau būtų, ašarodamas pridūrė:

- B...b...bran...bran...gus... gar...gar...bin...gas...

- Gana, - tarė Bembis, davęs ženklą nutilti: - Eikit paskui mane visi trys.

Bembis žingsniavo priešaky, ieškodamas tankumyne mažo krūmo.

- Trink savo ragų odelę, - paliepė jis Genui.

Šis drožė ragais į šaką, bet šaka, kaip ir odelė, liko nepaliesta.

Tėvas sūnų kantriai mokė, kol šis ėmė tvoti gerai atstatęs sprandą.

Odos skiautelė su kraujo lašais pakibo ant lazdyno šakos, kurioje liko tik vienas rausvas brėžis, nors šakelė buvo labai trapi.

- Tai jau šis tas, - skatino Bembis sūnų.

Membas irgi priėjo, norėdamas savo gumbiukų jėgą išbandyti.

- Nereikia, - tarė Bembis, - tu dar suspėsi.

Membas ėmė naiviai meknoti:

- N...n...no...rė...čiau p...pa...mė...gin...ti.

- Tiesą sakai, niekuomet nebus per anksti pradėti.

Nelas barė savo brolių:

- Atrodo, kad tu nori lygintis su Genu.

Membas išsigandęs ėmė gintis:

- N...n...ne!

- Klausykite, vaikai, - prašneko Bembis, - dabar jūs žinote, kad lapai krinta nuo medžių ir krūmų, kai ateina šalti orai. Žinote, kad medžiai ir krūmai sužaliuoja, kai saulė ima keltis į naują gyvenimą. Taip jau daug jūs žinote.

- Taip! - atsakė trys balsai kaip vienas.

- Dabar dėkitės sau į galvą. Tik mes ir karaliai, kilnios giminės padarai, priklausome nuo amžinųjų miško dėsnių. Kaip nuo medžių ir krūmų krinta lapai, taip ir mes metam nuo galvų vainikus. Kai pumpurėliai ima siurbti syvus, ir pradeda sprogti lapai, vėl atauga mūsų vainikai, kiekvienais metais vis stipresni. Ar suprantate?

Trejetas stirniukų, netekę žado iš nuostabos, linktelėjo galvas.

- Nežinau, kas saugo krūmus ir medžius sunkiuoju metų laiku, - kalbėjo toliau Bembis, - galbūt juos kas nors nuo šalčio gina po žeme. Mūsų drabužiai per šalčius šilti, tankūs, žemės spalvos, o dabar jie ryškiai rudi. Šiaip ar taip, visados atsiminkite, kad mūsų likimas panašus į medžių ir krūmų likimą, kad mes neatskiriamai susiję su girios gyvenimu.

O Membas vis teisindamasis nesiliovė meknoti:

- Nie...ka...da n...ne...galvo...jau su Ge...nu lygintis!

Bembis jau buvo dingęs, ir dėl to broliai labai nustebo.

Genas ėmė raminti Membą:

- Ne nusikaltimas lygintis su manim, nes mes esam broliai!

Nelas nesuprato, kaip galėjo taip staiga dingti Bembis, ir Genas jam paaiškino:

- Mūsų tėvas pasirodo ir dingsta visados taip paslaptinai.

Paskui jie pasivijo Falinę ir Guri.

Šiureno prasiskleidę, švelnaus vėjelio tykiausiai glostomi lapeliai.

Per visą mišką sklido drąsus gegutės kukavimas.

Apsvaigusi iš džiaugsmo, nuo šakelės ant šakelės skraidė volungė, vis garsiau kvėkšdama: „Kokia aš laiminga!“

Falinė ir Guri dabar dažnai likdavo vienos.

Genas bastydavosi su Nelu ir Membu arba visai vienas, jausdamas anksti nubudusį vienatvės poreikį.

Jam ir į galvą neatėjo, kad jis dažnai palieka savo motiną ir seserį, net draugus. Jei kas nors jam tai būtų priminęs, jis būtų nustebejęs, nes Genas juos visus mylėjo. Bet niekas nepratarė nė žodžio. Neturėdamas nieko bloga galvoje, stirniukas pakluso prigimčiai.

Jis troško pats vienas be motinos susirasti gerų kampelių, laukymių, šviežios žolelės ir jausti, kad viskas tiktai jo. Genas džiaugėsi susipažinęs su kitomis stirnomis, su vyresniais už jį vainikuotais princais, kurie leisdavosi į kalbas su voveraitėmis, kurios jam, kaip Bembio sūnui, rodydavo pagarbą.

Artinosi vasara. Nužydėjo pakalnutės, geltonos pienių galvelės pavirto pilkais akytais balionėliais, kurie, vėjeliui pūstelėjus, skrisdavo ir plevendavo ore.

Briedžiai įnirtingai trynė savo ragus į jaunus medelius ir didelius krūmus, darydami jiems gilius žaizdas.

Lizduose perėjo paukščiai.

Vakarais fazanai vesdavosi savo perekšles kiek pasivaikštinėti, kad jos pailsėtų ir užlestų. Kai perekšlės godžiai lesdavo ir nerūpestingai džiaugdavosi šituo atodvasčiu, fazanai jas saugodavo ir uoliai uosdavo orą.

Kartais prie lizdų kildavo vaidų ir kovų, kai šarkos, varnos ar voverės artindavosi vogti kiaušinių ar norėdavo suryti iškritusius jaunikius.

Paukščiukų tėvai skūsdavosi, gaudžiai raudodami, paskui nusiraminę imdavo antrą kartą perėti.

Kartą, tipendamas pro šalį, Genas sustojo prie fazanės, tupinčios ant savo kiaušinių. Ji papasakojo

Genui savo rūpesčius ir baimę. O vėliau, bėgdamas pro ten ir radęs sutraiškytą kiaušinių lukštus, iškalbingas šarkų ir varnų vagystės liekanas, Genas atsiminė tą motinos širdgėlą.

Po kiek laiko jis sutiko Laną, kuri atsitiktinai šmūkšėjo viena.

- Ar tu ant manęs dar piktas? - užkalbino ji Geną.

- Ką tu čia išsigalvojai? Niekuomet nebuvo piktas ant tavęs.

- Mano brolis buvo su tavim nemandagus.

- Ne, Bozas buvo labai mandagus.

- Net tada sakiau, kad man gėda.

- Tau, Lana? Iš tikrųjų nebuvo dėl ko!

- Taip, Genai. Man gėda, kad tu Bozui nebe draugas.

- Jis turi kitą draugą ir manęs nepasigenda.

Bet Lana prisipažino:

- Mano brolis neturi draugų!

- Tikrai? Lana, aš jam ne priešas!

- Tikrai?

- Gali manimi tikėti.

- Tikiu, Genai, ir man dar didesnė gėda, nes Bozas tave peikia.

- Tegu peikia! Tai netrukdo mudviem gerai sutarti, ar ne, Lana?

- Žinoma! Kaip puikiai tu atro dai, Genai!

- Tikrai? Tai mane labai džiugina!

- Ką veikia tavo sesuo? Pasakyk, kad tebemyliu ją. Pasakyk Guri, kad ilgiuosi jos ir su liūdesiu prisimenu tuos gražius laikus, kada visi žaidėm pievoje. Ak, pieva! Kaip aš ją mėgau. Ir mėgsiu visuomet. Bet aš kalta, kad mes į ją nebeinam, nes pieva be jųsų...

Lanai nebuvo kada užbaigti, nes atūžė Bozas ir užriko:

- Su kuo tu kalbi! Ar gėdos neturi!

- Tavo sesuo niekuo nenusikalto, - užstojo ją Genas, - tai aš...

- Tu? - šniokštė Bozas. - Tu? Atsiimsi už tai. - Ir, pasiruošęs kautis, šoko ant Geno.

Bet Genas nulėkė žaibo greitumu.

Bozas ir Lana nustebę žiūrėjo, kaip jis lekia.

- Koks bailys! - sušuko Bozas.

- Nesiplūsk, - meldė Lana. - Genas daug geresnis, negu tau atrodo!

Bet Bozas, jos neklausydamas, šaukė:

- Bailys! Apgailėtinas bailys!

Genas paspruko, ir niekas jo nevijo. Šitą nutikimą jis tylutėliai papasakojo Guri, kurią rasdavo kiekvieną vakarą pas motiną.

- Vargšė Lana, - tarė Guri, - ji protingiausia iš visų! Protingesnė net už tetą Rolą. Ji man patinka. Kad nors kartą ja sutikčiau!

- Tik žiūrėk, kad Bozas tavęs nesučiuotų.

- O! Su Bozu bematant susidorosiu. Bet ko gi tu pabėgai nuo šito išstypėlio?

- Lana ten buvo.

Kitą kartą Genas, vaikščiodamas su Nelu ir Membu, vėl sutiko Bozą.

- Mes tau padėsime! - šnipštelėjo Nelas.

- T...t...taip mes no...r...ri...me... - meknojo Membas.

Genas nedavė jam baigti.

- Nė vienas man nepadėsit! - tarė jis tvirtai.

Bet Bozas užriko:

- Ak, bailys! Šiandien tu drąsus, kai jūs trise priešais vieną! Bet manęs nepagąsdinsi!

Ir šį kartą Genas apsigrėžė ir galvotrūkčiais nudūmė.

Visi trys žiūrėjo nustebę. Nelas ir Membas tokį poelgį laikė įžeidimu ir ėmė ruošti kovai.

Bet Bozas ėmė išsisukinėti:

- Aš jūsų nepažįstu! Jūs man nieko nepadarėte ir aš jums nieko. Ko norit iš manęs?

- Mes Geno bičiuliai! - atsakė Nelas.

- Su jumis nenoriu prasidėti! - tarė Bozas pasitraukdamas.

- M...m....m...mes t...t...tau par...r...o...dy...sim! - drebėjo Membas, pasiruošęs kautis.

- Genas geresnis už tave, - šaukė Nelas, - geresnis ir stipresnis.

- J...ji...jis t...tavęs g...gai...lisi! - šaukė Membas.

- Kaip norite! - leptelėjo Bozas jau lėkdamas ir, gerokai pabėgęs, ėmė tyčiotis: - Kvailas mikčiau! Pirma kalbėti išmok!

Kai Nelas ir Membas buvo bebėgą paskui jį, jis jau skuto kiek įkabindamas.

Vakare prieš užmigdami abu broliai apsidairė, kad Falinė ir Guri negirdėtų, ir ėmė klausinėti Geną.

- Tu iš tikrųjų ne bailys, - tarė Nelas, - tad sakyk mums, ko movei nuo to pagyrūno?

- S...s...sa...kyk... - spyrėsi Membas.

- Mums buvo nesmagu dėl tavęs! Dėl tavęs nesmagu! - pridūrė Nelas.

- Galite nekalbėti taip tyliai, - pratarė Genas, - man čia ne paslaptis.

Falinė suklušo:

- Kas ten darosi?

- Be abejo, vėl kažkas dėl Bozo... - spėliojo Guri.

- Žinoma, dėl Bozo, - prisipažino Genas.

- Tu ir vėl pasprukai? - ėmė klausinėti Guri.

- Pataikei! Pasprukau.

Spiriama Falinės, Guri papasakojo, kaip jie susikivirčio pirmą kartą. Paskui Genui pasakius, kaip jie vėl susitiko antrą kartą, Nelas, dažnai pertraukiamas Membo mikčiojimų, papasakojo, kaip viskas baigėsi.

- Tas Bozas išūlus! - dar pridūrė jis.

- Į...į...žū...lus! - piktinosi Membas.

- Reikia jį gerai pričiupti! - šaukė Nelas.

- P...p...pri...čiupti! - patvirtino Membas.

Falinė griežtu balsu perrėkė mikčių:

- Nuo to akiplėšos du kartus pabėgai?!

- Pabėgau, mama!

- Du kartus kentei, jo plūstamas! Turėsiu tavęs gėdytis?

- Manau, kad ne, mama...

- Sakyk, ko pabėgai antrą kartą? Antrą kartą!

- Genas nenorėjo kautis seseriai matant! - greitai pridūrė Guri.

- Sunku suprasti!

Guri ėmė įtikinėti:

- Tai iš pagarbos, mama! Pagarba priešui - stiprybės ženklas. Suprask, mama!

- Gerai! Sutinku. Bet antrą kartą! Kodėl antrą kartą!

Genas iki šiol tylėjęs nusišypsojo.

- Tau Nelas sakė, kodėl...

- Nelas neužsiminė nė vienu žodeliu!

Genas švelniai prašneko:

- Mes buvome trise! Mano du broliai būtų nesusi-laikę, o trims užpulti vieną - negalima. Kas kaunasi žinodamas, kad laimės, yra silpnadvasis...

Falinė nususuko nepritardama:

- Visame miške būsi apšauktas bailiu!

- Ir tam reikia drąsos... - atsakė Genas dar švelniau.

- O tavo tėvas? - paklausė Falinė atšiauriai.

Genas sušnibždėjo:

- Aš nuolat apie jį galvoju...

Genas ir nepastebėjo, kad dabar Guri beveik nebesiskiria nuo jo. Ji norėjo būti ten, kai Bozas vėl pasirodys. Guri melste meldė Nelą ir Membą, kad ją paliktų vieną su Genu. Ji nenorėjo jokių liudininkų.

Brolis ir sesuo linksmai tapseno tarp žydinčių gėlių, po vešlius žalumynus, krūmus ir laukymes, po kirtimus ir proskynas. Jie klausėsi paukščių giesmių: čia gegutė kukuodavo, volungė kvėkšdavo, skambiu balsu kvatodavo genys. Abu žiūrėjo į skraidančių drugelių būrius, stebėjosi margaspalvių laumžirgių

šokiu. Stirniukus džiugino ir švelnus bičių dūzgenimas, ir kamanių bimbimas. Dabar jie nieko nebijojo.

Kiek galėdami stengėsi neužminti vora traukiančių skruzdžių ir nustebę sustojo prie plonyčio tinklo, kur lindėjo voras.

- Neperplėškit mano tinklo! - šaukė voras, bet jo balsas buvo toks tylus, kad jie vos girdėjo.

- Ką tu sakai? - priėjusi paklausė Guri.

- Žiūrėk, - neramiai švėlė voras, - suplėšysi man tinklą.

- Ne, ne, - tvirtino Guri, - mes niekada žalos nedarom.

- Kokia tobulybė, - stebėjosi Genas.

- Tai didelis darbas... - tarė voras, bet jo niekas nesiklausė. Toliau tipendamas Genas džiaugsmingai kalbėjo:

- Kaip viskas gyvuoja, klesti.

- Ar galėjai visa tai įsivaizduoti, kai viskas buvo sustingę ir mirę? - šaukė Guri.

- Tu man primeni mano beviltišką nerimą.

- Reikia du kartus išgyventi gražų metų laiką, kad galėtum jį įvertinti, - prašneko Guri.

- O sunkių laikų užtenka vieno karto, kad daugiau nenorėtum, - atsakė Genas. - Sunkių laikų niekada nepamirštu!

- Bet ir visa tai, kas sunku, turi vertę. Būdami vaikai, mes manėm, kad gražus oras tvers amžinai.

- Esame jau daug ko patyrę, - tarė Genas, - bet ne vien tik geri ir blogi laikai yra pasauly...

- Aš nesigailiu pažinusi skausmą, pavojų, šaltį ir alkį... - įsiterpė Guri.

- Iš tikrųjų, sese, - pritarė Genas, - iš tavo žodžių suprantu, kad kančia užgrūdina.

- Nerūpestingai gyvendamas tikrai suglembi...

- Nuo kada mes be rūpesčių gyvenam? - atsikirto Genas.

Staiga stirniukai pamatė voveraitę Peri, kuri kaip apsėsta siuvo ažuolu tai aukštyn, tai žemyn.

- Luktelėkit valandėlę! Turiu naujieną pasakyti!

- Gerą ar blogą? - klausinėjo Guri.

- Kaip kam... - tarė Peri, supdamasi ant lankščios šakelės, - jums galbūt nesvarbu, nes jums beveik nieko nereikia bijoti! Bet aš turiu saugotis ir ant žemės, ir medžiuose!

- Ar vėl plėšikas pasirodė? - sunerimo Genas.

- Du, - šaukė Peri, - du! Lapė pasirodė. Jauna, baikšti lapė, kuri iki šiol gaudė tik peles. Bet dabar kiaunė... tikra kiaunė atsirado! Nuožmesnė ir kraugeriškesnė už visus savo giminaičius.

- Matai, - kreipėsi Genas į seserį, - nerūpestingos dienos jau praėjo!

- Bet jums niekas negresia! - sakė Peri. - Jūs užaugę, ir nei lapė, nei kiaunė nedrįs jūsų pulti!

- Iš kur žinai? - abejojo Genas. - Tai dar klausimas.

- Aš taip manau!

- Bet jeigu mums ir negresia pavojus, - prašneko Guri, - mes negalim linksmi būti, kai aplink žudynės...

- Tu ir tavo brolis labai geri, - tarė Peri šypsodamasi.

Guri pasinaudojo proga ir paklausė:

- Ar tik blogai nešnekama apie mano brolių?

Peri pašoko nustebusi.

- Kas tau į galvą šovė?

- Ar Bozas...

- Duok jam ramybę, - meldė Genas, - man vis vien, ar Bozas...

Peri tupėjo, luzgindama uodegėlę.

- Bozas, - drožė ji su panieka, - iš tikrųjų, kad ir ką jis pasakytų, tau vis tiek! Pažįstame jį. Gerai žinom, kad jis išdidus ir pasipūtęs!

Genas ir Guri buvo beatsisveikina, bet Peri užriko:

- Tikėkimės, kad Jis greit ateis su ugnies ranka...

- Tikėkimės? - nustebė Genas. - Tikėkimės, kad Jis... ar dar neužtenka lapės su kiaune?

- Kaip tik dėl šitų žudikų Jis ateis, - atsakė Peri, - tik dėl šitų dviejų, nes Jis galingesnis už visus!

- Keistas Jis, - prašneko Guri, - keistas, ir mes keisti, kai kalbame apie Jį.

- Kaip keistas? - tarė Peri susidomėjusi.

Ir Guri ėmė aiškinti:

- Vieną kartą Jį laikome didžiausiu priešū, o kitą - gelbėtoju. Žiemą Jis mus maitina, ir vis dėlto nieko nėra baisiau už didįjį išgastį.

- Man Jis niekad nedaro nieko bloga, - Peri sukryžiuo priešakines kojytes ant baltos krūtinėlės. - Bet didysis išgastis man kelia siaubą. Nieku gyvu nesibaiminu dėl savęs! Man nieko neatsitiks. O Jam pasirodžius su ugnies ranka, duodu pavojaus ženklą. Kai ugnies ranka nutratina jūsiškį ar karalių, man taip ir perveria širdį.

Genas pakratė galvą.

- Tikrai keisti dalykai. Teisybę sako mano sesuo. Mūsų santykiai su Juo tikrai įdomūs. Turim pripažinti, kad Jis nesuprantamas ir visagalys. Jo planai nesuvokiami ir paslaptingi. Nežinosi, ar Jis prakeikimą, ar palaimą neša. Nėra prasmės apie tai galvoti. Turime nuolankiai priimti ir viena, ir kita.

- Ne, - pritarė Peri, - nėra prasmės galvoti. Tikra kvailystė būtų. - Ir ji užsliugė į medį.

Kai jie liko vienu du, Genas paklausė sesers:

- Kam tu teiravaisi, kas apie mane galvojama?

- Argi tau labai svarbu, kas ką apie tave galvoja? - atsakė Guri.

- Nelabai... man tik buvo kiek nesmagu, kai tu apie tai pradėjai...

- Tai dėl motinos, - teisinosi Guri, - ji sakė, kad tu visame miške būsi apšauktas bailiu...

- O! Ji tuo netiki...

- Bet dabar, - tarė Guri kone juokdamasi, - dabar galiu mamą priešingai įtikinti ir pasakyti jai, kaip neteisinga taip kalbėti.

- Rimtai tavęs prašau, nesakyk jai nieko! - tarė Genas.

- Kaip nori, broleli. Bet ir tau turėjo kristi į akis, kaip dažnai mūsų motina suklysta.

- Ne visuomet mūsų nuomonės vienodos, - atsakė Genas, švelnindamas greitą sesers sprendimą, - nežinia, kaip mes galvosim, mamos metų būdami.

Guri prie Nelo ir Membo papasakojo motinai, ką buvo sakiusi Peri.

- Matai, kad giria gerai galvoja apie Geną.

- Aš vis dėlto nepatenkinta, kad jis antrą kartą pabėgo... - atsakė Falinė.

- Mes jauni vienaip žiūrime, seni kitaip... - sušnibždėjo Genas.

Membas buvo tos pačios nuomonės, kaip Falinė, ir tylėjo.

- Kaip būtų galima įtikinti motiną? - klausė Guri, neišmanydama ką daryti.

- Laukti! - atsakė Genas.

Ir jis nuėjo, lydimas sesers, kuri nenorėjo leisti jo vieno.

Jie sutiko jau užaugusį Ėtą, su kuriuo Genas, eidamas vienas pasivaikščioti, jau buvo įsikalbėjęs. Ėtas turėjo dailų ragų vainiką ir Geną laikė nebe vaiku, o sau lygiu.

- Su kuo ten eini? - paklausė Ėtas.

- Tai mano sesuo Guri.

- Žavi tavo sesuo. Iš tikrųjų, Guri, tu žavinga. Tokia jauna ir jau tokia daili!

- Tylėk! - gynėsi Guri. - Kvailystes pliauški!

- Turiu teisę taip kalbėti, nes tikrą teisybę sakau. Tavo žygdarbiai ne kvailystės!

- Verčiau sakyk, tik be jokių mandagumų, ką galvoji apie mano brolių?

- Kodėl man mandagiam nebūti, jei ir nemaloniausius dalykus galima mandagiai pasakyti.

- Sutinku, - Guri tylėdama pažvelgė jam į akis, - Genas du kartus paspruko nuo Bozo... Ir ką tu galvoji apie jį?

- Viską žinau! Pažįstu ir tą Bozą! Su tavo broliu esu labai susidraugavęs, o su Bozu nenoriu turėti jokių reikalų.

- Ir kaip tu paaiškinsi, - klausė Guri, vis labiau pasitikėdama, - kad mano brolis pabėgo antrą kartą.

- Nesistengiu aiškintis, - tarė Ėtas abejingai, - jis žinojo, kam taip darė, ar ne, Genai?

Guri buvo sužavėta.

- Mes niekada apie tai nekalbėjom, - tarė Genas, - ir aš norėčiau ir dabar...

Ir jie išimetė į kitą šneką.

Namie Guri perpasakojo mamai tą pasikalbėjimą.

Bet Falinė laikėsi savo.

- Jei Genas nebūtų antrą kartą pabėgęs, nereikėtų tau dabar tiek rūpintis jo geru vardu!

- Bet, mama, jeigu Genas vis dėlto...

- Aš laikausi to, ką jau kartą pasakiau! - atsakė Falinė, užkirsdama kelią visiems ginčams. Genas negalėjo pastebėti, kad jo motina ne tokia švelni,

bet jautė – jos balsas atšiauresnis. Tačiau jis nieko neatsakė.

Vieną vakarą netikėtai pasirodė Bembis. Visi, net Guri, nors ir džiaugėsi, jį priėmė tylėdami.

Guri tuojau ėmė jam pasakoti, kaip Genas pabėgo antrą kartą, ir ką apie tai galvoja motina.

– Negaliu suprasti, kaip tavo sūnus galėjo bėgti nuo tokio akiplėšos, – gyvai įsiterpė Falinė.

– Ir kuo tu pasiteisinsi, Genai? – rimtai paklausė Bembis.

Nustebindamas visus, Genas atsakė atvirai ir tvirtai:

– Nesiteisinu!

Tik Bembis nenustebo ir, linktelėjęs galvą, paprastai tarė:

– Jūs abu esate teisūs, tu, Faline, ir tu, Genai! Ir abudu esate neteisūs!

Ir, nespėjus jiems suprasti, ką reiškia šitie žodžiai, Bembis jau buvo dingęs iš akių.

Kitą rytą Genas ir Guri laukymėje rado Laną, kuri labai draugiškai juos sutiko.

– O! Kaip puiku! Seniai norėjau tave pamatyti, Guri!

– Ir aš džiaugiuosi! – nuoširdžiai atsakė Guri.

- Nuo pat vaikystės mes gerai sugyvenom! - susijaudinusi tarė Lana.

- Ir taip bus visada, - pridūrė Genas.

- Ak, kaip pasigendu jūsų! - sušuko Lana.

- Mes tavęs irgi pasigendam! - tikino Guri.

- Jei žinotumėt, kaip mano mama sielvartauja... - prisipažino Lana nuoširdžiai.

- Mes buvom neteisingi tetai Rolai! Pasakyk jai, kad ir mano tėvas taip pat mano... - atsakė Guri.

- Ačiū tau! Mano motina labai nudžiugs!

- Visas šitas vaidas kvailas! Tai yra... - tarė Genas.

Bet per šakas, kūliais virsdama, atlėkė Peri.

- Lana! Perspėju! Tavo brolis ateina! Tavo brolis! Lana pašoko išsigandusi.

- Pasilik! - liepė Genas.

- Ne! Greičiau dumk! - ragino Guri.

Bet Lana nieko negirdėjo, ji buvo jau nudūmusi.

- Bėgsime ir mes? - paklausė Guri brolių.

Bet Genas nieko neatsakė ir nesijudino iš vietos.

Jis laukė Bozo, kuris atlėkė įsiutęs.

- Mano sesuo! Kur mano sesuo? Ji vėl buvo su jumis? Ir nesigėdina kvailė!

- Tu pats turėtum gėdintis, - užriko Genas, - tai tu kvailys! Tik tu vienas!

- Bailys, - purškė Bozas, - ši kartą tu man neištrūksi!

- Ši kartą? Ši kartą tu man neištrūksi. Ši kartą aš tau parodysiu, - juokėsi Genas.

- Savo sesers padedamas? - tyčiojosi Bozas.

- Tik prieik ir pamatysi, ar man pagalba reikalinga!

Bozas šoko ant Geno, bet šis nuo smūgio net nepajudėjo.

Guri atsistojo nuošalėje ir ramiai sekė kovą.

Bozas vėl puolė dvigubai įtūžęs, bet veltui, nes Genas stovėjo tvirtai kaip mūras, tartum jį būtų tik šakelė užgavusi.

Kai sumišęs Bozas buvo benoriš apsisukti ir sušiovkti, kas čia darosi, Genas peršoko per jį, parbloškė ant žemės, paskui dar kelis kartus, kai jis mėgindavo atsikelti.

Kai Bozas norėjo pasikelti trečią kartą, vėl krito, gavęs smūgį.

- Kelkis, vargše! - tarė Genas, kuris nebuvo net uždusęs.

Bozas apsvaigęs atsikėlė, svirduliavo ir negalėjo nieko atsakyti.

- Dabar mauk, - tarė Genas palankiai.

- Eikš, broli, - šaukė Lana.

Ētas, kuris buvo atbėgęs su Lana kovos pasižiūrėti, šypsodamasis tarė:

- Va kada atprasi kivirčytis su Genu.

- Atleisk, Bozai, - tarė Genas, ir jo žodžiuose buvo jaučiamas nuoširdus gailestis, - nežinojau, kad čia yra liudininkų, kurių niekada nenorėjau...

Bozas tylėjo dantis sukandęs.

- Visada tavęs prašiau, - tarė Lana Bozui, - kad su Genu neprasidėtum, nes jis stipresnis!

- Nesigėdink, Bozai, - šaukė Genas, - tu buvai labai narsus. Ir dabar pripažįstu, kad tavo nutikimas didesnis už mano...

- Dabar galėtumėt susitaikyti! - pasiūlė Guri.

- Aš pasiruošęs... - tyliai tarė Genas.

Bet Bozas, nė žodžio netaręs, apsisuko ir nukinksnėjo, lydintas Lanos.

Ētas pakratė galvą.

- Koks priešgina! Jam sunku, kad jis nugalėtas. Negali atleisti, kad jo sesuo ir aš matėm kovą.

- Mes to nežinojom, - linksmi atsakė Guri.

Medyje džiūgavo Peri:

- Šauniai pamokei tą akiplėšą Božą! Taip jam ir reikėjo!

- Dabar, - tarė Ētas, - neįmanoma, kad visas miškas to nesužinotų.

- Norėčiau jį išgelbėti nuo tų kalbų... - tarė Genas.
- Motina pagaliau bus patenkinta, - pareiškė Guri.
- Tegu iš kitų išgirs, - atsakė Genas, - patys jai nesakysim! Pažadėk man, sese!

Guri tiktai linktelėjo.

- Tavo brolis irgi atkaklus. Tik jo atkaklumas man labiau patinka... - tarė Ėtas, mirktelejęs jai.

Falinė jau viską žinojo ir kelias dienas žiūrėjo į vaikus laukdama, kad jie prisipažintų, bet vaikai tylėjo, tai ir ji nieko nesakė.

Kai susitiko Genas su Bozu, Bembio nebuvo. Viską jam papasakojo Falinė.

- Pagaliau jiedu susitaikė... - lengviau atsiduso Falinė.

- Juk jiedu niekada nesipyko, - pataisė Bembis.

- Kaipgi nesipyko, jei Genas du kartu pabėgo? - stebėjosi Falinė.

- Tu nesupratai savo sūnaus, - atsakė Bembis ir dingo, palikęs ją suglumusią.

Praėjo kelios dienos.

Nelas ir Membas apie šitą kovą sužinojo iš Peri.

- Tai turėjo būti gražu, - tarė Genui Nelas, girdint Falinei, - puikiai Božą sutramdei.

- Tr...t...t...tris... tris... kartus! - mikčiojo Membas.

- Kodėl tu man nieko apie tai nesakei? - paklausė Falinė.

- Aš maniau, mama, kad tu manim ir be įrodymų patikėsi.

Atsiminusi Bembio žodžius, Falinė kiek suglumo ir, norėdama išeiti iš keblios padėties, šypsodamasi tarė:

- Jau seniai viską žinau! Tavo tėvas man sakė.

Genas pašoko:

- Tėvas! Jis buvo?..

- Taip! - linktelėjo Falinė, - jis buvo ten ir tuojau atėjo man papasakoti.

- Ką jis pasakė? - nerimavo Genas.

- Nieko, vaike, jis pritarė tavo poelgiui...

Tik dabar Genas buvo visai patenkintas.

Jis vėl ėmė bastytis, vienas šnekučiuodamasis su girios gyventojais.

Retkarčiais jis eidavo su Guri, Nelu ir Membu. Kartą iškeliavęs atsibastė iki upės.

Čia nendryne garnys gaudė varles ir žuvytes.

Upėje pliuškenosi antys, apsuptos viso laivyno ką tik išriedėjusių ančiukų.

Motinos juos mokė, prižiūrėjo, barė, ir mažyliai klausė neatsikalbinėdami.

- Plaukite visi krūvoje.

Ir jie susispaudė vienas prie kito.

- Neplaukite taip toli!

Ir pora narsuolių tuoj sugrižo.

- Slėpkitės!

Ir visas pulkas greitai nusiyrė į nendryną.

- Į krantą!

Ir visi, išplaukę į krantą, nukrypavo.

Genas paklausė mažytėlaičio ančiuko:

- Kiek tu turi brolių ir seserų?

Ančiukas sucypsėjo:

- Nežinau... nes dar nemoku skaičiuoti...

Sena artis kvarktelėjo:

- Septynis vaikus turiu...

- Tiek daug? - stebėjosi Genas.

- Tai nedaug... viena mano bičiulė turi devynis, o antra net dešimt.

- Ir tu pažįsti visus savo vaikus? - ir Genas greit pasitaisė, pamatęs piktą senės žvilgsnį: - Ar tu niekad jų nesupainioji, norėjau pasakyti.

- Koks kvailas klausimas! - sukvarkė artis. - Kiekviena motina pažįsta savo vaikus.

- Atleisk... nenorėjau tavęs įžeisti...

- Ir vėl kvailai pasakei! - senė antis išdidžiai pakraipė uodegą. - Kas taip kvailai klausinėja, įžeisti negali, jis tik pats apsijuokia!

- Teisybė... - prisipažino Genas kukliai, - ir tu labai protinga...

- Be abejo, - tarė antis, - aš labai protinga! - ir išdidžiai nukrypavo.

- Jeigu nebūtų pati taip gyrusis, - lydėjo ją akimis Genas, - iš tikrųjų būčiau palaikęs ją protinga...

Staiga Genas užuodė stiprų kvapą, ir tuojau iš krūmų išniro lapė, visai nepaisydama, kad jis čia stovi.

Tai buvo visai jauna laputė, liesa, laibakojė, sutaršyta uodega, pasišiaušusiu ir vietomis išplikusiu kailiuku.

Lapė pasileido tiesiai prie garnio ir šoko ant jo.

Bet garnys žaibo greitumu atsisuko ir kirto jai į akį. Kad kiek ir būtų pataikęs.

Lapė atšoko kiauksėdama.

- Pienburne, - tyčiojosi garnys, - ne tu pirmoji, kurią priverčiu mane gerbti.

Ir vėl lapė šoko ant jo, ir vėl garnys jai pagrasė aštriu kaip durklas snapu.

Nustebusi lapė sustojo.

- Kad kiek, būtum likusi be akies, - ramiai tarė garnys.

- Kad kiek... - prisipažino lapė.

- Saugokis, - grasino garnys, - manęs niekada nesučiupsi! Tu tik rizikuoji savo akimis! Manęs jau kiti buvo užsigeidę, vyresni ir labiau patyrę už tave!

Vis dėlto lapė netikėtai šoko trečią kartą, bet nukrito į nendryną, kur ėmė suktis kaip pakvaišusi ir kiauksėti iš skausmo.

Tarp ančių kilo triukšmas. Dabar lapė garniui buvo nepavojinga. Iš vienos akies jai lašėjo kraujas.

- Aš tave įspėjau, - kalbėjo garnys ramiai ir, ar tindamasis prie Geno, tarė: - Daugiau ji čia nesitrai- nios. Bet ir su viena akim dar daug žalos pridarys.

- Kaip norėčiau būti taip apsiginklavęs, kaip tu, - stebėjosi juo Genas.

Lapė nusidangino į kitą vietą, toli buvo girdėti vis silpnėjantis jos vaitojimas.

- Ji turėjo būti labai alkana... - tarė garnys, žvelg- damas vylingu žvilgsniu. - Kokia kvaišė! Užuo- t pri- ėjusi, vargšė dar akies neteko! Alkana ir dar baisų skausmą kenčia...

„Galvažudžio likimas, - mąstė Genas nueidamas. - Aš beginklis, kaip ir visi maniškiai. Bet ar verta dėl

to nusiminti? Skūstis? Ne! Mes vis dėlto gyvenam ir turim ramią sąžinę!“

Paskui jam dingtelėjo į galvą, kad ir galvažudžiai žudo visai ramia sąžine.

Toliau beeidamas, jis pagalvojo: „Čia niekas nepadės! Nekaltieji ar piktadariai, prieš galingąją ugnies ranką mes visi beginkliai...“ – Ir nusiraminęs žingsniavo toliau.

Po valandėlės jam šūktelėjo kikilis:

– Prince, ar norite kai ką nuostabaus pamatyti?

– Mielai... – atsakė Genas.

– Tai pakelkite akis į mane.

Genas pakėlė akis ir išvydo ant lizdo krašto tupintį paukščiuką, kuris buvo du kartus didesnis už kikirį. Prasižiojęs jis laukė peno.

– Tai mūsų sūnus, – išdidžiai tarė kikilis, – jis neturi sau lygaus.

– Tikrai nuostabus, – pripažino Genas, – ir nėra jam lygaus.

Atskrido kikirio patelė ir atnešė jam lesti, bet paukščiukas nepasisotino ir tebežiojo savo snapą.

– Skubėk, mano mielas, – paliepė patelė, – mūsų vaikas alksta!

– Jis nealks, – šūktelėjo tėvas ir greitai nuplasnojo.

- Be galo sunku mūsų sūnui maisto prinešti... -
didžiudamasi šnekėjo patelė.

- Tikiu, - tarė Genas, - jis beveik didesnis už abu
tėvus krūvon sudėjus.

- Matai, - tarė motina, spindėdama iš laimės. -
Luktelėk truputėlį, - tarė ji švelniai nekantriam
jaunikliui, - tėvas tuoj atskris...

Bet jauniklis nekantravo, žiojo snapą tartum būtų
siaubingai išalkęs.

Atskrido kikilis ir atnešė maisto tiek, kiek tik
galėjo. Ir paukščiukas kaipmat viską surijo.

Tada motina negaišdama nuskrido naujo lesalo.

- Pavargai, - tarė Genas, su užuojauta žiūrėda-
mas į mažą kikių.

- Pavargau, - atsakė šis, - mano žmona nusika-
muoja kiekvieną dieną! Bet ką daryti?

- Šitas vaikas tikra kančia... - piktinosi Genas.

Bet kikilis pasipiktino dar labiau:

- Kančia? Kaip galima taip piktžodžiauti? Tikra
palaima toks vaikas. Didžiausias džiaugsmas!

- Kada gi tu pats lesi? - paklausė Genas.

- Nekalbėk apie tai! - meldė kikilis. - Viską ati-
duodam sūnui! Viską! Niekada apie save negalvojam!
Bet tau paklausus, kada aš pats lesu, pajutau, kaip
mane kankina alkis...

- Užlesk ir pats ko nors, - patarė Genas, - tu turi būti stiprus...

- Teisybė, - atsakė nuliūdęs kikilis, - kartais nuryju kokį trupinėlį negalvodamas, bet man vis atrodo, kad aš vagiliauju!

Paukščiukas pagaliau užsnūdo, įkišęs snapą sau į pūkus.

Genas dar pažiūrėjo į paukščiuką, bet nieko nesakė... Tas rajūnas jam buvo itin koptus.

- Turėjome dar tris vaikus, - pasakojo kikilis, - bet jis visus išstūmė...

- Baisu, - tarė Genas.

- O! Ką ir sakyti, - kalbėjo kikilis, - man su žmona nebėra vietos lizde. Bet, turint tokį nuostabų sūnų, nebaisi jokia auka! Jis bus puikiausias iš visų mūsų.

Jo balse buvo justis bejėgiškumas ir pasididžiavimas.

- Eime! - šypsodamasis kvietė Ėtas, sustojęs šalia Geno.

- Negaliu pakęsti to storulio, - prašneko eidamas Genas.

- Vargšai tėvai apsigaua, - paaiškino Ėtas, - jie maitina, gegužiuką laikydami savo vaiku...

- O gegutė?

- Ji? - nusijuokė Ėtas. - Ji deda kiaušinius į svetimus lizdus ir nesirūpina perėjimu, nevargsta dėl jauniklių, rūpinasi tik pati savimi.

- Niekšė! - sušuko Genas. - Reikėtų apgautiems kikelėliams pasakyti! Jie turi tiek daug darbo ir...

- Kuriam galui jiems sakyti, - pertarė jį Ėtas, - vis tiek nieko nepadės. Jie niekuo netikės, nes myli šitą svetimą išperą, juo didžiuojasi ir tariasi auginą nuostabų kikelį. Ir tegu sau tiki. Apgaulė dažnai daug laimės teikia, o tiesa - daug kartėlio.

Staiga nuspengė šūvis.

- Prasadėjo?

Ėtas pakėlė galvą.

- Nesuprantama! Juk negali į mus taikyti! Per anksti!

- Kas gali žinoti? Vien tik Jis sprendžia, laikas ar ne laikas!

- Reikia saugotis... - pasakė Ėtas.

- Pasibaigė brangioji ramybė... - liūdnai tarė Genas.

Ir jo buvo teisybė.

Šūviai vis tebedrioksėjo. Sujudo visa giria.

Bet nė vienas stirninas nekrito, nė vienam negrėsė pavojus.

O nerimas apėmė ne tiktai stirnas, bet ir visus girios žvėris. Niekas nebesijautė saugus.

Susirūpinusi Falinė ir jos vaikai svarstė, kas čia dedasi.

Atliuoksėjo Peri ir pradėjo pasakoti:

- Pora balandžių nudėta ugnies ranka. Vienas sunkiai sužeistas tupi uosy, bet ilgai negyvens, nes išsižiojęs ir sparnus nuleidęs švokščia.

Mažoji Peri baisiai jaudinosi.

- Tiktai pagalvokite, kas man buvo! - kiek susigėdusi toliau pasakojo. - Jis į mane trenkė ugnies ranka! Į mane! Į mane!

- Į tave? - šaukė Genas. - O tu buvai tikra, kad Jis tavęs nešaus!

- Aš visai suglumusi, - verkšleno Peri, - niekada Jis taip nedarė! Niekada.

- Bet tu nesužeista? - paklausė Guri.

- Ne! Visa laimė, kad ugnies ranka į mane nepataikė! Tikras stebuklas! Bet ką Jis sugalvojo!

- Nesuprantama, - tarė Falinė.

- Priėjau liepto galą, - skundėsi Peri, - kiaunė... lapė... dabar ugnies ranka... kur man dėtis?

- Mes negalim patarti, - atsakė Genas, - mūsų gyvenimai labai skirtingi.

- Patarimo aš nelaukiau! - ir Peri nuliuksėjo į medžio viršūnę.

Genio atneštos naujienos taip pat buvo keistos. Paprastai jis niekada nesirodydavo, leptelėdavo vieną kitą žodelį, o į šnekas nesileisdavo. Dabar jis turėjo kažką pasakyti.

- Ugnies ranka tvoskė į mane! - Ir pratrūko juoku: - Bet aš sveikas! Šratai susmigo į medį šalia manęs. Norėčiau sužinoti, ką tai reiškia. - Ir vėl ėmė juoktis. - Galbūt Jis iš galvos išėjo.

Bet niekas nespėjo jam atsakyti, genys buvo jau nulėkęs.

Kitą rytą Peri atskubėjo su šviežiom naujienom.

- Į tris šarkas Jis kėsinosi! Į tris! Vieną nudobė vietoje, o kitas dvi sužeidė. Nesunkiai!

- Geras ženklas, kad Jo ugnies ranka taip dažnai nepataiko. Jis ima jos nesuvaldyti! - plepėjo Guri.

Nelas ir Membas nedrįso ką nors sakyti ir klausėsi tylėdami.

Vakare staiga pasirodė Bembis, ir kaip visada jo pasirodymas juos nuramino.

- Nieko nebijokite, - tarė Bembis. - Jis, jaunesnis už aną, šlaistosi po mišką ir savo ugnies rankos nekelia prieš mus ir į mus panašius.

Falinė, Nelas ir Membas lengviau atsiduso.

- Jis žudo mažus padarėlius, - pratarė Guri, - betgi jie mūsų draugai!

- Teisybė, dukra, man irgi jų gaila! Bet ką darysi.

- Gal Jis medžioja mūsų sargas? - paklausė Genas.

- Ne, sūnau, šeškas juk ne sargas. Kiaunė irgi ne.

- Tai Jis nudėjo kiaunę?

- Kiaunė paspruko, šeškas nudėtas, - paaiškino Bembis.

Bembis su vaikais šnekėjosi rimtai kaip su dideliais; vis dėlto Geno ir Guri balsai buvo kupini pagarbos ir švelnumo, ir Bembis tai jautė, nors ir laikė, kad taip kalbėti visai natūralu.

Tik nusižeminusi Falinė negalėjo pritarti, kad vaikai taip nesivaržo Bembio.

Nelas ir Membas vis tebestovėjo baugštūs, žodžio nepratardami.

- Ką tu apie tai manai, Nelai? - paklausė Bembis.

- Tą patį, ką ir Genas su Guri, - sušnibždėjo Nelas, o Membas, pamatęs klausiamą Bembio žvilgsnį, sumikčiojo:

- L...l...ly...giai... taip!

Bembis, kuris staiga vėl dingo, žinojo, kas čia šaudo.

Medžiotojas norėjo vieną jaunuolį išmokyti medžioti. Savo mokiniui jis davė šautuvą ir leido pyškinti

plėšriuosius žvėrelius ir mažus paukštelius, šarkas, voveraites. Iš pradžių medžiotojas mokydamas jį lydėjo, paskui paleido vieną.

Bet pradedantysis medžiotojas įsikarščiavęs šaudė viską, kas jam buvo leista ir kas tik po ranka pakliuvo. Jis buvo netaiklus, šaudavo per greit, dažnai nepataikydavo, ir jo aukos sužeistos turėdavo kankintis.

Medžioklė, kaip ir kortos – naujokams čia paprastai sekasi. Jaunuolis iš karto nudėjo šešką. Bet su kiaune karštakošiui nepavyko susidoroti. O vasarą nušauti kiaunę buvo laikoma dideliu laimikiu.

Jaunuolis kiaunę šovė auštant, kai ji nėrė pro šakas. Prietėmiais jis neižiūrėjo, koks ten žvėrelis aukštai.

Kiaunę dengė tankūs lapai. Gavusi tik kelis šratus į šoną, ji greit pabėgo.

Jaunuolis manė nepataikęs ir nudrožė sau nesirūpindamas auka, kenčiančia žiaurius skausmus. Negalėdama įsikeberioti medin ir susirasti savo gūžtos, ji pakibo tarp šakų, kur buvo pašauta, ir prigludo prie kamieno. Nuo svaigulio jai margo ir raibo akyse. Taip ją tenai ir tamsa užklupo, o paskui ėmė krėsti drugys.

Fazanai, voveraitės ir visi paukščiai, jos bijodami, drebėjo, o kiaunė lėtai merdėjo.

Po kelių dienų, negalėdama išsilaikyti, ji bumptelėjo iš medžio, ir medžiotojas ją rado žolėje negyva.

- Gerai, kad galą gavo, - tarė Jis, - tiesa, jos kailis vasarą netikęs, bet iki žiemos dar būtų sudorojusi keletą gražių fazanų.

Peri suko sau galvą, kur galėjo dingti piktas priešas. „Niekur nematyti, jokių pėdsakų... ir Jis nieko nenudėjo...“

- Galbūt ją ugnies ranka nutrinkino, - tarė Genas.

- Palauksiu valandėlę, - ryžosi Peri, - jeigu niekas nė nesukrutės, tada iš tikrųjų Jis bus nugalabinęs. Ir aš vėl būsiu laisva ir laiminga...

- Taip, Jis vėl mūsų gelbėtojas, - tarė šypsodamasi Guri.

- O! - atsakė voveraitė. - Jei Jis būtų manęs nekliudęs, kaip visuomet už Jį stočiau.

Liovėsi driokseję šūviai.

Kad prieš medžioklę stirnos nebūtų išbaidytos, medžiotojas savo mokiniui uždraudė jas šaudyti.

Girioje vėl viešpatavo visiška ramybė. Džiaugėsi visi.

Tik ta ramybė buvo prieš puolimą ir, deja, trumpa.

Jūruojant nendrėms drėgnoj pakrantės žemėj, senoji antis kovojo iš paskutiniųjų.

Jis vos lapsėjo apsunkusiais sparnais, kuriuos anksčiau nešė taip aukštai iškėlusi.

Ji bejėgiškai mostagavo dabar niekam nebetinkamomis kojomis, kuriomis galėjo šiaip taip krypuliuoti ir išdidžiai irtis vandenyje.

Lapė suleido dantis vargšei į gerklę, sutraiškė sprandą, iš kurio čiurkšnojo kraujas, ir ėmė puotauti.

Tai buvo ta pati laputė, kuriai garnys kadaise akį iškabino. Dėl to ji nekentė garnio, galando ant jo dantį, bet bijojo kitos akies netekti ir bėgo nuo jo kiek galėjo širsdama.

Ji ką tik buvo išgyvenusi baisią savaitę. Jai taip nepakenčiamai skaudėjo kraujuojančią žaizdą, kad ir alkio beveik nejautė.

Vieniša ir nelaiminga, pasislėpusi tankumyne, lapė kentėjo ir laukė, kad skausmas praeitų. Bet alkis, stipresnis už skausmą, vertė galvoti apie maistą.

Iš pradžių ji gaudė tik peles, dažnai pasitenkindavo vabalais ir, kad ir be akies, bent turėjo pilną pilvą.

Ji susimedžiodavo tiek pelių, kad jausdavosi beveik soti.

Laputė rinkdavo ir sužeistas šarkas. Kai jos gindamosi stengdavosi iškirsti paskutinę akį, ji taip

pašėldavo, kad per dvi minutes jas supašydavo į skutelius.

Lapę traukė į tą vietą, kur buvo pralaimėjusi, nes ji puoselėjo slaptą viltį atkeršyti priešui. Paupio nendryne kūmutė ir užtiko seną antį.

Nuo dabar laputė dažnai parsivilkdavo puikaus grobio, pjaudavo paaugusius paukščiukus ir jų motutes.

Jos bailumas virto atsargumu, vylium ir klasta. Nirštanti iš skausmo lapė pasidarė negailestingiausia ir kraugeriškiausia iš visų žudikų.

Garnys dėdavosi visai jos nematęs. Ir lapė šliauždavo pro jį apsimesdama, kad jo nepastebi. Bet kiekvieną kartą, pamačiusi abejingą savo nugalėtoją, laputė imdavo siusti iš piktumo.

Ji vėl sutriauskė antį, kuri buvo paskutinė ilgam laikui, nes antys, išsigandusios dažnų puolimų, laiku išsidangino į nendryną kitame krante.

Dabar vienakė ėmė tykoti fazanų. Juos sugauti nebuvo sunku, bet atsirado naujų pavojų: mat medžiotojui nerūpėjo antys paupy, tad lapė be jokios baimės čia galėjo šeiminkauti. Visai kas kita buvo fazanai, kurie lizdenosi vidury eiguvos.

Reikėjo būti dvigubai atsargiai! Ji turėjo rečiau žudyti, kad dar liktų laiko pėdsakams panaikinti, persekiotojui suklaidinti ir apgauti.

Nuo dabar prasidėjo atviras karas tarp medžiotojo ir lapės.

Suradęs fazanų kaulus, mėsgalius, sparnus ir krūvą plunksnų, pastebėjęs lapės pėdsakus, medžiotojas ėmė atsidėjęs sekti niekdarę.

Medžiotojas ryžosi sunaikinti lapės olą: jis uždarė vieną angą, o kitą užkimšo žagarais ir padegė tikėdamasis, kad lapė, dusdama nuo dūmų, turės išlįsti.

Bet liepsnos sklaidėsi į šonus, ir dūmai nerūko į olą.

Teko kasti. Jis ėmė rausti žemę kirviu ir kastuvu. O jei tik lapė pasirodys, šiais įrankiais ją nudobs. Kiekviena akimirka galėjo būti lemiamą.

Ir Hektoras stovėjo šalia, pasiruošęs griebti niekdarę.

O lapė nesirodė.

Iš duobės, kur gulėjo krūvos kiškių, fazanų ir stirniukų kaulų, trenkė smarvė. Ir medžiotojas pamatė, kad ola turėjo daugiau negu dvi angas, ir kad joje seniai niekas negyvena.

Po šito nepasisekimo medžiotojas bandė spęsti kilpas, nors apskritai nemėgo spąstų, nenorėjo kan-

kinti gyvulėlių. Bet šį kartą jis galvojo taip: „Daryk, ką gali.“

Jaukui jis panaudojo nustipusią katę, o žmogaus kvapą panaikino silkės kvapu.

Atrodė, kad viskas gerai sutvarkyta, laputė bus sudorota.

Bet vienakė ir šį planą pavertė niekais.

Laputė nė nežvilgtelėjo į jauką.

Ji daug kartų pasityčiojo iš medžiotojo, net priešpąstų sudorojusi kiškį ir palikusi išėdas kaip ironišką pasveikinimą.

„Kad kiek būčiau pagalvojęs, – mąstė susigėdęs medžiotojas, – jog šiuo laiku niekšei trūksta šviežios mėsos.“

Niekas geriau už lapę nepažino girios, net ir Bembis, kuris metų metus vaikščiojo slaptais takeliais.

Bet vienakė ir Bembis turėjo vieną bendrą bruožą: niekada du kartus neidavo tuo pačiu keliu. Lapė vadovavosi instinktu, stirninas – patyrimu. Jie liūdavo į tankiausius ir neįžengiamiausius krūmus. Lapė – grobio ieškoti, Bembis – save gindamas.

Pamažėle lapė kiekvieną dieną įprato sočiai prisiryti, nutvėrusi čia kiškį, čia fazaną arba antį...

Jai labai pravertė, kad ji pažinojo kiekvieną žemės raukšlelę, kiekvieną krūmelį.

Pelių daugiau negaudė, o jei kada ir sučiupdavo kokią, tai tik dėl pramogos.

Prie druskos laižyklų ji kartą nutvėrė kelis baltandžius ir su pasigardžiovimu surijo.

Lapė nelietė stirniukų, nors ir labai jų troško. Jie buvo jai per dideli, ir gudruolė su jais neprasidėjo. Instinktas ją įspėjo, kad toks užpuolimas, ar jis pavyktų, ar nepavyktų, gali blogai baigtis.

Garnys gerai sakė, kad ji ir su viena akimi užtekstinai žalos pridarys.

Užsiglaudusi už sedulos krūmo, laputė tykojo Peri, liuoksinčios žemyn medžio kamienu.

Dingus kiaunei, voveraitė vėl buvo nerūpestinga ir drąsi. Ji visai negalvojo apie lapę ir žeme norėjo nustriksėti į lazdyno krūmą. Vos tik ji prisilietė prie žemės, ir vienakė buvo bešokanti ant jos, staiga suskardėjo duslus balsas: „Lapė!“

Pamišusi iš siaubo, Peri šoko į gretimą medį ir kaip žaibas nupyškėjo į viršūnę. Iš ten neatsigręždama, smarkiai tuksinčia širdim nuliuksėjo toliau nuo šakelės ant šakelės.

Įsiutusi lapė aplėkė aplink medį, ieškodama nemalonaus svečio, ir kaktomuša susidūrė su Bembiu, atstačiusiu ragus.

Ir pyktis lapei kaipmat praėjo.

- Tai tu čia? - sukiauksėjo ji meiliai. - Pakelk galvą, aš tau nieko nedarysiu!
- Nesileisiu, kad tu man ką nors darytum... - ramiai atsakė Bembis.
- Kodėl man nedavei voveraitės sučiupti? Būtų buvęs gardus kąsnelis.
- Man nerūpi tavo gardūs kąsneliai. Peri mano vaikų bičiulė.
- Ir dėl to man sutrukdei? - griežė dantimis laputė.
- Gerai padariau, - šypsojosi Bembis, - ir taip jau daug mano bičiulių sudorojai, tu besote...
- Lapė sumirksėjo:
- Man paėsti reikia! O gal tu neėdi?
- Žinoma... ir aš ėdu. Bet kai aš išalkstu, niekas nežūva... Nieko nevaikau ir nežudau.
- Tuo mes ir skiriamės vienas nuo kito, - viepėsi lapė.
- Galimas daiktas, - tarė Bembis, - bet aš patariu duoti ramybę Peri ir jos artimiesiems.
- Ar visos voveraitės tavo vaikų bičiulės?
- Ir mano bičiulės, - linktelėjo Bembis, - kaip ir visi nekalti padarai.
- Sunku patikėti, kad būtumėte taip susibičiulia-
vę, - šaipėsi lapė.
- O kas tavo bičiuliai? - ramiai paklausė Bembis.

- Kuriam galui tie bičiuliai. Man jų visai nereikia!
- Tuo mes ir skiriamės vienas nuo kito, - didingai tarė Bembis.

Sugluminta šios ramios didybės, vienakė tarė:

- Šiandien mes kalbamės pirmą kartą!

- Iš tikrųjų pirmą kartą, - atsakė Bembis, - bet aš tave seniai pažįstu...

- Iš kur? Tavęs aš niekada nemačiau! Iš kur galėtum pažinti?

- Tu gulėjai mano gūžtoj...

- Apie kokią gūžtą tu šneki? Aš turiu daug gūžtų ir niekada nemiegu toje pačioje vietoje!

- Ir vis dėlto dažnai miegodavai mano gūžtoj, slaptoje įduboje, po sutrešusiais medžiais, apkritusiais sausomis šakomis...

- O! Žinau... viršuj auga paparčiai ir uogienojai, - pertraukė jį vienakė, - ten man visada buvo labai gera!

- Tai mano gūžta! - tarė Bembis.

- Tavo? Bet dabar ji mano! - begėdiškai šaipėsi vienakė. - Žinoma, tu neišdrįsi manęs išginti!

- Nekalbėkim apie drąsą. Kai aš ten buvau, tu niekad ir kojos neįkeldavai. Bet tavo smarvės man užtenka... ir aš tau patariu... negrįžk į mano guolį!

- Argi aš taip baisiai smirdžiu?

- Kartą aš mačiau tave išeinant, - nerūpestingai toliau kalbėjo Bembis, - ir jeigu būčiau tave viduj užčiuopęs...

- Na ir kas? - sušuko lapė.

- Tu nori ir kitos akies netekti... - ir Bembis, nulenkęs galvą, pagrasino ragais.

Tik pamačiusi jų smailius galus, vienakė išsigando ir ėmė trauktis atatupsta.

- Gerai! Ta gūžta tavo! Tau ją dovanoju!

- Dovanoji tai, kas mano! - kiek pasipiktinęs atsakė Bembis.

- Norėjau pasakyti, - nusileido lapė, - kad aš nebegrišiu į tavo gūžtą...

- Išsikask sau olą ir gyvenk, kaip visi tavo artimieji...

- Ten gyventi? - gaudžiai sukiauksėjo lapė. - Kad kaipmat galą gaučiau?

- Nerami sąžinė tave kankina...

- Sąžinė? Kas ji tokia? Sąžinės aš nežinau. Aš tik vargana bėglė.

- Mes visi miške bėgliai, kai į girią ateina Jis, - tarė Bembis.

- Taip, bet Jis jums duoda atsikvėpti, ištisis mėnesius jus ramybėje palieka! Žiemą rūpinasi jumis.

O mane Jis vaiko, gena be pasigailėjimo. Niekada neturiu ramybės!

- Tuo mes ir skiriamės vienas nuo kito, - vėl šypsojosi Bembis.

- Vienas nuo kito! - Vienakė sukiauksėjo: - Aš nekenčiu tavęs!

- Dar vienas skirtumas, - vis šypsodamasis atšovė Bembis. - Tu nežinai, kas yra sąžinė, aš nežinau, kas neapykanta.

- Niekada mes vienas kito nesuprasim! - sugriežė dantimis lapė.

- Dėl šito vieno dalyko mes abu sutinkam...

Ir Bembis dingo.

Suglumusi lapė liko viena ir ėmė uosti į visas puses. Bet veltui. Pasijutusi nesmagiai, pabruko uodegą ir ėmė bėgti vis greičiau ir greičiau, kol pagaliau pasileido galvotrūkčiais.

Liuoksdama nuo viršūnės ant viršūnės, Peri tolokai nustriksėjo nuo tos vietos, kur ją buvo užpuolusi lapė. Pamažu ji nusiramino, ir jos širdelė ėmė ramiau plakti.

Pamačiusi Falinę, kuri su Nelu ir Membu skainiojo lapus, ji įsigeidė papasakoti, ką patyrusi.

Sliuogdama žemyn, ji vos nepersivertė.

- Bembis mane išgelbėjo!

- Taip, - atsakė Falinė, - jis ir vėl išgelbėjo?

- A...ar... tau... tau...

- Pavojus grėsė? - baigė Nelas.

- Ir dar koks! - Ir Peri susakė viską kiek puikuodamasi. - Bembio, - baigė ji, - tiesą sakant, nemačiau. Tik jo balsas...

- Jis, jis ten buvo! - tarė Falinė.

- Tik jis, - karščiovosi Peri, - tik jis vienas gali tai padaryti!

- Ir dar Genas, - tarė Falinė su motinišku pasididžiavimu, - Genas irgi taip padarys, kai užaugs, ir tėvas jį išmokys!

Tuo metu Genas ir Guri skuodė nuošaliais takeliais.

Prie jų greitai prisidėjo Ėtas, kuris buvo labai susidomėjęs Guri.

- Klausykit! - sušnibždėjo Genas, atsargus kaip visada. - Klausykit! Kažkas eina!

Guri ir Ėtas sustojo.

Kaskart vis arčiau šnarėjo lankstomos šakos. Ir iš krūmų išnėrė vienakė.

- Ak, laputė, - su panieka tarė Ėtas, - nėra ko bijoti!

- Aš saugausi tokių plėšikų, - tarė Guri sunerimusi.

- Ne, - ramino ją Ėtas, - nieko nebijok. Kai tave puolė lapė, tu buvai dar vaikas...

Visi trys klausėsi, kaip lapė greitai skuodė.

- Tai amžinas bėglys, - kalbėjo Genas, - gaila jos būtu, jei žinotum, kad ir ji ko nors gailisi...

- Man visų bėglių gaila... - tarė Guri nusiramini, - juo mažiau jie jaučia, tuo labiau jų gaila...

- Atrodo, kad ji neturi nė lašelio jausmo, - tarė Genas, - aš buvau šalimais, kai garnys jai akį iškirto. Niekada to neužmiršiu. Bet galbūt teisybę, sese, sakai, kad reikėtų gailėtis ir tos žudikės, brangiai atsieina jai tas kraugeriškumas.

Vasaros pradžioj prasidėjo karščiai. Kaip žvaigždutėmis baltais žiedeliais pražydo kvepiantis krapilaitis, skleisdamas malonų kvapą.

Drastės, žvaginės, katilėliai, pasipuošę šventiškomis spalvomis, švelniai linkčiojo savo taureles.

Šeivamedis buvo apkermėjęs pradedančiomis nokti uogomis.

Visa giria aidėjo nuo džiaugsmingo paukščių čiulbesio, grūdo čiulkinį uodai.

Naktį pasirodė Bembis.

- Gerai sau į galvą įsidėkit, - tarė jis saviškiams, - šiandien ar rytoj ateis ugnies ranka. Rytą, dar strazdui nepragydus, reikės namo sugrižti, o vakare iš-eiti, kai jo giesmė nutils. Kad ir ką kiti darytų, jūs laikykitės šitos taisyklės, ir jums nieko neatsitiks.

Tada Falinė nedrąsiai paklausė:

- Tai tu neseniai išgelbėjai Peri?

Bet Bembis nieko neatsakė. Jo jau nebuvo.

Nei Falinė, nei jos vaikai dėl to nesistebėjo.

Jiems nebuvo sunku suprasti Bembio patarimus, nes jau anksčiau panašių buvo girdėję.

Tik Nelas su Membu juos girdėjo pirmą kartą ir įdėmiai klausėsi.

Buvo visai natūralu, kad Genas ėmėsi vadovauti būriui.

Net Falinė su tuo sutiko neprieštaraudama.

Rytą ir vakarą buvo laukiama Geno ženkle, kada grįžti į savo gūžtą ir kada išeiti.

Po akimirkos atliuksėjo Peri.

- Puikus princas ką tik nudėtas ugnies rankos, - pranešė ji. - Aš jo nepažįstu. Tokio, koks dabar yra, negalima atpažinti.

- Ką tu nori pasakyti? - paklausė Guri. - Ar jis negyvas?

- O, baisu! - Peri ėmė viską pasakoti. - Kaip jis gali būti gyvas, tas nelaimingasis? Visas sudraskytas, viduriai ištaškyti, akys išluptos, liežuvis išsikišęs. Nebegalėjau ilgiau žiūrėti.

Klausytojus nupurtė šiurpas.

Daug vėliau, jau išaušus, pas draugus atkeliavo Ėtas.

- Sveiki, - sušuko jis linksmi, - ateinu pažiūrėti, kaip gyvuoja...

- Ir tu šituo metu vaikštinėji po pievas ir laukymes? - tarė persigandusi Guri.

- Kodėl nevaikštinėti? - nusišypsojo jis. - Ugnies ranka labai toli...

- Niekada negali žinoti, kur Jis tyko! - perspėjo Guri.

- Nereikėtų taip daryti, Ėtai, - rimtai pridūrė Genas.

- Patarimus sau pasilaikyk, mažyli... - atsakė linksmi Ėtas.

Pirmą kartą Ėtas parodė, kad jis vyresnis.

- Čia ne mano, bet mano tėvo patarimai, - vis taip pat rimtai atsakė Genas. - Turėtum jų klausyti!

- Labai gerbiu tavo tėvą, - vis linksmiau kalbėjo Ėtas, - bet atleisk... aš įsitikinęs, kad Jis man nieko nedarys. Aš Jam per jaunas!

- Vis dėlto, Ėtai, pažadėk man...

Bet Ėtas neleido jam baigti.

- Nieko neprižadau! Visai nieko. Puiku bastytis ryto saulėj. Labai puiku! Tu, Genai, prižadėk su manim keliauti... ne šiandien, kitą kartą!

- Nei šiandien, nei kitą kartą! - pakratė Genas galvą. - Aš žinau ryto saulės kerus, bet dabar reikia jų atsižadėti!

- Puiku, - pridūrė Guri, - čia saugiai kiūtoti ir žiūrėti, kaip ryto saulė skverbiasi pro lapus ir žemėj rezga aukso tinklą...

- Miegokit sau! - sušuko Ėtas ir dailiais žingsniukais nustriksėjo.

Genas jį lydėjo akimis susirūpinęs, o Guri šypsodamasi, nes kaip rasa, saulei nušvitus, pamažu dingo jai visi rūpesčiai, kai pamatė linksmą draugą.

Falinė, Nelas ir Mambas ramiai miegojo. Genas ir Guri irgi taikėsi numigti, bet netoliese padrioksėjo antras skardus šūvis, ir nuzvimbė kulka.

Ėtas pasikliovė savo jaunyste ir šį kartą likimo smūgio išvengė, nes kai trenkė šūvis, paleistas į kitą, jis buvo tankumyne. Bet toks pasikliovimas negalėjo geruoju baigtis.

Jis nieko nežinojo apie jauną medžiotoją, kuris tyko krūmuose ir pyškina kur pakliuvo: į stirniną ar stirniuką.

Šį kartą tas stirniukas buvo Bozas, ir jam kulka pataikė į krūtinę.

Į Bozą taip netikėtai buvo paleistas šūvis, kad jis apsvaigęs krito nosimi į žolę.

Atsikėlęs jis nutaknojo į krūmus net nepamatęs, kad iš krūtinės jam čiurkšnoja kraujas. Nuo išgąščio apsvaigęs, skaudama žaizda, stirniukas ėmė bėgti pats nežinodamas kur. Kad ir kaip jis lėkė, dar neperbėgęs laukymės, jau ėmė silpti ir buvo beieškąs, kur atsigulti, bet staiga pasirodė Bembis.

- Nesigulk, Bozai! - tarė jis. - Pražūsi, jei dabar suglebsi! Eikš su manim, vargšas vaikeli!

Aklai klausydamas, Bozas vilkosi paskui Bembį. Švelnus jo balsas ligonį guodė ir drąsino.

Bembis atidžiai žingsniavo kraujo pėdsakais.

„Taip kadaise mane vedė senasis kunigaikštis“, - galvojo jis. Eidamas Bembis apžiūrinėjo žoleles ir, parodęs vieną augalą, pasakė:

- Šitą sukramtyk!

Bozas paklausė, bet tuojau išspjovė.

- Tfu! Kaip bjauriai dvokia, kaip neskanu!

- Krimsk! Ir kraujas nustos bėgęs!

Kai Bozas vargais negalais rijo karčią žolę, Bembis žinovo akim apžiūrinėjo žaizdą.

„Čia tik įdrėksta... Kaip negėda tokį vaiką ugnies ranka tvoksti! – galvojo Bembis. – Jam tik pradeda ragiukai dygti.“ Bet, nenorėdamas užgauti Bozo, to garsiai nepasakė.

– Eime! Eime! – ragino jį Bembis.

Bozas sudejavo:

– Aš pavargęs... siaubingai pavargęs... norėčiau... tik truputį...

– Ne! – griežtai jam atsakė Bembis.

Po valandėlės Bozas vėl suaimanavo:

– Man skauda...

– Neilgai skaudės... – švelniai prašneko Bembis. – Tau vis tiek skaudės, ar eisi, ar gulėsi...

Bet Bozas vėl meldė:

– Noriu miego... negaliu daugiau...

– Luktelėk truputėlį! Pagalvok apie savo gyvybę, vaike! Tavo žaizda nepavojinga! Visiškai nepavojinga! Tik nereikia, kad Jis tave rastų! Ar supranti mane?

Šitie geri žodžiai Bozą padrąsino.

Bembis leido jam eiti pirma savęs. Pamatęs, kad nė vienas kraujo lašas netekši ant kelio, jis paklausė:

– Kaip dabar jautiesi? Ar dar labai skauda?

Bozas atsakė kiek gyviau:

- Labai mažai... beveik neskauda...

Pagaliau Bembis sustojo.

- Na, mano mielas... dabar skuosk pas mamą! Gir-di? Ir nesusimanyk miegoti pakelėj. Antraip viskas būtų veltui. Pas mamą galėsi ilsėtis, kiek tik nori! Ir aš pažiūrėsiu, ar tu paklausei manęs!

Bembis dingo, nespėjus Bozui ir atsikvošėti.

Po kelių dienų nelaimė ištiko Ėtą.

Tai buvo gražų, saulėtą rytą. Strazdas jau buvo savo giesmę baigęs, bet volungė, kikilis, genys ir gegutė dar džiūgavo visa gerkle.

Ėtas, mėgaudamasis šviežia rasota žolele, antrą kartą iškeliavo.

Apsvaigęs nuo kunkuliuojančių jėgų, jis nepaisė, kad įspėdamos čerškė šarkos, klykė kėkštas.

Jam atrodė, kad ir Peri šaukia kam kitam:

- Pavojus! Pavojus!

„Pavojus! - galvojo sau Ėtas. - Tai ne man.“

Kai niekas nepadėjo, Peri ėmė šaukti jį vardu:

- Ėtai! Ėtai! Pavojus!

Stirniukas pakėlė galvą juokdamasis: „Ko tau prireikė, Peri?“ - buvo beatsakęs, bet tą akimirką trenkė šūvis.

Ētas susvyravo, nē žodžio neprataręs. Jis pajuto, kad iš peršautos krūtinės bēga kraujas ir plūsta į sudraskytą gerklę.

Jau gvaibdamas jis nušokavo į tankumyną, ten susmuko ir, kelis kartus konvulsingai krūptelėjęs, sustingo.

Bembis buvo bepuolęs jam padėti, bet išgirdo tik paskutinį neaiškiai sušnibždėtą gęstančiojo žodį:

- Guri!

- Baigta! - tarė Bembis ir nusiminęs pasitraukė.

Atbėgo jaunuolis, bet, iš susijaudinimo negalėdamas surasti stirniuko, neramiai trypė ir laukė medžiotojo.

Šis, atėjęs ir praskyręs krauju aptaškytas šakas, tarė:

- Čia jis! Po pat tavo nosim! - Paskui pasilenkęs čiupo gyvulį už ragų. - Jaunas patinas! Gaila! Gaila! Taiklus šūvis!

- Pradžia... - mikčiojo jaunuolis.

- Kur čia pradžia... - ėmė bartis medžiotojas, - tavo pradžia galėjo būti geresnė. Nereikėjo šauti stirnino, kurio ragai dar beveik neišdygę! Buvau tau gerai galvon įkalęs, kad šautum tiktai šešiaragi!..

Traukdamas peilį stirninui mėsinėti, medžiotojas burbėjo:

- Garbėtroška, nenaudėlis...

Jaunuolis, tariamai gailėdamasis, negirdomis nuleido medžiotojo priekaištus, o pats buvo labai patenkintas, kad taip gerai pataikė, ir tarėsi esąs puikus medžiotojas. Vargšo Ėto rageliai jam atrodė vertingas laimikis.

Peri buvo paskutinių stirniuko gyvenimo akimir-
kų liudininkė.

Ji šiek tiek liūdėjo, jai buvo sunku Genui ir Guri pranešti šią gaudžią naujieną, bet ji vargiai galėjo susilaikyti jos nepaskleidusi.

Kamuojama priešingų jausmų, ji lakstė uosy virš miegančių stirniukų, korėsi aukštyn ir vėl paknops-
tom sliuogė žemyn. Ir taip triukšmaudama, šnabž-
dendama lapus, pažadino miegančius.

- Ar tu ten aukštai, Peri? - šūktelėjo Genas.

Voveraitė galvotrūkčiais atliuksėjo.

- Taip... tai aš!

- Ar pasveiko Ėtas? - paklausė Guri baimingu balsu.

- Iš kur tu viską žinai? - stebėjosi Peri.

- Iš šarkos... - atsakė Genas.

Guri pridūrė:

- Ji matė, kaip Jis sviedė ugnies ranką, ir Ėtas šoko tankumynan...

- Taigi šarkai neteko matyti, kas baisiausia, -
atsakė Peri jau nebesivaldydama.

- Ar Ėtas negyvas?! - sušuko Guri.

Peri papasakojo viską, ką žinojo, ir galiausiai
pridūrė:

- Jis jau buvo vos gyvas, kai atlėkė į tankumyną.
Ten griuvo, ir baigta.

Guri tyliai verkė:

- Vargšas! Toks geras! Toks linksmas... jaunas...
vargšas nelaimingas bičiulis...

Ir Genui sudrėko akys.

- Ėtas, mielas Ėtas! Nenorėjo manęs paklaudyti.
Netikėjo, kad gali žūti! Nerūpestingai lėkė tiesiai
į pavojų!

- Labai garsiai jį šaukiau, - liūdnai tvirtino Peri,
priešakines kojytes spausdama prie baltos krūtinės-
lės, - garsiai šaukiau! Bet buvo per vėlu!

Genas nuleido galvą.

- Net mano tėvo patarimai nepadėjo, kad jis at-
sargesnis būtų... Aš jį buvau irgi išpėjęs!

- Jūsų tėvas buvo šalia jo, - tarė Peri.

- Bembis?.. - iki šiol tylėjusi prašneko Falinė.

Nelas ir Membas, kurie susigraudinę nebuvo pra-
tarę nė žodelio, pastatė ausytes.

- Taip! Gerai pažįstu Bembį! Kas gi kitas, jei ne jis, išdrįstų, ugnies rankai trenkus, priėti prie Jo nudėtos aukos. Jis norėjo padėti Ėtui, kaip buvo padėjęs Bozui...

- Bozui? - pertraukė ją Genas. - Ar tikrai?

Peri baigė:

- Bet Ėtui nebebuvo galima padėti... - Paskui tarė Genui: - Aš tikrai žinau, kad ten buvo Bozas! Pati Bozo nemačiau, bet girdėjau kalbant artimuosius, kurie jį pažįsta. Buvau visai pamiršusi jums pasakyti, tik dabar šovė į galvą.

- Visada išgelbstima gyvybė tų, kurie visai to neverti, - pratarė Falinė.

- Vertas ar nevertas, - tarė Genas, - bet džiaugiuosi, kad jis gyvas!

- Norėčiau, kad visi būtų išgelbėti, visi! Be skirtumo! - pareiškė Guri.

Ėtas buvo nuoširdžiai apgailėtas.

„Mūsų žuvęs bičiulis, neužmirštamasis draugas“, - sakydavo Genas ir Guri, dažnai apie jį kalbėdami.

Bėgo dienos ir naktys. Ėmė pliopti lietūs.

Po kelių trumpų audrų su žaibais ir perkūnija atvėso vasaros karščiai.

Falinė nesitraukė nuo savo vaikų.

Net perlyti stirniukai niekad neišlįsdavo saulės atokaiton prasidžiovinti. Jie bijojo ugnies rankos, kurią dažnai girdėdavo pyškant, ypač po liūčių, kada saulutės spinduliai viliodavo išeiti.

Vieną rytą Rola šlubčiodama įvirto į Bembio šeimos gūžtą.

Iš paskos labai nedrąsiai tapseno Lana. Bozas pasirodė paskutinis ir nesiryžo prisiartinti.

- Faline, - gyvai sušuko Rola, - Faline... turiu tau padėkoti... tau... tiesą sakant, Bembiui... bet man niekada nepavyksta jo pamatyti!

- Sveika, Rola, - tarė Falinė keldamasi.

Bet Rola neužsikirsdama drožė toliau:

- Jau seniai norėjau tau atsidėkoti, seniai norėjau prašyti, kad Bembiui ačiū pasakytum. Tik bijojau, kad būsiu nemaloniai sutikta... Ar nepyksti ant manęs? Tark nors vieną gerą žodį...

- Mano senoji Rola, - švelniai šnibždėjo Falinė, daugiau nieko negalėdama pratarti per graudulį.

- Ar tu nemanai, kad aš kalta dėl Geno užpuolimo?

Falinė pakratė galvą.

- Ne.

- Kaip tu patikėjai, kad aš tokią niekšybę galėčiau padaryti?

- Nekalbėkim apie tai. Baimindamasi dėl Geno, visai suglumau.

- Tu buvai man tokia neteisinga, Faline...

- Paskui susivaidijo ir mūsų sūnūs, bet, Rola, užmirškim viską!

- Mūsų sūnūs! Tai irgi išaiškinsim! Genas visada buvo Bozui draugiškas, net po kovos. Tai žinau iš Lanos. Būčiau jau anksčiau tave aplankiusi, bet Bozas vis nenorėjo! Ne iš užsispyrimo. Jis dabar ne toks užsispyręs, kai jį sužeistą išgelbėjo Bembis! Bet Bozas dabar gėdinasi ir akis tau parodyti... - Ir, atsigręžusi į savo sūnų, kuris nuošaliai stovėjo suglumęs, tarė: - Eikš čionai! Tučtuojau!

Kai Genas priėjo prie Bozo ir jį pasveikino, staiga dingo visas jų šaltumas.

- Džiaugiamės, Bozai, vėl tave pamatę!

Bozas jam linktelėjo ir nubėgo pas motiną ir Falinę.

- Teta, - vapėjo jis užkimusiu balsu, - teta, ar gali man atleisti?..

Falinė paglostė jam nugarą.

- Aš jau atleidau...

- Kvailai ir nepagarbiai kalbėjau apie mūsų kunigaikštį, kuris išgelbėjo man gyvybę! Mano gelbėtojas!

- Ak, tai jau užmiršta... - šypsojosi Falinė, - eik pas vaikus...

Lana, kurią Guri labai nuoširdžiai priėmė, jau buvo susipažinusi su Nelu ir Membu. Geno atvestas Bozas irgi nedrąsiai įsimaišė į draugų būrelį. Iš jo žvilgsnio ir visos laikysenos buvo matyti, kad jį reikia padrąsinti.

Visi jį sutiko kaip seną bičiulį, o Genas jam buvo toks nuoširdus, kad Bozas, vėl puikiai pasijutęs, tarė Nelui ir Membui:

- Mes jau pažįstami iš seno.

- Mes tik prabėgomis susipažinom, - atsakė Nelas.

Membas sumeknojo:

- A...a...aš v...vos pri...si...me...nu...

Visi kantriai laukė, kol Membas baigs kalbėti, paskui prašneko Nelas.

- Dabar jau gerai susipažinsim...

- I...ir bi...č...čiu...liai bū...s...sim, - išstenojo Membas.

Bozas pajuto palengvėjimą.

- Kur tu sužeistas? - paklausė Guri.

- Čia! - Bozas smakru parodė krūtinę.

- Riesta buvo... - tarė Genas.

- Ne... - kukliai gynėsi Bozas.

- Bet randas didelis...

- O ne, žaizda greit užgijo, - kukliai kalbėjo Bozas.
 - B...b...bet skau...d...d...dė...jo...
- Nelas paaiškino brolio šneką:
- Tačiau skaudėjo...
 - Truputėlį, - prisipažino Bozas.
 - Tu galėjai ir vienas išsigelbėti! - šaukė Guri.
 - O ne! Nieko nebūtų buvę... kad ne jūsų tėvas, būčiau žuvęs...
 - Kaip gerai, kad tu gyvas! - tarė Genas.
 - Vis dėlto, - Bozas pirmą kartą nusišypsojo, - vis dėlto... kur kas maloniau...
 - Gyventi, - pareiškė Guri rimtokai ir kartu linksmai, - gyventi - visų gražiausia! - Ji jau buvo sakiusi šiuos žodžius, ir visi seniai žinojo tą tiesą, tad niekam jie įspūdžio nedarė, ir niekas į juos neatkreipė dėmesio.

Paskui vienas įvykis sukėlė didį sujudimą ir davė neregėtai daug vilties.

Visi miško gyventojai - nuo mažiausios kareitaitės iki varnos, nuo mažytėlaitės pelytės iki lapės - liaupsino ir be galo gyrė šį neregėtą įvykį.

Tiktai briedžiai net neprasižijo. Nežinia, ar to įvykio jie nebuvo girdėję, ar dėl karališko orumo nenorėjo kištis į tas kalbas, o gal visa tai jiems atrodė

nereikšminga, nes pagal legendą panašiai kažkada buvo atsitikę vienam briedžiui.

Šitos trys galimybės buvo proga naujiems ginčams.

Viskas įvyko auštant pievoje vieną akimirką.

Susitaikiusios Falinė ir Rola, kaip ir seniau, kasdien susitikdavo pievoj, o šešetas vaikų šokinėdavo ir lakstydavo aplink jas.

Keturi stirniukai, dvi stirnaitės, pora stirnų – koks gražus pulkelis!

– Aš tokia laiminga, kad mes vėl drauge, – tarė Rola, atsisveikindama su Faline po pirmo susitikimo pievoj.

– Kas buvo – pražuvo! – atsakė Falinė. – Nereikia daugiau apie tai kalbėti.

Bet Rola kitaip manė.

– Bet, brangioji, gera prisiminti, kokių kvailysčių atsisakėm.

Jausmingas ir nesibaigiančias Lanos šnekas Guri taip pat stengėsi paversti juokais.

– Būk smagi! Yra dėl ko džiaugtis.

– Kokia tu juokinga! – pridūrė Guri.

– Gerai tau, kai tu visada ateidavai į pievą, – tarė Lana, – bet aš! Kaip man buvo sunku be mylimos

pievos, be tavęs... be Geno ir tetos Falinės! O jūs greitai nusiraminate.

- Ar turi galvoje Nelą ir Membą?

- Aš labai pavydėjau, Guri...

- Argi jie ne puikūs?

- Puikūs! Bet man nepatiko, kad jie mus atstojo...

- Kas mums liko daryti? Jūs ir girdėti nenorėjote apie susitaikymą...

- Skaudu, kai tave kiti atstoja, Guri, labai skaudu!

- Liaukis, Lana! Tu man nusibodai!

Lana nusigando ir stengėsi būti linksmesnė.

- Žinai, - prisipažino Bozas Genui, - žinai, labai norėčiau pamatyti tavo tėvą ir vis dėlto bijau tos akimirkos.

- Suprantu! - tarė Nelas.

- N...ne v...visai... - meknojo Membas.

- Kodėl ne visai? - paklausė Bozas.

Bet Genas nedavė Membui prasižioti.

- Suprantu, kad tu nori tėvą pamatyti. Jam padėkoti, ar ne?

- O taip!.. - atsiduso Bozas.

- Nebijok! Mano tėvas labai geras!..

- Ir labai stiprus, didysis kunigaikštis, - įsikišo Nelas.

- Teisingai! - sušuko Bozas. - Nedrįsčiau jam pratariti nė žodžio! Dėl to ir bijau jį susitikti...

Genas jį nuramino:

- Greit tu imsi juo pasitikėti.

- Aš... aš... pa...pa...si...ti...kiu juo ir m...mik...
čioda...mas ma...žiau g...gė...gėdinuosi jo ne...negu
jūsų! - šnekėjo Membas, ir niekas nė nemanė jo pertraukti.

Nelas nutraukė brolio gražbylystę ir greitai paaiškino:

- Dabar, Bozai, jau žinai, kodėl mano brolis ne visai tave suprato...

Kitą kartą kalbėdama apie Nelą ir Membą, Rola pasakė:

- Kokia laimė šiems mažyliams būti su jumis...

- Galbūt, - atsakė Falinė, - bet ir mums laimė juos turėti.

- Ar neperdedi, Faline?

- Visai ne! Jie tokie malonūs, tokie prieraišūs...

- Gaila tik, kad Membas mikčioja... - tarė Rola.

- Gaila? O mums visai nieko. Dėl to jį dar labiau mylime! - atsakė Falinė, užkirsdama kelią visokiai kritikai.

Abi šeimos laikėsi tokių įpročių, kokius jiems diktavo Genas.

Stirnos išdykaudavo pievoj iki aušros. Blėstant nakčiai, traukdavo namo.

Migdydamosi stirnos dažnai girdėdavo šūvius, bet jos buvo saugios.

Peri ar šarkos joms pranešdavo, kas dedasi aplink.

Kartais prieš guldamas Genas atsidusdavo:

- O kad Ėtas būtų laiku namo grįžęs...

Ir Guri visada liūdnai pridurdavo:

- Ak, Ėtas...

Nuo to laiko, kai buvo nušautas Ėtas, Bembis neišleido iš akių jaunojo medžiotojo.

Kai tik žudikas pasirodydavo girioj, Bembis tiesiog lipdavo jam ant kulnų. Nudėjęs pirmą stirną, jaunuolis vis labiau degė aistra medžioti. Kiekvieną rytą vis anksčiau ir anksčiau jis pasirodydavo girioj ir vis vėliau vakarais grįždavo namo.

Bembis visokiais būdais niekais vertė jaunuolio planus. Pamatęs, kad stirninui gresia pavojus, jis siūsdavo šarką įspėti. Arba liepdavo voveraitei nu-liuoksėti į druskos laižyklą ir nusivesti kokį nors vėjajaikį, per ilgai ten užsibuvusį.

Nepavykus medžiotojas dar labiau trokšdavo sėkmės.

Šiandien dar prieš aušrą jis nuėjo į krūmus pievos pakrašty ir ėmė tykoti. Žiūrėdamas pro žiūroną, pilkose sutemose jis pamatė visą pulką stirnų.

Už jo sustojo Bembis ir stebėjo, ką jis darys. Tenai buvo Falinė su vaikais! Stirninas net ir nepagalvojo, kad tokioje tamsybėje Jis galėtų pakelti ugnies ranką. Bet vis dėlto čia buvo tik naujokas, tad susirūpinęs ir su nepasitikėjimu jį stebėjo.

Jaunuolis nužiūrėjo stirnas ir pamatė, kad Geno ragų vainikėlis dar mažas. Tai buvo tik stirniukas.

Jis suprato, kad iš dviejų stiprių stirnų, dviejų puikių žvėrelių, vienas turėtų būti stirninas.

Medžioklės aistra ir tamsa jį suklaidino, jam atrodė, kad jis mato didelius ragus. Nusiėmęs žiūroną griebė šautuvą.

Bembis neramiai apsidairė: nei šarkos, nei voveraitės, nieko! Visi dar miegojo!

Ir pelėda, vienintelė jo viltis, toli traukė gūdžią savo skundo giesmę.

Jaunuolis prisidėjo šautuvą prie skruosto.

Nebuvo ko gaišti, žūtbūt reikėjo išvengti nelaimės.

Visu smarkumu Bembis šoko ant jaunuolio ir trenkė jam aštriais ragais į strėnas.

Tasai kniubte sukniubo.

Nuskardėjo siaubingas, niekada negirdėtas žmogaus riksmas.

Šautuvas krisdamas iššovė, ir aukštai nuzvimbė kulka.

Peršokęs per savo priešą, Bembis palėkėjo pievos link ir tuoj dingo krūmuose.

Stirnos kaip padūkusios viena per kitą skuodė slėptis į tankumyną ir išgirdo Guri šaukiant:

- Tėve!

Akimirką nubudo visa giria.

Žmogaus riksmas ir šūvis sukėlė visus ant kojų.

Guri tėvą pamatė kaip per sapną. Bet jos šauksmas sklido paslaptinai.

Šitas atsitikimas buvo neprilygstamas!

Visagalis Jis buvo Bembio nugalėtas!

Bembis puolė Jį. Tai buvo beprotiškai drąsus, neturįs sau lygaus žygis.

O Jis nedrįso atsikirsti.

Peri išsigandusi smuko iš savo lizdelio ir nuliuko sėjo paskui jaunuolį. Sugrįžusi ėmė pasakoti, kaip Jis paknopstomis dūmė iš girios.

Šarkos, strazdai, kėkštai, kurie Jį matė lekiant, patvirtino, ką Peri buvo sakiusi, ir visi sutartinai pasakojo, kad Jis dyrino keliu baisia išsigandęs.

Čiaušké kliaugė šimtabalsis džiaugsmo choras
Falinei ir jos vaikams.

Niekas šito įvykio nebuvo matęs. Ir dėl to Bembio
žygis rodėsi fantastiškas. Visi skleidė džiaugsmo
gandą, kad Jis tikrai turėjo bėgti.

Laiminga Falinė kreipėsi į Guri:

- Ar tu tikrai pažinai tėvą?

- Tik akimirką jį mačiau, menką valandėlę, neil-
gai. Bet tikrai ten buvo tėvas.

Per tą sumišimą Rola su vaikais nubėgo pas Fa-
linę ir paklausė:

- Tu dar abejoji?

- Kas gi kitas ten galėjo būti? Kas gi kitas ryžtųsi
tokiam žygiui? - įtikinamai kalbėjo Bozas.

Susijaudinusi Falinė vis kartojo:

- Kas gi kitas?

Genas artindamasis tarė:

- Džiaukis, mama!

Falinė pažiūrėjo į jį:

- Džiaugtis? Vėliau galbūt ir galėsiu džiaugtis...

Bet dabar šis įvykis užgožia bet kokį džiaugsmą.

- Niekas nežino, kas nutiko... - tarė Guri iš susi-
jaudinimo pasikeitusiu balsu. - Bet ten buvo tėvas!
Mūsų tėvas!.. - Negalėdama užbaigti, ji nutilo.

Bembis buvo dingęs.

Šarkos, kėkštai, strazdai, kiškiai ir net fazanai jo ieškojo, bet nerado.

Visą savaitę ilsėjosi jaunojo medžiotojo šautuvas.

Jaunuolis negalėjo suprasti, kas iš tikrųjų jam atsitiko. Jam buvo gėda pasakyti tiesą ir prisipažinti, kaip jis išsigandęs bėgo, kaip jį pargriovė, todėl pasakojo, kad suklupo ir skaudžiai susimušė strėnas į medį. Medžiotojas jį privertė kelias dienas gulėti, slaugė ir uždraudė naktį vienam medžioti. Ir pats neidavo eiguvon.

Visą savaitę miškas džiaugėsi ramybe.

Ir kalbos apie Bembį dar labiau pasklido. Nebuvo joms ir galo.

Radusi Bembio pėdsakus, vienakė uodė tol, kol vieną dieną susidūrė akis į akį su juo pačiu. Įpykęs ir grasindamas ragais, Bembis jai kalbėjo:

- Kam mane sekioji? Nelauk nieko gera iš manęs.

- Taigi, - viepėsi lapė, bandydama šypsotis, - taigi iš tavęs galiu tik gero laukti. Nebijok manęs...

- Man tavęs... bijoti? - Bembis žengė žingsnį, atstatęs ragus.

Traukdamasi lapė dar labiau viepėsi:

- Koks tu keistas! Tu manai, kad aš taikos nenoriu?
- Iš tikrųjų, - niurnėjo Bembis, - būtų visai į tavo panašu...

- Negalvoju apie tai! - kalbėjo vienakė, stengdamasi nutaisyti nuoširdžią miną, bet jai nesisekė.

- Kas tave verčia paskui mane šliaužioti?

- Pakelk savo vainiką, jis man trukdo; su viena akim pasidariau labai jautri! - Ir kai Bembis kilstelėjo galvą, lapė ėmė meilikauti. - Visa giria apie tave kalba ir stebisi tavimi. Negirdėtų dalykų prišnekėta! Papasakok viską nuo pradžios.

- Nėra čia ko pasakoti...

- Ar iš tikrųjų tu stipresnis ir už Jį?

- Tą akimirką buvau.

- Kaip tu taip ir sugalvojai?

- O ką gi galėjau daryti? Jaunasis medžiotojas turi daug akių...

- Laimės kūdikis! - pavydžiai atsiduso vienakė.

- Daug akių, kurios mato ir patamsy. Pakėlęs ugnies ranką, taikėsi... nežinau į ką... Bet Falinė buvo pievoj su mano vaikais! Taigi aš turėjau...

- Puiku, - sušuko lapė, - puiku! O paskui Jis par-krito?

- Dabar jau pakankamai žinai, - atsakė Bembis ir išnyko.

Vienakė nelėkė paskui, bet tik jo pėdsakus te-
suuodė.

- Šaunuolis, - stebėjosi ji, - pavojingas šaunuolis!

Paskui susimąstė: „O kad ir aš turėčiau vyrą!.. Ir
vaikų!.. Kaip šeimos motina kiek daug nuveikčiau...“

Po kiek laiko vakare lapė po sedulos krūmu ty-
kojo grobio ir pamatė per tankumyną besiartinant
Geną su Guri.

Pastačiusi ausis, vienakė ėmė uosti ir laižytis.

„Aure Bembio vaikai, - galvojo sau, - o jeigu im-
čiau ir užpulčiau vieną?“

Toji pasipūtėlė troško keršyti ir kartu bijojo Be-
mbio. Atsiminusi jo įspėjimą, ji delėsė ir mataškavo
uodega.

Vienakės kvapas trenkė Guri į nosį, ir ji sustojo.
Stirniukė ėmė drebėti.

Tą pačią akimirką Genas irgi suuodė bjaurų kva-
pą, bet mokėjo tvardyti ir nesijaudino.

- Bėkim, kol dar nevelu! - kutrino jį Guri.

Bet atsargusis Genas ramiai priėjo prie sedulos
krūmo ir sušuko:

- Lįsk iš ten!

Guri buvo jau bebėganti, bet, išgirdusi vyrišką
ir tvirtą Geno balsą, sustojo kaip įbesta. Apstulbu-

si ji pamatė savo brolių, besiantinantį prie lapės ir grasinantį ragiukais.

- Aš tave pažįstu, - griežė dantimis lapė, - tavo tėvas Bembis...

- Aš irgi tave pažįstu, - atsakė Genas, nepakeldamas galvos. - Aš buvau tenai, kai garnys tau... Pagaliau pati žinai, ką noriu pasakyti.

Lapė susigūžė tartum skaudžiai pritrenkta.

Genas nekantraudamas kapstė žemę priekine koja.

- Ar galima tau duoti vieną patarimą?

Bet vienakė patarimo jau nelaukė. Piktai sukiauk-sėjusi, apsigrėžė ir išnyko.

Kai Genas atsisuko į seserį, jai pasirodė, kad ji mato savo tėvą.

- Ko taip drebi, Guri?

- Nežinau, labai bijau lapių.

- Net šitos suskės?

- Galbūt, - tarė Guri atsitokėdama, - galbūt dėl to, kad nugaroje turiu randą...

- Ne visada, - kalbėjo Genas, - ne visada reikia bėgti! Tiesa, mes beginkliai, mums ir saugotis, ir bėgti yra dėl ko, bet kartais gelbėdamiesi turim atstatyti kaktą pavojams.

Guri tylėjo.

Po viso to Genas ėmė stebėtis pats savimi. Vis labiau jį svaigino keistas jausmas, kad jis savarankiškas, suaugęs.

Jis taip pat tylėjo.

Bembio vaikai visai pasikeitė; iš pradžių keitėsi pamažu, beveik nepastebimai, paskui vis labiau.

Bet nei Falinė, nei Genas su Guri apie tai nekalbėjo. Nė vienas neužsiminė apie naujus savo santykius.

Nors kiek ir jaudinosi, jie dėjosi ramūs ir kaip visada pakluso gamtos dėsniams.

Po susikirtimo su lape Genui buvo sunku, kad jį dar vis mamytė globoja. Nors jis nenorėjo to parodyti, nes pats menkai jautė, kad ima bręsti, bet kiti tai matė. Pamatė ir Falinė, bet stengėsi pati nuo savęs tai slėpti.

Broliai nesuprasdami stebėjosi, kaip Genas pasikeitė.

Tik Bembis matė ir viską suprato.

Naktimis Genas su Guri vis dažniau bastėsi vieni, nebeidavo nuolat su motina į pievą ir kiekvieną vakarą negriždavo į šeimos gūžtą.

Nelas irgi ėjo savo keliais; ir Membas klaidžiojo vienas.

Kartą naktį, kai, likusi viena, Falinė buvo besirengianti miegoti, staiga pasirodė Bembis, nesislėpdamas tarp lapų, kaip visada darydavo.

Falinė bematant pasikėlė.

- Tu viena? - švelniai ir ramiai užkalbino ją Bembis.

- Viena, kai kada... tenka ir vienai pabūti... - Ji kalbėjo ramiai, stengėsi būti linksma ir neparodyti, kad jai širdį spaudžia.

- Jau laikas, Faline! - Bembio balsas pasidarė kiek rimtesnis.

- Taip... žinau, kad laikas!

- Kaip tu į visa tai žiūri? - paklausė jis užjausdamas.

- Kaipgi man žiūrėti, - atsakė ji tvirtai.

- To ir laukiau iš tavęs... Ar tu dėl to labai liūdi?

- Ne taip, kaip tau atrodo, Bembi! Ne taip, kaip iš pradžių. Tebūna, kas turi būti! Kas drįstų ar galėtų tai sulaikyti?

- Gerai darai, Faline! Tai gamtos dėsnis!

- Vaikus pagimdžiau - gamtos dėsnis... Juos auklėjau, globojau - puikus dėsnis... Bet ne visi gamtos dėsniai tokie švelnūs, kartais jie tokie žiaurūs! - kalbėjo Falinė su skausmo gaidėle balse.

- Ar nori jiems tai pasakyti?..

- Verčiau tu sakyk, - pertarė Falinė.
- Tu motina, tu jiems artimesnė...
- Ak, Bembi, kas, jei ne tu, jiems galėtų būti artimesnis?
- Ne... klysti... tokiu atveju motina visų artimiausia, ji tik viena suranda tinkamus žodžius.
- Duok man laiko, - meldė Falinė, - man atrodo taip sunku... dar vis abejoju...
- Nebijok nė truputėlio! Vaikai galėtų patys pakalbėti!
- Bembi! - sušuko persigandusi Falinė.
- Matai? - Jis šyptelėjo: - Tai, ką motina pasakys meiliai ir švelniai, vaikai leptelės šiurkščiai ir žiauriai!
- Niekad to nebus! - ryžtingai tarė Falinė.
- Bembis linktelėjo.
- Visada būdavai tokia drąsi...
- Nepalik manęs vienos... - meldė ji.
- Būk rami, Faline, greit sugrįšiu ir padėsiu iš visų jėgų!
- Šį kartą Bembis atsisveikino:
- Lik sveika... iki pasimatant...
- Falinė tik sušnibždėjo:
- Liki sveikas...

Nurimusi ji žiūrėjo, kaip jis tolsta vienodais žingsniais, iškėlęs galvą.

Praėjo dar kelios dienos, kol susirinko visi vaikai.

Falinė per tą laiką buvo jau visai nurimusi, jautėsi, kad gali viską pasakyti.

- Dėkoju likimui, kad jūs vėl pas mane susirinkot.

- Mama, ar tu mums priekaištauji? - nedrąsiai paklausė Genas.

- Visai ne, brangusis Genai, - atsakė Falinė. - Nė vienas jūs nenusipelnėt nė mažiausio priekaištėlio...

Guri švelniai glaustėsi prie jos.

- Tu esi geriausia, mama...

- Ar galėtų kitaip būti?

- Tave mylim, mama! - tvirtino Nelas.

Ir Membas su užsidegimu kartojo:

- I...iš v...vi...sos širr...šir...dies!

- Klausykite, vaikai, jūs užaugote! Jūs negalite ir neprivalote visada nuo manęs priklausyti. Jūs laisvi! Nereikalauju, kad būtumėt visą laik su manim.

- Nujaučiau, kad taip bus... - susijaudinęs tarė Genas.

- Reikėjo, kad taip būtų, - atsakė Falinė. - Jūs jau pradėjote eiti savais keliais...

- Atleisk mums, mama! - pertarė ją Guri.

- Nėra už ką. Natūralu, - šypsojosi Falinė, - kad imate naudotis savo teisėmis. Atleiskite, kad tik šiandien jums duodu laisvę ir liepiu eiti savais keliais.

- Ar tu mus varai? - Guri liūdnai pažiūrėjo motinai į akis.

- Jums duodu tai, ką patys būtumėt pasiėmę. Jūs ir taip jau buvote nutolę, patys pasiruošę savą gyvenimą gyventi, kaip ir turi būti. Sakydama, kad jūs nekalti ir man nieko neskolingi, atlieku tik savo pareigą...

- Labai labai dėkojame, mama, - kalbėjo smarkiai susijaudinęs Genas.

- Ačiū, sūnau, - pratarė Falinė, ne, mažiau susijaudinusi. - Tu buvai malonus, daugiau negu malonus. Tavo nutikimas ir dabar man neišeina iš galvos, o tavo elgesys su Bozu buvo tavo tėvo vertas...

- Mes dar neatsisveikiname? - tyliai paklausė Guri.

- Ne, - atsakė Genas, - ir su motina neatsisveikinam, bet su vaikyste! Ji jau praėjo!

- O tu, mano mažoji Guri, - Falinė atsisuko į savo dukrą, - leisk, kad aš ir suaugusią tave vadinčiau savo mažąja Guri.

- Aš tokia tau ir būsiu, kaip tu man motina esi...

- Guri, vaikeli, tu daug baisių, skaudžių dalykų patyrei...

- Ėtas! - atsiduso Guri.

- Dėl tavęs aš nesibaiminu! Tu gali drąsiai ir linksmai iškęsti visa, ką gyvenimas tau skiria. Tik laikykis savo brolio...

- Ir mes? - tarė Nelas.

Membas negalėjo nė žodžio pratarti ir tiktai linktelėjo.

- Ir judu, - tarė jiems Falinė, - judu man tokie brangūs, tartum būčiau jus pagimdžiusi. Turit jausti, kad jūs mano, kaip ir aš jūsų...

Visus nustebindama, Falinė apsisuko ir buvo beinanti. Nė vienas nedrįso nė žodžio pratarti.

- Mama, kur eini? - sušuko Guri, kuri pirmoji atitoko.

- Dėkojam... - sušuko Genas.

Falinė stabtelėjo.

- Dėkojat? Jeigu manote man atsidėkoti, verčiau savo vaikams būkit geri. - Ir su šiais žodžiais Falinė nuėjo.

- Mūsų vaikai? - Guri negalėjo susilaikyti nesi juokusi.

Nuotaikos darėsi vis linksmesnės.

- Puiki mūsų motina! - pripažino Nelas.

- N...nuo...stabi! - gyrė Membas.

- Mūsų vaikai? - šita užuomina Guri juokino kaip linksma pasaka.

- Motina labai šauni ir protinga, - baigė kalbą Genas, - kaip tik laiku mums tinkamus žodžius pasakė. - Jis atsiduso. - Mes buvome laisvi, bet dabar jau pasidarėme visiškai laisvi.

- Mes dažnai matysime mamą! - ir su šiais žodžiais Guri pirmoji pasileido bėgti.

Genas nuėjo susimąstęs.

Nelas ir Mambas užtruko valandėlę, paskui ir jie skubinosi išlėkti iš senojo šeimos židinio.

Ąžuolyne Guri sutiko Laną.

- Sveika! - tarė Lana. - Tu viena?

- Tu irgi viena, - atsakė Guri.

- O! Dabar aš dažnai viena, - atsiliepė Lana, - net nežinau, kur mama ir kur Bozas bastosi.

Guri papasakojo visa, kad buvo atsitikę.

Lana nustebusi prisipažino:

- Mums visiškai to nereikėjo. Aš ir mano brolis patys iškeliavom, nelaukdami, kad leistų...

- Mums irgi būtų nereikėję leidimo, - aiškino Guri, - bet buvome laimingi, kai mama...

- Tuščiai šneki, - tarė Lana išdidžiai, - nesuprantu, kuriam galui šita išmonė!

Nelas ir Membas ilgai nežinojo, ką daryti su savo laisve. Pastaruoju metu jie bastėsi vieni, bet daugiau sia su Guri ir Genu. Staiga palikti vieni, nežinojo, ko griebtis.

- Ką veikti be Geno? - tarė Nelas nusiminęs.

- Ir be... be Gu...ri! - pridūrė Membas.

Jiems buvo ilgu, bet Geno ir Guri nedrįso aplankyti.

Juos išgelbėjo Bozas. Jis iš Lanos sužinojo apie mažą jų atsisveikinimo šventę, viską suprato ir labai žavėjosi Faline.

Jis mielai ėmė rūpintis abiem broliais.

Genas vaikštinėjo vienas. Prabėgomis jis kartą matė Božą, bet nieko jam nesakė. Jis buvo pirmasis ir trumpą laiką net vienintelis, kuris ateidavo pas motiną, ilsėdavosi prie jos šono, būdavo jai labai švelnus.

Paskui jis irgi ėmė ieškotis guolio, rūpestingai rinkosi, kol surado tinkamą vietą. Tai buvo maža, bet saugi vietelė giliai tankumyne, kur tik jis vienas galėjo išsitekti.

Kai jis ten nuėjo trečią ar ketvirtą kartą, rado tėvą, palankiai į jį žiūrintį.

- Gerai išsirinkai, sūnau, - kalbėjo Bembis, - tu tvarkaisi labai puikiai!

- Mane giri...

Bet Bembis jį pertarė:

- Eikš, sūnau, dar anksti... - Ir, matydamas, kad Genas kiek abejoja, šyptelėjo: - Man patinka, kad tu abejoji. Patikėk, kad tau dar bus laiko. Bet aš noriu tave vestis!

Genas paklusniai jį sekė. Jis mokėsi iš tėvo vaikščioti po krūmus, be šlamesio praskirti šakas.

- Norėčiau išmokti taip paslaptinai dingti kaip tu, - meldė Genas.

- Visko išmokysiu, visko! Tik turėk kantrybės! Tai nelengvas daiktas. Kai kuriems dalykams išmokti man reikėjo metų.

- Kantrybės?.. Kantrybės, tėve, man netrūksta...

- Mes abudu mėgstame vienatvę...

- Taigi, tėve...

- Luktelėk... retkarčiais aš tave aplankysiu.

Genas nespėjo net apsižiūrėti, ir Bembis paliko jį vieną.

Falinė irgi liko viena, bet jos širdis buvo rami. Ji dažniau matydavo Bembį, kartais ją aplankydavo vaikai. Jų pokalbiai būdavo draugiški ir linksmi.

Vieną rytą, auštant, eidama pro medį, ji išgirdo paukščiuką dejuojant:

- Neatskris! Žinau, kad jis neatskris.

- Nusiramink! Kantriai lauk! - atsakė antrasis.
Falinė pažiūrėjo aukštyn ir pamatė kikilių porelę.
- Sūnus, - aimanavo kikilis, - sūnus mus paliko!
Kikilio pataitė cypsėjo:

- Mano vyras netiki, kad sūnus pars kris! Bet aš vis tikiuosi!

- Nesitikėk, - pertarė ją kikilis, - jis nuskrido! Koks puikus sūnus būtų išaugęs. Jau ir dabar jis buvo didesnis už mus abu krūvon sudėjus. Puikus kikilis, tokio gyvenime nebuvo matęs!..

- Mudu juo labai didžiuojamės... - tarė pataitė.

- Žinoma, labai didžiuojamės! Mes jį mylim, o meilė daugiau negu pasididžiavimas. O kaip jo pasiilgau. - Kikilis atrodė kaip nesavas.

- Jis staiga pradingo... - virkavo ir pataitė.

- Vieni sugrįžta, o kiti ir nesugrįžta... Vaikai palieka mus. Taip jau buvo, taip ir bus, - kalbėjo Falinė.

- Mus palieka! Nenoriu, kad mane paliktų, - rau-dojo nelaimingas tėvas.

- Su tuo reikia susitaikyti... - patarė Falinė. - Tai visų tėvų likimas. Ne jūs vieni tokie. Toks tėvų likimas!

Ir ji greit nuėjo.

Po kelių savaičių pievoje vėl buvo galima matyti Falinę su naujagimiu.

Jaunasis Fertas eidamas dar strakaliojo, o jo kai-
liukas buvo su šviesiais vaikystės lopinėliais.

Bembis kaip kadaise, pasislėpęs krūmuose, žiūrėjo į naująją savo atžalą!

Vėl sūnus!

Falinė jau negalvojo apie neprotingą kikilių porelę. Ji pasidavė likimui ir ateity dar pasiduos.

Palikuonys ėjo po palikuonių. Gyvenimas žengė toliau.

Per girią sklido nedėkingosios gegutės balsas.